

УИЛЯМ ПОЛ ЙЪНГ КРЪСТОПЪТ

Превод от английски: Ангелин Димитров Мичев, 2013

chitanka.info

Тази история е посветена на внуците ни, всеки от които е отражение на своите родители същевременно — отделна, неизследвана вселена. Те ни учат как да се удивяваме и насищат сърцата ни с радост изцяло и завинаги.

Когато един ден прочетете тази история, нека тя се превърне за вас в малък прозорец, посредством който да разберете вашия дядо, Бог и света, който обитавате.

„Кръстопът“ е художествено произведение. Имената, героите, местата и събитията, описани в този роман, са плод на авторовото въображение или са използвани с художествена цел. Всяка прилика с реални личности, било те живи или мъртви, с действителни събития или места, е напълно случайна.

1.

НАДИГА СЕ БУРЯ

Най-жалкият сред хората е онзи, който обръща
своите мечти в сребро и злато.

Халил Джубран

Някои години в Портланд, Орегон, зимата е насилница, сипе суграшица и бълва сняг на пристъпи, в опит да изтръгне колкото е възможно повече дни от пролетта, отстоявайки своята прастара претенция да бъде царица сред сезоните. В крайна сметка усилията ѝ винаги са напразни и тя си остава просто претендент за трона. Тази година обаче не беше така. Зимата си тръгна като бита жена — с наведена глава и парцаливи одежди в мръснобяло и кафяво — и по никакъв начин не заяви намерението си да се върне. Нейното заминаване остана почти незабелязано.

Тъй или иначе, за Антъни Спенсър бе все едно — зимата беше напаст, но и пролетта не беше по-добра. Ако зависеше от него, би премахнал и двете от календара, ведно с влажната и дъждовна част от есента. Да, година, състояща се от пет месеца, би го устройвала напълно, а и тя със сигурност би била за предпочитане пред протяжните, сякаш безкрайни, периоди на несигурност. Всяка година по това време той се питаше какво още търси на северозапад, но всяка пролет неизменно го заварваше на същото място, зает със същия въпрос. Може би причината бе в това, че познатото, колкото и да бе разочароващо, все пак си имаше своите удобства. Мисълта за действителна промяна, честно казано, го обезсърчаваше. Колкото повече се затвърждаваха от преповтаряне неговите навици и всекидневни ритуали, носещи сигурност, толкова по-малко склонен бе да повярва, че съществуваше нещо, за което си струваше да се положат

усилия. Рутината, макар и болезнено досадна на моменти, най-малкото беше предсказуема.

Тони се облегна назад в стола и вдигна поглед от отрупаното с книжа бюро към монитора. С едно натискане на който да е клавиш можеше да види картина от наблюдателните камери в своите имоти: апартаментът в съседната сграда, офисът, разположен на стратегическо място в търговската част на Портланд, на един от средните етажи на не много голяма офис сграда, вилата му на брега на океана и голямата къща в Уест Хилс^[1]. Взря се в екрана, нетърпеливо почуквайки с десния показалец по коляното си. Навсякъде бе спокойно, светът сякаш бе задържал дъха си.

Има много начини човек да бъде самотен.

Тони не беше приветлив човек, макар онези, които общуваха с него в делова или неформална обстановка, да добиваха различно впечатление. Беше целеустремен и винаги преследваше изгодата. Това често изискваше да се държи дружелюбно и весело, да се усмихва широко, да поддържа контакт с очи и да се ръкува със сигурна длан не заради искрено благоразположение, а защото всеки събеседник бе за него потенциален носител на информация, която би могла да му бъде от полза по пътя към успеха. Многобройните въпроси, които задаваше, създаваха впечатлението за неподправен интерес и ласкаеха събеседниците му, но и оставяха у тях смътното усещане за празнота. Известен със своите благотворителни жестове, той отлично осъзнаваше значимостта на привидното състрадание като средство за постигане на по-важни цели. Демонстрираната загриженост правеше хората много по-податливи на манипулации. Иначе, след няколко несполуки, той беше стигнал до заключението, че приятелството е лоша инвестиция. С нищожна възвръщаемост. Действителната обич и грижа бяха неудобство и лукс, за каквото той нямаше нито време, нито енергия.

За него успехът се измерваше със сполучливото управление и умножаването на недвижимото имущество, с осъществяването на различни бизнес начинания, с непрекъснато нарастващото инвестиционно портфолио. В инвеститорските среди Тони имаше репутацията на непреклонен преговарящ и виртуоз в договарянето на отстъпки. За него щастието бе нелепо и мимолетно състояние, почти недоловимо ухане в сравнение със силната миризма на

потенциалната сделка и завладяващия послевкус на печалбата. Също както за стария скъперник Скрудж, така и за Тони бе наслада да изцежда до последната капчица достойнството на околните и особено на служителите си, които работеха за него усърдно, ала от страх, не от уважение. Със сигурност подобен човек не заслужаваше нито обич, нито състрадание.

Когато се усмихнеше, Тони можеше да породи у човек погрешното впечатление, че е хубавец. Посредством гените си бе наследил ръст над един и осемдесет и здрава коса, която дори сега, на четирийсетгодишна възраст, не показваше признаци за оредяване, макар на слепоочията да бе започнала да се прошарва. Нещо смугло и изтънчено се прокрадваше в несъмнено англосаксонския му външен вид и смекчаваше чертите му. То ставаше особено видно в редките моменти, когато обичайното му делово поведение биваше нарушавано от случаен и непринуден смях.

От всяка гледна точка той беше състоятелен и преуспял мъж, а и добра партия за брак. И тъй като си падаше донякъде женкар, спортуваше по малко, за да не се дава на конкуренцията. Беше в общо взето добра форма, единствено коремът му беше малко увиснал, но можеше да го „гълтне“ винаги когато се наложеше.

Жените идваха в живота му и си отиваха, по-умните по-рано, но всички с усещането за наранено лично достойнство.

Беше се женил два пъти, за една и съща жена. От първия брак, който бяха сключили на двайсетинагодишна възраст, имаха син и дъщеря, която — понастоящем гневна млада жена — живееше в другия край на страната при майка си. Синът им... синът им е друга история. Този брак бе завършил с развод поради непреодолими различия, финал на достоен за филмиране сюжет, наситен с преднамерена враждебност и фрапиращо незачитане на другия. Само за няколко кратки години Тони беше успял да смаже изцяло самоуважението и чувството за лична стойност на Лори — своята съпруга, и от тях не бе останало и следа.

Лори обаче все пак бе успяла да излезе от ситуацията с достойнство, поради което Тони не бе зачел победата си като действителна. Затова през следващите две години я беше ухажвал настоятелно, беше й направил ново предложение за брак, беше организиран пищно сватбено тържество, а две седмици по-късно й

беше поднесъл за втори път документи за развод. Според слуховете те били подготвени още преди подписването на втория брачен акт. Но този път Лори бе отвърнала на удара му с цялата ярост на жестоко подиграна жена и Тони я беше съсипал финансово, правно и психически. Кое то вече бе зачел за своя действителна победа. Беше изиграл една безжалостна игра по правила, определени от самия него.

Цената, която заплати за своя триумф, бе омразата на дъщеря си. Тази омраза изпълзя подобно на призрак от сенките на неговото почти непрекъснато алкохолно опиянение и се превърна в натрапчива мисъл, която той побърза да потули под ангажиментите на натоварения работен делник, изцяло посветен на преследването на нови победи. Синът му също бе съществена причина за злоупотребата със скоч — легалния опият, който притъпяваше режещите ръбове на спомените и болезнените пристъпи на мигрената, която от време на време го навестяваше.

Ако постигането на свободата е постепенен процес, такъв е и развитието на злото. Незначителните изопачавания на истината и дребните оправдания с времето се наслагват, образувайки огромна структура, чиято поява никой не би могъл да предвиди. Това се отнася както за прословути злодеи като Хитлер и Сталин, така и за обикновените хора. Домът, който обитава човешката душа, е величествен, но крехък и несигурен. Всяка лъжа или предателство, вградени в основата и стените му, могат да изкривят неговата конструкция по невъобразими начини.

Във всяка човешка душа е заложена дълбока мистерия. Изключение от това правило не правеше и Антъни Спенсър. Той бе роден в мощна експлозия на живот и представляваше разширяваща се вътрешна вселена, в която галактики и звездни системи се сливаха с невъобразима елегантност и симетрия. В нея дори хаосът изпълняваше своя роля, в резултат на което като страничен продукт възникваше порядък. Материята следваше сложния танц на съперничаещи си гравитационни сили, звезди и планети се въртяха около своите оси и се регрупираха в безкрайния космически валс на взаимодействието между пространство, време и музика. В един момент болката и загубата нарушиха хармонията и извънредно деликатното устройство на вселената у Тони и тя започна да се свива. Този вътрешен катаклизъм се прояви във външното му поведение под формата на

порив за самосъхранение, егоистична амбиция и потискането на всякаква, все още жива чувствителност. Някога жизнената негова същност и топлото му туптящо сърце се превърнаха в камък. Малък и корав камък сега се помещаваше в черупката на тялото му. Външната форма, някога израз на вътрешното чудо и великолепие, беше изгубила своята опора — беше се превърнала във фасада на липсващ дом, в умираща звезда, ненаситно поглъщаща в собствената си празнота всичко наоколо.

Болката, загубата и самотата сами по себе си са тежко изпитание, но съчетани, се превръщат в почти непоносимо злощастие. Те настървиха Тони и той се научи да крие остриета в думите и да издига стени, които предпазваха вътрешния му свят от всякакъв достъп и му позволяваха да пребивава в илюзорната сигурност на изолацията. Малко истинска музика можеше да се чуе вече в битието на Тони, защото то беше изцяло лишено от всякакъв порив към творчество. Така да се каже, музикалният съпровод на съществуването му беше дори по-лош от блудкавите мелодии, които често звучат по магазините и в хотелските асансьори. Самият курс на живота му беше предвидим като хода на асансьор.

Онези, които го разпознаваха на улицата, просто му кимаха за поздрав, а някои дори изплюваха презрението си на тротоара, след като се разминеха с него. Все пак имаше мнозина други, които гравитираха около Тони: сервилни угодници очакваха всяко негово нареждане с отчаяната надежда да получат малко одобрение или жест на внимание. Тези нещастници се опитваха да яхнат вълната на неговия така наречен успех поради потребността да утвърдят собствената си значимост и идентичност. Факт е, че възприятието се превръща в лична реалност, дори ако това възприятие е базирано на лъжа.

От скъпата къща, разположена на обширна собствена земя в горната част на Уест Хилс, Тони държеше отоплена само малка част, освен в случаите, когато предстоеше някое парти, което беше организирал с цел да постигне някаква изгода. Макар да прекарваше твърде малко време там, държеше къщата като мемориал в чест на разгрома на съпругата си. Лори я беше спечелила след първия развод, но впоследствие я бе продала, за да покрие огромните правни разходи по втория. Чрез посредник Тони я беше купил за нищожна сума, след което бе организирал изненадващо празненство в деня на

изповядването на сделката, чийто гвоздей бе насилственото извеждане на бившата му съпруга от новопридобитата собственост с помощта на полицейски служители.

Той отново се наведе напред, изключи компютъра, взе чашата със скок и се завъртя със стола, за да погледне колонката с имена, които бе записал на бялата дъска. Стана, изтри четири имена и добави на тяхно място едно, след което отново се отпусна на стола, а пръстите му несъзнателно забарабаниха по бюрото като копитата на галопиращ кон. Днес Тони беше в по-лошо настроение от обичайното. Бизнес делата му бяха наложили да присъства на една напълно безинтересна конференция в Бостън, а след това заради незначителен инцидент сред неговите служители бе принуден да се завърне с ден по-рано от планираното. Макар подразнен от факта, че трябваше да се занимава с проблем, който с лекота биха разрешили подчинените му мениджъри, той все пак бе благодарен, че му се беше представил предлог да напусне почти нетърпимите семинари и да се върне към едва поносимата рутина, върху която все пак имаше контрол в много по-голяма степен.

Но по време на това отсъствие нещо се беше променило. Едно съвсем леко в началото безпокойство постепенно бе нараснало и се бе обособило в съзнателна мисъл. От няколко седмици Тони имаше натрапчивото чувство, че е следен. Първоначално той не бе му обърнал особено внимание, взимайки го за плод на претоварения си ум. Но веднъж попаднало в съзнанието му, то намери благодатна почва. В началото бе лесно изтласквано от другите грижи, но семето му постепенно пусна дълбоки корени и скоро намери израз в невротична свръхбдителност, която допълнително изчерпваше ресурсите на и без това изтощения му от постоянната напрегнатост мозък.

Той започна да забелязва разни подробности в незначителни събития, които сами по себе си едва ли биха предизвикали учудване, но съчетани в съзнанието му, се превръщаха в мощен сигнал за тревога. Черният джип, който от време на време забелязваше по път към офиса, служителят на бензиностанцията, който понякога забравяше да върне кредитната му карта, охранителната фирма, от която в рамките на три дни го бяха уведомили за три прекъсвания на електрозахранването в дома му, всяко от които точно по едно и също време и с продължение точно двама и две минути (друг факт, бъдещ

подозрение, бе, че аварията не бе засегнала околните къщи). Тони започна да се взира в дори по-незначителни детайли. Например в начина, по който го гледаха другите хора: бариста в кафенето „Стъмптаун“, охранителят на първия етаж в офис сградата, че и служителите по бюрата в собствената му фирма. Правеше му впечатление как отместваха очи, когато погледнеше към тях, и припряно се опитваха да си придадат вид, че вниманието им е заето с друго или са затънали в работа.

Имаше плашещо подобие в реакциите на тези различни, непознати един на друг, хора. Сякаш помежду им имаше някакъв заговор, криеха някаква тайна, в която той не бе посветен. Колкото побдителен ставаше Тони, толкова повече подозрителни неща забелязваше, затова и бдителността му постоянно нарастваше. Винаги бе проявявал известна склонност към параноя, но сега умът му беше вече непрестанно зает с мисли за потенциалния заговор срещу него и той живееше в постоянна тревога и превъзбуда.

Тони разполагаше със свой личен офис със спалня, кухня и баня, чието местоположение не бе известно дори на неговия адвокат. Служеше му за убежище и се намираше край реката, от другата страна на Макадам авеню. Тони отиваше там, когато искаше да се уедини за няколко часа или да прекара нощта, без никой да има връзка с него.

Сградата, където се помещаваше скривалището му, също беше негова собственост, но още преди години я беше прехвърлил на трудно проследима фирма фантом. После бе преустроил част от мазето и бе инсталирал навсякъде камери за наблюдение и охранителна система, последна дума на техниката. Освен строителите, които бе наел анонимно, без да се среща лично с тях, никой друг не беше виждал тези помещения. Не фигурираха дори в плана на сградата, благодарение на поредица подкупи и дарения, насочени към различни нива на местната управа. Когато на клавиатурата в една ръждясала кутия за телефонна свръзка в изоставената портиерска стаичка се въведеше правилният код, една от стените се отместваше встрани, разкривайки огнеупорна стоманена врата, модерна охранителна камера и клавиатура за контрол на достъпа.

Скривалището беше почти автономно, свързано с електрозахранване и интернет доставчик, различни от тези на целия комплекс. Освен това, ако охранителният софтуер засечеше опит за

установяване на местонахождението на тайния офис по потреблението на електричество или интернета, той изключваше системата, докато не бъдеше въведен нов, автоматично генериран код за възобновяване на функционирането ѝ. А това можеше да бъде направено само от две места: бюрото в кабинета на Тони в търговската част на града и самото скривалище. По навик, преди да влезе, той винаги изключваше мобилния си телефон и изваждаше от него СИМ картата и батерията. Вътре имаше нерегистрирана наземна телефонна линия, която можеше да бъде активирана при нужда.

В обзавеждането не беше проявил никаква разточителност. Мебелировката беше проста, почти спартанска. Никой друг нямаше да види това място, така че всичко в него носеше личен отпечатък. Покрай стените имаше етажерки с книги, много от които никога не бе разтварял, но бяха наследство от баща му. Други, особено някои класики, навремето майка му беше чела на него и брат му. К. С. Луис и Джордж Макдоналд, бяха двама от неговите любимци още от детството. Едно от ранните издания на „Портретът на Дориан Грей“ от Оскар Уайлд бе поставено така, че да се вижда, разбира се, само от неговите очи. В единия ъгъл на същия рафт бяха наблъскани множество книги на бизнес тематика — прилежно изчетени и с поставени на много места отметки — от автори, които беше приел за свои наставници. Няколко картини на Ешер и Дулитъл бяха окачени по стените, а в един ъгъл бе поставен стар фонограф. Тони имаше колекция от винилови плочи, които със своите драскотини му напомняха за отдавна минали времена и го успокояваха.

В своя таен офис той държеше също вещи и документи от ключово за него значение: нотариални актове, договори за покупко-продажба, както и своето официално завещание. Последното той често препрочиташе и променяше, вписвайки и премахвайки от него имена на хора, чиито жизнени пътища се пресичаха с неговия, а делата им го гневяха или удовлетворяваха. Представяше си реакциите на онези, които щеше да възнагради с дял от своето богатство, след като преминеше в редиците на „скъпите покойници“.

Личният адвокат на Тони, който бе различен от правния му съветник, държеше ключ за депозитен сейф в главния клон на банка „Уелс Фарго“, който можеше да използва единствено ако разполагаше със смъртния му акт. В сейфа бяха инструкциите как да бъде открито

тайното му жилище офис, как да се влезе в него и къде да бъде открит кодът за отваряне на вградения в самия фундамент на сградата сейф. В случай че някой се опитахе да отвори депозитната кутия в „Уелс Фарго“ без наличието на смъртен акт, банката трябваше незабавно да уведоми Тони. А той беше предупредил адвоката си, че ако това се случи, отношенията им моментално щяха да бъдат преустановени, както щяха да секнат и значителните суми, които той получаваше редовно и без закъснение в първия работен ден от всеки месец.

Тони държеше по-стара версия на завещанието си в сейфа на главния офис, за показ. Някои от неговите съдружници и колеги имаха достъп до този сейф във връзка с работата си и той тайно се надяваше, че у един или друг от тях любопитството рано или късно щеше да надделее и да го прочетат. Представяше си тяхното задоволство от прочитането на фалшивото завещание и отрезвяващия ефект впоследствие, когато узнаят съдържанието на истинското завещание.

Всеобщо достояние бе фактът, че Тони беше собственикът на сградата в съседство с тази, в която се намираше скривалището му. Тя беше идентична постройка, с магазини на първия етаж и апартаменти отгоре. Двете сгради делиха един паркинг със стратегически разположени из него камери, които привидно покриваха цялата площ, но всъщност оставяха тесен коридор, по който Тони можеше да премине незабелязан до своето тайно убежище.

За да оправдае честото си присъствие в тази част на града, той закупи апартамент с две спални на втория етаж в съседната сграда. Апартаментът беше просторен и разточително обзаведен и представляваше идеално прикритие, в което той прекарваше повече нощи, отколкото в къщата в Уест Хилс или в крайбрежната си вила в близост до град Дипо Бей.

Тони бе засякъл времето, за което изминаваше разстоянието между апартаментата и тайното убежище през закрития паркинг, и знаеше, че ако се наложеше, можеше да е в безопасност за по-малко от три минути. Зад сигурните стени на своето скривалище той поддържаше връзка с външния свят посредством образите от многобройните камери в своите недвижими имоти и офиса в търговската част на града. Но камерите му служеха по-скоро за самозащита, отколкото за някакви други цели. Не бе монтирал нито

една в спалните, баните или тоалетните. Тони можеше да има ред отблъскващи черти, но воайорството не беше сред тях.

Всеки, който забележеше автомобилът му да влиза в закрития паркинг, предполагаше, и обикновено с право, че Тони идва да прекара нощта в апартамента си на втория етаж. Неговото присъствие там бе нещо обичайно, част от всекидневието на комплекса, затова пристигането или заминаването му не правеше особено впечатление на никого. А точно това целеше Тони. Той се държеше напълно предсказуемо и променяше обичайното си поведение единствено за да хвърли поглед назад, когато се усъмнеше, че някой може да го следи, но го правеше все така, без да привлича внимание.

Не можеше да си обясни защо някой би го следил, какви биха били мотивите и намеренията на подобен човек. Той беше сложил край на много от своите отношения, да не кажем почти всичките, и предполагаше, че в това се крие възможната причина. *Трябва да е заради парите ми*, често размишляваше той. Та не бяха ли парите в основата на всичко? Вероятно в заговора бе замесена и бившата му съпруга? Може би съдружниците му готвеха покушение, за да се докопат до неговия дял от дружеството, а може би някой конкурент бе в основата на всичко? Тони прекарваше часове, понякога цели дни в задълбочено преглеждане на финансовите параметри на всяка сделка, независимо минала или настояща, всяко сливане и присъединяване на друга компания, в търсене на нередност, за която да се захване, но не откриваше нищо. По едно време се зае с оперативните процеси на многобройните холдинги отново в дирене на... какво? На несъответствие, улика, знак, които да му помогнат да си обясни случващото се. Действително откри някои несъответствия, но когато изкусно повдигна въпроса за тях пред своите съдружници, те бяха или отстранени на мига, или обяснени по начин, който напълно съответстваше на стандартите за оперативните процедури, които беше установил самият той.

Дори на фона на общите трудности в държавната икономика, бизнесът му беше стабилен. Именно Тони бе убедил съдружниците си да поддържат солидна база ликвидни активи и сега те правеха внимателно обмислени покупки на недвижими имоти и се заемаха с доходоносни бизнес начинания, без да зависят от банките, които бяха предприели много предпазлива политика по отношение на кредитите.

Заради проявената далновидност и находчивост се беше превърнал в героя на компанията, но това не му донесе покой. Отдыхът за него беше винаги краткотраен, защото всеки следващ успех вдигаше летвата на собствените му очаквания още по-високо. Този начин на живот бе изтощителен, но Тони отхвърляше другите възможности като прояви на безотговорност и мързел.

Прекарваше все по-малко време в главния офис. Не че някой там гореше от желание да му досажда с присъствието си. Просто изострилата се напоследък параноя го бе направила още по-сприхав от обичайното и той се дразнеше и от най-малката нередност. Дори съдружниците му предпочитаха да участват в управлението на компанията от другаде и когато кабинетът му оставаше тъмен, всички си отдъхваха с облекчение и работеха по-усърдно, по-съсредоточено и проявяваха повече творчество. Такъв бе ограничаващият ефект от микромениджмънта^[2] — подход, който Тони се гордееше, че владее до съвършенство.

Именно в този период на отмора на повърхността изплуваха страховете му и усещането, че пряко волята си се е превърнал в обект на нечие внимание, в мишена, се засилваше. И като капак на всичко мигрената му се връщаше — всеки път все по-силна. Преди да започне главоболието, обикновено губеше зрението си, започваше да заваля думите и с мъка завършваше изреченията си. Всичко това бе знак, че съвсем скоро невидимо острие щеше да пронизе черепа му някъде зад дясното око. Ставайки болезнено чувствителен към звук и светлина, той набързо освобождаваше личния си асистент и пропълзваше в някое затъмнено кътче на апартамента си. Там, запасен с болкоуспокояващи, спеше на фона на бял шум, докато болка не останеше единствено когато се усмихнеше или поклатеше глава. Тони установи, че чаша скоч му помагаше да се възстанови, ала винаги намираще претекст да си налее още една.

Но защо точно сега, питаше се той. След месеци без нито един пристъп сега мигрената го спохождаше почти всяка седмица. Започна да следи с какво се храни, разтревожен, че някой може да опита да сипе отрова в храната или питието му. Започна да го обзема отчайваща хронична умора, дори след дълъг сън не се чувстваше отпочинал. Накрая си записа час за преглед при личния лекар, но не успя да отиде, тъй като се наложи да присъства на извънредно събрание за

обсъждането на някои належащи въпроси, свързани със стратегическо присъединяване на друга компания, което не вървеше както трябва. Записа си нов час за преглед две седмици по-късно.

Когато рутината бъде нарушена от несигурността, човек се замисля за живота си като цяло, както и за това кои хора са значими за него и кои не. Общо взето Тони беше доволен от своя живот. Беше преуспял, социалното му положение беше завидно. Което не беше никак зле за отгледано от приемно семейство дете, което, въпреки че системата го бе отхвърлила, не се беше отчаяло. Беше допускал грешки, беше наранявал хора, но кой не беше го правил? Водеше живот на самотник, но в повечето време така предпочиташе. Притежаваше къща в Уест Хилс, крайбрежна вила край Дипо Бей, апартамент до река Уиламет, сигурни капиталовложения и свободата да прави почти всичко каквото пожелае. Е, водеше живот на самотник, но в повечето време така предпочиташе... Беше постигнал всяка цел, която си бе поставил — всяка реалистична цел, разбира се — и въпреки това сега, тъкмо когато бе превалил четирийсетте години на своя живот, го обзе мрачното усещане за празнота и просмукващо се в цялото му същество съжаление. Той се опита да ги потисне, да ги натика дълбоко в себе си, в онези невидими галерии, които всеки от нас създава, за да се предпази от самия себе си. Наистина водеше живот на самотник, но през повечето време...

Още щом беше кацнал на летището в Портланд на връщане от Бостън, Тони незабавно бе отишъл в главния офис и бе провел особено разгорещен разговор с двама от своите съдружници. Именно тогава му бе хрумнала идеята да състави списък с имената на хората, на които имаше доверие. Не на такива, на които би казал, че има доверие, а на онези, на които действително би се доверил. На които би споделил тайните си и мечтите си и би разкрил слабостите си. С тази цел се бе усамотил в тайния си офис и с чаша скоч пред себе си бе започнал да пише и да трие имена от бялата дъска. Списъкът никак не беше дълъг и първоначално включваше неговите бизнес съдружници, неколцина други служители, един-двама души, с които се бе срещал извън работата, и още един-двама, с които се бе запознал в частен клуб или по време на пътуване. И въпреки това след час усилен размисъл съкрати този списък до шест имена. Облегна се назад в стола и поклати глава. Всичките му усилия бяха отишли напразно: хората, на

които действително би се доверил, бяха всичките покойници, освен може би един, последният в списъка.

Баща му и майка му заемаха първите две места. На рационално ниво Тони си даваше сметка, че повечето от спомените му за тях бяха идеализирани, заради изминалото време и преживяната болка, а негативните им черти бяха отдавна заличени от скръбта. Особено скъпа за него бе една избеляла снимка. Той отвори сейфа и я извади оттам. Беше ламинирана, но въпреки това прокара длан по повърхността ѝ, за да изглади старите гънки, сякаш родителите му биха усетили неговата ласка. Баща му бе помолил някакъв непознат да ги снима пред вече несъществуващата сладоледаджийница „Фарълс“. Ето го него — върлинещо единайсетгодишно момче, а отпред седемгодишният му брат Джейкъб. Тъкмо нещо ги беше разсмяло. Лицето на майка му сияеше — радостта на момента бе изписана по красивите ѝ черти, а баща му пък се бе усмихнал накриво — най-доброто, на което бе способен. Тази негова усмивка означаваше много. Спомняше си своя баща съвсем ясно: сдържан инженер, за когото не бе привично да изразява емоциите си, които въпреки всичко понякога успяваха да намерят път навън. А това беше действително много за семейството, защото през повечето време той беше наистина непроницаем. Тони се опита да си припомни защо се бяха смели и часове наред упорито се взираше в снимката, сякаш за да я принуди да разкрие тайната си, но колкото и да напругаше паметта си, споменът все му убягваше и това го влудяваше.

След това в списъка му идваше Майка Тереза, а веднага след нея — Махатма Ганди и Мартин Лутър Кинг младши. Всички те бяха велики и идеализирани личности, същевременно по човешки раними, добри и... мъртви. Тони извади малък бележник, преписа вътре имената, откъсна страницата и хванал я с палеца и показалеца си, я поклати пред очите си. Защо бе записал имената именно на тези хора? Беше направил окончателния списък почти без съзнателно усилие на мисълта и той отразяваше нещо много дълбоко и истинско, може би някакъв *копнеж*. Ненавиждаше тази дума, но същевременно нещо в нея много му харесваше. Копнежът на пръв поглед разкриваше слабост, но със сигурност беше проявление и на някаква устойчива сила, способна да надживее всичко мимолетно, което идваше и си отиваше от живота му. Трите емблематични личности, заедно с

последната, която фигурираше в списъка му, възпламваха нещо по-голямо от самия него. Те му напомняха за нечута от никого песен, която напираше да бъде изпята, за възможността да бъде живял различен живот, да бъде станал съвсем различен човек. Списъкът беше покана, знак за принадлежност към нещо друго, деликатно възжелание.

Последното име будеше най-силно недоумение у него, но същевременно си обясняваше присъствието му в списъка най-лесно. То беше на Исус. Исус, витлеемският дар за света, дърводелецът, за когото се твърдеше, че е връзката между човек и Бог, и който, според слухове, витаещи сред вярващите, беше възможно да не е мъртъв. Да, Тони добре знаеше защо Исус присъства в списъка. Неговото име представляваше връзката с най-ярките спомени, които беше съхранил за майка си. Тя бе обичала този дърводелец и всичко, свързано с него. И баща му бе обичал Исус, но не както майка му. Последният подарък, който беше получил от нея, се намираше в сейфа, вграден в пода на скривалището му, и представляваше най-ценното му притежание.

По-малко от два дни преди родителите му насилствено да бъдат изтръгнати от неговия живот, майка му неочаквано влезе в стаята му. Споменът за това бе дълбоко врязан в самата му душа. Тогава беше на единайсет и пишеше домашните си. Тя отвори вратата и се облегна на рамката, прекрасна жена в престилка на цветя. Едната ѝ скула бе подчертана от малко брашно, оставено там, когато бе отмахнала с ръка изпаднал от опашката ѝ кичур коса. Именно по брашното Тони разбра, че е плакала — през него се спускаха две криволичещи дири.

— Мамо, добре ли си? — попита я той, вдигайки поглед от тетрадката.

— О! — възкликна тя, обърсвайки лице с опакото на дланите си. — Нищо ми няма. Познаваш ме, понякога си мисля за разни неща, заради които се чувствам благодарна — като например ти и брат ти — и се разчувствам. — После направи пауза. — Не знам защо, скъпи, но се сетих колко бързо растеш, ще станеш юноша след някоя друга година. После ще вземеш шофьорска книжка, ще влезеш в колеж, ще се ожениш... И знаеш ли какво почувствах, докато си мислех всичко това? — Тя отново направи пауза. — Почувствах радост. Почувствах, че сърцето ми всеки момент ще се пръсне в гърдите. Тони, толкова съм благодарна на Бог заради теб. Затова реших да направя любимия ти

плодов сладкиш и карамелени рулца. И докато бях в кухнята, гледах през прозореца и си мислех за всички дарове в живота ни, и особено за теб и Джейк, прииска ми се да ти дам нещо, което е особено ценно за мен.

Тогава Тони забеляза свития юмрук на майка си. В него тя бе стискала нещо през цялото време. Запита се какво ли бе побрала малката длан на тази жена, която вече беше надминал по ръст. Тя протегна ръка и бавно разтвори пръсти. В дланта ѝ, навито и изцапано с брашно, лежеше колие със златен кръст, изящно и женствено.

— Хайде, вземи го — подкани го тя. — Искam да ти го подаря. Баба ти го даде на мен, а тя го е получила от своята майка. Мислех един ден, ако имам дъщеря, да го подаря на нея, но това едва ли ще стане вече. А и днес, докато се молах за теб, реших, че това ще е най-подходящият момент да ти го дам.

Тъй като не знаеше какво друго да направи, Тони отвори длан и позволи на майка му да пусне в нея фината верижка с деликатния златен кръст.

— Един ден искам да дадеш това на жената, която обичаш, и да ѝ разкажеш откъде го имаш. — В този момент от очите на майка му бликнаха сълзи.

— Но, мамо, ти сама можеш да ѝ го дадеш.

— Не, Антъни, чувствам, че трябва да стане именно по този начин. Не мога да обясня защо, но трябва да ѝ го дадеш ти, не аз. Не ме разбирай погрешно, възнамерявам да съм жива дотогава, но също както навремето майка ми ми го остави със заръката да го предам, така и аз ти го оставям, за да го предадеш на любимата жена.

— Но как ще разбере...

— Ще разбереш — прекъсна го тя. — Вярвай ми, ще разбереш! — Тя го прегърна и го задържа в обятията си дълго, без да мисли, че може да го изцапа с брашно. Него също не го бе грижа. Не разбираше постъпката на майка си, но чувстваше, че тя има голямо значение за нея. — Следвай Исус, Антъни. Никога няма да сгрешиш, ако следваш Исус. И знай едно... — Тя го отдели от себе си и го погледна в очите. — Той никога няма да те изостави.

Два дни по-късно тя бе си заминала вследствие на егоистичния избор на някой друг, почти на неговите години. Колието все още си стоеше в сейфа в тайния му офис. На никого не беше го дал. Дали по

някакъв начин не ѝ е било известно какво ще се случи? Често се бе питал дали не е имала предчувствие, дали не е получила знак от Бог да избърза и да му даде този подарък. Нейната загуба бе опустошила живота му, беше тласнала самия него по пътя, който го бе направил такъв, какъвто бе в момента — силен, жилав и способен да устои на превратности, които биха сломили други. Ала имаше мимолетни моменти, когато нежният и трудно доловим копнеж се промъкваше край непристъпните стени на душата му и отправяше към него своята песен, или по-скоро понечваше да го направи, защото той бързаше да заглуши гласа му.

Дали Исус все още беше с него? Тони не можеше да каже със сигурност, но по-скоро беше склонен да вярва, че не беше. Той вече не приличаше на майка си, но заради нея беше прочел Библията и някои други любими нейни произведения, опитвайки се да долови из страниците на книгите на К. С. Луис, Макдоналд, Уилямс и Толкин нейното присъствие. Дори за известно време в гимназията се беше присъединил към клуба „Млад живот“, където се бе опитал да научи повече за Исус, но организацията за приемни грижи, на която бяха поверени с брат му, непрекъснато ги изпращаше от училище в училище и от дом в дом, поради което приобщаването към какъвто и да било клуб или общество им причиняваше единствено болка. При положение че за него всяко „здравей“ беше всъщност предрешено „сбогом“, той бе достигнал до убеждението, че Исус се беше сбогувал с него, подобно на всички останали.

Затова фактът, че беше оставил Исус в списъка си, донякъде го изненада. От години не се беше замислял за него. В колежа за кратко бе възобновил опитите си да опознае неговата личност, но след един семестър, прекаран в обсъждания и проучвания, бързо бе причислил Исус към обществото на великите мъртви учители.

Но дори по онова време отлично разбираше защо майка му беше така преизпълнена с любов към Исус. Та какво у Исус не бе достойно за обич? Бил е истински мъж, а в същото време благ с децата, добър към отритнатите от религията и културата. Човек, изпълнен със заразително състрадание, който, макар да се опълчил срещу статуквото, умее да обича и своите противници. Той бе всичко, което Тони в определени моменти искаше да бъде, но знаеше, че не е. Може би Исус беше пример за живот, посветен на нещо много по-значимо от

личното благополучие, но за него бе вече твърде късно да се променя. Колкото повече остаряваше, толкова по-чужда му ставаше мисълта за трансформация.

Идеята за Бог обаче беше онова, което Тони не можеше да разбере, особено във връзката ѝ с Исус. Отдавна бе решил за себе си, че ако съществуваше Бог, независимо дали беше същество или сила, той трябваше да е ужасен и злонамерен, капризен и вероломен, в най-добрия случай — състоящ се от студена тъмна материя, безличен и безразличен, а в най-лошия — чудовище, чието удоволствие бе да опустошава сърцата на деца.

— Всичко е самозаблуда — промърмори той, смачка листчето с имената и го запрати към коша за боклук в другия край на стаята. На живи хора не можеше да се вярва. Отвори нова бутилка скоч „Балвени Портууд“, наля в чашата си тройно питие и отново включи монитора.

После Тони извади истинското си завещание и прекара следващия час, внасяйки в него основни промени — израз на неговите подозрения и омраза — след което го распечата, сложи му дата и заедно със старото го остави небрежно върху купчето с другите варианти на последната си воля в сейфа, който заключи. След това пренастрои алармената система и изгаси лампата на бюрото. Докато седеше в тъмнината и размишляваше върху своето съществуване и за това кой би могъл да го следи, той не знаеше, че пие може би своя последен скоч.

[1] Верига от хълмове, известна още като планината Туалатин, чиито склонове са застроени и представляват квартал на град Портланд, щата Орегон. — Б.пр. ↑

[2] Упражняване на контрол върху всеки, дори и най-незначителния, аспект от дейността и живота на компанията. — Б.пр. ↑

2. ПРЪСТ ПРИ ПРЪСТТА

*Загадъчен е начинът, по който избира
Бог
да върши Своите чудеса.
Оставя Своите стъпки във морето
и язди бурята вилнееща.*
Уилям Купър

Утрото внезапно нахлу през незакрития прозорец. Ярката светлина ведно с остатъците от скоч в кръвта предизвикаха у Тони рязък пристъп на главоболие — сутрешна мигрена, която обикновено проваляше целия му ден. Но този път нещо беше различно. Той не само не си спомняше как се беше прибрал в апартамента, но и болката беше съвсем различна, каквато не бе изпитвал никога преди. Неудобната поза, в която се събуди на канапето, където очевидно бе спал през нощта, можеше да обясни сковаността в шията и раменете, но в паметта си не можеше да открие нищо, което да наподобява пронизващата, пулсираща болка, която чувстваше като безкрайна поредица от гръмотевици в главата си. Нещо ужасно се беше объркало!

Внезапен позив за повръщане го накара да се втурне към тоалетната, но той така и не успя да се освободи от отровното съдържание на стомаха си, докато не се насили. Напъните само усилиха мъчителната болка. Тони почувства, че го обзема първичен страх, който дълго бе потискал посредством целенасочени усилия на волята. Сега този страх бе разкъсал оковите си като мощен звяр и се

хранеше с нарастващата несигурност. Борейки се с омаломощаващия ужас, Тони с олюляване излезе през вратата на апартамента, притиснал силно длани към ушите си, сякаш в опит да попречи на главата си да експлодира. Облегна се на стената в коридора и трескаво затърси из всичките си джобове смартфона, който винаги носеше със себе си. Не откри нищо, освен връзка ключове. И тогава внезапно почувства ужасяваща празнота, липса на всякаква връзка със света. Спасителят, който търсеше, електронният удовлетворител на неговите непосредствени, но преходни потребности липсваше.

Хрумна му, че клетъчният телефон може да е останал в самото, което обикновено окачаше на облегалката на стола в кухнята, но вратата на апартамента автоматично се бе заключила след излизането му. С едното око почти не виждаше, затова присви другото и се взря в клавиатурата до вратата, опитвайки се да си спомни кода, който щеше да му позволи да се прибере, но никоя от непрестанно кривящите се и сливащи се една с друга цифри не му подсказваше нищо. Затвори очи и се опита да се съсредоточи. Сърцето му блъскаше в гърдите, главата му сякаш гореше, а отчаянието му нарастваше все повече. Тони се разрида неконтролируемо. Това го вбеси и той започна да ругае и панически да натиска безразборно клавишите с неистовата надежда да се случи чудо. Внезапно го обгърна тъмнина, коленете му се подкосиха и той удари главата си в касата на вратата. Това предизвика нов пристъп на остра болка. Освен това по лицето му започна да се стича кръв, тъй като при удара на челото му се бе отворила рана.

Объркването и агонията на Тони непрекъснато се усилваха, докато в един момент той изцяло изгуби ориентация. Освен това клавиатурата пред него и ключовете в ръката му започнаха да му се струват напълно непознати. Може би имаше автомобил, който бе паркиран някъде наблизо? Залитайки, премина през един къс страничен коридор, слезе по покрито с мокет стълбище и се озова в закрит паркинг. А сега какво? Натисна поред всичките бутони на дистанционното управление, закачено на връзката ключове, и бе възнаграден с примигване на фаровете от една зелена лимузина на не повече от десет метра от него. Внезапно отново го обгърна тъмнина и той за втори път се свлече на земята. На ръце и колене запълзя трескаво към автомобила, сякаш животът му зависеше от това. Когато най-сетне стигна до задницата му, с мъка се изправи и се опита да се

задържи на крака, тъй като ужасно му се виеше свят. Отново рухна, но този път веднага след падането бе погълнат от успокояващото нищо. Болката, която бе обсебила цялото му съзнание, секна.

Ако някой беше видял падането му, вероятно би го сравнил с изпадането на чувал картофи от каросерията на движещ се камион. Тони се стовари на пода, сякаш в тялото му нямаше кости — като безформена маса, притегляна от гравитацията. Удари тила си в ръба на багажника, инерцията го принуди да се завърти напред и главата му срещна бетонния под със зловещо тупване. Кръв бликна от ухото му и започна да образува нарастваща локва заедно с кръвта, която се стичаше от раните на челото и лицето му. Почти десет минути лежа на пода на подземния паркинг, докато една жена, съсредоточено търсейки ключовете за автомобила си из дамската си чанта, не се спъна в крака му. Писъкът ѝ отекна между бетонните стени. Никой не го чу. Цялата разтреперена, тя набра номер 911.

В 8:41 часа предобед диспечерка, седяща пред цял ред монитори, прие обаждането ѝ:

— Телефон деветстотин и единайсет. Къде се намирате?

— О, боже мой! Той е целият в кръв! Мисля, че е мъртъв... — Жената говореше истерично, очевидно на ръба на нервния срив.

Обучена как да се държи в подобни ситуации, диспечерката забави говор:

— Госпожо, необходимо е да се успокоите и да ми кажете къде се намирате, за да мога да изпратя помощ. — Докато слушаше отговора на жената, тя затули с длан говорителя на слушалката и по друга линия уведоми портландската противопожарна служба за спешния случай. После бързо въведе необходимата информация и кодове в компютърния регистър с обажданията и продължи разговора: — Госпожо, можете ли да ми опишете какво виждате? — Тя отново закри слушалката и заговори по другата линия: — Машина 10. М 333, код на повикването 3 на Ю Ен 3, Макадам авеню, в район с пощенски код 5040, най-близката пресечка е улица „Ричардсън Корт“, на север от „Ю Ес Банк“, под „Уестън Мейнър“, на първото ниво на подземен паркинг на брега на реката.

— Медик 333, прието, превключвам на оперативна честота 1 — беше отговорът, който прозвуча в слушалките ѝ.

— Добре, госпожо, опитайте се да говорите по-бавно, поемете дълбоко въздух. Открили сте мъж, който наглед е в безсъзнание и е окървавен... Не се тревожете, екип пътува към мястото и вероятно ще е при вас след броени минути. Искам от вас да застанете настрана и да изчакате пристигането му... Аха, точно така... Аз ще поддържам връзка с вас през цялото време. Справяте се чудесно! Екипът приближава и всеки момент ще го видите.

Колата на портландската пожарна команда пристигна на мястопроизшествието първа. Пожарникарите направиха първоначален преглед на Тони и започнаха процедури по стабилизиране на състоянието му, а един от тях успокои ужасената очевидка и я разпита. Линейката, изпратена от Американската служба за медицински транспорт, пристигна броени минути след това.

— Здравейте, момчета, какъв е случаят? С какво мога да помогна? — попита парамедикът, който слезе от линейката.

— Мъж на около четирийсет години е открит от онази дама там да лежи на земята до автомобила си. Повърнал е и мирише силно на алкохол. Има голяма рана на челото и други по-малки по лицето. Липсват реакции. Прегледахме шийния отдел на гръбнака за счупвания и му поставихме кислородна маска.

— Успяхте ли да проверите жизнените показатели?

— Кръвното му налягане е 260 на 140. Пулс — 56 удара в минута. Честота на дихателните движения — 12 в минута, но неравномерни. Дясната зеница е разширена, а дясното ухо кърви.

— Изглежда, травмите по главата са сериозни.

— Да, и аз съм на същото мнение.

— В такъв случай да го поставим на носилката.

Те внимателно претърколиха Тони на твърдата ръчна носилка и пожарникарите се заеха да закопчават каишите, докато парамедиците му направиха интравенозно вливане.

— Реакции все още липсват, а дишането му е накъсано — отбеляза парамедикът от пожарникарския екип. — Как мислите, дали не е добре да бъде интубиран?

— Добра идея, но нека направим това в линейката.

— Статусът на университетската болница е зелен — извика шофьорът.

Вдигнаха Тони заедно с носилката на количка с колелца и бързо го качиха в линейката, а през това време шофьорът се обади по радиостанцията в центъра.

Жизнените показатели на Тони отбелязаха рязък спад и той изпадна в състояние на асистолия, вид сърдечен арест. Бързите действия на парамедиците, които му инжектираха епинефрин, възстановиха сърдечната му дейност.

— Университет, говори Медик 333. Тръгваме към вашето заведение, код 3, с мъж на около четирийсетгодишна възраст, намерен в безсъзнание в подземен гараж. Има видими травми по главата. Оценка по Скалата за кома на Глазгоу-Лиеж^[1] — 5, гръбнакът е обездвижен. Изпадна в краткотрайна асистолия, но пулсът му се възстанови след инжектиране на 1 милиграм епинефрин. При последното измерване кръвното налягане беше 80 на 60, сърдечната честота е 72 удара, в момента го обдишваме с 12 дихателни движения в минута и го подготвяме за интубиране. Очаквано време за пристигане до вас — пет минути. Имате ли някакви въпроси?

— Нямаме въпроси. Направете вливка с 500 кубически сантиметра манитол.

— Прието.

— Диспечер, Медик 333 транспортира пострадалия заедно с двама придружаващи пожарникари.

Линейката напусна паркинга с пусната сирена. За по-малко от пет минути тя изкачи виещия се път до Орегонския университет за здраве и наука (ОУЗН), чиято болница беше кацнала като гаргойл на върха на извисяващия се над града хълм. Когато вкараха Тони с количката в отделението за реанимация, откъдето постъпващите пациенти с травми впоследствие биваха разпределяни по другите отделения, около него се засуетиха лекари и сестри в наглед хаотичен, но всъщност синхронизиран танц, в който всеки изпълняваше своята роля и разчиташе на съдействието на другите. Двамата пожарникари и парамедиците, които първи се бяха погрижили за пострадалия, бяха обсипани с бързи въпроси, докато приемащият лекар реши, че е събрал достатъчно информация, и бяха освободени, за да се съвземат от прилива на адреналин, който обикновено съпътстваше всяка тяхна акция.

Първоначалната компютърна томография на главата и последвалата компютърно-томографска ангиография^[2] разкриха субарахноидален кръвоизлив^[3], както и наличие на тумор в челния дял на мозъчната кора. Няколко часа по-късно Тони бе приет в сектора за интензивни грижи на неврологичното отделение, стая № 17. С прикрепени към него тръби и жици на медицински уреди, които осигуряваха притока на жизненоважни течности и кислород, той нямаше как да знае, че се е превърнал в център на напрегнато внимание.

* * *

Тони усети как се понася нагоре, сякаш настойчиво притеглян от деликатно, но стабилно и силно гравитационно поле. Чувстваше се сякаш обгърнат от майчина любов, затова и не опита да се противи на притеглянето. Смътно си спомняше, че бе полагал някакво усилие, което го бе изтощило, но това усещане постепенно избледняваше.

Докато се издигаше, му хрумна, че може би умира, и това предположение бързо се загнезди в съзнанието му. Опита да мобилизира силите си, за да не позволи да бъде погълнат от... какво? От небитието? А може би вече се сливаше с безличния всеобщ дух?

Не беше възможно. Още преди много време беше достигнал до убеждението, че смъртта е просто край, прекратяване на съзнанието, безкомпромисно връщане в пръстта.

Тази философия така добре оправдаваше себичността му. Щом всичко свършваше със смъртта, не беше ли основателно да се грижи на първо място за себе си, да контролира ведно със собствения си живот и този на другите, за да си осигури облаги и предимства? Що се отнасяше до обществения живот, не съществуваше абсолютна истина, общовалиден принцип, а само социални порядки и основан на вина конформизъм — смъртта според него обезсмисляше всичко друго. А животът като цяло беше страстно еволюционно издихание, белязано от безсмислието, временно оцеляване на най-интелигентния и най-коварния. След хиляда години, дори в случай че човешката раса оцелееше, никой нямаше да знае, че той въобще се бе раждал, нито пък да го е грижа как бе изживял живота си.

Докато се носеше нагоре с невидимото течение, тази философия започна да му се струва противна и нещо в него възнегодува, отказа да се примири, че всичко и всички щяха да изгубят значението си, след като финалната завеса се спуснеше, че човешкото поведение представляваше част от хаотичната борба между егоистични интереси, които принуждаваха хората да се домогват до власт и обществено положение, непрестанно манипулирайки се едни други. Но каква беше алтернативата?

Надеждата у Тони за нещо повече беше загинала в един конкретен ден. В онази бурна ноемврийска утрин, застанал пред гроба, той в продължение на почти цяла минута държа първата буца пръст. В силния вятър и дъжда стоеше взрян надолу към малкия, богато украсен ковчег, в който лежеше неговият Гейбриъл. Едва на пет години, малкото му момче, което вече храбро бе поело по пътя на красивото и доброто, беше насила изтръгнато от топлите обятия на онези, които го обичаха най-много.

Тони най-накрая пусна шепата пръст в малката черна бездна пред себе си. Последваха я отломките от разбитото му сърце и остатъците от любовта му. Ала по лицето му не се търкулна и една сълза. Яростта срещу Бог, срещу машините, дори срещу разпада на собствената му душа не бе спасила сина му. Всичките апели, обещания и молитви, които бе отправял към небето, бяха се връщали отново към него, изпразнени от съдържание, превърнати в присмех над неговата немощ. Нищо... нищо вече нямаше значение, откакто бе замлъкнал гласът на Гейбриъл.

Докато си спомняше за този ден, издигането нагоре спря и Тони увисна в мастилената тъмнина, сякаш в очакване на нещо. Дали ако Габи беше оцелял, това щеше да избави жалкото му съществуване от безсмислието? Три лица изплуваха в съзнанието на Тони, лицата на трима души, които той беше разочаровал дълбоко и горчиво: Лори, негова любима още от ученическите години и два пъти съпруга; Анджела, дъщеря му, която вероятно го мразеше почти толкова, колкото той сам мразеше себе си; и Джейк... О, Джейк! Как само съжаляваше заради Джейк.

Но какво значение имаше всичко това? Всъщност не бяха ли бляновете неговият истински враг? Мислите какво би станало, какво би могло или би трябвало да стане бяха загуба на енергия и пречка към

успеха и удовлетворението на непосредствените егоистични нужди. Самата идея, че нещо друго имаше значение, беше лъжа, заблуда, празна утеха за онзи, който се е запътил към дръвника. Щом бъдеше поставен край на живота му, от него щеше да остане само илюзорният образ в паметта на живите, чиито откъслечни и краткотрайни спомени — добри или лоши — щяха да отразяват заблудата, че животът му е бил значим. Разбира се, ако нищо нямаше смисъл, тогава дори идеята, че бляновете бяха негов враг, ставаше абсурдна.

Тъй като надеждата беше мит, тя не можеше да му е враг.

Точно така, смъртта си беше смърт и точка. Но след малко Тони продължи размишленията си. Последното заключение също не бе особено убедително от рационална гледна точка. Защото то означаваше, че самата смърт би имала смисъл. Което беше нелепо. Той изостави тези свои размисли, отхвърли ги като абсурдни и непоследователни лутания, за да избегне нежелания извод, че животът му е бил празен и безплоден.

Тони отново започна да се издига и в далечината видя светла точка. Докато се приближаваше към нея или тя към него — не беше сигурен — точката ставаше все по-голяма и ярка. Вече беше сигурен, че в нея щеше да срещне смъртта си. Хората, преживявали състояния, близки до смъртта, чиито свидетелства беше чел, бяха виждали светлина, но той винаги я беше отдавал на последните проблясъци на дейност в мозъчните неврони. Сякаш мозъкът жадуваше за една последна мисъл или спомен, опитвайки се да се вкопчи в нещо така убягващо като капка живак в мазолеста длан.

Тони се отпусна. Поде го течението на невидима река, някаква антигравитационна вълна започна да тласка съзнанието му към светлата точка. Яркостта ѝ постоянно нарастваше, докато в един момент той присви очи и извърна глава, за да се предпази от блясъка, който го пронизваше, но същевременно го и топлеше. Изведнъж осъзна, че до момента му е било студено в прегръдката на онова, което го беше издигало. Дори с извърнато лице и въпреки заслепението, нещо в него бе устремено към светлината, сякаш в отговор на някакъв неустоим повик.

Внезапно краката му застъргаха в някаква повърхност, наподобяваща камениста земя, а ръцете му опряха в стени от двете страни. Усети мирис на пръст и листа. Дали не бе погребан, дали не се

бе свестил на дъното на гроба си? Наред с тази ужасна мисъл го връхлетя и силен страх, който го остави без дъх. Може би някъде над него опечалените все още стояха, за да си вземат последно сбогом, без да подозират, че той все още е жив?

Ала пристъпът на паника бе краткотраен. Така или иначе всичко бе свършило и той бе пътник. Макар и неохотно, Тони се примири със своята участ и скръсти ръце на гърдите си. Светлината междувременно бе станала толкова интензивна, че бе принуден изцяло да се извърне от нея. Нейният поток бе ужасяващ и въодушевяващ. След миг беше тласнат в претопяващия огън на...

[1] Скала за отчитане на степента на кома посредством редица неврологични критерии. Най-ниската степен е 3 и отговаря на дълбока кома, а най-високата е 15 и отговаря на ясно съзнание. — Б.пр. ↑

[2] Рентгеново контрастно изследване на артериите, вените и сърдечните кухини. — Б.пр. ↑

[3] Изтичане на кръв от мозъчните съдове между меката и твърдата обвивка на мозъка. — Б.пр. ↑

3.

ИМАЛО ЕДНО ВРЕМЕ

Един ден ще бъдеш достатъчно стар, за да започнеш отново да четеш приказки.

К. С. Луис

Слънчева светлина?

Да, беше слънчева светлина! Но как беше възможно да е слънчева светлина? Мисълта на Тони тъкмо се беше проявила, когато нов порой от сетивни възприятия нахлу в съзнанието му и го затормози. Той отново затвори очи, оставяйки далечното сияние да топли лицето му и да обгръща тръпнещото му от студ тяло в златното си одеяло. В продължение на един дълъг миг не го беше грижа за нищо. После, подобно на неизбежна зора, го осени мисълта за невъзможността на ситуацията, в която се намираше, и приятният му унес секна.

Къде се намираше? Как беше стигнал там?

Тони внимателно отвори очи и примижал, ги сведе надолу, за да им позволи постепенно да се адаптират към светлината. Беше облечен в познатите си стари джинси и туристическите обувки, с които кръстосваше скалистия бряг край Дипо Бей. Тони винаги се беше чувствал по-комфортно в тези дрехи, отколкото в костюмите, които трябваше да носи в делничните дни. *Тези обувки трябваше да са в шкафа в крайбрежната къща*, беше първата му мисъл. По тях личаха драскотините от старите магмени скали на орегонското крайбрежие.

Щом се озърна, объркването му се задълбочи. Нищо наоколо не подсказваше къде се намира или кое време е. Зад себе си видя малка черна дупка, през която навярно беше тъй безцеремонно изхвърлен на това място. Шахтата действително изглеждаше достатъчно широка, за да мине през нея. Надникна вътре, но не видя стъпала. Обърна се

отново напред и засенчвайки очи срещу силната светлина, огледа местността, която се простираше пред него, стараяйки се да запомни всичките въпроси, които се рояха в ума му.

Както и да се беше озовал на това място — издърпан, пренесен или изтласкан през тъмния тунел — сега стоеше посред планинска ливада, изпъстрена с диви цветя: жълти глухарчета, тук-там пурпурни анемонии, изящни бели хойхери, сред които бяха пръснати подобни на маргаритки жълти арники. Вдиша дълбоко и усети букета от техните силни ухания, примесени с едва доловим солен полъх, сякаш от съвсем близък, но невидим в момента океан. Самият въздух беше свеж и бистър. Под него се простираше обширна долина, обградена от планинска верига подобна на Канадските скалисти планини, гледката бе панорамна и живописна като изглед от пощенска картичка. В средата на долината имаше езеро, което сияеше, отразявайки ранните утринни лъчи. Насечената от скали брегова линия на езерото хвърляше огромни сенки върху устията на притоци, които от това място бе невъзможно да се види откъде се спускат. Десетина метра пред него ливадата се губеше рязко в дълбока клисура, чието дъно бе най-малко на трийсетина метра. Гледката беше зашеметяваща и необикновено ярка, сякаш сетивата му бяха освободени от обичайните ограничения. Той отново вдиша дълбоко.

Лъката, където стоеше, беше не повече от трийсетина метра надлъж, ограничена от пропастта от едната страна и от висок планински склон от другата. Вляво изпъстрената с цветя морава свършваше рязко в подножието на отвесна скална стена, но в противоположната страна тънка, едва забележима пътека се губеше сред дърветата, обвити в гъста зелена шума. Лек полъх на вятъра погали страните му и разроши косата му, облъхвайки го с благоухание, сякаш покрай него бе минала жена.

Тони стоеше абсолютно неподвижен, като че ли това щеше да помогне бурята в главата му да стихне. В съзнанието му се лееше каскада от объркани мисли. Сънуваше ли, или беше полудял? Мъртъв ли беше? Очевидно не беше мъртъв, освен ако... освен ако представата му за смъртта не беше изцяло погрешна. Тази мисъл беше твърде смуцаваща, за да я приеме сериозно. Той вдигна ръка и докосна лицето си, сякаш това можеше да му даде потвърждение на нещо.

Кое беше последното, което си спомняше? В паметта му цареше бъркотия от образи, спомени за срещи, главоболия и... внезапен пристъп на паника. Спомни си как се беше втурнал навън от апартамента, обхванал с ръце главата си, която заплашваше да се пръсне, и как бе слязъл със залитане до подземния паркинг, за да търси автомобила си. Последният му спомен бе как се носи, притеглян към светлината. Сега беше тук, но нямаше никаква идея къде бе това „тук“.

Прие, че не е мъртъв, а се намира в някоя болница, където с помощта на медикаменти се опитват да укротят електрическата буря в мозъка му. Може би лекарствата го стимулираха да създава нереални светове в главата си, да комбинира от съхранените в паметта си образи нелепи халюцинации. Ами ако седеше в някоя психиатрична килия с облицовани с вата стени, овързан в усмирителна риза, и от устата му се проточваше слюнка? В такъв случай по-добре да беше мъртъв. И все пак мисълта, че комата или лудостта бяха способни да пренасят човек на такива места, беше повече от приемлива.

Втори нежен порив на вятъра погали лицето му и той отново вдиша дълбоко, чувствайки прилив на... какво точно? Не можеше да определи със сигурност. Еуфория? Не. Беше нещо повече от еуфория. Тони не откри подходяща дума за това състояние, но то напомняше смътния спомен за първа целувка, лишен от сетивност, но неизличим.

Е, какво щеше да прави сега? Изглежда, имаше две възможности за избор, освен тази просто да остане на това място и да изчака какво ще му се случи по-нататък. Тони не беше човек, който обичаше да чака каквото и да било. Всъщност имаше три възможности, ако се смяташе и решението да пристъпи от ръба на клисурата и да види какво ще се случи. Не можа да сдържи усмивката си при тази мисъл, която все пак отхвърли. Това щеше да е прекалено кратко приключение.

Той се обърна към пещерата и с изненада откри, че от нея не бе останала и следа в плътната гранитна стена. След като и тази възможност бе елиминирана, оставаше една-единствена: пътеката.

Тони отиде до началото на пътеката и спря, за да позволи на очите си да се приспособят към тъмната вътрешност на гората. Обърна се, за да погледне още веднъж ливадата и околността, чиято обгръщаща топлина не му се щеше да замени с хладната несигурност пред себе си. Още веднъж се наложи да изчака очите му да се адаптират, за да може да види пътеката, която изчезваше в шубрака на

не повече от десетина метра напред. Сред дърветата беше по-хладно, но не неприятно, слънчевата светлина се процеждаше през дървесните корони и спускащите се към земята лъчи улавяха в себе си частици прах и случайно преминаващи насекоми. Буйни храсталаци ограждаха от двете страни каменистата и отчетлива пътека, която сякаш бе проправена съвсем наскоро и го очакваше.

Усещаше миризмата на този свят, смесица от живот и разложение, влажният плесенен мирис на отдавна гнили дънери беше все пак благ и приятен. Той отново вдиша дълбоко и се опита да задържи аромата в съзнанието си. Беше опияняващ, напомняше любимия му скоч „Балвени Портууд“, но беше по-богат, по-чист и с по-силен послевкус. Усмихна се на себе си и навлезе в гората.

Не беше изминал и стотина метра, когато стигна до разклонение. Една пътека тръгваше нагоре по склона вдясно, друга се спускаше наляво, а трета продължаваше направо. Тони спря и известно време обмисляше възможностите.

Обзе го странно чувство — не само се налагаше да избира измежду възможности с невъзможни за предвиждане последици, но отгоре на всичко трябваше да го направи в една напълно непозната среда. Не помнеше откъде е дошъл, не знаеше накъде върви, а сега и това разклонение в три неизвестни посоки.

В този миг Тони бе осенен от мисълта, че е бил на същото място по-рано. Не в пряк, а в преносен смисъл. Животът му бе дълъг низ от избори, разклонения, и той бе залъгвал себе си и другите, че напълно разбира къде ще го отведе всеки поет път, защото притежава блестяща разсъдливост и способност за вярна преценка.

Имайки себе си за човек, обладаващ почти пророческа далновидност, Тони бе полагал особено старание да извлече сигурност от всяка възможност, някак да овладее и контролира бъдещето и последствията от изборите си. Истината, сега си даде сметка той, беше, че възможностите и последствията не бяха никак предсказуеми и изграждането на имидж беше само средство, което бе използвал да прикрива този факт. Извън обсега на вероятността винаги имаше променливи с непредвидимо въздействие, които, така да се каже, слагаха прът в сплиците на контрола. Негов основен прийом беше да създаде илюзия, че знае, а след това да продължи да блъфира в

съответствие с нея. Тежко предизвикателство беше обаче да останеш пророк в една напълно непредсказуема ситуация.

Той стоеше пред трите възможности, които предлагаше разклонението, и нямаше никаква представа къде би могла да го отведе всяка от пътеките. За своя изненада съзря неочаквана свобода в неведението си: липсата на всякакви очаквания го освобождаваше от вината, която впоследствие би го обзела, ако вземеше грешно решение. В този момент бе свободен да поеме във всяка една посока и тази автономност беше едновременно въодушевяваща и плашеща, като опънато въже, по което трябваше да ходи, балансирайки между огън и лед.

Взря се докъдето стигаше погледът му по всяка от пътеките, но това не му помогна. Дори някоя да изглеждаше по-лека от другите, нямаше гаранция, че още след първия завой нещата нямаше коренно да се променят. Тони продължаваше да стои на разклонението, вцепенен от свободата, която му предоставяше моментът.

— Не можеш да управляваш кораб, привързан на пристана — промърмори той и тръгна по средната пътека, стараяйки се да запомни избора си, за да се върне обратно, в случай че се наложи. Да се върне къде? Той не знаеше.

По-малко от двеста метра по-нататък той отново се озова пред тройно разклонение и отново трябваше да преценя и да избира. Този път просто поклати глава и едва забавяйки крачка, пое по пътеката, която водеше надясно по склона, отново отбелязвайки в мислената си карта промяната в посоката. В рамките на следващия километър и половина на Тони се наложи да вземе още около двайсет подобни решения и той в крайна сметка престана да напънва мозъка си, за да запамятава маршрута. За да е по-сигурен, може би по-добре щеше да постъпи, ако бе избирал винаги средния път. В паметта му изминатият път вече беше бъркотия от завои наляво, надясно, изкачвания, слизания и вървене направо. Чувстваше се безнадеждно изгубен. Не че знаеше откъде е тръгнал или му бе известна крайната цел, но объркването му все повече се задълбочаваше.

Ами ако целта не е да се стигне някъде, запита се в един момент той. Ако изобщо не съществуваше крайна цел? Вътрешният натиск да „стигне“ някъде, който до този момент го бе тласкал напред, изчезна и Тони неволно забави крачка и започна да обръща внимание на света

около себе си. Мястото му се струваше живо, то сякаш дишаше заедно с него. Звънливите мелодии на хвъркатите насекоми, крясъците на птиците, които известяваха присъствието му, движенията на невидими животни тук-там из гъстака единствено увеличаваха удивлението му. Липсата на крайна цел си имаше предимства — не го притискаше разписание или график — и Тони с известна нерешителност позволи на заобикалящата го природа да започне да уталожва фрустрацията, причинена от пълната дезориентация.

На моменти пътеките го превеждаха през стари дъбрави, в които огромни величествени дървета се извисяваха почти опрели стволоче едно в друго, сплели клони в прегръдка, която не позволяваше на светлината да стигне до земята долу. *Не останаха стари дървета в живота ми, помисли си той и сви рамене. Каквото не продадох, изгорих.*

Поредната пътека го отведе до тесен пролом в скалистото чело на планината. Той несъзнателно забърза крачка, разтревожен, че пукнатината може да се затвори и да го премаже в каменната си прегръдка. Следващата пътека го преведе през страховита местност, където преди време огънят бе преминал, изтръгвайки сърцата на дърветата. Сега на тяхно място стърчаха обгорели стари пънове и туфи млади фиданки, които се хранеха със смъртта на старото поколение и избуяваха, за да възродят погубеното. Друга пътека го поведе по отдавна пресъхнало пясъчно речно корито, а нейно разклонение — едва различима нишка — пое нагоре по кадифен мъх, който поглъщаше отпечатъците от краката му веднага след преминаването му. Постоянно стигаше до разклонения, които му предлагаха нови и нови възможности.

След като бе прекарал вече няколко часа в бродене и удивление, Тони забеляза, че броят на решенията за смяна на посоката, които трябваше да взима, започва да намалява — стигаше до разклонения значително по-рядко. Пътеката, по която вървеше в момента, постепенно се разшири и премина в нещо като тесен път или алея, храстите и дърветата покрай която образуваха почти непроходима ограда. Може би в крайна сметка щеше да стигне някъде. Ускори ход. Пътят — вече със сигурност беше път — започна плавно да се спуска, а дърветата от двете страни — да се сгъстяват все повече, докато той

не доби усещането, че върви през коридор, чийто под бе покрит със зелено-кафяв мокет, а таванът бе на сини петна.

След един завой Тони се спря. Около четиристотин метра по-напред изумрудените стени на коридора се превръщаха в камък. Пътят свършваше пред огромна врата, вградена в колосална каменна структура, наподобяваща укрепление. Тя не приличаше на крепостните градски стени, които бе виждал по илюстрациите в книгите или в умалени макети в музеите. Но беше с наистина колосални размери.

Той продължи напред към това, което беше сигурен, че е въображаема врата във въображаема крепостна стена. Никога не бе подлагал на съмнение изключителните творчески възможности на човешкия ум, чието развитие бе един от най-впечатляващите инциденти в еволюцията, но творението отпред надминаваше всичките му очаквания. Реши, че то беше продукт от съчетаването на стимулиращи нервната система медикаменти, разкрепостено въображение и остатъчни спомени от детски приказки, в които присъстваха замъци и крепостни валове. Но изглеждаше така реално и материално, както в онези изключително ярки и детайлни съновидения, след които човек трябваше да си напомни, че е сънувал, за да не ги приеме за действителни събития. И това видение бе такова — реално наглед, но невъзможно. Единственото обяснение за всичко, което преживяваше, бе, че е хванат в капана на ярък и реалистичен сън.

Това заключение донесе на Тони моментално облекчение и той изпусна въздуха от дробовете си, сякаш го бе сдържал, в очакване умът му да открие някакъв организирац принцип за възприятията му. Сега всичко бе на мястото си. Това беше негов сън, проекция на разкрепостената от въздействието на най-добрите съвременни психотропни лекарства негова психика. Тони вдигна ръце и извика:

— Това е сън! Моят сън! Невероятно! Аз съм страхотен!

Ехото от каменната стена повтори думите му и той се засмя. Творческите възможности на въображението му бяха впечатляващи и въодушевяващи. Сякаш заслушан в музикалния съпровод към халюцинативния филм, в който участваше, Тони затанцува, без да сваля ръце, с отправен нагоре поглед: бавно завъртане наляво, после надясно. Не беше кой знае какъв танцър, но нали наоколо нямаше кой да го види, защо да се срамува? Щом му се танцуваше, щеше да

танцува. Това си беше „неговият“ сън и в него имаше правото да прави каквото пожелае.

Оказа се обаче, че не беше точно така.

Сякаш за да докаже нещо на себе си, Тони вдигна длани към една далечна скална грамада и като ученик на някой велик магьосник заповяда:

— Сезам, отвори се!

Не последва нищо. Е, поне си струваше да опита. Това означаваше, че дори в най-реалистичните сънища властта му бе ограничена. Тъй като нямаше как да се върне назад, той продължи напред, заплепен от силата и мащабите на своето въображение. Всичко случващо се беше продукт на неговия ум и затова трябваше да има някакъв смисъл, може би дори знаменателен смисъл.

Когато стигна до вратата, Тони все още не бе достигнал до никакво заключение относно смисъла и значението на съновидението си. Макар че изглеждаше твърде обикновена в сравнение със структурата, в която бе вградена, вратата също бе с огромни размери и го караше да се чувства малък и незначителен. Известно време той я разглежда, без да я докосва. Очевидно бе поставена там, за да осигури достъп до някъде, ала на нея нямаше нито дръжка, нито ключалка. Изглежда, можеше да бъде отваряна само отвътре, което означаваше, че от другата страна трябваше да има някой или нещо, което да я отвори.

— Хм, това е интересно — промърмори Тони на себе си и вдигна юмрук, за да почука. Но в същия миг замръзна, защото се чу почукване, което не бе произвел той: ръката му беше още във въздуха. Объркан, погледна юмука си. Отново се почука, силно и високо. Три удара по вратата, от другата ѝ страна. Той дори раздвижи юмрук пред лицето си, за да установи дали все пак самият не предизвикваше по някакъв начин звука, но не се случи нищо.

И тогава се почука за трети път. Отново три удара, високи, но не настоятелни. Тони погледна отново към вратата. На нея имаше дръжка, която не бе видял по-рано. Как я беше пропуснал? Колебливо, той протегна ръка и я хвана — беше метална, хладна на допир и бе свързана със съвсем просто резе, което запираше вратата. Не си спомняше да е видял и резето. Без да си помисли нищо, сякаш по

команда, Тони натисна дръжката и отстъпи встрани, а огромната врата леко и беззвучно се отвори навътре.

От другата страна на рамката на вратата бе се облегнал мъж, който Тони не разпозна. Лицето на мъжа се озари от широка и радушна усмивка. Ала най-големият шок очакваше Тони, когато погледна зад непознатия, тъй като видя пътя, по който бе дошъл. Той се бе намирал зад самата стена и вратата някак се беше отворила отвътре. Той бавно се обърна, за да се увери. Да, така беше. Вече стоеше вътре и далеч пред него се простираше обширно пространство с площ вероятно повече от десет квадратни километра. То беше затворено от огромни каменни стени, за разлика от дивия и свободен свят навън.

Протегна ръка и се опря в стената, за да не залитне. Обърна се назад. Мъжът все още стоеше облегнат на вратата и му се усмихваше. Почувства замайване, светът сякаш се наклони на една страна, коленете му се подкосиха и постепенно започна да го обгръща познатата тъмнина. Може би сънят свършваше и той се връщаше там, откъдето бе дошъл, където всичко бе познато и обяснимо и където поне знаеше какво не знае.

Здрави ръце го подхванаха и внимателно му помогнаха да седне на земята и да облегне гръб на стената от другата страна на вратата, която той току-що бе отворил.

— Ето, изпий това — като в мъгла, той почувства някаква хладна течност да се стича в гърлото му. Вода! Бяха изминали часове, откакто за последно бе пил вода. Може би именно това бе причината за всичко — дехидратацията. Толкова път бе изминал из горите... Но какво се случваше в действителност? Първо лежеше в подземен паркинг, а сега беше в замък. В замък... с кого? С принца?

Това е нелепо, помисли си той. Да не съм принцеса? Това го развесели. Продължи бавно да отпива от освежаващата течност. Съзнанието му постепенно започна да се избистря, а сетивата му — да се изострят.

— Бих се осмелил да кажа — проговори някакъв глас със силен акцент, британски или австралийски, доколкото можеше да прецени Тони, — че дори да беше принцеса, какъвто си грозноват, не знам в коя приказка щеше да си намериш място.

Тони се облегна на стената и погледна нагоре към мъжа, който сякаш се носеше из въздуха над него, протегнал към него нещо като

манерка. Среещна искрящите му очи с лешников цвят. Непознатият беше леко набит, вероятно пет-шест сантиметра по-нисък от Тони, и бе на видима възраст към края на петдесетте, а може би малко по-възрастен. Имаше вид на интелигентен човек, заради високото чело, допълнително подчертано от растящите над него плешивини, които сякаш освобождаваха още място за дълбоки мисли. Беше облечен старомодно — омачкани сиви фланелени панталони и износено кафяво сако от туид, което определено бе виждало по-добри времена и по-заоблена фигура. Имаше вид на книжен плъх с бледа, заради дългите часове, прекарвани на закрито, кожа, но пък ръцете му бяха като на касапин, дебели и груби. Нещо детинско играеше в угълчетата на устата му, докато той с усмивка търпеливо чакаше Тони да събере мислите си и най-сетне да проговори.

— И така... — Тони прочисти гърлото си. — Тук ли свършват всичките пътеки?

Въпросът не беше от най-умните, но от множеството останали, които се въртяха в главата му, той бе първият, който изплува на повърхността.

— Не — отвърна мъжът със силен и плътен глас. — Всъщност, дори напротив. Всичките пътеки тръгват оттук. Макар напоследък да не се използват твърде често.

Този отговор като че ли не задоволи Тони, който все още се чувстваше объркан, затова зададе друг, още по-прост въпрос:

— Британец ли сте?

— Ха-ха! — засмя се мъжът, отмятайки глава назад. — Опазил ме бог! Ирландец съм! Тоест от истинските англичани — допълни той и се наведе по-близо към Тони, — но в интерес на истината, макар да съм роден в Ирландия, съм изцяло британец от културна гледна точка. Когато бях млад, нямаше особена разлика, така че грешката ти е напълно простима.

Ирландецът седна на един камък близо до Тони и опря лакти в коленете си, за да му е по-удобно. И двамата отправиха поглед към пътя, заслонен от двете страни от дърветата.

— Трябва да призная — продължи ирландецът, — но нека си остане само между нас, че напоследък все повече оценявам приноса на британците към моя живот. Е, през Втората световна война „случайно“ убиха неколцина от нашите, в резултат на грешни артилерийски

изчисления. Недостатъчно са били математиците сред тях, предполагам. Слава богу, че бяхме на тяхна страна.

Сякаш за да възнагради себе си заради проявения сарказъм, мъжът извади малка лула от горния ляв джоб на самото си, бавно всмука от нея и издиша дима, сякаш въздъхвайки с облекчение. Тютюневият аромат беше приятен и остана известно време из въздуха около мъжете, докато не го погълнаха по-силните горски миризми. Непознатият предложи на Тони лулата, без да го погледне.

— Ще опитате ли? Тютюн „Три монахини“ добре натъпкан в лула „Тетли Лайтуейт“, още една причина да съм благодарен на британците.

В края на изречението той леко се поклони.

— Не, благодаря, не пуша — отказа Тони.

— Толкова по-добре за вас, господин Спенсър — отвърна мъжът, донякъде огорчен. — Казано ми беше, че това може да ви убие.

Той прибра лулата в същия джоб на самото си с кладата надолу, все още горяща. Към външната страна на джоба бе пришито парче друг плат, може би от панталон. Без съмнение тлеещият тютюн бе прогорил дупка в него.

— Вие ме познавате? — попита Тони, опитвайки се да открие непознатия в паметта си, но без успех.

— Ние всички ви познаваме, господин Спенсър. Но моля да извините лошите ми обноски. Наистина имам пропуски в това отношение. Наричайте ме Джак. За мен е чест най-сетне да се срещна с вас, лице в лице, имам предвид.

Мъжът протегна ръка и Тони машинално я пое.

— Тони... Но ти вече знаеш това. Но откъде всъщност ме познаваш, Джак? Срещали ли сме се преди?

— Не съвсем. Майка ти ни запозна преди много време. Не е чудно, че не си ме спомняш. Винаги съм бил наясно, че не съм от най-впечатляващите личности. Но както и да е, известен факт е, че въздействията по време на детството имат удивително трайни последици върху формирането на човешката личност — за добро или зло остават за цял живот.

— Но откъде... — заекна Тони, крайно озадачен.

— Както споменах преди малко, всички те познаваме. Но познанието по принцип е доста разслоено. Човек дори собствената си

душа не може да опознае, докато всички завеси не бъдат повдигнати, докато не излезе от скривалището си на светло и позволи да бъде опознат...

— Моля? — прекъсна го Тони, чувствайки у него да се надига раздразнение. — В това, което каза току-що, не откривам никакъв смисъл и да ти кажа честно, звучи ми напълно неуместно в дадената ситуация. Аз нямам никаква представа къде се намирам и дори в кое време, а ти никак не ми помагаш!

— Прав си — кимна Джак, като че ли това можеше да успокои събеседника му.

Тони обхвана глава с ръце и се опита да мисли трезво, потискайки, доколкото бе способен, нарастващото раздразнение. Известно време двамата останаха мълчаливи, вгледани назад към пътя.

— Антъни, ти действително ме познаваш, не добре и не истински, но по същество. Затова и ме покани. — Гласът на Джак бе уверен и овладян и Тони се съсредоточи върху съдържанието на онова, което говореше. — Аз ти повлиях, когато беше младеж. *Напътствието* ми, да го наречем така, несъмнено е избледняло, но корените му са останали у теб.

— Поканил съм те? Не си спомням да съм канил когото и да било на каквото и да било! Освен това никак не ми изглеждаш познат! Не зная кой си! Не познавам никакъв Джак от Ирландия.

— Поканата ти бе отправена преди много години и вероятно се е запазила в паметта ти като смътно чувство или копнеж. — Гласът на Джак продължаваше да е спокоен. — Ако се бях сетил, щях да донеса една книга, за да помиришеш страниците ѝ. Това със сигурност щеше да помогне, но за жалост не се сетих. В действителност досега не сме се срещали, не и лично. Ще се изненадаш ли, ако ти кажа, че починах няколко години преди твоето раждане?

— О, нещата определено се изясняват! — избухна Тони и рязко се изправи. Краката му още бяха несигурни, но гневът му помогна да измине няколко крачки по пътя в посоката, откъдето бе дошъл. После той се спря и се обърна. — Действително ли току-що каза, че си починал няколко години преди моето раждане, или ми се е причуло?

— Действително го казах. Умрях в същия ден, в който бе убит Кенеди и почина Хъксли. Какво трио само се изправи пред „перлените порти“^[1]... — Той направи с пръсти знак, който означаваше, че

последното е в кавички. — Трябваше да видиш изражението на Олдъс. Озова се наистина в прекрасен нов свят^[2].

— Но кажи ми, Джак от Ирландия, който твърди, че ме познава... — Тони отново се приближи до събеседника си. Тонът му беше овладян, въпреки че гневът и страхът вече променяха очертанията на вътрешните му граници. — Къде, по дяволите, се намирам?

Джак се изправи и доближи Тони, лицето му се спря на около педя от неговото. Известно време остана така, с глава, леко наклонена встрани, сякаш се вслушваше в някакъв друг разговор. После заговори, наблягайки на важните думи:

— Като спомена за дяволи, в известен смисъл *ад* е подходящо определение за това място, но също така подходяща би била и думата *дом*.

Тони отстъпи крачка назад, опитвайки се да осмисли последните думи на Джак.

— Да не би да искаш да кажеш, че това е адът, че аз съм в ада?

— Не точно. Не и в ада, който ти си представяш. Сигурен съм, че Данте не се спотайва някъде наоколо.

— Данте?

— Данте, с неговия ад, дяволи с триножници и прочие. Бедното момче все още се извинява за това, което е натворил.

— Каза „не точно“. Какво точно имаш предвид с „не точно“?

— Тони, как по-конкретно си представяш ада? — попита Джак със спокоен и отмерен глас.

Сега Тони направи пауза. Разговорът не се развиваше според очакванията му, но той набързо реши да угоди на събеседника си. Все пак той можеше да разполага с информация, която впоследствие да се окаже ценна или най-малкото полезна.

— Тъъ, не знам... точно. — Никой не му бе задавал този въпрос така директно. Представата за ада си оставаше за него единствено предположение. Затова Тони отвърна по-скоро с въпрос, отколкото с твърдение: — Място за вечни мъчения, където се разнася скърцане на зъби... такива неща? — Джак не каза нищо, изчакваше Тони да продължи. — Тъъ, място, където Бог наказва онези, които са го разгневили, защото са грешници — уточни Тони. — Където лошите биват отделени от Бог, докато добрите отиват в рая?

— И ти вярваш в това? — попита Джак, накланяйки глава на една страна.

— Не — отвърна Тони твърдо. — Мисля, че когато човек умира, той просто умира. Става храна за червеите, пръст, която се връща при пръстта, и нищо повече. Мъртъв е и толкова.

Джак се усмихна широко.

— Охо, говориш с убедеността на човек, който никога не е умирал. Ако позволиш, бих ти задал и друг въпрос.

Тони кимна едва забележимо, но това беше достатъчно на Джак, за да продължи:

— Твоята увереност, че когато човек умре, просто умира, че със смъртта приключва всичко, прави ли от това твърдение истина?

— Разбира се. Това за мен е съвсем реално — отвърна рязко Тони.

— Не попитах дали е реално за теб, попитах дали е истина.

Тони сведе поглед и се замисли.

— Не разбирам. Каква е разликата? Щом нещо е реално, не означава ли това, че е истина?

— О, ни най-малко, Тони! И за да усложня всичко още повече, ще кажа, че нещо може да е реално, но в действителност въобще да не съществува, докато истината си остава винаги независима от това кое е реално и кое само се възприема като такова.

Тони обърна длани, сви рамене и поклати глава неразбиращо.

— Съжалявам, изглежда, надценяваш възможностите на ума ми. Не схващам...

— О, повярвай ми, разбираш по-добре, отколкото подозираш. Не се шегувам. Нека ти дам няколко примера, които ще внесат яснота.

— Имам ли избор? — съгласи се Тони, все още обзет от недоумение, но вече заинтригуван, а не раздразнен. В думите на Джак имаше скрит комплимент, който не можеше да разтълкува, но все пак долавяше.

Джак се усмихна.

— Избор? Хм, добър въпрос, но него ще обсъдим друг път. Това, което искам да кажа, е, че има хора, които вярват, че не е имало Холокост, че човек не е стъпвал на Луната, че Земята е плоска, че нощем под леглата им се спотайват чудовища... За тях всичко това е

реално, но не е истина. Ще ти дам и друг пример, който е по-близък до теб. Твоята Лори вярваше...

— Но какво общо има моята съпруга с всичко това? — реагира моментално Тони с известна отбранителност. — Предполагам, че и нея познаваш, в такъв случай ще разбереш, че не бих желал да разговарям с нея.

Джак вдигна ръце все едно се предава.

— Тони, успокой се, това е просто пример, не укор към теб. Може ли да продължа?

Тони скръсти ръце на гърдите си и кимна.

— Да, съжалявам. Както виждаш, това не ми е любима тема на разговор.

— Разбирам те — отвърна Джак. — И това ще обсъдим друг път. Сега ми отговори на друг въпрос: вярваше ли Лори в определен момент, че любовта ти към нея е реална?

Въпросът беше дързък и абсурдно личен в дадените обстоятелства, затова Тони не отговори веднага.

— Да — призна накрая той. — Мисля, че имаше период, когато тя вярваше, че любовта ми към нея е реална.

— Значи смяташ, че твоята любов е била реална за нея?

— Ако тя е вярвала, че е реална, тогава, да, била е реална.

— В такъв случай следващият ми въпрос към теб е била ли е любовта ти към нея реална за самия теб? Наистина ли я обичаше, Тони?

В същия миг Тони почувства как в него се задейства вътрешна защита, знак за която бе дискомфортът, предизвикан от думите, които бе възприел като обвинение. Обикновено в подобен момент той сменяше темата или правеше някой остроумен или саркастичен коментар, за да отклони чуждото внимание от емоциите си и да пренасочи потока на разговора към по-леки и странични неща. Но при този разговор Тони нямаше защо да се пази. Никога повече нямаше да срещне този мъж, а и определено вече бе силно заинтригуван. Отдавна, отбеляза той мислено, не бе водил разговор, който бе ставал толкова дълбок за толкова кратко време. При това самият той го бе позволил. В сънищата си човек наистина можеше да се почувства в безопасност.

— Ако трябва да съм честен... — Той направи пауза. — Ако трябва да съм честен, не мисля, че знаех как да я обичам... и въобще

как да обичам някого.

— Благодаря ти за това признание, Тони. Сигурен съм, че преценката ти е точна. Но работата е в това, че Лори е повярвала в любовта ти и тази любов, макар несъществуваща, е станала за нея толкова реална, че да започне да гради живота си около нея... два пъти.

— Не беше нужно да ми го напомняш — промърмори Тони и отново отклони поглед встрани.

— Само отбелязвам, синко, не те съдя. Но да преминем към втория пример, какво ще кажеш? — Той изчака Тони, който като че ли още асимилираше последните му думи, а после продължи: — Да предположим, за нуждите на яснотата, че съществува Бог, същество, което...

— Не вярвам в подобни неща — прекъсна го Тони.

— Не се опитвам да те убедя в нищо, Тони — успокои го Джак. — Не ми е и работа. Не забравяй, че съм мъртъв, а ти си... объркан. Просто искам да изясня разликата между категориите на реалното и истинското. Именно това обсъждахме, ако си спомняш. — Той се усмихна и Тони спонтанно му отвърна с усмивка. Имаше някаква дълбока, обезоръжаваща доброта в този мъж. — И така, нека предположим, че този Бог е добър през цялото време, а също така никога не лъже, не заблуждава и винаги говори истината. Да кажем, че един ден този Бог се явява пред теб, Антъни Спенсър, и ти казва следното: „Тони, нищо не е способно да те лиши от Моята любов, нито смъртта, нито животът, нито небесен пратеник, нито земен владетел, нито днешно събитие, нито утрешно събитие, нито висша сила, нито низша сила. Нищо в сътворения от Мен космос, нищо не притежава мощта да те лиши от Моята любов“. И ти слушаш какво ти говори Бог, но не вярваш. Твоето неверие става реалност за теб. Така ти сам създаваш за себе си свят, в който ти не вярваш в словото на Бог и в Неговата любов, или дори в самия Бог като крайъгълен камък в основата на зданието на твоя живот. Ето един въпрос от множеството други, които поражда тази предполагаема ситуация: твоята неспособност да повярваш в словото на този Бог прави ли това слово неистина?

— Да — отговори Тони прибързано, но след като размисли, промени мнението си: — Всъщност, не. Почакай, нека помисля още

малко.

Джак изчака Тони да изясни мисълта си.

— Добре, ако това, което приехме за този Бог, е вярно... и реално, тогава предполагам моята вяра или неверие не биха променили нищо. Мисля, че започвам да разбирам какво имаш предвид.

— Нима? — предизвика го Джак. — Тогава нека те попитам друго: в случай че избереш да не вярваш в словото на Бог, какво би изпитал във връзка с този Бог?

— Ами, бих изпитал... — На Тони му беше трудно да намери точните думи.

— Изолация, изоставеност? — помогна му Джак. — Тони, ще изпиташ чувство на изолация, защото именно това си си представял, че е реалността. Реално е онова, в което вярваш, дори то да не съществува. Бог ти казва, че твоята изолация не е истина, че нищо не може да те лиши от Неговата любов — вещи, поведения, събития, дори смъртта и адът, независимо как си го представяш — но повярваш ли, че действително си откъснат от Него, създаваш своя реалност, основана на лъжа.

Последното дойде в повече на Тони. Той се обърна и прокара пръсти през косата си.

— Но в такъв случай как може човек да узнае кое е истинско? Какво е истината?

— Я виж ти! — възкликна Джак и потупа Тони по рамото. — Сякаш слушам да говори Пилат Понтийски. Именно тук, приятелю, се крие най-висшата ирония! Застанал в самия център на колелото на историята, лице в лице с истината, Пилат, подобно на много други от миналото и съвременността, обявил, че тя, или по-скоро „той“, не съществува. За радост на всички ни, Пилат нямал властта да превърне нещо, което било реално, в нещо, което не било истина. — Той направи пауза, преди да добави: — Ти също нямаш тази власт, Тони.

За момент светът около двамата като че ли застина, а после земята леко потрепери, сякаш някъде дълбоко под краката им бе възникнал трус. Джак дари Тони със своята най-загадъчна усмивка и каза:

— Е, мисля, че това е знак, че времето ми с теб засега изтече.

— Почакай! — възпротиви се Тони. — Имам още въпроси. Къде отиваш? Не можеш ли да останеш? Все още не знам къде се намирам.

Защо съм тук? Ако това място не е „точно“ адът, какво е тогава? Каза също, че не е и „точно“ мой дом. Какво означава пък това?

Джак се обърна с лице към Тони за последен път.

— Тони, в ада се намираш тогава, когато вярваш и живееш в реалност, която не е истина. Потенциално можеш да останеш там вечно, но позволи ми да ти разкрия нещо, което е истина, независимо дали ще избереш да повярваш в него или не, независимо дали то е реалност за теб или не. — Той отново направи пауза. — Каквото и да вярваш по отношение на смъртта и ада, истината е, че те не са раздяла с Бог.

Земята потрепери отново, този път по-силно, и Тони потърси опора в каменната стена. Когато отново се обърна, Джак вече го нямаше и беше паднала нощ.

Внезапно Тони се почувства изтощен, изцеден до мозъка на костите си. Той отново седна, облегна гръб на колосалния зид и се загледа в пътя и живописната местност, чиито цветове бързо чезнеха и се превръщаха в оттенъци на сивото. Устата му бе пресъхнала и лепнеше и той заопипва земята около себе си с надеждата, че Джак е оставил манерката с вода, но не я откри. Придърпа колене към гърдите си и се опита да се предпази от студа, който беше започнал да пропълзява навътре в него като крадец, който се опитваше да му отмъкне топлината.

Това беше прекалено! Беше излязъл леден вятър, който отнасяше неговите въпроси като парченца хартия. Дали това не беше краят? Наистина краят? Не дочуваше стенещата празнота, всепоглъщащото небитие, решено да отнеме от него и последната искрица топлина.

Вече трепереше неконтролируемо, когато се появи светлина, синкаво сияние, посред което бяха най-красивите тъмнокафяви очи, които някога бе виждал. Светлината му напомняше за някого, но той не можеше да се сети за кого. Със сигурност този някой беше важен.

Полагайки усилие да остане в съзнание, Тони съумя да формулира въпроса: Кой съм аз? Къде съм? Някакъв мъж го държеше в ръце и внимателно сипваше в устата му топла течност. Чувстваше я да се разлива из вътрешностите му и да стопля измръзналата му сърцевина. Треперенето намаля, после спря и Тони се отпусна в прегръдката на непознатия.

— В безопасност си, Тони. В безопасност си — шепнеше мъжът и го галеше по главата.

— В безопасност? — Тони почувства, че около него отново се спуска познатата тъмнина. Клепачите му натежаваха, мислите му като че ли ставаха все по-плътни и трудноподвижни. — В безопасност? Никога не съм се чувствал в безопасност.

— Штттт — успокои го гласът. — Време е да си починеш. Аз няма да те изоставя. Винаги ще те държа в обятията си, Тони.

— Кой си ти?

Дори мъжът да бе отговорил, Тони не го чу, защото нощта го обгърна като меко одеяло и той спа дълбоко, без да сънува.

[1] Така в някои християнски секти биват наричани райските двери. — Б.пр. ↑

[2] Игра на думи с може би най-известната творба на Олдъс Хъксли, антиутопичния роман „Прекрасен нов свят“. — Б.пр. ↑

4.

ДОМЪТ Е ТАМ, КЪДЕТО Е СЪРЦЕТО

И аз като всяко човешко същество копнея да се чувствам у дома навсякъде, където отида.

Мая Анджелоу

Слънчева светлина?

Отново грееше слънчева светлина, но този път различна — поприглушена и мека. Тони рязко седна. А къде ли се намираше сега? С този въпрос изплуваха и всичките му спомени: тунелът, пътеките с безбройните разклонения, вратата, ирландецът Джак, другият мъж.

Другият мъж? Той беше последното, което си спомняше. Дали все още сънуваше? Може би това беше сън в съня? Дали беше спал наистина, или бе сънувал, че спи? Слънцето проникваше през завесите и осветяваше вътрешността на стаята достатъчно, за да установи Тони, че се намираше в импровизирана спалня. Седеше върху тънък дюшек, поставен върху рамка с провиснала пружина. Одејалото, с което бе завит, беше прокъсано и парцаливо, но чисто.

Дръпна завесата и през прозореца видя същата обширна местност, която бе виждал по-рано и през вратата в каменната стена. Кога се бе случило всичко? Снощи, вчера или никога? В далечината се издигаха каменни зидове, по терасираната земя между които растяха безразборно дървета, някои на групи, други поединично. Тук-там имаше къщи, едва забележими и съвсем обикновени.

На вратата се почука — три удара, както по-рано. Тони се изправи и подпирайки се на стената, се подготви за ново внезапно преминаване от другата страна.

— Влез? — Произнесе го повече като въпрос, отколкото като покана, но това едва ли имаше значение.

— Можеш ли да отвориш вратата — прозвуча смътно познат глас от другата страна. — Ръцете ми са заети.

— О, съжалявам — извини се Тони и дръпна вратата навътре.

В рамката стоеше непознатият от по-рано, с проникателните тъмнокафяви очи, и изведнъж Тони си спомни думата „безопасност“. Този мъж му беше казал, че е в безопасност, и думата тогава бе предизвикала у него облекчение, ала сега дълбоко го озадачаваше.

— Може ли да вляза? — попита мъжът с усмивка. В ръцете си държеше поднос с кафе и различни лакомства. Изглеждаше на възрастта на Тони. Беше облечен в джинси и зелена риза, а кожата му беше с тъмnobронзов цвят, вероятно вследствие на слънцето и вятъра.

Тони изведнъж забеляза, че е облечен в синьо-бяла болнична роба, отворена на гърба. Това облекло му се стори странно уместно и смущаващо. Чувствайки се оголен, той се опита с едната ръка, доколкото бе възможно, да затвори цепката отзад.

— Разбира се, моля да ме простите — отново се извини той, тъй като не се сети какво друго да направи, и отстъпи встрани, за да направи път на непознатия да влезе.

— Нося някои от любимите ти неща: кафе, направено от бариста, понички „Макминвил Крийм“ и „Манго Танго“ от „Вуду Донътс“, както и поничка с пълнеж от желе от „Хевънли Донътс“. Не е ли това почти идеален начин да се започне денят?

— Тъъ, благодаря. — Тони взе голямата чаша с димящо кафе, ванилено лате със съвършен каймак, върху който личеше формата на перо. Отпи от него и в продължение на един дълъг миг се наслади на вкуса му, преди да преглътне. После внимателно седна на ръба на пружиненото легло. — Вие няма ли да пиете кафе?

— Предпочитам чай, какъвто пих вече достатъчно тази сутрин. — Мъжът придърпа един стол по-близо до Тони и седна на него. — Предполагам, че имаш доста въпроси, синко, така че питай, а аз ще се постарая да ти отговарям така, че да ме разбираш.

— Сънувам ли?

Мъжът се облегна назад и се усмихна.

— Доста сложен първи въпрос и се страхувам, че отговорът няма да ти се стори твърде задоволителен. И така, сънуваш ли? И да, и не. Нека се опитам да отговоря на въпроса, който действително искаше да зададеш, а не на този, който зададе. Антъни, ти си в кома. Намираш се

в болницата на Орегонския университет за здраве и наука на върха на хълма в Портланд, но същевременно си и тук.

— Почакайте! Аз съм в кома?

— Да, аз съм пред теб и ти ме чу да казвам точно това.

— Аз съм в кома? — повтори Тони невярващо. После се премести по-навътре на леглото и отпи още една глътка от горещото кафе. — Ами това? — кимна той към чашата си.

— Това е кафе.

— Знам, че е кафе. Искам да знам истинско ли е? Как бих могъл да съм в кома и да пия кафе?

— Не би разбрал, дори ако се опитам да ти обясня.

— Не мога да повярвам, аз съм в кома! — повтори той, изумен.

Мъжът се изправи и постави ръка на рамото на Тони.

— Знаеш ли, имам малко работа навън. Защо не подредиш въпросите в ума си и не излезеш при мен? Дрехите ти са окачени в дрешника ей там. Ще намериш също и чифт обувки. Когато си готов, просто излез.

— Добре — бе единственото, което Тони успя да каже, като едва погледна мъжа, докато той излизаше от стаята. Казаното от непознатия звучеше странно, но в него действително имаше логика. Ако беше в кома, тогава всичките събития не бяха нищо повече от бълнувания на неговото несъзнавано. После нямаше да си спомня нищо. Нищо от случващото се не беше реалност или пък истина. Последното му напомни за ирландеца Джак и той се усмихна. Непознатият му донесе успокоение. Поне не беше мъртъв.

Отпи отново от латето си. Със сигурност вкусът му беше като истински, но в мозъка му трябва да имаше определени центрове, които стимулираха други части като паметта и заедно формираха псевдореални действия като отпиване на кафе или изяждане на някое от лакомствата от подноса. Той си взе поничка. Ех, да можеше да патентова това по някакъв начин — без калории, без страничните ефекти на кафето и захарта, без проблемите, произтичащи от цялата снабдителска верига.

Поклати глава, удивен от пълното безумие на преживяването си, ако то въобще можеше да се нарече така. Дали едно събитие, което не беше истина и нямаше да бъде запомнено, можеше да се окачестви като преживяване?

Щом изяде и последната хапка от поничката, Тони реши, че е време да разбере какво го очакваше от другата страна на вратата. Макар да бе убеден, че нямаше да си спомня нищо от това, което предстоеше да се случи, той бе готов да се изправи лице в лице с него. Тъй или иначе нямаше какво да губи. Затова побърза да се облече и благодарен на въображението си за това, че се бе погрижило да има топла вода, изми лицето си. После пое дълбоко въздух и излезе през вратата на спалнята.

Оказа се, че е пренощувал в едното крило на фермерска къща, която не бе в особено добро състояние. Боята ѝ се люпеше и като цяло изглеждаше грохнала. Печална наглед, макар и подредена, тя беше далеч под стандарта, към който Тони бе привикнал. Определено в нея нямаше никаква показност и натруфеност. От стаята, където бе преспал, се излизаше на веранда, обикаляща цялата постройка, която също се нуждаеше от сериозен ремонт. Непознатият се беше облегнал на перилото и чоплеше зъбите си със стрък трева.

Тони застана до него и обходи с поглед обширния имот. Странно място беше. Някои части от него изглеждаха поддържани, но като цяло беше занемарен и запуснат. Зад близката разнебитена ограда Тони разпозна изоставена градина, обрасла с магарешки бодил и гъсти бурени, в средата на която имаше стар дъб, на който висеше вехта детска люлка, едва полюшвана от вятъра. Отвъд нея имаше друга, отдавна безплодна овощна градина. Навсякъде земята изглеждаше похабена, осквернена, изразходвана. За радост планински цветя и тук-там някоя роза бяха разцъфнали на най-неугледните места, сякаш за да смекчат скръбта по нечия смърт.

Може би нещо се е случило с почвата тук, помисли си Тони. Изглежда, слънце и вода не липсваха, но голямо значение имаше какво се криеше под повърхността. Вятърът промени посоката си и Тони долови уханието на див люляк, невъзможно бе да го обърка. Нежно и свежо, то му напомни за майка му. Беше нейното любимо растение.

Ако, както подозираше, всичко това беше творение на неговия мозък, който свързваше съхранени в паметта мисли и образи, обясним беше неочакваният и изненадващ покой, който го обзе. Нещо на това място го зовеше или най-малкото предизвикваше в него отклик. „Безопасност“ беше думата, която непознатият беше произнесъл над него. Лично той не би избрал точно тази дума.

— Какво е това място? — попита той.

— Обиталище — отвърна непознатият мъж, загледан в далечината.

— Обиталище? Какво означава обиталище?

— Място, на което живееш, пребиваваш, чувстваш се като в свой дом. Обиталище. — Мъжът изрече последното, сякаш обичаше тази земя.

— Дом? Хм, това беше една от думите, които Джак използва, за да определи това място, макар да уточни, че не е „точно“ дом. Но каза също, че не е и „точно“ ад, каквото и да означава това.

Мъжът се усмихна широко.

— Още не познаваш достатъчно Джак. Изключително добре борави с думите този приятел.

— Не разбрах всичко от това, което ми наговори, но поне започнах да схващам разликата между реално и истинско.

— Хм! — въздъхна мъжът и замълча, сякаш за да не прекъсне мисълта на Тони. Известно време двамата останаха да стоят мълчаливи един до друг, всеки виждащ гледката пред себе си с различни очи — единият със състрадание, другият с вълнение и известна тревога.

— Като казвате, че това е обиталище, порутената къща ли имате предвид, или целия имот?

— Имам предвид всичко, което видях вчера, и още много, което не си видях. Всичко, което е в границите на тези заграждения и отвъд тях, всичко. Но това — показва с широк жест земята, затворена сред оградите — е центърът, сърцето на обиталището. Това, което се случва тук, променя всичко останало.

— Кой е собственикът?

— Никой. Това място никога не е било предназначено да бъде нечия собственост. Замислено е да бъде свободно, отворено, неограничено... никога собственост.

Настъпи мълчание, докато в продължение на няколко секунди Тони подбираше подходящите думи за следващия си въпрос.

— Добре тогава, кой живее на това място?

Устните на непознатия се разтегнаха в лека усмивка, преди да отговори на въпроса:

— Аз!

— Вие живеете тук? — реагира Тони, преди да помисли. Че кой друг можеше да живее там? Непознатият беше сложна проекция на собственото му подсъзнание, с което той някак взаимодействаше, едва ли някой реален човек би живял на подобно място, в средата на нищото, сам-самичък.

— Да, аз.

— Харесва ли ви да живеете усамотено?

— Не знам. Никога не съм живял усамотено.

Последното изостри любопитството на Тони.

— Как така? Не видях никой друг тук... О, може би имате предвид Джак? Има ли и други като него? Ще срещна ли и другите?

— Няма втори като Джак. А колкото до другите, когато му дойде времето, ще видиш и тях. — Той направи пауза. — Няма нужда да се бърза.

Последва ново мълчание, продължително и неловко. По време на тези прекъсвания в разговора Тони се опитваше да открие в паметта си образи, които биха могли да обяснят онова, което в момента виждаше, но без успех. Гледката пред него не напомняше нито един възприет някога изглед или дори въображаема представа. Как беше възможно всичко да е просто проекция на упоения му коматозен мозък? Нямахше никаква идея.

— А от колко време живеете тук?

— От четирийсетина години. Цял живот, би казал някой. Всъщност не е кой знае колко време.

— Няма спор — отвърна Тони с неискрен тон, в който се долавяше чувство за превъзходство, и поклати глава. Що за ненормалник би избрал да живее в тази пустош четирийсет години? Всеки би се побъркал за четирийсет часа, та какво оставаше за четирийсет години.

Тони скришом погледна към събеседника си, който не забеляза погледа му или просто не го беше грижа. Изглежда, беше от онези редки хора, които се чувстваха напълно удобно в кожата си и в мир с всичко около себе си. У него не долавяше наличие на задни мисли, користни стремежи, за разлика от почти всички други, които Тони познаваше. Може би най-подходящото определение за него бе доволен, макар че кой човек с ума си би бил доволен в това мъртвило. За Тони *доволството* и *скуката* бяха синоними. Вероятно този особняк беше

просто невежа, който не познаваше нищо по-добро, понеже не беше нито учил, нито пътувал. По-интригуващо обаче беше самото му присъствие, неочакван елемент в проекцията на подсъзнанието на Тони. Трябваше да е носител на някакво послание.

— Бихте ли ми казали кой сте? — Това беше неизбежен въпрос.

Мъжът се обърна изцяло към него и Тони срещна неговите необикновено проницателни очи.

— Тони, аз съм този, който майка ти каза, че никога няма да те изостави.

На Тони му беше нужно малко време, за да асимилира отговора, след което отстъпи крачка назад.

— Исус? Ти? Ти *си* самият Исус?

Мъжът не отвърна нищо, само продължаваше да го гледа в очите, докато Тони сведе поглед към земята, за да събере мислите си. И тогава внезапно всичко му се проясни. Разбира се, че беше Исус! Та нали беше записал името му в списъка си. Кой друг би му се явил в това лекарствено индуцирано коматозно състояние, освен Исус, архетипът на архетипите, образ, залегал в най-дълбоките кътчета на невронната му мрежа. Сега стоеше пред него, неврофизиологична проекция без реално съществуване и вещественост.

Той вдигна поглед, тъй като непознатият го зашлеви през лицето с отворена длан, достатъчно силно, за да го заболи, но недостатъчно, за да остави следа. Тони остана смаян и усети как у него моментално се надигна гняв.

— Просто ти помагам да осъзнаеш колко дейно е въображението ти — обясни мъжът и се засмя с глас. Очите му си оставаха все така благи. — Удивително какъв шамар може една невеществена проекция да зашлеви на човек, а?

Ако наоколо имаше някой друг, Тони щеше да се почувства крайно неловко и да се разгневи. Но сега беше най-вече сепнат и изненадан.

— Прекрасно! — обяви той, след като се опомни. — Ето това се нарича опровергаващо доказателство! Реалният Исус никога не би ударил когото и да било — беше заключението му.

— И как би могъл да бъдеш сигурен в това, ако смея да запитам? От личен опит? — Мъжът, който твърдеше, че е Исус, беше широко усмихнат, явно му беше забавно. — Не забравяй, Тони, своето

убеждение, че аз съм образ на Исус, продукт на размътеното ти от медикаменти подсъзнание. Всъщност самият си противоречиш. Или аз съм този, който казвам, че съм, или ти дълбоко в себе си вярваш, че Исус би ударил човек през лицето. Кое от двете е истина?

Непознатият скръсти ръце на гърдите си, наблюдавайки как Тони се бори с логиката. Накрая Тони отново вдигна поглед и отговори:

— В такъв случай може би наистина вярвам, че Исус би ме ударил през лицето.

— Ха! Поздравления! Значи мъртъвците все пак кървят! — Исус се засмя и прегърна Тони през рамото. — Поне се опитваш да се придържаш към своите първоначални допускания, дори когато не са истинни и усложняват живота ти. Трудно е да се живее така, но пък е разбираемо.

Тони сви рамене и също се засмя, напълно озадачен от репликата с мъртъвците, които кървели. После, без да си кажат и дума, сякаш се бяха наговорили предварително, двамата слязоха по стълбите и тръгнаха да се изкачват по склона на един хълм към горичката близо до неговия връх, най-високата точка в имота. Отдолу дърветата изглеждаха сгущени в сивата каменна стена, където Тони за първи път бе срещнал Джак. Отгоре вероятно можеше да се види целият имот, а дори и простиращата се отвъд най-далечните му стени долина. Докато вървяха, Тони продължи да задава въпроси, тъй като предприемачът у него бе озадачен от онова, което виждаше около себе си.

— Казваш, че си живял четирийсет години тук, а мястото изглежда доста западнало. Не се обиждай, но само това ли успя да постигнеш през всичкото това време? — Дори да бе възнамерявал да прикрие своя намек, не успя. Ала вместо да реагира отбранително, Исус като че ли прие упрека.

— Може би си прав. Предполагам, че не съм особено добър в стопанисването. Имотът сега е бледа сянка на онова, което представляваше в началото. Навремето беше прекрасна буйна градина. Открита, красива и свободна.

— Не исках да прозвучи... — започна Тони с извинителен тон, но Исус го прекъсна, усмихнат, махвайки с ръка. — Просто сега не прилича много на градина — все пак уточни той.

— Да, работя по въпроса — въздъхна Исус едновременно с примирение и решителност.

— Изглежда, никак не ти е лесно — добави Тони, опитвайки се да не звучи твърде негативно. Не можа да се сдържи, беше му стар навик винаги да си извоюва превъзходство в разговорите.

— Може да отнеме време, но няма да се предам — беше невъзмутимият отговор.

— Не искам да бъда груб, но не мислиш ли, че начинанието ти продължава вече прекалено дълго? Земята може да се разчисти, да се засее и натори, да се добиват реколти. Мисля, че в нея има потенциал. Неколцина професионалисти, разполагащи с необходимите сечива и машини, могат да съкратят значително този процес. Може би ще трябва и един-два булдозера. Видях също, че стените на няколко места са започнали да се рушат. Би могъл да наемеш инженер, архитект и зидари, които за около шест месеца да преобразят всичко. Не би било зле да пазариш и една бригада строители да разрушат и издигнат отново къщата ти.

— Това, Тони, е жива земя, не строителна площадка. Всичко тук е реално и пълнокръвно, не е някаква измислица, която можеш да моделираш както пожелаеш. Избереш ли техниката пред човешките взаимоотношения и постепенното развитие, опитаеш ли се да ускориш принудително процеса на самоосъзнаване, да насилиш помъдряването и съзряването, преди да им е дошло времето, ето — посочи надолу към фермата, — ето в какво се превръщаш.

Тони не можеше да прецени дали Исус използваше „ти“ в общия смисъл, или имаше предвид именно него. Но не попита за уточнение.

— Способни сме да напредваме — продължи Исус — със скоростта и в посоката, които самата земя позволява. Човек трябва да се отнася към земята с почит и благоговение и да я остави да му говори със сърцето си. Тогава, от уважение, ние трябва да изберем да се подчиним на нейната идея за „реално“ и все пак да останем такива, които я водят към истинното, с любов, без колебание, независимо от цената. Да не живеем за земята по този начин означава да се присъединим към нейните насилници, опустошители и експлоататори, тогава всяка надежда за спасението ѝ ще бъде изгубена.

— Господине! — Смут започна да обзема Тони, докато се опитваше да схване смисъла на онова, което чуваше. — Изразяваш се с метафори и губя мисълта ти. Говориш за тази земя все едно е личност,

човек, когото познаваш и обичаш. Как е възможно да се отнасяш така с нещо, което представлява просто сбор от камънаци, пръст, хълмове, диви цветя, бурени, вода и тям подобни?

— Именно поради това не можеш да разбереш за какво говоря.
— Исус сложи ръка на рамото на Тони и леко го стисна.

Тони се спря на пътеката, вдигна ръце, сякаш искаше да приеме в себе си цялата местност, и с преднамерен драматизъм изрече отново своята основна теза:

— Но това е просто пръст! Не е жив човек. Пръст е!

— Ех, Тони, ти вече сам го каза... от пръстта отново при пръстта. Пръст!

Това беше липсващата брънка! Самата идея беше шокираща, а от нея следваха потресаващи изводи. Той погледна отново в тъмнокафявите очи на спътника си и в ума му постепенно се оформиха думите, които се страхуваше да произнесе.

— Искаш да кажеш, че всичко тук, не само това, което видях зад стените, но и другото отвъд тях, е живо същество?

Погледът на Исус не потрепна.

— Искам да кажа нещо много повече от това, Тони. Искам да кажа, че това живо същество... си ти!

— Аз? Не, това не може да е истина. Невъзможно е. Не може да бъде!

Тони се почувства така, сякаш невидим юмрук го бе ударил в корема. Той се обърна и със залитане измина няколко крачки. Само за миг гледката пред очите му се беше променила коренно, очите му се бяха отворили, но той не желаше да гледа през тях. Беше съдил за тази земя от позицията на надменен и неангажиран емоционално човек, беше я обявил за ничия земя на несполуката, за бунище, което не си заслужаваше да бъде разчистено и възродено. Това беше неговата преценка. Беше се опитвал да се държи любезно и насърчително със спътника си, но не бе помислил какво действително изпитваше към тази земя. В действителност, ако зависеше от него, би изкоренил всичко живо, би го погребал под асфалт, бетон и стомана. Така беше грозно, нямаше никаква стойност и заслужаваше единствено да бъде унищожено.

Тони падна на колене и закри очи с длани, сякаш полагайки усилие да измисли нови лъжи, които да прикрият липсата на старите,

или да си създаде нова заблуда, която да му осигури убежище, закрила и комфорт. Ала вече беше прогледнал, честността го заставяше да свали длани от очите си, потребността от яснота го задължаваше да продължи да гледа. Той вдигна глава и се огледа съсредоточено. Към нищо от видяното не изпита възхищение или обич. Това място беше пустош, в която всичко като че ли беше безвъзвратно погубено — печално петно в един свят, който иначе би могъл да бъде очарователен. Дали това петно действително беше той, дали тази пустош беше неговото сърце? Ако беше така, то той бе един жалък неудачник. В най-добрия случай. В най-лошия не бе достоен за нищо друго, освен презрение.

Плачът бе за Тони слабост, която той ненавиждаше и на която още като дете се бе заклел да не се поддава. Но сега не можа да се удържи. Разплака се, а скоро плачът му се превърна в неудържимо хлипане. Някакъв бент, изграждан с години, се беше скъсал и той бе напълно неспособен да спре мощния прилив на емоции. Не можеше да определи дали те го караха да се тресе и трепери, или земята се клатеше под краката му.

— Това не може да е истина, просто не може! — стенеше той, опитвайки се да не поглежда Исус в очите. Тогава от самите му дълбини се изтръгна неочакван вик: — Не искам да е истина! — След това започна да умолява: — Моля те, кажи ми, че това не е истина! Това ли е всичко, което представлявам — болна и окаяна пустиня? Това ли представлява целият ми живот? Наистина ли съм грозен и отвратителен? Моля те, кажи ми, че това не е истина!

Яростни вълни на самосъжаление и себененавист бушуваха в него и той почувства, че душата му може да не издържи. Поредната вълна подкоси коленете му и той рухна на земята. Исус коленичи до него и го прегърна, остави го да ридае в ръцете му, достатъчно силни, за да държат непоносимата болка в нежните обятия на добротата. Тони имаше чувството, че единственото, което му помагаше да не се разпадне, беше присъствието на този човек.

Във вихъра на емоционалния ураган Тони усети как умът му бива отнесен от своя пристан. Всичко, което бе приемал за реално и правилно, сега се превръщаше в прах и пепел. И точно в този момент, като мълния от ярка светлина, го осени противоположната мисъл: ами ако сега не губеше, а откриваше ума си, сърцето си, душата си? Той

стисна силно очи и продължи да ридае. Не искаше да ги отвори никога вече, за да не вижда онова, което представляваше, в което се бе превърнал.

Исус разбираше какво се случва в него и притисна обляното му в сълзи лице към рамото си. Бурята у Тони не стихваше, с отминаването на една емоционална вълна се надигаше нова и го връхлиташе. Напорът им на моменти беше толкова силен, че Тони се страхуваше, че няма да е способен да ги издържи до края. Вълна след вълна, с години потискани емоции, чакали своето освобождаване, най-сетне изразени, огласени.

Постепенно яростта на бурята започна да намалява и тя накрая утихна. Тони се успокои, само от време на време случайни потръпвания нарушаваха покоя му. През цялото време Исус го бе държал в обятията си. Чак когато Тони се успокои напълно, той заговори.

5. И ТОГАВА...

Болката може да ни напомня, че сме живи, но
любовта е, която ни напомня защо сме живи.

Тристан Оуейн Хюз

— Слушай гласа ми, Тони! — Исус отново милваше Тони по косата, както би милвал дете, свой син. — Всяко човешко същество е отделна вселена. С помощта на Бог майка ти и баща ти създадоха душа, която никога няма да престане да съществува. Те, като наши сътворци, предоставиха материала — гени и прочие — за да се роди един шедьовър, не без недостатъци, но въпреки това удивителен. А ние поехме от ръцете им този материал, който съответстваше на историческия момент, в който живееха, и добавихме към него онова, което никой друг, освен нас, не може — живот. Така беше заченат ти, малко туптящо чудо, което започна съществуването си с взрив, нова вселена в мултилената, не откъсната и изолирана, но вплетена във взаимовръзки и устроена за живот в общество. Защото Бог е общество.

— Ха! Туптящо чудо? — изсумтя Тони, изтощен от борбата с емоционалния прилив. Макар да смяташе, че сълзите му са се свършили, че хранилището, откъдето идваха, се е изпразнило, няколко се търколиха надолу по страните му и капнаха от брадичката му. — Аз не съм чудо.

— За да има „аз не съм“, трябва да има „аз съм“ — окуражи го Исус. — Външността казва малко. Вътрешността е много по-значима от външността, когато имаш очи да я видиш.

— Не съм убеден, че желая да виждам или да знам — смънка Тони. — Това причинява твърде много болка. Но както и да е, не вярвам, че всичко това, включително и ти, е реалност. И все пак

толкова ме е срам. Предпочитам да се върна към слепотата, да спра да виждам.

— Болката е реална и истинска. Довери ми се, Тони. Трансформация без усърдна работа и болка, без страдание, без чувството за загуба, е просто илюзия за истинска промяна.

— Мразя болката — заяви Тони и в същия миг още един краткотраен спазъм накара тялото му да потрепне. — Не ще мога да се справя. А що се отнася до доверието, то не е понятие, което присъства в моя речник. Доверието просто не е за мен.

— Не ще и дума — отвърна Исус и се засмя. — Но пък е *мой* специалитет.

Тони все още беше в обятията на Исус. Главата му бе отпусната на неговите гърди, а очите му — затворени. Чувстваше се глупаво, усещаше се уязвим, но не му се искаше дори да помръдне.

— Не знам какво да правя — призна той. — Да ти кажа ли кой ми липсва най-много сега? — Тони отвори очи и пое дълбоко въздух. — Наистина ми липсва майка ми.

Исус извади отнякъде сгъната червена носна кърпичка. Тони я прие с благодарност и издуха носа си в нея.

— Тони, майка ти беше последният човек, на когото ти се доверяваше. Не можеш да се справяш сам, нито пък да живееш единствено съобразявайки се със своите желания. Създаден си в общество, за да съществуващ в общество, сътворен си по образа на Бог, който никога не е бил нищо друго освен общество.

— Бог е общество?

— Именно. И винаги е бил. Вече ти казах, че никога не съм живял сам. Никога не съм правил каквото и да било сам. Взаимността е в самата сърцевина на моята същност.

— Никога не съм разбирал това.

— Не се тревожи. То не е предназначено за разбиране, а за преживяване.

Тони още веднъж пое дълбоко въздух.

— Но какво се случи с мен? Щом това място съм самият аз, как се случи така, че се превърнах в безжизнена пустош?

— От твоя гледна точка би могло да се каже, че „ти се е случил животът“: всекидневно си понасял малки и големи загуби; насъбирал си обида от лъжи и предателства; боляло те е заради отсъствието на

родителите в моментите, когато си имал нужда от тях; взимал си решения, с цел да се защитиш, които макар да са запазвали живота или достойнството ти, са ти пречели да бъдеш открит точно към онова, което би излекувало сърцето ти.

— А от твоя гледна точка?

— От моя гледна точка това е било смърт, не живот, нереалност, в каквато не си устроен да пребиваваш. Било е не-любов, не-светлина, неистина, не-свобода... било е смърт.

— Значи аз умирам? Затова ли ми се случва всичко това?

— Синко, ти умираш още от деня, в който беше заченат. И макар смъртта да е чудовищно зло, хората ѝ приписват много повече сила, отколкото всъщност притежава. Благодарение на светлината тя хвърля сянка със страховити размери на фона на вашето битие и вие всъщност се ужасявате от сянката ѝ.

— Не разбирам.

— Това е тема с много пластове, до много от които няма как да достигнем днес. Засега е необходимо да проумееш, че съществена причина за страха ти от смъртта е твоето атрофирало и нищожно схващане за живота. Необятността и великолепието на *живота* постоянно поглъщат и унищожават силата на смъртта. Ти вярваш, че смъртта е край, събитие, което прекратява съществуването на действително значимите за теб неща, и затова за теб тя е великият предел, който неминуемо те разделя от радостта, любовта и взаимността. Ти разбираш смъртта като последната дума, като финалната разлъка. Истината е обаче, че смъртта е нещо много по-нищожно от това. Това, което наричаш смърт, действително е някаква раздяла, но не каквато си представяш. Ти си се съсредоточил върху страха от това единствено по рода си събитие — издъхването — и си подчинил цялото си съществуване на него, вместо да признаеш вездесъщото присъствие на смъртта — в твоите думи, лъжи, преценки, неспособност за прошка, предразсъдъци, стремеж към власт, предателства, та дори и скривалища. „Събитието“, което наричаш смърт, е единствено слаб израз на това вездесъщо присъствие, но ти приемаш този израз за всичко, без да осъзнаваш, че всеки ден плуваш в океана на смъртта. Тони, не си устроен да умреш, както и смъртта не е присъща за тази вселена. Събитието на смъртта е просто кръщение в океана, който избавя, а не погубва. Човешките същества бяха, които

сътвориха не-живота и го втълпиха в твоите представи, затова от уважение към теб ние още в началото го втъкахме в тъканта на общата картина. Затова ще изпитваш това присъщо напрежение между живота и смъртта всеки ден, докато бъдеш освободен от него посредством събитието смърт. Но ти си устроен да се справяш с това напрежение в рамките на общество, на взаимоотношения с други хора, а не в егоцентрична изолация, за каквато свидетелства твоето малко владение тук.

— А всичките пътеки, които водят навън оттук?

— Тони, те тръгват оттук навън, извеждат от това опустошение. Нито една не е проправена насам. Всичките са утъпкани навън.

За момент у Тони се надигна скръбта като дебнеш хищник, но бързо се спотаи отново. Той реши да сподели мислите си:

— Аз ги прогоних, нали? Не напуснаха по своя воля.

— Когато не си уточнил отношението си към смъртта, Тони, всеки човек в твоя свят е катализатор на болката или просто мъртвец. И понякога е по-лесно просто да го погребеш някъде из земите си, отколкото да го прогониш.

— Значи смъртта победи? — Тони вложи в този въпрос подсмисъл, който този мъж, ако действително беше Исус, както твърдеше, щеше да открие.

— Понякога изглежда така, нали? Но всъщност животът победи! Животът продължава да побеждава. Аз съм живото доказателство за това.

— Значи не си само мит, детска приказка? Ти наистина очакваш от мен да повярвам, че си възкръснал от мъртвите! — Тони искаше да го чуе изречено.

— Всъщност не е ли много по-трудно да се вярва в противното? Че съм бил пребит до неузнаваемост, прикован към кръста, прободен с копие в сърцето, затворен мъртъв в гробница, но въпреки това някак съм се върнал към живота, развил съм се от савана, преместил съм многотонния кръгъл камък, който запречвал входа, минал съм незабелязан покрай елитната римска стража само за да създам многолюдно движение, което, както се твърди, е организирано около идеята за истината за живота и възкресението, но всъщност е основано на лъжа? Да, много по-лесно е да си вярваш.

Тони погледна към мъжа. Думите му бяха рамкирани от хумор и тържество, но на платното в тази рамка имаше печален портрет.

— Това е просто легенда! — възкликна Тони. — Легенда, която ни кара да се чувстваме по-добре и ни залъгва, че животът има някакъв смисъл или цел. Иносказание с нравствена поука, което слаби хора разказват на болни хора.

— Тони, аз възкръснах от мъртвите. Ние разбихме заблудата за мощта и всевластието на смъртта. Татко Бог с любовта си ми даде живот в Духа и доказа, че теориите за раздяла с Него никога няма да бъдат състоятелни.

— Знаеш, че не вярвам и на дума от това, нали? — рече троснато Тони. — Всъщност дори не вярвам, че ти съществуващ. Не знам какво ме прихвана. Добре, съществувал е евреин, равин, на име Исус, който е направил доста добрини и хората започнали да говорят за него, че е вършил чудеса и дори е възкръснал от мъртвите, после създали религия, но той е умрял. Като всеки друг и той умрял. Смъртта си е смърт, затова не е възможно ти да съществуващ. Ти не си нищо повече от спомена за гласа на моята майка, който отеква някъде в моето подсъзнание.

— Почти ме убеди — отвърна Исус с нотка на сарказъм и се засмя. — Състоянието, в което се намираш в момента, Тони, се нарича криза на вярата. По-често тя обзема човек в момента на физическата смърт, но тъй като никога не е имало формула, по която да се развива взаимността, а и ти в действителност още не си мъртъв, в ход е нещо необикновено и загадъчно.

— Искаш да кажеш, че не знаеш защо съм тук? — изненада се Тони.

— Не! Досега Татко не е споделил с мен целта на твоето пребиваване тук. — Исус се наведе към Тони, сякаш възнамеряваше да му повери тайна. — Той знае, че обичам изненадите.

— Почакай. Мислех, че ти си Бог?

— Аз съм Бог!

— Тогава как така не знаеш защо съм тук?

— Както вече обясних, Татко още не ми е казал.

— Но щом ти си Бог, не знаеш ли всичко?

— Така е.

— Но нали току-що каза, че не...

— Тони — прекъсна го Исус, — ти не мислиш от гледна точка на взаимността. Виждаш всичко през призмата на изолираната независимост. Съществуват отговори за въпросите ти, които ще те изумят и озадачат, нещо повече — ще ти се сторят безсмислени, тъй като нямаш необходимата нагласа, която да ги допусне.

Тони кимаше с озадачено изражение.

— Част от чудото, което представлявам аз — тоест Бог, слязъл сред човешката раса — се дължи на факта, че не бях просто актьор, приел да играе роля, а буквално се превърнах в човек завинаги. Но същевременно никога не съм преставал да бъда и изцяло Бог, изцяло Твореца. Истина, стародавна като Сътворението, е, че целият Космос съществува в мен и аз го свързвам в едно цяло, поддържам го функциониращ, дори сега, в този момент. И ти си част от този Космос, ведно с всяко друго сътворено нещо. Смъртта не би могла да се похвали с това. Смъртта не обединява и не поддържа нищо.

Тони клатеше глава, опитвайки се да проумее казаното и в същото време съпротивлявайки се срещу него вътрешно.

Исус продължи:

— И така аз мога да почерпя от знанието си като Бог, за да узная защо си тук, но все пак уважавам Баща си, който не ми е казал причината. Аз му имам доверие достатъчно, за да съм сигурен, че ще ми я разкрие, когато реши, че е важно да я узная. Дотогава ще остана с теб в реалното пространство и време, в очакване да видя какви изненади ни е подготвил Татко.

— Ти просто разбиваш всичките ми представи! — Тони вдигна ръце и поклати глава. — Толкова съм объркан!

— Това беше по-достъпният отговор — отвърна Исус с усмивка, — този, който би трябвало поне малко да ти изясни нещата.

— Ами благодаря ти тогава! — отговори Тони с известна рязкост в гласа. — Да видим какво излиза. Значи ти си Бог, но не знаеш защо съм тук.

— Но моят Отец и Светият Дух знаят и ако е необходимо, аз също ще узная.

Тони пак поклати глава, изправи се и се отупа от прахта. Как би могъл този мъж да е проекция на подсъзнанието му? Разговаряха за неща, за които той никога не се беше замислял. Беше толкова объркващо. Двамата отново тръгнаха бавно нагоре по хълма.

— Помогни ми да си изясня нещо — започна отново Тони. — Щом Бог Отец е твоят баща, значи ти си Синът?

— И Светият Дух — допълни Исус.

— Но кой е Светият Дух?

— Бог.

— Това е християнска идея, нали? Искаш да кажеш, че всеки, който вярва в теб, вярва в трима богове? Излиза, че християните са политеисти.

— Не само християните вярват в мен. „Вярващ“ не е категория, а поведение. Християни съществуват само от около две хилядолетия. А колкото до това дали са политеисти — не са ни най-малко. — Исус спря и се обърна към Тони, което означаваше, че предстои да каже нещо важно. — Слушай ме внимателно, Тони. Има само един... Искам да ме чуеш добре: има само един Бог. Тъмнината на независимостта, която човечеството избра, не позволява да бъде съзряна простата истина. Но всичко по реда си, засега запомни това: Бог е един. Каквито и различия да имат по отношение на подробностите — а подробностите и несъгласията не са нещо маловажно — евреите от всички секти, християните от всякакви деноминации, мюсюлманите, разединявани от вътрешни разногласия, всичките те са съгласни в едно: има само един Бог. Не два, не три или повече — само един.

— Почакай, ти току-що каза... — прекъсна го Тони, но Исус вдигна ръка и му попречи да довърши възражението си.

— Евреите първи са го формулирали най-добре в своята основна молитва Шма Израел: „Слушай, Израилю: Господ, Бог наш, е Господ един“. Но в еврейската Библия за този „един“ Бог се говори в множествено число. „Да сътворим Човека по наш образ“. Това не цели да създава противоречие по отношение на единството на Бог, а да разшири разбирането за същността на „Единствения“. Според еврейските схващания, *по същество* — употребявам тази дума с особено внимание — този Един е единствен в същината си и все пак множествен, съставен от няколко същности, тоест общество.

— Но... — понечи Тони да каже нещо, но Исус отново го накара да замълчи, вдигайки ръка.

— Това е грубо свръхопростяване на нещата, но гърците, и по-конкретно най-първи от тях Платон и Аристотел, увлякоха света да приеме идеята за единия Бог, но понеже не схващаха идеята за

множествеността, спряха се на представата за него като неделимо единство отвъд всяко битие и отношение, първичен неподвижен двигател, безличен и недосегаем, но поне добър, каквото и да означава това... И тогава се появих аз, който по никакъв начин не противоречи на Шма, а дори я подкрепя и развива. Аз оповестих с възможно най-прости думи: „Бог Отец и Аз Сме едно и Сме добри“, което по същността си е едно твърдение за сродство, за връзка. Както вероятно знаеш, това разреши всичките неясноти и разногласия и най-накрая вярващите избистриха своите идеологии и доктрини и заживяха щастливо... — Исус хвърли поглед към Тони, който го гледаше, вдигнал въпросително вежди. — Пошегувах се, Тони — каза с широка усмивка той и отново тръгна по пътеката. — Но да продължа с историята си. През първите неколкостотин години след възплъщението ми имаше мнозина, като Иринеи Лионски и Атанасий Велики, които прозряха същността ми. Те схванаха, че самата същност на Бог е съжитието, три отделни личности, които са толкова близки, че на практика са цялост, единство. А тази цялост, Тони, е нещо различно от изолирания и независим „един“ Бог и разликата се изразява в съюза на три същности, които са същевременно обособени в своето единство.

Исус направи пауза.

Тони поклати глава, опитвайки се да проникне в смисъла на казаното от неговия събеседник. Подобен разговор не бе провеждал никога и това го безпокоеше. Беше заинтригуван, но не можеше да установи защо.

— Искаш ли да знаеш какво се случи после? Къде се объркаха нещата? — Тони кимна и Исус продължи: — Гърците със своята привързаност към izolацията, повлияха на Августин Блажени и Тома Аквински, които, заедно с мнозина други, спомогнаха за раждането на християнство, основано на вярата в единния Бог. После дойдоха реформаторите, като Лутер и Калвин, които направиха всичко възможно, за да прогонят гърците от Светая светих, но те едва бяха погребани и гърците бяха поканени да преподават в основаните от тях религиозни школи. Устойчивостта на лошите идеи е забележителна, не мислиш ли?

— Започвам да осъзнавам това — призна Тони, — но не съм сигурен, че разбирам теб по-добре, отколкото в началото. Всичко, което казваш, е интригуващо, но без връзка с мен.

— Хм, всичко, което трябва да знаеш, е, че сърцевината на човешкото съществуване е танцът на себеотдаването, любовта към друг човек — единението. Няма нищо по-дълбоко, по-просто и по-чисто.

— Това звучи красиво. Само да беше...

— Ето че стигнахме — прекъсна го Исус.

Пътеката навлизаше в горичката и се стесняваше, позволявайки по нея да върви само един човек. Тони тръгна напред, благодарен, че пътеката не се разклоняваше. След известно време излезе на една поляна и тогава осъзна, че е сам. Напред поляната свършваше при огромна каменна стена, която и в двете посоки се простираше докъдето стигаше погледът. Множество стъпала, оформени в почвата, отвеждаха до вратата на неугледна кирпичена постройка, схлупена къщурка, която се състоеше може би само от две стаи, но от нея се разкриваше гледка към цялата долина. Тони различи силуета на жена, седяща на дървена пейка, облегнала гръб на стената на колибата, която той предположи, че е неин дом. Исус вече беше там и разговаряше с нея, нежно положил длан на рамото ѝ.

Докато изкачваше стотината стъпала, Тони видя, че е позакръглена възрастна жена с гарвановочерна коса, сплетена на две плитки, в които се виждаха разноцветни мъниста. Носеше семпла свободна рокля от хасе, пристегната в кръста с колан, богато украсен с още мъниста, и обсипано с проблясващи на слънцето звездички одеяло около раменете си. Очите ѝ бяха затворени, а лицето ѝ — обърнато нагоре. Беше индианка, представител на коренното население на териториите на днешните САЩ или Канада.

— Антъни — обърна се към него Исус, когато ги наближи. — Това е Уайан Уанаги. Можеш да я наричаш Куси (куенший) или Баба, ако предпочиташ. Има някои неща, които трябва да обсъдите с нея. Тя знае защо си тук, затова ще ви оставя двамата за известно време, макар аз никога да не отсъствам напълно.

Части от секундата след като изрече това, той може би не изчезна, но стана невидим.

— Благодаря ти, Анпо Уикапи — каза жената нежно. — Седни! — продължи тя с дълбок и плътен глас и без да отваря очи, направи знак на Тони да седне на пейката до нея. Той се подчини. Двамата останаха да седят мълчаливи, тя все още със затворени очи, а той —

вгледан в разстлалата се като мантия под тях долина. От това място погледът стигаше почти до най-далечната стена, която беше може би на няколко километра разстояние, а вляво ясно се виждаше къщата, в която се бе събудил. И така, това пусто и печално място беше неговото сърце. Е, не можеше да го нарече точно свой дом, но не можеше и да каже, че е точно ад. В момента обаче гледката наподобяваше повече второто.

За Тони мълчанието сякаш продължаваше часове, докато всъщност бяха изминали само около дванайсет минути. Не беше свикнал нито да мълчи, нито да седи неподвижен. Чакаше, а в него се трупаше напрежение.

Накрая не се стърпя и прочисти гърлото си.

— Искаш ли...

— Шшш! Заета съм!

Тони отново замълча, но съвсем скоро нетърпението му отново надделя.

— Тъъ, с какво си заета?

— Плевя. Има толкова много бурени.

— О! — Той реши да не признава, че не разбра смисъла на думите ѝ. — А какво правя аз тук?

— Смущаваш ме — отвърна индианката. — Мирувай. Вдишвай, издишвай, бъди спокоен.

Тони продължи да седи, опитвайки се да си придаде спокоен вид, докато в него се рояха образи и въпроси, надигаха се емоции като бавно прииждаща река. По едно време повдигна едната си пета от земята и по навик започна да пружинира с крак. Дори не осъзна този свой опит да овладее вътрешното си напрежение.

Жената, без да отваря очи и с пестеливо движение, постави ръка върху подскачащото коляно и то спря.

— Защо тичаш толкова бързо? — Гласът ѝ звучеше твърде млад и мек за масивното ѝ тяло.

— Не тичам — отвърна той. — Седя тук, както ми каза.

Тя не отмести силната си мазолеста ръка от коляното му и Тони усети топлината от допира ѝ да се разлива из цялото му тяло.

— Антъни, защо винаги мислиш, че поканите са очаквания?

Той се усмихна широко. Знаеше, че няма нужда да отговаря, че тя веднага узнава мислите му. Поканите бяха очаквания. Винаги имаше

някакви очаквания, понякога очевидни, често скрити, но те винаги бяха налице. Та имаше ли друг начин да се живее на този свят? Ала въпросът ѝ все пак го накара да се замисли.

— В такъв случай ние просто седим тук — каза той замислено, без да очаква отговор.

— Не, Антъни, не *просто* седим... молим се.

— Молим се? На кого се молиш ти?

— Не се моля на някого — отвърна тя, без да отваря очи. — Моля се с някого.

Тони се опита да я изчака да продължи, но това беше несвойствено за него.

— И с кого се молиш? — попита накрая.

— С теб! — Лицето на жената се разтегли в усмивка. Утринната светлина смекчаваше бръчките ѝ. — Моля се с теб.

— Но аз не се моля — възрази той и поклати глава, сякаш тя можеше да го види.

Тя отново се усмихна, но не каза нищо.

Останаха да седят така още почти час. През това време той мислено поставяше тревогите и страховете си във въображаеми лодчици, които пускаше да плават надолу по поточето, което течеше недалеч от мястото, на което се намираха. Беше научил тази техника в курса по управление на гнева, на който съдът му беше наложил да се запише. Една по една лодчиците се губеха от погледа му, всяка отнасяйки по малко от бремето му, докато от него не остана нищо и той продължи да седи с индианката напълно спокоен, вдишвайки от бистрия въздух. Не можеше да си го обясни, но отново се чувстваше... в безопасност.

Отново първи той наруши мълчанието:

— Съжалявам, не си спомням как се произнася името ти.

Тя се усмихна широко, някакво сияние озари и смекчи чертите на лицето ѝ и като че ли разреши падащия мрак около тях.

— Да, знам, че не си спомняш. Наричай ме просто Баба... произнася се Ба-ба.

— Добре тогава, Бабче — засмя се той и я потупа по ръката.

Тогава очите на жената се отвориха за първи път и той погледна в познатите два кафяви източника на светлина. Той гледаше в очите на Исус, който бе приел друга външност.

— Не Бабче — поправи го тя. — Баба. Разбираш ли?

Каза му го с кимване, на което той за своя изненада отвърна също с кимване.

— Ъъъ, да, Бабо — заекна с извинителен тон. — Всъщност не съм сигурен, че схващам разликата.

— Вижда се! Но аз ти прощавам.

— Моля? — Тони беше изненадан. — Прощаваш ми за нещо, което не разбирам?

— Слушай, скъпи... — Тя направи пауза и Тони почувства прилив на някакво болезнено и сладостно чувство, предизвикано от нежното обръщение. Той го остави да се разлее в него, а жената, която очевидно знаеше какво става в него, не продължи, докато чувството не се уталожи. — Много често онова, за което трябва да простиш на другите, а особено на самия себе си, е невежеството, което всъщност нанася истинските вреди. Хората не нараняват винаги нарочно. Много често го правят просто защото не знаят как да бъдат други, по-добри.

На Тони му се искаше да смени темата. Тази жена събуди у него чувства, които бе по-добре да не бъдат раздухвани. И без това в този ден вече беше преживял много интензивни емоции.

— И така, къде живееш? — зададе този въпрос нарочно, защото не допускаше, че някой можеше да обитава постройката зад тях. Тя приличаше по-скоро на зле скалпена барака за инструменти, отколкото на дом.

— Живея навсякъде, където се намирам — беше краткият отговор.

— Не, не това имах предвид... — опита се да поясни той, но тя го прекъсна.

— Знам какво имаше предвид, Антъни, но ти не знаеш как да питаш.

Тони не знаеше как да отвърне. За него напоследък не беше необичайно да не намира думи.

За щастие Баба го освободи от затруднението. Тя стана, протегна се и го попита:

— Имаш ли какво да ядеш?

Макар да знаеше, че са празни, Тони бързо провери джобовете си и отговори:

— Не, съжалявам. Нямам нищо за ядене.

— Това не е проблем — успокои го тя. — Аз имам предостатъчно храна.

Казвайки това, Баба се засмя и се отправи полека към кирпичената колиба, от чиито пролуки и цепнатини навън струеше топла светлина. Той също стана и за последен път се огледа, докато вечерта постепенно заличаваше цветовете наоколо. Видя няколко светлини, малки бели точки, пръснати безразборно най-вече вътре или близо до порутената къщурка. С изненада забеляза в далечния край на двора струпани на едно място още светлини, по-ярки. Не си спомняше там да беше видял никакви постройки, но не беше се и вглеждал.

Изтегна се за последен път, тъй като се беше посхванал от седенето, измина няколкото крачки до вратата и надникна през нея. Отвътре къщурката изглеждаше по-голяма, но това навярно бе илюзия, създавана от начина, по който бе оползотворено пространството. Огън гореше до едната стена, димът от който, издигайки се, изчезваше в сложна поредица от малки навеси, чието предназначение вероятно беше да не позволяват на дъжда да угаси пламъците, като в същото време отвеждат пушека.

— Може ли да вляза? — попита той.

— Разбира се, винаги си добре дошъл тук! — Индианката със сърдечен жест го покани вътре. На пода имаше одеяла и с риск да наруши някакъв етикет, Тони седна върху тях, изненадан от плюшената им мекота. Баба, изглежда, нямаше нищо против и той се настани удобно, наблюдавайки я как се суети около тенджерата, от която се носеше ухание на яхния. Някакъв плосък хляб се печеше на камък до огнището. Просто, мамещо и ненатоварено с очаквания, усмихна се той на себе си.

Жената ритмично се поклащаше, сновейки между тенджерата и хляба, движенията ѝ бяха почти като танц.

— Може ли да ти задам един въпрос?

— Искаш да узнаеш защо живея тук, в тази „схлупена къщурка“. Мисля, че това определение ти дойде наум заради несъответствието ѝ с твоите цивилизовани и изтънчени възприятия.

Нямаше смисъл да отрича.

— Да, именно това се питах. И защо?

— Това беше най-доброто, което ти ми предостави — отговори тя, без да прекъсне работата си или да се обърне към него.

— Моля? Най-доброто, което аз съм ти предоставил? Нямам нищо общо с тази къщурка. Аз бих построил нещо много по-добро, не това. Как можеш да си помислиш...

— Всичко е наред, Антъни! Нямам никакви очаквания. Благодарна съм, че и това място отдели в сърцето си. Нямам почти никакъв багаж. — Тя се усмихна сякаш на някаква своя тайна мисъл. — Мога да направя свой дом от най-простия подслон. Няма защо да се чувстваш виновен или да се срамуваш. Истински благодарна съм и пребиваването ми тук е радост!

— Та... нали това съм аз, това е моят свят... и съм отредил толкова малко място за теб? За Исус съм отделил повече, но и то представлява запусната ферма...

Тони внезапно се натъжи, без да знае защо.

— И той се радва, че е тук. С радост прие поканата.

— Покана? Не си спомням да съм го канил, а също и теб. Дори не знам коя си. Не съм убеден, че някога съм опознавал някого достатъчно, за да отправя покана към него.

Сега Баба се обърна към Тони и облиза лъжицата, с която бъркаше яденето на огъня.

— Поканата не беше отправена от теб, Антъни. Ако зависеше от теб, вероятно никога нямаше да ни предоставиш възможността да живеем тук.

Отново объркан, Тони попита колебливо:

— Но щом не е била моя, чия е била тогава поканата?

— На Отец. На Татко Бог.

— На Бащата на Исус... ли искаш да кажеш? Бог Отец? — Тони беше изненадан и разочарован. — Че защо би ви поканил той тук?

— Ами, независимо от всичко, което вярваш или не вярваш за него... между другото почти нищо от това, което вярваш за него, не е вярно... Та независимо от това, Татко Бог те обича с непоколебима любов. Затова си тук. Ние споделяме неговата обич.

Казвайки това, тя загреба с черпак яхния от тенджерата и напълни една купа, която му подаде заедно с чист парцал, който да използва като салфетка.

Сега вече Тони беше ядосан! Ето къде била уловката, скритият замисъл, причината за цялата тази опасна лъжа. Която и да беше тази жена, макар да беше привлечен от нея, както от Исус, тя беше изкарала

наяве неговото базисно допускане, истинската болка в сърцевината на неговото страдание. Ако имаше Бог, той беше чудовище, зъл мошеник, който си играеше със сърцата на хората, правеше експерименти, за да разбере колко страдание са способни да понесат, предразполагаше ги да му се доверят, а после стъпкваше копнежите им и изобщо всичко, което имаше стойност за тях. Изненадан от яростта в себе си и полагайки усилие да се успокои, той опита от яденето. То му въздейства. Ароматите на подправките сякаш потушиха гнева му и той се успокои.

— Еха! — възкликна той.

— Хубаво възкликание е „Еха!“, едно от любимите ми — засмя се жената. — Добре дошъл, Антъни!

Той погледна към нея. Тя сипваше с черпака яхния и за себе си. Огънят подчертаваше достолепното ѝ присъствие и сякаш разнасяше някакво ухание, което придаваше на помещението атмосфера на богослужение. Не му се вярваше, че Исус и тази жена са свързани с Бог, за когото говореха с такава почит. Дори да беше забелязала, че е напрегнат, не го показва.

— А Татко Бог живее ли тук... в моя свят? — попита Тони с известна неувереност в гласа, докато в същото време мислеше за светлините, които бе видял в далечния край на двора.

— Не живее. Антъни, ти така и не предвиди място за Него, не и в очертанятия на тези стени. Ала тъй като Той никога не отсъства, чака в онези гори, отвъд стените на сърцето ти. Не обича да насилва никого. Твърде почтителен е. — Жената говореше с мек глас. Тони предпочиташе да бъде доловил поне разочарование в него. То все пак беше управляемо, податливо на въздействие. Добротата обаче бе твърде хлъзгава и недосегаема.

Той бързо успя да потисне гнева си и загреба отново от яхнията, сменяйки темата:

— Това е изумително! Вътре има подправки, които не разпознавам.

Баба му се усмихна с благодарност.

— Направих я почти от нищо, по стара семейна рецепта. Не ме питай за нея, защото няма да ти я разкрия.

Тя му подаде парче от плоския хляб. Той го потопи в яхнията и отхапа от него. И този вкус не му напомняше за нищо, което бе

опитвал.

— Ако отвориш ресторант, ще направиш състояние.

— Бизнесменът в теб никога не спи, Антъни. Радостта и удоволствието имат за теб стойност единствено ако можеш да ги превърнеш в продаваема стока. Това е като да запречиш с бент реката и да я превърнеш в бласто.

Той си даде сметка колко глупаво бе прозвучало изказването му и понечи да се извини. Тя вдигна ръка:

— Антъни, недей. Това беше просто наблюдение, не оценъчно съждение. Не очаквам от теб да бъдеш различен от това, което си. Познавам те, но също така знам как си устроен и какво е заложено в теб. И възнамерявам да призова истинската ти същност от дълбините, от мрака, където се е изгубила.

Тони отново се почувства неудобно, сякаш жената го беше разголила.

— Ъм, благодаря ти, Бабо — смотолеви той и се опита да измисли друга тема на разговор, някоя по-безопасна. — Като заговорихме за храна, в моето състояние... нали знаеш, в кома съм... нужно ли е да се храня?

Отговорът ѝ беше бърз и директен:

— Не. В болницата те поддържат със системи. Но не така си представям аз доброто хранене. — Баба остави купата си и се наведе напред на табуретката си, привличайки вниманието на Тони. — Чуй ме, Антъни. Ти умираш.

— Да, знам това, Исус ми каза, че всички ние...

— Не, Антъни, не става въпрос за това. Лежиш в интензивното отделение на университетската болница и наближава моментът, когато ще настъпи физическата ти смърт. Умираш.

Той се облегна назад и се опита да асимилира думите ѝ.

— Затова ли съм тук? Защото умирам? Всеки ли минава през това, каквото и да представлява тази... тази намеса? Каква въпреки е нейната цел? Спасяването на душата ми? — Тони почувства как косъмчетата по врата му настръхнаха. Раздразнението му бързо нарастваше и кръвта нахлуваше в главата му. — Ако вие, особняци такива, действително сте Бог, тогава защо не сторите нещо? Защо просто не ме излекувате? Защо не изпратите някой свещеник горе в болницата, за да се помоли да не умирам?

— Антъни... — опита се тя да му каже нещо, но той вече се беше изправил.

— Аз умирам, а вие седите тук и бездействате. Може да не съм кой знае какъв праведник, съгласен съм, че пропилях живота си, но нищо ли не означавам за вас? Нищо ли не струвам? Ако не поради друга причина, сторете нещо заради майка ми, нали тя ме обичаше и беше праведна, вярваща жена. Не е ли това достатъчно? Защо съм тук? — Гласът му се повишаваше все повече, а раздразнението му започна да избива през пролуките на страховете му. Имаше отчаяната нужда да направи нещо, за да възвърне самообладанието си. — Защо ме доведохте тук? За да ми кажете в лицето що за безполезен боклук съм? Така ли?

Той излезе навън в мрака на ранната вечер и със стиснати юмруци закрачи нервно пред вратата, смътен силует на трептящата светлина, идваща от огъня вътре. В един момент се спря, обърна се и влезе отново, очевидно взел някакво решение.

Баба седеше на същото място и просто го наблюдаваше със своите невероятни очи. По-малко от час след първия емоционален изблик той почувства как в него започва да се пропуква втори бент и със сетните сили, които му бяха останали, се опита да удържи напирашката стихия. Знаеше, че няма да успее. Знаеше, че трябва да бяга, за да се спаси, но краката му бяха като заковани за пода, а думите започнаха да се леят от устата му с прииждащите емоции. Губеше контрол. Изведнъж се усети как крещи и размахва ръце, хванат във водовъртежа на яростта и отчаянието.

— Какво точно искате от мен? Да изповядам греховете си? Да покая Исус в живота си? Не е ли малко късно вече за това? Та Той вече е намерил начин да се озове в центъра на цялата каша, която съм забъркал. Не виждате ли колко се срамувам от себе си? Не виждате ли? Ненавиждам себе си. Какво трябва да мисля? Какво трябва да правя сега? Надявах се... — В този момент той рухна вътрешно, едно прозрение сякаш се взриви в съзнанието му и ударната вълна го помете. Дързостта на това прозрение го накара отново да падне на колене. Няколко сълзи се търкулнаха по лицето му и той го закри с длани. — Не разбирате ли? Надявах се... — И тогава го изрече, произнесе на глас онази своя убеденост, която бе поддържал през целия си живот, убеденост толкова дълбока, че бе престанала да бъде

осъзната чак до този момент: — Надявах се... че смъртта е крайт. — Той хлипаше и думите трудно намираха пътя си навън. — Как по друг начин бих могъл да се освободя от бремето на всичко, което съм сторил? Как бих могъл да избягам от себе си? Ако това, което казвате, е истина, за мен няма надежда. Не разбирате ли? Ако смъртта не е крайт, за мен няма надежда!

6. РАЗГОВОРИ КРАЙ ОГНИЩЕТО

Онова, което иска да дари светлина, трябва да изтърпи горенето.

Виктор Франкъл

Тони се събуди отново в къщурката на Баба. Седна в постелята. Навън беше напълно тъмно, а нощният хлад, който полъхваше между окачените на входа одеяла, го караше да потръпва. Две фигури седяха близо една до друга край откритото огнище. Бяха Исус и Баба, които разговаряха тихо за някаква оградна стена, която била значително повредена по време на нощните трусове. Когато видяха, че е буден, те повишиха глас, за да го включат в разговора си.

— Добре дошъл отново, Тони — обърна се към него Исус.

— Благодаря... А къде бях досега?

— В състояние, което беше комбинация между кома и ярост — обясни Баба.

— Ах, да. Съжалявам за това.

— О, няма нужда да съжаляваш — увери го Исус. — Признанието, което направи пред самия себе си, беше поразително! Не го омаловажавай просто защото се чувстваш неудобно заради него. Ние смятаме, че това беше наистина дълбоко прозрение.

— Просто невероятно! — изстена Тони и отново се отпусна по гръб на одеялата. — Изпитвам влечение към смъртта. Колко утешително. — Той отново седна, защото му хрумна друга мисъл. — Но ако това е вярно, защо толкова ожесточено се боря да остана жив?

— Защото животът е нормата, а смъртта отклонението — обясни Исус. — Ти не си устроен да умираш, затова в природата ти е заложено да се противопоставяш на смъртта. Не може да се каже, че изпитваш влечение към нея, просто чувстваш желанието да се предадеш на нещо

по-могъщо от самия теб, което би могло да те избави от вината и срама. Срамуваш се от себе си до смърт, така да се каже.

— По това ми напомня за някои други познати — вметна Баба.

— О, сега съм още по-добре разположен към себе си. — Тони придърпа едно одеяло и скри главата си с него. — Просто ме застреляйте!

— Можем да ти предложим по-добра идея, ако си склонен да ни изслушаш.

Тони бавно свали одеялото от главата си, стана, взе табуретка и я постави пред топлещите пламъци.

— Целият съм в слух. Не че не бих предпочел да правя нещо друго и да съм на милион други места в този момент, но давайте... не че ще се съглася с вас и не че изобщо вярвам, че случващото се е истина, така че... Говоря безсмислици, нали?

Баба само се усмихна широко.

— Просто ни кажи, като свършиш. Разполагаме с предостатъчно време.

— Добре, свърших. Казахте, че имате по-добра идея от тази да ме застреляте. — *От това трябва да произлезе нещо добро*, помисли си той. Бог да има идея. Беше ли изобщо възможно? Ако знаеш всичко, как е възможно да ти хрумне „идея“? — Той отново вдигна поглед, двамата го наблюдаваха. — Съжалявам, наистина свърших.

Започна Исус:

— Тони, това е покана, не очакване...

— Но кажете ми първо — прекъсна го Тони, — ще се съглася ли с вашата идея? Това може да ни спести известно време.

Исус погледна към Баба, която кимна.

— Добре тогава, направо да се захващаме за работа. Какво трябва да направя?

— Не искаш ли все пак да разбереш с какво се съгласяваш? — попита го Исус.

— По своя воля ли избрах да се съглася? По никакъв начин ли не бях принуден?

— Избра по своя воля.

— Е, тогава ви вярвам. — Тони отново седна на мястото си, донякъде изненадан от себе си. — Не ми се ще да призная, но неведението започва да ми се нрави. Разберете ме правилно,

обикновено не правя така, никога не поемам риск, не се доверявам на някого без някаква гаранция или най-малкото споразумение за поверителност... Впрочем вие не желаете подобно споразумение, нали?

— Никога не съм имал нужда от такова — засмя се Исус.

— И така, какво се иска от мен?

— Ние... чакаме. Гледаме как огънят гасне.

Странно спокойствие беше обзело Тони, може би заради признанието и катарзисното освобождаване на емоциите. Той вдиша дълбоко и придърпа табуретката си още по-близо до пламтящите цепеници, които припукваха и от време на време подскачаха, сякаш възбудени от своята ослепителност.

— Исус, казвал ли съм Ти, че имаш... — Щеше да каже „красиви очи“, защото това беше първото, което му дойде наум, но притеснен, че може да е неуместно, го промени на „забележителни очи“.

— Често ми го казват. Наследил съм ги от моя Баща.

— Йосиф ли имаш предвид? — поинтересува се Тони.

— Не, не Йосиф — отвърна Исус. — Йосиф беше моят пастрок, от него не съм наследил никакви гени. Бях осиновен.

— О, имаш предвид... — Тони посочи нагоре. — ... твоя Татко Бог?

— Да, моя Татко Бог.

— Никога не съм харесвал твоя Татко.

— Не го познаваш — увери го Исус с топъл глас, в който нямаше и нотка обида.

— Не искам и да го познавам — упорстваше Тони.

— Твърде късно е вече, братко — отвърна Исус. — Харесваш ли Сина, харесваш и Отеца.

— Хм! — изсумтя Тони, след което тримата отново замълчаха, хипнотизирани от танца на пламъците, които лакомо поглъщаха плячката си. След известно време Тони попита: — Твоят Баща не е ли Бог от Стария завет?

Отговори му Баба, която стана и се протегна.

— О, Бог от Стария завет! Да ти кажа право, той направо ме влудява!

След като каза това, тя се обърна и минавайки през лабиринта от одеяла, отиде в спалнята. Исус погледна Тони и двамата се засмяха,

след което отново се вгледаха в огнището, където огънят вече се бе превърнал в тлееща жарава.

— Исус, коя всъщност е тази жена... Баба? — прошепна Тони.

— Чух те — долетя гласът на Баба от другата стая.

Тони се усмихна, но не й отговори.

— Тя е като теб. Лакота.

— Като мен? — изненада се Тони. — Какво искаш да кажеш? Как така като мен?

— Тони, всеки от нас принадлежи към някое племе, а всички сме членове на народа на двуногите. Моето племе са юдеите, а в твоите жили тече кръвта на племето лакота.

— Наистина ли? — Струваше му се невероятно. — Да не би тя... да не би тя да е моя истинска баба?

— Само според кръвта, водата и Духа, не и според плътта. Нямах родствена връзка с нея, но тя е родственица с теб.

— Не разбирам.

— Изненадва ли те това? — усмихна се Исус. — Нека отговоря на въпроса ти другояче. Тази силна, храбра и красива жена в другата стая е Светият Дух.

— Тази жена, тази индианка е Светият Дух?

Исус кимна, а Тони поклати глава.

— Не очаквах да изглежда така. Представях си, че Светият Дух ще изглежда, знам ли, по-призрачен, по-сияен, като някакво силово поле, а не... — Той снижи глас до шепот: — ... като възрастна жена... — След което, почти без глас, само с движение на устните довърши: — Която живее в порутена къщурка.

— Ха-ха! — Исус се разсмя с дълбок глас.

От другата стая Баба отново се обади:

— Мога да бъда и сияйна. Ако искаш да съм сияйна или призрачна, мога и така да се проявявам... а ако смяташ, че не обичам порутени къщурки, не ме познаваш достатъчно добре!

Тази лекота и закачливост в разговора беше нещо изцяло ново за Тони. Беше свикнал общуването винаги да е изпълнено с напрежение, да внимава за капани, подвижни пясъци и минни полета. В думите на сегашните си събеседници не можеше да долови скрити помисли. Общуването с тях беше неподправено, автентично, изпълнено със състрадание и доброта, приятно и в известен смисъл опасно.

Изминаха няколко минути, докато Исус заговори, и той с нисък шепот:

— Тони, предстои ти пътуване... — Той се засмя. — Повече би подходило на Баба да ти каже подобно нещо, представи си я само: „Слушай, моето момче, предстои ти пътуване...“, сякаш това... — Той разтвори ръце, за да посочи всичко наоколо. — Сякаш това тук не е достатъчно приключение. — Исус се изсмя тихо. — Да, звучи точно както тя би го казала. Но както и да е, по време на това „пътуване“ е важно винаги да помниш, че никога няма да си сам, независимо че може да ти се струва или да изглежда иначе.

— Наистина ли трябва да знам това? — Тони протегна длан и докосна ръката на Исус. — Седя тук и се опитвам да забравя, че вече се съгласих с вашата идея, така че ако се опитваш да предизвикаш у мен тревога и съжаление, знай, че успяваш.

Исус отново се засмя — тихо и неподправено. Това успокои Тони, вдъхна му увереност, че Исус наистина няма да го изостави, че винаги ще е до него.

— Не се опитвам да предизвикам тревога у теб. Просто исках да знаеш, че никога няма да те изоставя.

Тони пое дълбоко въздух, търсейки точните думи.

— Мисля, че ти вярвам, поне доколкото вярвам във всичко, което ми се случва в момента. Не мога да кажа защо, може би заради майка ми... Но по-скоро не смятам, че това е причината. — Той направи пауза, преди да добави: — Между другото, благодаря ти за това, което направи, нали се сещаш, когато ми прилоша по път насам.

Исус само го потупа мълчаливо по рамото. След това продължи:

— С Баба искаме да ти направим подарък, който ти можеш да използваш за доброто на друг човек. — Като по даден знак, Баба разтвори одеялата, служещи за врата на другата стая, и се върна да седне при тях. Беше разпуснала плитките си, мастиленочерната ѝ коса падаше свободно и беше в контраст със сбръчканото ѝ, но лъчезарно лице.

Тя се протегна и се почеса по шията, където дрехата ѝ беше леко разтворена, защото липсваше копче.

— Остарявам — промърмори тя, — но какво може да се прави?

— Какво ли не! — реши да се пошегува Тони. Предполагаше се, че тази жена е по-стара от вселената. — Прави физически упражнения

и спазвай диета — предложи той с усмивка, на която тя отвърна.

Баба се тръсна на табуретката до Тони, понамести се, докато се почувства удобно, и тогава извади някъде от диплите на дрехата си няколко нишки, сякаш от светлина. Тони прикова поглед в ръцете ѝ, защото тя започна сръчно да събира краищата им. В действията ѝ като че ли нямаше определен умисъл. Свързвайки се, светлинните нишки смесваха цветовете си и се трансформираха. Аквамаринът се превръщаше в безчет преливащи се нюанси на зеленото, червеното преминаваше в пурпурно, а през цялото време тук-там просветваше бяло. С появата на всеки нов цвят и нюанс прозвучаваше определен музикален тон, а всичките тонове се сливаха в хармония, която Тони чувстваше физически, във вътрешността на тялото си. Изпод пръстите на Баба започнаха да се появяват форми, тъмни пространства разделяха светлинните фигури, които ставаха три- или повече измерни.

Формите и фигурите ставаха все по-сложни и внезапно в изобилната тъмнина, в носещите се около Баба пространства започнаха да избухват малки експлозии, фойерверки, подобни на многоцветни диаманти на мастиленочерен фон. Но те не угасваха. Първо увисваха в празнотата, примигващи и блещукащи, а после, докато цветовете им се обединяваха, се завъртаха в прецизно хореографиран и все пак свободен танц. Гледката беше омагьосваща и Тони осъзна, че от самото начало бе сдържал дъха си. Струваше му се, че и най-малкото раздвижване на въздуха, че дори една прошепната дума можеше да има непредвидени, дори пагубни последици върху танца на светлинните творения. Баба разтвори ръце, за да обхване сътвореното от нея богатство, и Тони видя как цялата светлинна конструкция, която му изглеждаше невъзможна — сякаш очите му можеха да възприемат неща, които мозъкът му не бе способен да обработи — се завърта. Чувстваше хармонично съчетаващите се тонове в гръдния си кош, във вътрешността на тялото си, докато съзвучието се усложняваше с умножаването на светлинните комбинации. Тънки вълни от бляскави цветове се сливаха с цел и намерение, като всяко взаимно проникване създаваше квантови присъствия, влакна от случайна неминуемост, вериги от хаотичен порядък.

Изведнъж Баба се разсмя като момиченце и събра цялото великолепие пред себе си в двете си шепи. Тони виждаше през

пролуките между пръстите ѝ да пулсира светлината. Баба бавно поднесе ръце към устата си, сякаш за да раздуха угасващи въглини, но вместо това духна рязко като космически магьосник, като в същото време разтвори шепи и разпери ръце, разкривайки форма, подобна на избледняващо сърце. Великолепието беше изчезнало.

Тя се усмихна на Тони, чиято уста все още беше зяпнала от смайване.

— Хареса ли ти?

— Нямам думи — отвърна той, едва способен да говори. — Това беше най-вълнуващото нещо, което някога съм виждал, чувал и дори чувствал. Какви бяха тези светлини?

— Струни — отговори тя съвсем спокойно. — Спомняш ли си какво е котешка люлка? — Той кимна, сещайки се за простата детска игра, която беше играл като момче. — Е, това беше моята версия. Помага ми да се съсредоточа.

— Това... — Тони се поколеба, не искаше да задава глупави въпроси, но все пак трябваше да знае. — Това, което току-що видях... каквото и да беше то... просто ей така ли го направи, или беше нещо по-особено?

— Наистина блестящ въпрос, Антъни. Това, което току-що видях, чу и почувства, е незначителна демонстрация на нещо много особено.

— И какво е то по-конкретно? — Тони изгаряше от нетърпение да узнае.

— Любов. Себеотдаване, насочена към другия обич!

— Това ли беше любовта? — попита той, не напълно задоволен от отговора, който получи.

— Малка демонстрация на любовта. Детска игра, но реална и истинска. — Тя се усмихна отново, а Тони се отпусна назад, опитвайки се да обмисли думите ѝ. — И още нещо, Антъни. Няма как да си забелязал, но целенасочено не включих нещо много важно в моята малка композиция. Ти чу и почувства хармониите от светлина, поне на повърхностно ниво, но не обърна внимание, че липсваше мелодията. Така ли е?

Така беше. Тони не беше чул мелодия, просто съчетание от множество съзвучия.

— Не разбирам. Коя е липсващата мелодия? — попита той.

— Ти, Антъни! Ти си мелодията! Ти си причината за появата на това, което видя и което предизвика у теб неизмеримо възхищение. Без теб нищо от онова, което възприе, нямаше да има смисъл, а и форма. Без теб всичко щеше просто да... се разпадне.

— Аз не... — започна Тони, поглеждайки към пръстения под, който леко се раздвижи под краката му.

— Всичко е наред, Антъни. Знам, че не вярваш особено. Ти си объркан, сякаш се намиращ в много дълбока дупка, откъдето можеш да видиш единствено много малка част от повърхността. Това не е изпитание, в което можеш да се провалиш. Любовта никога не би те упрекнала, че си объркан, не би те и оставила сам, макар че никога няма да те насили да напуснеш скривалището си.

— Коя си ти? — Той погледна в очите на жената пред себе си, където видя онова, което бяха сътворили ръцете ѝ. В този момент „Светият Дух“ беше за него неясно словосъчетание без кой знае какво съдържание.

Тя издържа погледа му, без да трепне.

— Антъни, аз съм нещо, което не можеш да си представиш и все пак е съсредоточие на най-съкровените ти копнежи. Аз съм онази, чиято любов ти нямаш силата да промениш и на която можеш изцяло да се довериш. Аз съм гласът на вятъра, усмивката на луната, живителната свежест на водата. Аз съм съвсем обикновен полъх, който изненадва и спира дъха. Аз съм огън и ярост, различна съм от всичко, което Истината не е, което те наранява и ти пречи да бъдеш свободен. Аз съм Тъкачката, ти си моята любима цветна нишка, а той — посочи Исус, — той е моето готово ръкоделие.

Настана свято мълчание. Известно време тримата наблюдаваха жарта, която ту ставаше по-ярка, ту отново потъмняваше, сякаш вдишвайки и издишвайки.

— Време е — каза шепнешком Баба.

Исус се пресегна и хвана ръката на Тони.

— Дарът, който по-рано ти казах, че ще ти направим за пътуването, Тони, се изразява в това, че ще имаш възможността да излекуваш физически един човек, но само един. Когато направиш своя избор, пътуването ти ще приключи.

— Да излекувам човек? Наистина ли ще мога да излекувам когото си избира? — попита той, изумен от самата идея за това.

Мислите му, без да се нуждаят от съзнателно насочване, се върнаха при леглото на Гейбриъл в интензивното отделение. Той сведе поглед към няколкото светещи въглена от жаравата, с надеждата никой да не се досети за какво мисли — вероятността за което всъщност беше твърде малка. Прочисти гърлото си и попита, просто за да се увери, че беше разбрал правилно: — Всеки когото си избира?

— При положение че не е вече мъртъв — уточни Баба. — Не че и това не е възможно, но като цяло не е добра идея...

Тони я прекъсна, тъй като започна да вижда ставащото около себе си накъсано, сякаш кадър по кадър, а и думите на Баба някак му се губеха.

— Нека видим правилно ли разбирам. Всеки! Ще мога да излекувам всеки когото пожелае да излекувам?

Макар да не беше убеден, че това, което наговори, изобщо имаше някакъв смисъл, той беше сигурен, че Баба и Исус са го разбрали.

Исус се наведе към него.

— Не ще можеш да използваш дара си сам. Но аз ще съм с теб и ще изцеля всеки, за когото избереш да се молиш. Имай предвид, че този род изцеление е в крайна сметка само временно. Дори лечителите умират.

— Всеки когото избира?

— Да, Тони, всеки когото избереш. — Исус се усмихваше, но усмивката сякаш бавно се свличаше от лицето му, затова Тони посегна да я върне на мястото ѝ.

— Добре тогава. — Речта му беше заваляна, едва разбираема. — Добре! Нека ви питам още нещо. Трябва ли да вярвам, за да стане възможно това?

Той отново погледна към огнището, в което просветваха само един-два въглена, но все пак излъчваше силна и сигурна топлина. Не знаеше дали е чул отговора, но по-късно му се струваше, че Исус беше казал: „Изцелението не зависи от теб, Тони“.

Той легна назад и започна да се плъзга.

7. НАЧАЛОТО

И узнаваш, че колкото повече наближаваш целта си,
толкова по-надалеч тя се изплъзва от теб.

Пол Саймън

В Портланд беше паднала нощта. Някъде над облаците, които сякаш не помръдваха от мястото си, и над пелената на дъжда се рееше пълната луна. Заради обичайното за фазата на пълнолуние зачестяване на здравословните проблеми и злополуките, чакалните на спешното отделение на болницата на Орегонския университет за здраве и наука бяха вече препълнени. В отделението за интензивни грижи на седмия етаж за щастие цареше тишина, нарушавана единствено от повтарящите се звукови сигнали на медицинската апаратура, около която болничните служители се движеха в добре усвоен и предвидим танц.

Д-р Виктория Франклин, завеждащ неврохирургичното отделение, правеше вечерната си визитация, придружавана от група стажанти, които я следваха като пилета, които се опитват да догонят майка си и се стараеха всячески да я впечатлят. Тя беше дребничка и малко неугледна афроамериканка, чиито очи и маниери обаче определено привличаха и задържаха вниманието.

Следващата стая в маршрута ѝ беше № 17. Едната стажантка отиде до леглото и на таблета си прегледа наличната информация за случая.

— Пациентът е Антъни Спенсър — започна тя. — Ще навърши четирийсет и шест след две седмици, при положение че доживее до рождения си ден. Бизнесмен, удостоил заведението ни със своето присъствие два пъти: единия заради скъсано ахилесово сухожилие, а втория — заради малък спаринг с пневмонията. Иначе общо взето се е

радвал на добро здраве. Постъпи за трети път вчера с травми на главата: голяма рана на челото и сътресение, вероятно вследствие на падането на паркинга, където е намерен с кървящо дясно ухо.

— Кървене като това е знак за...? — поиска уточнение д-р Франклин.

— Това е Признакът на Батъл за фрактура на основата на черепа — отговори стажантката, след което продължи: — Пациентът, на когото била поставена почти точна диагноза, още докато парамедиците се опитвали да стабилизират състоянието му, бил транспортиран незабавно тук, където посредством образна диагностика били потвърдени субарахноиден кръвоизлив и субфасциален менингиом^[1] в областта на предния дял на мозъчната кора, под мозъчния сърп.

— И така, с какво си имаме работа?

— Много необикновено съчетание от травма и два болестни процеса: аневризъм и тумор.

— В коя част на мозъка е туморът?

— Хм, все още не знаем, но той носеше часовника си на дясната ръка.

— Какво означава това? — обърна се тя към друг студент.

— Тъъ, че той е левичар.

— И това е важно да се знае, защото...?

Докато в стая № 17 се разменяха въпроси и отговори, малко преди лекарката със своя антураж да премине към следващата стая и следващия болничен случай, друг, по-разгорещен разговор се провеждаше на десетия етаж в съседната сграда, където се помещаваше детската болница „Дорнбехър“.

Моли Пъркинс беше разгневена и уморена. Животът ѝ на самотна майка беше винаги труден, но в дни като този изглеждаше направо невъзможен. Макар да се говореше, че Бог не би натоварил човек с по-голямо бреме, отколкото той може да понесе, тя чувстваше, че всеки момент щеше да рухне под товара, който носеше. Дали Бог беше взел предвид онова, което тя сама бе добавила към вече отреденото ѝ от Него? А дали беше взел предвид онова, което другите хвърляха на гърба ѝ? Моли се надяваше да е така.

Моли и дежурният лекар провеждаха разговор като всички други, които водеше вече почти четири месеца. Тя отлично знаеше, че мъжът пред нея не е причината за болката, която изпитваше, но в този

момент това сякаш нямаше значение. Той самият разбираше, че просто имаше лошият късмет да разговаря с нея в момент, когато фрустрацията ѝ накупява, затова любезно и търпеливо я оставяше да излива емоциите си върху му. Нейната скъпа четиринайсетгодишна дъщеря Линдзи издъхваше съвсем близо до мястото, където се намираха. Организмът на момичето биваше опустошаван не само от левкемията в напреднал стадий, но и от медикаментите, вливани в крехкото ѝ, треперещо и все по-отслабващо детско тяло. Майката беше наясно, че в болницата имаше много други деца като Линдзи, но в момента, заради крайното изтощение, бе способна да мисли единствено за своето.

Състрадателните служители в болницата — като лекаря, когото Моли словесно бичуваше — не бяха малко, ала когато се случеше да почине техен пациент, те плачеха скришом у дома, докато на работното си място пазеха самообладание. Те много добре познаваха натрапчивата вина на оцелелия, който продължава да се смее, играе и обича, докато други, често млади и невинни, си отиваха от живота, въпреки всички усилия, които той е положил за спасението им.

Родителите като Моли, попаднали във водовъртежа на несигурността, имаха отчаяната потребност да чуват отговори на въпросите си и успокоителни думи, за които да се заловят, дори когато отговори и утешения не беше възможно да бъдат изречени. Лекарите можеха единствено да предоставят още факти, диаграми и възможни обяснения, които биха могли да смекчат донякъде тревожната перспектива на вероятния или неизбежния изход. За щастие те удържаха и победи, но загубите като че ли имаха много по-голяма тежест, особено когато се случваха в поредица.

— Утре отново ще проведем цялата серия изследвания, госпожице Пъркинс, и тогава ще разберем колко близо сме до надира, тоест до момента, в който броят на белите кръвни клетки ще стигне нула. Наясно съм, че най-вероятно сте чували това вече много пъти, затова моля да ме извините, ако думите ми са прозвучали снизходително. Възможно ли ви е да присъствате? За Линдзи ще е много по-леко, ако сте тук.

— Да, тук ще съм. — Тя отмести русия кичур, който никога не се поддаваше на опитите ѝ да го подчини. Какво щеше да каже шефът ѝ този път? Все някога търпението му щеше да се изчерпа. Не можеше

вечно да моли колегите си да я заместват. Въпреки че работеше на почасово отчитане на работното време, все пак разстройваше графици на другите. И макар повечето от колегите ѝ да проявяваха разбиране, те също имаха семейства и деца, които ги очакваха.

Моли хвърли поглед към шестнайсетгодишния Каби, зает да разглежда албум със снимки на семейството и приятелите, който често носеше в болницата, за да запълва времето в чакалнята. Момчето се поклащаше, сякаш тласкан от невидимите пориви на някакъв вятър. Вниманието му беше ангажирано и това беше добре. Трябваше непрекъснато да бъде наглеждан.

Каби усети погледа ѝ, вдигна очи от снимките, дари я с прекрасна усмивка и ѝ помахна. Тя му отвърна с въздушна целувка. Той беше нейното първородно дете, отроче на една любов, която тя бе смятала за „истинската“. Тед беше присъствал предано до нея до момента, в който бе зърнал за първи път кръглото лице, бадемовидните очи и малката брадичка на новороденото. Тогава романтичният идеализъм, който бе подхранвал младежкото му увлечение, внезапно беше изгубил своя устрем и се бе разбил нейде сред ангажиментите на ежедневието.

И двамата здрави, окрилени от наивния оптимизъм на младостта и обединени от своя общ враг — света, те бяха пренебрегвали предимствата на предродилните консултации и прегледи, които отгоре на това се извършваха безплатно в този щат. Не че ако знаеше, Моли би направила друг избор. След първоначалния шок от научаването за когнитивната ограниченост на сина си, у нея се бе разпалила свирепа любов към него. Изразът на горчиво разочарование по лицето на Тед обаче беше онова, което никога нямаше да забрави. Както тя все повече се бе влюбвала в малкото увредено същество, така той беше разлюбил нея. Тя бе отказала да се предаде или да избяга, затова пък той беше направил и двете.

Някои мъже, когато се изправят лице в лице със собствената си смъртност, озоват се в затруднение, усетят върху себе си нежелано внимание или им се роди дете, което не отговаря на очакванията им, бързат да оправдаят малодушието си с бомбастични думи, а после се изнизват крадешком през задната врата. Тед дори не си бе направил труда да се сбогува. Три дни след раждането на Каби Моли се върна в малкия си тристаен апартамент над питейното заведение, което

държеше, и не откри дори следа, която да ѝ напомни, че Тед някога бе присъствал там. През всичките години след това тя нито го видя, нито получи вест от него.

Когато непредвидимото се случи, то хвърля светлина в дълбините на човешкото сърце. Подхвърлената незначителна двусмислица, разкриването на малка лъжа, допълнителна хромозома в двайсет и първата хромозомна двойка^[2], замяната на въображението или идеалите с реалността, почти всичко неочаквано може да блокира колелата на живота, а фасадата на самоконтрола да рухне, разкривайки вродената безочливост.

За щастие повечето жени не приемат бягството за алтернатива, подобно на някои мъже. Моли бе посветила сърцето и душата си изцяло на своя син. Бе го кръстила Карстен, на своя прадядо, не по друга причина, а защото много харесваше самото име и бе слушала добри неща за човека, който го бе носил. Каби се бе нарекло самото момче, тъй като това име му бе по-лесно за произнасяне. *Е, все пак по-добре от Такси*, беше си помислила тя.

Около година след като се прибра с Каби у дома, тя бе позволила на някакво разгонено пиянде да я омае със сладките си приказки, загриженото си изражение и ласкавия си допир. Не че не можеше да си намери някой по-свестен, но заради бремето на ежедневното битие бе станала нечувствителна към предупрежденията на разума, чиито сигнали бяха заглушени от отприщените копнежи на сърцето. За него тя бе представлявала поредното бездушно завоевание, начин да дари себе си с любов за една нощ посредством друго тяло. За нея авантурата се бе превърнала в катализатор на промяната. С помощта на социалните служби, неколцина приятели и една църква, сред чиито каменни стени туптяха живи сърца, тя се беше преместила, беше си намерила нова работа и девет месеца по-късно бе родила Линдзи Ан-Мари Пъркинс — здраво тъмнокосо бебе с тегло три килограма и шестстотин грама — в общност, която с нетърпение бе очаквала появата ѝ. Сега, четиринайсет години по-късно, Линдзи лежеше смъртно болна, а шестнайсетгодишният ѝ брат Каби, със синдрома на Даун и ума на осемгодишно момче, беше здрав и жизнен.

— Съжалявам — извини се тя и лекарят кимна с разбиране. — По кое време казахте, че ще бъдат проведени изследванията?

— Бихме желали да започнем, ако е възможно, около 14 часа. Ще продължат може би до края на деня. Ще успеете ли да се освободите? — Лекарят изчака, докато Моли прецени наум какво ще ѝ струва да промени графика си. Когато тя кимна, той продължи: — Какво ще кажете да погледнем резултатите от последните изследвания? — Той я покани с жест в един съседен кабинет и добави: — Мога да ги отворя на монитора тук, ще отнеме само няколко минути. После бих желал да се подпишете на няколко места, след което ще отговоря на всичките ви въпроси и ще ви изпратя.

Тя хвърли още един поглед към Каби, който все още бе съсредоточен върху снимките. Сякаш не забелязваше нищо от случващото се около него и си тананикаше, правейки широки движения с ръцете, като че ли дирижираше видим само за него оркестър. Обикновено някой от множеството млади доброволци в болницата оставаше при него, но сега все още никой не бе дошъл.

Таблиците, подписите, въпросите и обясненията отнеха повече време, отколкото Моли бе очаквала. Накрая тя се пристраши да зададе най-трудния въпрос.

— Бихте ли ми казали какви са реалните шансове на Линдзи? Наистина, благодаря ви, че отделихте време, за да ми обясните всичко... за пореден път, но какви са шансовете ѝ? — Тя зачака, застинала, отговора.

Лекарят протегна ръка и докосна нейната.

— Съжалявам, госпожице Пъркинс, но просто не знаем. Реалистично погледнато, без трансплантация на костен мозък шансовете възлизат на по-малко от петдесет процента. Линдзи реагира добре на химиотерапията, но както знаете, това много я изтощи. Тя е борец и понякога само това я държи. Когато направим изследванията, ще решим как да продължим.

В този момент Моли осъзна, че Каби е от дълго време сам отвън. Тя хвърли поглед към стенния часовник. Бяха изминали почти двацет минути, което беше наистина твърде дълго. О, не, помисли си тя, припряно увери лекаря, че ще дойде на следващия ден, и излезе от кабинета.

Страхът ѝ се потвърди — Каби беше изчезнал. Беше отнесъл със себе си албума, но беше оставил празна опаковка от бисквити с формата на златна рибка — каквито те не бяха донесли със себе си в

болницата. Тя погледна часовника в коридора. Щеше ѝ се Маги да е на работа, но смяната ѝ отдавна беше свършила и тя вероятно вече си бе у дома. Маги бе опитна медицинска сестра, която работеше на повикване в отделението „Онкология и хематология“ на детската болница „Дорнбехър“. Живееше заедно с Моли в къщата под наем и беше най-добрата ѝ приятелка.

Моли мина по коридора, отвеждащ към стая №9, тази на Линдзи. Надникна в нея, дъщеря ѝ спеше дълбоко, а около нея нямаше и следа от Каби. След няколко кратки разговора с хора от персонала тя установи, че момчето определено не беше тръгнало в тази посока, и се върна в главното фоайе. Оттам можеше да поеме в две посоки: обратно към клиниката или към асансьорите. Той обичаше да натиска всякакви бутони, помисли си тя и не можа да се сдържи да не се усмихне, макар и с тревога.

Криеницата обаче беше най-любимата му игра, заради което в местното полицейско управление вече добре ги познаваха — Моли неведнъж се бе обаждала там, за да го открият. Често Каби се измъкваше от дома и се връщаше, без тя да забележи. Седмици и месеци по-късно Моли попадеше на скрита нейде в стаята му вещ, която не принадлежеше на никой от двамата. Той обичаше фотоапаратите, обичаше и да снима, макар да бе срамежлив и да не позволяваше да снимат самия него. При едно от своите бягства Каби бе намерил вратата на съседната къща отключена, бе влязъл вътре и бе взел фотоапарата на стопаните, който беше скрил под леглото си. Два месеца по-късно Моли го беше открила и когато бе питала Каби за обяснение, момчето, без да се поколебае, я бе отвело до дома на собственика му, който просто бе решил, че е забравил къде го е прибрал. Сега тя се надяваше Каби да не е успял да стигне някак до радиологичното отделение.

Следвайки упътванията на служители, които го бяха видели, тя премина през топлата връзка от детската болница в главната сграда, където откри семейния фотоалбум и в крайна сметка се качи на асансьора за отделението за интензивни грижи — последното място, където искаше да го търси. Каби нямаше усет за етикет или граници в общуването. Негова жизнена цел бе да се сприятели с всекиго, бил той буден или в безсъзнание, а заради апаратурата интензивното отделение беше идеалното място за създаване на приятелства. Накрая, с помощта

на множество сестри, доброволци и други служители от болничния персонал, тя сведе възможностите за местонахождението му до неврологичния сектор на интензивното отделение и по-конкретно до стая № 17. Каби някак бе преминал през всичките обикновено заключени врати, вероятно промъквайки се зад гърба на някого в суматохата. Моли отвори вратата на стая №17 внимателно. Не искаше да стресне сина си или пациента и неговите посетители...

Каби бе прекарал в стаята почти пет минути, когато Моли влезе вътре. Ето какво станало в стаята до този момент.

Помещението бе слабо осветено и тихо и за радост на Каби навсякъде имаше различни апарати, които присветваха, бръмчаха и пиукаха с различен ритъм. На момчето веднага му хареса на това място, за него то беше по-вълнуващо от всяко друго. След като в продължение на няколко минути го изследва, Каби с изненада откри, че не е сам, че някакъв мъж спеше в леглото.

— Събуди се! — нареди Каби и побутна ръката му. — Шшш! — прошепна после, сякаш около него имаше и други посетители.

Мъжът спеше дълбоко и Каби забеляза, че от устата му се подават тръби. Хрумна му, че на човека може да не му е много удобно с тях, и се опита да издърпа едната, но тя се оказа закрепена здраво и той се отказа, насочвайки вниманието си към цялата поредица от апарати, с които беше свързан мъжът. Загледа се в светлините, очарован от променящите се цветове и зелените вълнообразни линии, които се виждаха на някои от тях.

— Мамамуштара! — изрече той шепнешком любимата си ругатня. Имаше много копчета, бутони и превключватели, а Каби определено знаеше какво се прави с тях. Той тъкмо се канеше да завърти едно от големите копчета, когато съвсем импулсивно се наведе към спящия мъж и го целуна по челото.

— Какво по...?! — възкликна някакъв висок глас.

Каби застина с ръка на няколко сантиметра от кръглото копче, само очите му продължиха да шарят наоколо. Погледна към мъжа, който лежеше все така неподвижен и спеше. Имаше и някой друг в стаята, но въпреки че очите му вече бяха свикнали със сумрака, не виждаше никого. Бавно момчето вдигна пръст към устните си и каза, колкото му бе възможно по-силно:

— Шшш!

В този миг вратата се отвори.

— Каби!

Моли беше го открила. Играта засега бе свършила и той се хвърли в ръцете ѝ. Докато Моли се извиняваше на служителите от персонала, които заедно с нея бяха търсили момчето, Каби се усмихваше широко.

* * *

Тони се плъзгаше. С главата напред и с лицето нагоре. Обгръщаше го топла и успокояваща тъмнина и не му оставаше нищо друго, освен да се наслаждава на усещането, че бива носен. В един момент бе издигнат, а след това оставен в стая, където се чуваше бръмчене и пиукане и премигваха светлини.

Погледна надолу и със смайване видя себе си. Не изглеждаше никак добре.

— Какво по...?! — възкликна той, опитвайки се да си припомни какво го бе отнесло на това място. Беше заспал пред огнището в кирпичената къщурка на Баба, в компанията на Исус. Какво последно му беше казала Баба? А, да, беше му казала, че е време. И ето го в тази болнична стая, наблюдавайки самия себе си, със стърчащи от устата тръби и превързан към всевъзможни високотехнологични апарати.

В сумрака видя как един пълничък пръст бавно се издигна до мястото, където би трябвало да са устните му.

— Шшш! — изшътка някой високо.

Тони прие това като добър съвет, тъй като в следващия момент вратата се отвори и в стаята влезе някаква жена с изтощен вид, която с израз на облекчение възкликна нещо като „Беби“ или „Кафи“. Възкликанието ѝ му се стори безсмислено, но вътре в него се разля някакво прекрасно усещане, а в съзнанието му нахлуха поредица разбъркани образи. Видя пода, части от обзавеждането и апаратурата в стаята, след което като че ли полетя напред към обятията на непознатата жена. Инстинктивно понечи да разтвори ръце, но не последва нищо. Макар да чувстваше собственото си тяло като че ли нямаше материални крайници, с които да се хване за нещо. Нямаше и нужда. Някаква сила го държеше изправен и стабилен, независимо

какво се случваше навън, сякаш се намираше в жироскоп. В един момент осъзна, че наблюдава всичко през прозорец, пред който сякаш бе увиснал във въздуха. От време на време и за съвсем кратки интервали прозорецът потъмняваше. Връхлитайки жената, Тони не почувства стълкновение, а усети приятното ухание на парфюма ѝ, примесено с лек мирис на тревожна пот.

Къде ли се намирам сега, запита се той.

[1] Тумор. — Б.пр. ↑

[2] Генна аномалия в основата на синдрома на Даун. — Б.пр. ↑

8.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА ДУШАТА НА ЧОВЕКА?

*Библията препрочитам често
и към четенето се отнасям съвестно.
Доколкото способен съм да схвана,
тази книга е пламтящ и светъл огън.*

Слепият Уили Мактел^[1]

Умът на Тони отчаяно се опитваше да обработи бъркотията от образи. Самият той чувстваше вътрешния си свят като бясно въртяща се емоционална въртележка на някакъв космически карнавал.

Жената се наведе и погледна право в него, лицето ѝ беше на сантиметри от неговото.

— Каби, трябва да престанеш да играеш на криеница без преди това да ми кажеш. Особено когато сме на свиждане при Линдзи, разбра ли ме?

Беше строга, но все пак добра и Тони неволно кимна заедно с Каби, който и да беше той или тя. Скоро след това се понесе през коридора, влезе в асансьора, а после излезе на паркинга, където се качиха в един стар шевролет „Каприс“.

Автомобилът на отчаянието, помисли си Тони и моментално бе обхванат от пристъп на угризение заради прибързаната мисъл. Направи го по навик, който едва ли можеше да бъде променен бързо.

Докато се спускаха по склона на хълма, Тони най-накрая осъзна къде се намираха: на виещия се през гората път, свързващ болницата

на Орегонския университет за здраве и наука и града. Жената сякаш се бе запътила право към апартамента му, но излизайки на Макадам авеню, подминаха неговите две сгради и продължиха към моста „Селууд“, по който пресякоха река Уиламет. После излязоха на булевард „Маклафлин“, след което свиха в една пресечка и навлязоха из задните улички около гимназия „Милуоки“.

До този момент Тони успя да се досети каква беше ситуацията. Намираще се „в главата“ на момче на име Каби, което вероятно беше син на жената, която шофираше.

Не беше сигурен кой щеше да го чуе, затова съвсем тихо каза:

— Каби?

Момчето рязко изправи глава.

— Какво? — попита то заваляно.

— Не съм казала нищо, скъпи! — обади се майката от шофьорската седалка. — Почти стигнахме у дома. Маги ще направи вечеря, а аз съм взела за теб безалкохолна бира и „нила“ за десерт. Какво ще кажеш?

— Д'бре!

— А след като вечеряме, ще стане време за лягане, нали така? Днес и за двамата ни беше дълъг ден, а утре аз ще трябва отново да отида в болницата при Линдзи. Какво ще кажеш?

— Д'бре! Кнаби отива!

— Не, утре няма да дойдеш, съкровище! Утре имаш училище, а вечерта Маги иска да те заведе на църква. Искаш ли да отидеш с нея на църква? Там ще се видиш с някои от твоите приятели.

— Д'бре!

Тони вече знаеше, че се намира в главата на момче, чиито комуникативни умения далеч не бяха превъзходни. Осъзна също, че макар да гледаше навън през очите на Каби, беше способен да насочва погледа си независимо от неговия. Усещането беше странно. Краткотрайните интервали на тъмнина бяха всъщност примигванията на клепачите, но те вече почти не му правеха впечатление.

Тони се опита да види лицето на Каби в огледалото за обратно виждане, но то беше извън ползрението на момчето.

— Каби, на колко години си? — попита го Тони.

— Шешнайше — отговори мигновено Каби и започна да се оглежда, опитвайки се да разбере откъде идва гласът.

— Така е, на шестнайсет години си, Каби — потвърди мекият женски глас от предната седалка. — Ти си моето голямо момче. Кажими, кой те обича, Каби?

Тони усети как гласът изпълни момчето със спокойствие и радост.

— Мама!

— Точно така! И винаги ще те обича, Каби. Мама винаги ще те обича. Ти си моето слънчице!

Момчето кимна, но не спря да оглежда задната седалка, за да разбере къде се е скрил собственикът на гласа.

Спряха на алеята пред скромна къща с четири спални в непретенциозен квартал. Една по-нова лимузина беше паркирана до бордюра на самата улица. На нейния заден калник от шофьорската страна се виждаше дълбока драскотина. Влязоха в малкото преддверие на къщата, където Каби бързо съблече якето си и го окачи на една от закачалките на стената. После разлепи велкрото на обувките си, събу ги и ги постави на точното им място, размествайки няколко други чифта. След това последва майка си в кухнята, където една друга жена беше наведена над къкреща на печката тенджерата, от която се носеше прекрасно ухание.

— Маги! — извика Каби и се втурна към жената, добре сложена афроамериканка, облякла домакинска престилка върху медицинската си манта.

— А! Кой може да си ти, красиви момко? — попита го тя с широка усмивка и го хвана за раменете.

— Кнаби! — извика момчето и Тони почувства искрената му обич към нея. Той не само виждаше през очите му, но чувстваше и емоциите, отекващи във вътрешния му свят. Цялата душа на Каби бе преизпълнена с доверие към чернокожата жена.

— А не е ли Каби моят най-скъп любимец Карстън Оливър Пъркинс? Каби, който не обича жаби. Дай ми една от твоите специални прегръдки, които са само за мен.

Двамата се притиснаха един към друг. Каби отметна глава назад и през смях извика:

— Гладееен!

— Няма как да не си гладен след тежък работен ден. Защо не отидеш да си измиеш ръцете, докато аз ти сипя купа от любимата

гъбено-грахова-направена-от-почти-нищо-супа-с-фиде.

— Д'бре!

Каби изтича в банята, взе сапуна и пусна водата. Тони погледна в огледалото и за първи път зърна лицето на момчето, в чийто ум бе натрапен. Този първи поглед му бе достатъчен, за да разбере, че Каби беше със синдрома на Даун. Това обясняваше трудностите в комуникацията, както и по-особените му отношения с околните. Каби се наведе към огледалото и се усмихна, сякаш виждаше Тони. Усмивката му бе прелестна и озари не само лицето, но цялата му душа.

Тони не бе познавал „бавноразвиващ се“ човек. Дори не беше сигурен дали така се наричаха подобни хора. Може би вече беше по-правилно названието „умствено увредени“ или някое друго. Мненията му по повечето от въпросите извън сферата на бизнеса може да не бяха базирани на факти или личен опит, но бяха твърди. Според него хора като Каби бяха непродуктивни и единствено черпеха от ресурсите на обществото. Скъпи бяха единствено за семействата си. Вярваше, че обществото ги търпеше единствено поради либерални убеждения, не защото притежаваха някаква стойност като личности. Тони си спомни как бе издекламирал тези свои убеждения на един коктейл, без да изпита каквито и да било угризения на съвестта. Лесно беше да категоризираш хората, да ги определяш като бавноразвиващи се или увредени, да произнасяш оценки и присъди за всички тях, поставяйки ги под общ знаменател. Той се запита дали именно тази човешка склонност не беше сърцевината на всички предразсъдъци. Беше много по-лесно така, отколкото да приемеш всеки за отделен индивид, който е обичан и е способен на обич.

Когато стана време за вечеря, тримата седнаха около малката маса и се хванаха за ръце. Моли се обърна към Каби:

— Каби, на кого сме благодарни днес?

Последва изреждане на имената на хора, които, знаейки или не, бяха си осигурили място в благодарните сърца на тази троица. Сред тях бяха самите те, Исус, Линдзи, лекарите и сестрите в болницата, фермерът, отгледал зеленчуците, които сега бяха в супата, работниците в мандрата, които дояха млякото за маслото и особено за сладоледа, Тед, приятелите в училище, пивоварите, които правеха безалкохолната бира, и редица други, които изразяваха Божията любов. Тони едва не се засмя на висок глас, когато Каби напъха парче хляб в устата си още

преди да бе приключило изреждането на всичките заслужили благодарност.

По време на вечерята Тони слушаше и преживяваше. Посредством Каби той можеше буквално да усети всички вкусове и въздействието, което оказваха супата, пресният хляб — и особено нилата (ваниловият сладолед) и безалкохолната бира — върху вътрешния свят на момчето. Наблюдавайки през неговите очи Маги и майката Моли, които разменяха недоизказани изречения и многозначителни погледи, той научи, че Линдзи е по-малката сестра на Каби, която в момента лежи сериозно болна в „Дорнбехър“, едната от двете болници към Орегонския университет за здраве и наука. Моли вече бе уредила да отсъства от работа следващия ден, а Маги, която споделяше къщата с нея и децата ѝ, щеше да се погрижи за Каби: да го прибере от училище и евентуално да го вземе със себе си на църква вечерта.

Когато преди лягане Каби отиде в тоалетната, Тони от неудобство извърна очи, но почувства облекчението, което бе приемал за даденост през целия си живот. Даде си сметка, че всичките незначителни действия от този род, които съставяха ежедневната рутина и обикновено оставаха незабелязани и неоценени, всъщност бяха изключително важни. Каби облече пижамата си с образа на Спайдърмен, изми зъбите си и се настани в леглото.

— Готов! — извика той и след малко в стаята влезе Моли, включи нощната лампа — божа кравичка, на шкафчето до леглото му и угаси другата на тавана. После седна на леглото до него, скри лице в ръцете си, наведе се леко напред и остана така за момент. Тони почувства как Каби иска да установи емоционална връзка с майка си, да ѝ каже нещо. Най-доброто, на което бе способно момчето, бе да я потупа по гърба.

— Д'бре, мамо! Д'бре?

Тя въздъхна дълбоко.

— Да, Каби, добре съм. Имам теб и Линдзи, и Маги, и Исус. Просто денят беше тежък и мама уморена, това е всичко.

После Моли се наведе, положи глава на гърдите на Каби и започна да пее нещо, което Тони не беше чувал... откога? Откакто беше малко момче. Сега, с гласа на тази жена, той чуваше песента, която му бе пяла собствената му майка. Внезапно го обзе дълбока тъга.

Когато Моли стигна до „Исус обича ме, това го знам“, почувства как по лицето му потекоха сълзи.

Каби припяваше с бавен, монотонен глас:

— Иишуш, 'бича мме.

Тони също се опита да запее, но беше забравил текста. Чувствата бликаха в него като от извор, в съзнанието му се рояха спомени и копнежи.

— Каби, скъпи, защо плачеш? — Моли обърса сълзите от лицето на сина си.

— Тъжен! — Каби потупа гърдите си отляво. — Тъжен!

* * *

Тони се събуди. В ушите му се събираха сълзи. Седна и пое дълбоко въздух. Баба беше го потупала по гърдите, за да го събуди, и му подаваше чаша с течност, която приличаше на кафе, но ухаеше на чай.

— Ето, издухай си носа! — каза му тя и му подаде парче чист плат. — Подходящо индианско име за теб би било Този, който плаче много.

— Все ми е едно — беше единственото, което му дойде наум да отвърне. Още бе под влиянието на неочакваните емоции, които не отминаваха така бързо. В крайна сметка успя да събере мислите си и да попита: — Как стана възможно това?

Тя се усмихна широко.

— Посредством много мощна сила. Нарича се квантов огън. Само помисли за ситуацията — мъж, който лежи в кома в Орегон, пита индианка от племето лакота, която обитава собствената му душа, как е могъл да погледне през очите на момче със специални потребности от Портланд, Орегон. Лично на мен ми се струва — изкиска се тя, — че всичко се обяснява от само себе си.

— Разбира се. — Този път Тони се усмихна широко, но лицето му бързо помръкна. — Значи всичко това се случва наистина? Линдзи е наистина болна, а Каби, майка му и Маги... сещаш се, всичко това е реалност?

— В реалното време, да — поясни Баба.

— А това не е ли реално време? — попита Тони.

— Реално е, но различно — отвърна тя, ала личеше, че не ѝ се обяснява. — По-скоро бих го нарекла междинно време. Но не питай повече, просто изпий това.

Тони се подчини, първоначално подходяйки предпазливо към течността. Кой знае защо, беше се подготвил за отвратителен вкус, но още с първите глътки из цялото му тяло се разля топлина и той изпита чувството на абсолютно задоволство.

— И на този въпрос няма да ти отговоря — каза Баба, предвидила следващия му въпрос. — Повярвай ми, не искаш да узнаеш какво е. И не ми разправяй, че бих могла да остана под пари, ако го продавам.

Той ѝ хвърли кос поглед, но не настоя да узнае какво е питието. Вместо това попита друго:

— И така, защо бях там и защо се върнах тук?

— Има много причини да си тук — започна тя. — Татко никога не прави каквото и да било поради само една причина. Повечето от причините ти никога няма да научиш или разбереш. Но както и да е, всичките те са част от плетката на съдбата.

— Ще ми разкриеш ли поне една от тези причини? — попита той.

— Една от причините да идеш там, скъпи, беше да чуеш майка ти да пее. Дори да нямаше други, само тя щеше да е достатъчна. — Тя хвърли още една цепеница в огъня и се зае да разбутва главните, докато не остана доволна от разположението им в огнището.

Тони остана объркан от отговора, който получи, и известно време не се престрашаваше да проговори. Твърде скоро бе преживял много силни емоции.

— Съгласен съм — каза накрая той. — Тази причина беше наистина достатъчна, но песента ми причини и много силна болка.

— Няма защо да ми благодариш, Антъни.

Настана мълчание. Тони се загледа в огъня. Баба придърпа своето столче по-близо до него и когато седна, телата им се докоснаха.

— А защо сега съм тук, а не там?

— Каби сега спи, а предпочете да не присъстваш в съня му — отговори тя, сякаш не съществуваше по-логично обяснение.

— Той е предпочел? — Тони погледна Баба, която се взираше в огъня. — Как така е предпочел? Та знаеше ли, че съм там, докато заспиваше?

— Духът му знаеше.

Той не каза нищо повече, просто седеше в очакване, повдигнал въпросително вежди, тъй като знаеше, че тя знае какъв въпрос искаше да ѝ зададе.

— Да се опитваш да обясниш едно човешко същество — започна тя, — което представлява цялост, единство, съставено от дух, душа и тяло, е като да се опиташ да обясниш Бог, който е единство от Светия Дух, Отеца и Сина. Разбирането идва с преживяването и взаимността.

Тони изчакваше, не знаеше как да зададе следващия си въпрос.

— Каби, също като теб — продължи Баба, — представлява единство от взаимнопроникващи се дух, душа и тяло, които са в непрекъснат танц и взаимодействие.

— Благодаря. — Тони се поизправи на стола си, отпи пак от течността и бавно я преглътна, наслаждавайки се на усещането, докато тя се стичаше по хранопровода му. — Много ми помогна, Бабо.

— Сарказмът е Божие откритие. Просто отбелязвам.

Тони се усмихна на последната забележка, докато Баба запази каменно изражение, което определено постигна ефект.

— Добре, нека опитаме отново. Ти каза, че момчето е предпочело да не оставам в съня му.

— Антъни, също както при теб, тялото на Каби е увредено, а душата му е сломена, но духът му е жив и енергичен. Но макар жив и енергичен, неговият дух все пак е обвързан с увреденото тяло и сломената душа. Думите понякога наистина са неспособни да предадат точния смисъл. Когато говоря за „тялото“, „душата“ или „духа“ на човек, звучи сякаш всяко от тях е вещ, която той притежава. По правилно обаче би било да се приеме, че човек „е“ своето тяло, „е“ своята душа и „е“ своят дух. Той е проникнато и проникващо цяло, единство от разнородни съставки. Най-важното е, че човек е единство.

— Не те разбирам изцяло. Не че не вярвам на теб, просто не знам в какво точно вярвам. Освен това, струва ми се, че повече усещам това, което ми говориш, отколкото го разбирам. — Той замълча за кратко. — Просто ми стана толкова тъжно заради него.

— Заради Каби ли? Той каза същото за теб.

Тони вдигна поглед, изненадан.

— Да, недей да се натъжаваш заради него. Просто неговите недостатъци са доста по-очевидни от твоите. Външни са и всеки може да ги види, докато ти си се постарал да заключиш своите в скривалища, които са известни единствено на теб. Каби притежава вътрешни сетива и рецептори, значително по-развити от твоите. Може да вижда неща, за които ти си сляп, може да долавя добротата или злонамереността у хората много по-бързо от теб, изобщо възприятията му са много по-изострени. Той просто е възпрепятстван от неспособността да общува, а увреденото му тяло и душа отразяват увредения свят, който обитава. Така че не се сравнявай и не се натъжавай. Ти и Каби вървите по различни пътища, защото всеки от вас е уникална личност. Ничий живот не бива да бъде сравняван с друг, нито пък подчиняван на съревнованието.

Тони пое дълбоко въздух.

— Кажи ми тогава какво точно представлява човешката душа? — попита той.

— О, ето това вече е сериозен въпрос. На който обаче няма точен отговор. Както вече казах, душата не е притежание, а нещо живо. Тя е Каби-който-помни, Каби-който-си-представя, Каби-който-твори, мечтае, сънува, чувства, желае, обича, мисли... Но Каби-душата е поместена в измеренията на Каби-увреденото-тяло.

— Но това не ми се струва никак справедливо.

— Справедливо ли? — промърмори Баба. — Добра забележка. Антъни, няма нищо справедливо в един увреден свят, пренаселен с увредени хора. Правосъдието прави опити да е справедливо, но се проваля всеки път. Няма нищо справедливо в милостта или прошката. Наказанието никога не възстановява справедливостта. Изповедта също не води до справедливост. Животът не осигурява справедлива награда за правилните постъпки. Договори, адвокати, болести, власт — нима има нещо справедливо у тях. По-добре е вие, хората, да изхвърлите от езиците си мъртвите думи и да се съсредоточите върху живите, като *милост, доброта, прошка и състрадание*. Може би е добре да спрете да се тревожите толкова за своите права и все да мислите кое е справедливо и кое не. Просто...

Известно време и двамата останаха мълчаливи, загледани в догарящия огън.

— Но защо не го оправиш? — попита Тони тихо.

— Антъни, Каби не е повредена играчка, вещ, за да бъде оправен — отвърна Баба с мек глас. — Не е къща, за да бъде реставриран. Той е живо човешко същество, което никога няма да умре. Когато Моли и Теди решиха да заченат...

— Теди? — прекъсна я той.

— Да, Теди, Тед, Тиодор, бившето гадже на Моли, бащата на Каби, който изостави Моли и собствения си син.

Тони погледна Баба със стиснати устни, които говореха за възмущението, което изпитваше, и за присъдата, която бе издал за Тед.

— Антъни, единственото, което знаеш за този мъж, е оскъдната информация от един дочут откъслечен разговор. Ти може да го смяташ за нищожество, но аз мисля, че е заблудена овца, изгубена монета, заблуден син или... — Тя кимна към него. — ... заблуден внук.

Баба го остави да помисли върху своята преценка и последствията от начина, по който съдеше за всичко и всеки. От това му прилоша. Вътре в себе си той се изправи пред необятна тъмнина, която дълго бе обичал и която бе нараствала през цялото време, докато всячески се бе опитвал посредством разумни доводи да оправдае себе си. Независимо какви умствени акробатики изпълняваше и как се опитваше да я прикрие, склонността му да съди изникваше отново пред него, всеки път по-страховита и по-ужасяваща, и заплашваше да унищожи всичко в него, което би могло да бъде наречено добро.

Почувства една ръка на рамото си и това бе достатъчно да го спаси от мрака. Баба притисна лицето си към неговото и той почувства как постепенно го обзема спокойствие.

— Сега не е време за себеомраза, Антъни — каза му тя нежно. — Важно е да осъзнаваш, че имаше нужда от способността да осъждаш, за да оцелееш като дете. Тя ти помагаше да предпазваш и брат си. И ти, и аз сме живи днес отчасти защото способността да съдиш беше в твоя набор от личностни умения. В крайна сметка обаче тази способност все някога започва да пречи и дори да вреди.

— Но аз видях тъмнината. Толкова е грозна. Как да се спра? — Тонът му беше умоляващ.

— Ще се спреш, скъпи, когато се довериш на нещо друго повече, отколкото на своята склонност да осъждаш.

Надигналата се като прилив тъмнина вече се беше оттеглила, но той знаеше, че не си е отишла безвъзвратно, а просто се беше притаила като звяр, дебнещ друга благоприятна възможност. За момента бе я укротило присъствието на възрастната индианка. Преживяването на Тони вече не беше безгрижна игра или приключение. Беше се превърнало в битка, а полесражението, изглежда, бяха неговите собствени сърце и ум. Нещо старо и свирепо беше влязло в схватка с нещо друго, което тъкмо започваше да набира сили и да се оформя.

Баба му донесе още една напитка, този път със землист и мек вкус. Той отпи от нея и почувства как се стича надолу по хранопровода му и се разлива из цялото му тяло, чак до върховете на пръстите на ръцете и краката. Приятна тръпка премина по гръбнака на Тони и той се усмихна доволен.

— Не питай, няма да ти кажа. Нито ще продавам — побърза да го предупреди тя.

Тони се засмя.

— Не разговаряхме ли нещо за Каби? — попита той.

— По-късно — отвърна тя. — Сега е време да се връщаш.

— Да се връщам? Обратно в Каби ли? — попита той.

Тя кимна.

— Не трябва ли да направиш нещо?

— Квантовия огън ли имаш предвид? — отвърна Баба със своята широка, сърдечна усмивка. — Това беше за забавление, малко фокус-мокус. Не, този път няма да направя нищо подобно. Само ще ти кажа нещо, Антъни: когато се озовеш в трудна ситуация, просто се завърти.

— Да се завъртя? — попита той, озадачен.

— Да, завърти се... нали се сещаш? — Баба подскочи леко и същевременно се завъртя, колкото да направи четвърт оборот. — Като в някои от онези ваши танци, при които се подреждате в редици.

— Би ли го повторила, за да запомня движението правилно — реши Тони да се пошегува с нея.

— Не — отказа тя с усмивка. — Един път ти е повече от достатъчен. Не очаквай някога да ти покажа отново.

И двамата се засмяха.

— А сега тръгвай! — Последното прозвуча като заповед.

И той тръгна.

[1] Уилям Самюъл Мактайър, сляп по рождение блус музикант, починал през 1959 г. — Б.пр. ↑

9.

ВИХРУШКА СРЕД ПАСТВОТО

Сред всички неща, от които се страхувам, жената е единственото, което няма да ме нарани.

Ейбрахам Линкълн

Тони пристигна тъкмо когато приключваше закуската и по останките в чинията на Каби позна, че той беше ял бурито^[1] с пилешко месо, боб и сирене. От чувството на удовлетворение, обзело момчето, беше очевидно, че това бе сред любимите ястия на Каби.

— Каби, имаш двајсет минути за игра, преди да те заведе на училище. Оттам ще те вземе Маги, защото аз трябва да отида при Линдзи. Маги ще те заведе и на църква довечера, как ти звучи това?

— Д'бре!

— И знаеш ли какво още? Маги ще направи пиле за вечеря и ще ти позволи да отделиш месото от костите в нейната чиния. Какво ще кажеш?

Каби бе развълнуван и вдигна ръка, задържайки я във въздуха, докато майка му се досети да плесне длан в неговата. Доволен, той изтича в стаята си и затвори вратата. После пхна ръка под леглото, изтегли оттам малък калъф и го отвори. Вътре имаше малка червена детска китара и скъп наглед фотоапарат. Доволен, че всичко си е там, той затвори калъфа, щракна закопчалките и отново го пхна под леглото. След това се огледа и забеляза любимата си книжка с илюстрации. Взе я и започна да разлиства страниците ѝ. Поставяйки пръст под всяка картинка на животно, той произнасяше името му достатъчно отчетливо, за да разбере Тони, че действително ги разпознава. Но едно животно го затрудни — може би не знаеше как да произнесе името му — и той продължи да потупва с показалец под илюстрацията.

Тони не можа да се сдържи:

— Ла-ко-мец — изрече го, без да се замисли, и в същия миг застина в очакване.

Подобна бе реакцията и на Каби. Той затвори книгата рязко и остана да седи абсолютно неподвижен в продължение на почти десет секунди, само погледът му се стрелкаше насам-натам из стаята в търсене на източника на гласа. Накрая отвори отново книгата и потупа с пръст под същата картинка.

— Лакомец — повтори Тони, примирен, че вече се е разкрил.

— Мамамуштара! — изписка Каби и се заклати назад-напред, поставил ръка пред устата си.

— Каби? — долетя гласът на майка му от другата стая. — Какво се бяхме разбрали за това? Не го казвай повече!

— Д'бре! — извика момчето в отговор и зарови глава във възглавницата, за да заглуши бурния си смях. — Мамамуштара! — прошепна пак след малко.

После отново седна, отвори книгата и започна да потупва с пръст под илюстрацията, този път бавно и целенасочено. Всеки път Тони изговаряше „лакомец“, а Каби заравяше лице във възглавницата и се тресеше в неистов смях.

По едно време се претърколи от леглото на пода, за да надникне дали отдолу не се крие някой. Провери и в гардероба, който, като се изключеше обичайното му съдържание, беше празен. Плахо надникна дори зад скрина. Накрая застана в средата на стаята и произнесе високо:

— Ново!

— Имаш ли нужда от нещо, Каби? — обади се гласът на майка му.

— Каби, ще го направя отново, но шшш! — помоли го Тони.

— Нех! — изкрещя Каби на майка си, после шепнешком възкликна: — Мамамуштара? — и отново се преви от смях.

Тони също се разсмя, заразен от смеха на момчето. Изглежда, това за него беше същинско приключение.

Каби се опита да овладее смеха си, доколкото му бе възможно, и вдигна ризата си, за да потърси там източника на тайнствения глас. Разгледа съсредоточено пъпа си и тъкмо се готвеше да си свали панталоните, когато Тони го възпря:

— Каби, спри. Не съм в панталоните ти. Аз съм в... — Той направи пауза, търсейки думите. — Аз съм в сърцето ти, мога да виждам през очите ти и да говоря в ушите ти.

Каби закри очи.

— Да, сега не мога да виждам — потвърди Тони.

Каби продължи да закрива и открива очи, а Тони му казваше ту че вижда, ту че не вижда. Изглеждаше сякаш тази игра никога няма да свърши, когато изведнъж Каби спря и отиде пред огледалото на вратата на гардероба. Наведе се и погледна отблизо в очите си, сякаш можеше да види гласа там. После сви устни решително и се дръпна назад, погледна се от разстояние, скръсти ръце на гърдите си и обяви:

— Кнаби?

— Каби — проговори отново Тони, — името ми е Тони! То-ни!

— Тах-ни. — Не го произнесе ясно и отчетливо, но Тони разпозна името си. Веднага след това Каби го смая с нещо неочаквано. На лицето му цъфна широка, възхитителна усмивка, той сложи и двете си ръце върху сърцето и каза тихичко:

— Тах-ни... пр'ятел!

— Да, Каби — отвърна му Тони с мек и топъл глас. — Тони и Каби са приятели.

— Дааа! — извика момчето, вдигна ръка във въздуха и я задържа в очакване, но осъзнавайки, че до него няма никого, плесна сам въображаемата ръка на гласа.

После се случи още нещо неочаквано. Поглеждайки отново в огледалото, Каби с усилие изрече въпроса:

— Тах-ни, 'бича Кнаби?

Тони беше изненадан от този прост въпрос, съставен само от три думи. Каби бе положил усилието, бе събрал куража да попита, но Тони сякаш не бе способен да даде отговор. Обичаше ли Каби? Та той едва го познаваше. И изобщо знаеше ли как да обича? Знаеше ли какво представлява обичта, беше ли я изпитвал някога? И ако не беше, щеше ли да я разпознае, ако някога я изпиташе?

Момчето чакаше отговор с обърнато нагоре лице.

— Да, обичам те, Каби — излъга той и незабавно усети разочарованието му.

Каби някак бе доловил лъжата. Сведе поглед, ала тъгата му продължи само няколко секунди. После отново погледна нагоре и каза:

— На-ко-га?

На-ко-га? Какво ли означаваше това? — зачуди се Тони. — „Никога“ ли искаше да каже момчето, „а кога“ или пък „някога“? Да, Каби беше казал „някога“... някога Тони щеше да го обикне. Тони се надяваше това да се окаже истина. Може би Каби знаеше нещо, които той не знаеше.

* * *

Пристигнаха в специализираното училище, където Каби — а следователно и Тони — щеше да прекара по-голямата част от деня. Учебното заведение за деца с интелектуална недостатъчност делеше един двор с местна гимназия, където учеха деца с нормално развитие, а възпитаниците му бяха около дузина. Там децата бяха непрекъснато ангажирани с интересни дейности и Тони беше изумен от уменията, които Каби беше усвоил, въпреки умствената си недоразвитост. Четенето му беше едва на предучилищно ниво, но вече можеше да извършва прости математически действия. Особено умел беше в използването на калкулатор, каквито впрочем носеше скрити два в раницата си — беше успял да си ги присвои още с влизането. Доста напреднали бяха и уменията му в писането. Гледайки от бялата дъска, той направо изрисуваше думите в една от многобройните си, изписани гъсто тетрадки.

Тони мълчеше, за да не привлича внимание нито към себе си, нито към Каби. Момчето пазеше общата им тайна, но на няколко пъти през деня, когато му се отдадеше възможност, поглеждаше отблизо лицето си в някое огледало и прошепваше: „Тах-ни?“.

— Да, Каби, все още съм тук — отвръщаше Тони.

Тогава Каби се усмихваше широко, кимваше енергично и отново хукваше нанякъде.

Добротата и търпението на учителите и останалия персонал, както и на неколцина ученици от съседната гимназия, които редовно идваха да помагат, изненадаха Тони. Колко ли хора, запита се той, всекидневно посвещаваха време, за да се погрижат за другите?

Каби обядва претоплено бурито, останало от закуската, рулце със сирене и курабийка с пълнеж от смокинов конфитюр. Всяко от тях като

че ли беше любимото му. Часът по физкултура премина в танци и беше истинска комедия от грешки, но за щастие всички накрая оцеляха. Тони се оказа пленник в един чужд за него свят, но всяко следващо преживяване сякаш го приземяваше в реалността. Това беше истинският живот — обикновен, ала все пак необичаен и неочакван. Какво беше правил през всичките тези години, за да не го види? Беше се *крил*, бе първата мисъл, която му дойде наум. Може да не беше целият отговор, но бе поне съществена част от него.

Времето, прекарано с тези деца, му донесе неочаквана наслада, но и болка, породена от яркия спомен за неговите провали като родител. Известно време беше опитвал най-усърдно да бъде добър баща, дори беше чел книги на тази тема, но след като Гейбриъл... беше оставил родителството на Лори и се беше върнал в по-сигурния свят на производството, планираните постижения и недвижимите имоти. Всеки пристъп на съжаление или скръб по време на работния ден той изтласкваше отново в дълбоките кътчета на душата си, където можеше да бъде по-лесно пренебрегван.

Маги пристигна навреме, все още в болничната си туника и панталон. Влизайки, тя озари стаята с присъствието си. Държането ѝ беше професионално, ала самото ѝ същество излъчваше жизнерадост и общителност. След като ги откара у дома с ударения си автомобил, тя се зае да чисти пиле, което после постави във фурната да се пече. Каби, леко раздразнен, че не му беше останал нито един от двата калкулатора след проверката на тръгване от училище, беше зает първо с нареждане на пъзел, после с оцветяване на картинки и накрая с дълга битка на „Зелда“, видеоигра, която бе овладял до съвършенство. През няколко минути той прошепваше „Тах-ни?“, за да се увери, че Тони е още с него, и когато Тони му отговаряше, момчето го възнаграждаваше с широка усмивка.

Когато печеното пиле изстина достатъчно, Каби се изми и бързо и ефикасно отдели месото от костите. Ръцете му бяха омазани до лактите, както и брадичката и устата му, където мистериозно беше изчезнала известна част от месото. После просто довърши вечерята си с картофено пюре и няколко задушени моркова.

— Каби, имаш ли нужда от помощ, за да си избереш дрехи за църквата? — попита Маги.

— Аз ще ти помогна — каза Тони шепнешком, сякаш Маги можеше да го чуе.

— Нах — прошепна в отговор Каби и тръгна към стаята си широко усмихнат.

Двамата разглеждаха гардероба на Каби и надникнаха във всички чекмеджета, докато най-сетне се спряха на най-подходящото облекло: джинси, колан, риза с дълъг ръкав и клипс вместо копчета и маратонки с велкро. Обличането отне доста време — коланът беше особено предизвикателство — ала все пак приключи успешно и Каби се втурна обратно към кухнята, за да се покаже на Маги.

— Я се виж само! — възкликна Маги. — Какъв красив младеж! Нима избра дрехите сам?

— Та... — понечи да каже Каби.

— Шшш! — възпря го Тони.

— Шшш! — изшътка и Каби, сложил пръст пред устните си.

— Какво искаш да кажеш с това „шшш“? — засмя се Маги. — Защо да не кажа колко е пораснал и какъв красавец е станал моят Каби? Знаеш ли, дори смятам да разглася това из целия свят. Хайде, поиграй си малко, докато аз се приготвя за църква.

Църква, повтори наум Тони. Не беше стъпвал в църква, откакто преди много време с брат му ги бяха изпратили в религиозно приемно семейство. Тогава на него и Джейк им се беше налагало да седят дълги часове мълчаливо на дървените църковни пейки, сякаш направени за изтезание. Ала въпреки неудобството те често успяваха да задремат, унесени от монотонната проповед. Усмихна се, когато си спомни как една вечер с Джейк бяха решили да се покръстят, смятайки, че това ще им донесе „червени точки“ пред техните приемни родители, както и стана. Покръстването им беше възнаградено с внимание от страна на приемното семейство, ала скоро стана ясно, че „поканвайки Исус в сърцата си“, те драстично бяха увеличили очакванията към себе си за стриктно спазване на редица правила, нещо, което не бяха подозирали. Тони скоро се превърна във „вероотстъпник“, категория, която, както установи, беше далеч по-неблагоприятна от „безверник“. И без това му беше достатъчно трудно да оцелява като приемно дете. Но за приемно дете, което бе отстъпило от вярата, животът беше многократно по-тежък.

И Маги, и Каби сякаш с въодушевление се готвеха за вечерната служба, което изостри любопитството на Тони. Може би нещата се бяха променили в годините на неговото отсъствие от храма.

Маги, приятно закръглена, пищна жена, положи умерен пласт грим върху лицето си, облече представителна рокля, която подчертаваше прелестните ѝ линии, и обу червени обувки с висок ток. Погледна се за последен път в огледалото, изглади няколко гънки по дрехата си и леко „гълтна“ корема, след което кимна одобрително, взе връхната си дреха с едната ръка, а с другата хвана Каби.

Не след дълго бяха на паркинга на внушителната църква „Свети Дух“, която Маги посещаваше редовно, а Каби често. Имаше делнична литургия и вечер на младежта, затова гъмжеше от хора — стари и млади — всичките въодушевени и преизпълнени с праведни намерения. Тони беше впечатлен от разнородността във възрастите и расите на богомолците. Заможните седяха редом с не толкова заможните. Непринудеността, с която всички общуваха, го изненада, общата атмосфера бе на добронамереност и сплотеност. За разлика от неговите спомени.

По път към детските учебни стаи Маги се спря на няколко пъти да поговори със свои познати, като през цялото време от нея струеше покоряващо очарование. Тя беше увлечена в един от тези разговори, когато Тони чу Каби да прошепва: „Тах-ни?“.

— Тук съм, Каби. Какво има? — отвърна той.

— Виждаш? — Момчето сочеше към една двойка в другия край на помещението, влюбени момче и момиче, погълнати изцяло един от друг. Те не забелязваха света около себе си и хванати за ръце, си говореха незначителни неща. Единственото, което имаше значение за тях в тази вселена, бе да са близо един до друг. Тони се усмихна. От дълго време беше спрял да забелязва невинната любов. Кога, запита се той, беше забравил, че тя съществува?

Каби беше развълнуван и сякаш дърпаше нетърпеливо Тони за ръката.

— Какво има, Каби? Добре ли си? — попита Тони.

— Прр-ятелка? — изрече Каби.

— Каби — отвърна Тони, смятайки, че е разбрал мисълта на Каби. — Това момиче ли? Харесваш ли я?

— Да... не — поклати глава момчето. — Кнаби иска...

Каби желаше. Тони си даде сметка за това. Почувства суровия, страстен копнеж в Каби и парещия страх, който бавно си проправи път до ъгълчетата на очите му и излезе навън, спускайки се по лицето му. Този млад мъж усещаше, че навън съществуваше наслада, от която не можеше да вкуси, и сякаш вътрешно ръмжеше от болезнено желание. Той никога нямаше да изживее онова, което Тони бе отхвърлил с коравосърдечна и безразсъдна надменност — любовта на жена. Каби жадуваше за този дар. Тони отново си даде сметка колко повърхностни предразсъдъци беше хранил относно зрелостта на това младо, шестнайсетгодишно сърце. Това не беше болезнена, проникната от срам самокритика, а по-скоро неудобно самопризнание. Изглежда, у Тони се развиваше съвест, а той не бе сигурен дали това му се нрави.

Ама че съм задник, помисли си той.

— Много съжалявам, Каби — едва прошепна.

Каби кимна, без да сваля поглед от двойката, и прошепна в отговор:

— На-кога.

Маги дръпна момчето за ръката и двамата продължиха нататък. Тони мълчеше, потресен. Когато стигнаха до означената с табела специализирана стая и Маги записваше Каби за занимания, Тони дочу как две момчета изхихикаха злостно и едното каза достатъчно високо, за да го чуят:

— Ето го малоумния!

Каби също чу това и се обърна към момчетата. През очите му Тони видя двамата недодялани грубияни, на възраст може би в началните класове на гимназията, да се хият и да сочат с пръст към него. Каби се опита да им отвърне подобаващо с неприличен жест, но вдигна грешния пръст — показалеца — тъй като бе забравил наученото от съучениците.

— Не този пръст, Каби, вдигни средния — подучи го Тони.

Каби се загледа в пръстите на ръката си, опитвайки се да реши кой от тях е средният, но бързо се отказа и вдигна и двете си ръце към момчетата, изпъвайки всичките пръсти.

— Ха така! — разсмя се Тони. — Покажи им всичките пръсти! Браво, добре го измисли!

Каби сведе поглед, широко усмихнат. Беше доволен от похвалата, но и малко засрамен, затова вдигна длан и леко я размаха.

— Спри — каза той.

— О, не обръщай внимание на тези момчета, Каби — окуражи го Маги. — Те са невъзпитани. Не им достига умът дори да осъзнаят що за невежи са. Както и да е, записах те за заниманията и ще те взема след около час, за да се връщаме у дома. Много от приятелите ти са тук, а също и госпожица Мелиса. Нали си спомняш госпожица Мелиса?

Каби кимна и тъкмо преди да влезе в стаята, застана в ъгъла до касата на вратата и прошепна:

— Чао, Тах-ни!

Това свари Тони неподготвен и той не успя да отвърне нищо. Каби се обърна, хвърли се към Маги, обгърна я с ръце и силно се притисна в нея.

— Боже мой! — учуди се Маги. — Каби, добре ли си?

Той погледна нагоре и кимна, широко усмихнат.

— Добре тогава — каза Маги. — Ако имаш нужда от мен, някой ще дойде да ме извика, но и без това не след дълго сама ще дойда.

— Д'бре! — съгласи се той и зачака.

Както стотици други пъти, Маги се наведе и позволи на Каби да я целуне по челото. Този път тя като че ли почувства някакъв полъх да обгръща тялото ѝ. *Свети Дух*, помисли си тя, *нека това се повтаря, моля Те!* И след като прегърна Каби още един път, тръгна за службата.

Тони отново бе започнал да се плъзга.

* * *

Той на момента осъзна какво се случваше, но мина известно време, докато си даде сметка какво бе поставило началото на този преход. Това беше целувката. Чувството беше същото, както и предишните пъти. Спускаше се възник в обгръщаща го топла тъмнина. Но този път накрая погледна през очите на Маги. Детинската почуда и простите цветове — яркочервено, зелено и синьо — характерни за душата на Каби, бяха заменени от по-зряла и култивирана среда, с по-сложно устройство и повече пространство.

Маги, несъзнаваща чуждото присъствие в себе си, реши да се отбие в дамската тоалетна преди началото на вечерната служба. Там

срещна и поздрави още неколцина свои познати, хвърли един последен поглед в огледалото и пооправи роклята си. Вече се беше запътила към вратата, когато реши, че е най-добре да отиде и до тоалетната. Човек никога не можеше да е сигурен колко точно ще продължи службата, а тя не искаше да пропуска нищо от нея.

Тони се паникьоса, не знаеше как да постъпи. Маги тъкмо беше започнала да се подготвя, за да извърши каквото си беше наумила, когато той извика:

— Спри!

И госпожица Маги Сондърс направи точно това. Тя спря — спря да диша, спря да се движи, спря да се разкопчава, изобщо остана напълно застинала в продължение на почти пет секунди. След което изпищя колкото й държеше гласът:

— Мъж! Тук има мъж!

Като изстреляни конфети жените излетяха от дамската тоалетна, разпръсвайки се на всички страни. Докато бързаше навън, Маги успя да се закопчее. Пред вратата с припрени жестове и задъхана, тя се опита да обясни какво се беше случило на няколко жени и на тримата портиери, които веднага бяха дотичали, чувайки шумотевицата. Те изслушаха разказа ѝ, опитаха се да я успокоят, след което предпазливо влязоха в тоалетната. Щателно претърсиха всяка кабинка, включително и шкафа за парцалите в дъното на помещението, но не откриха никого. Маги ги накара да претърсят отново, не спирайки да ги убеждава, че някакъв мъж ѝ бил заговорил, въпреки че другите жени не бяха чули нищо, с изключение на Джорджия Джоунс, която все се надяваше някой мъж да я заговори.

След като се увериха, че в дамската тоалетна нямаше мъж, тримата портиери наобиколиха Маги.

— Може би ти е проговорил сам Бог, госпожице Маги? — предложи единият, опитвайки се да е полезен. — Претърсихме навсякъде, няма начин вътре да е имало мъж и да е успял да се измъкне незабелязано.

— Ужасно съжалявам — извини се тя. — Наистина не знам какво да кажа, но наистина чух мъжки глас, който ми каза „Спри!“. Сигурна съм.

Тъй като нямаше какво друго да се направи, групичката се разотиде. И въпреки всичко, никоя от жените, които бяха изтичали

навън, не беше склонна да се върне в тоалетната. С изключение на Маги. Крайно засрамена от развоя на нещата, тя беше решена да влезе обратно, за да се увери със собствените си очи. Ако Тони бе способен да удари главата си в някоя стена, със сигурност би го направил. Ама че ситуация беше възникнала с тази жена!

Маги внимателно огледа всяко кътче от дамската тоалетна и се увери, че там нямаше никакъв мъж. Накрая се отказа и пусна едната чешма, за да охлади лицето си. Хвърляйки в огледалото поглед, за да се увери, че никой не се е промъкнал зад нея, тя започна да диша дълбоко, опитвайки се да се освободи от хватката на адреналина. Докато тялото ѝ постепенно се отпускате, тя си спомни какво бе възнамерявала да прави преди суматоката и отново отвори една от кабинките. Отново започна да се разкопчава.

— Мили боже, Маги, спри!

Църквата „Свети Дух“ бе спокойно и цивилизовано място в сравнение с петдесетнишката „Братството на Спасителя“ малко по-надолу по същата улица, където се твърдеше, че ходят истинските петдесетници. Затова никой от множеството богомолци по скамейките в „Свети Дух“, които, притихнали, размишляваха върху всемогъществото на Бог, не беше подготвен, когато госпожица Маги излетя от дамската тоалетна като обезумяла, разперила ръце, в едната от които размахваше дамската си чанта. Членовете на паството знаеха как обикновено протичат службите в „Свети Дух“, затова бяха напълно сащисани. Никой, дори онези, които тайно бяха посещавали служби в „Братството на Спасителя“, не беше ставал свидетел на нещо подобно.

Като малка атомна бомба, госпожица Маги Сондърс избухна в залата по време на припева след втория куплет на химна „О, честит ден“, крещейки:

— Обсебена съм! Обсебена съм!

Някои по-късно съзряха изумително съвпадение във факта, че тя бе се втурнала именно по средната пътека между пейките, насочвайки се не към кого да е, а към старейшина Кларънс Уолкър, най-желания ерген в паството, уважаван праведник и един от стълбовете на тази църква.

Чувайки писъците, старейшина Уолкър се изправи, както би сторил всеки достоен старейшина, но направи грешката да пристъпи на пътеката, за да види по-добре какъв е проблемът. Още щом стъпи

там, той застина на място, тъй като вилнеещата жена се носеше стремително право към него, подобно на дерайлирал влак. Тъкмо когато беше достигнала максималната си скорост, едното токче на Маги се счупи и тя политна безконтролно във въздуха, приключвайки полета си в разтворените ръце на старейшина Кларънс Уолкър. Макар да беше с десетина сантиметра по-висок от нея, тя пък бе с десетина килограма по-тежка и двамата се строполиха един връз друг на пода, повличайки със себе си всякаква благопристойност. Кларънс остана да лежи без въздух от удара, а Маги, възседнала го, тресеше рамене и пищеше: „Обладана съм! Обладана съм!“ право в лицето му.

Певците от хора наблюдаваха втрещени, със зяпнала уста, въпреки че неколцина от тях се опитаха да продължат с третия куплет на „О, честит ден“. Всичко се случи много бързо. Макар поне половината от присъстващите да чуха, че става нещо, те не видяха какво. Повечето от тях не знаеха дали да извикат „амин“, или да развоят носните си кърпички в знак на одобрение на проявата на Светия Дух. Хората по няколко от най-задните скамейки паднаха на колене, убедени, че е започнало съживление^[2]. Портiererите и няколко други мъже от паството, които седяха наблизо, бързо се спуснаха, протегнали ръце и с молитви на уста, към вплетената на пода двойка с намерението да помогнат. Беше настанал истински хаос.

Един младеж с вид на побойник запуши с грубата си длан устата на Маги, докато тя спря да се опитва да крещи, а после с помощта на други двама я отскубна от изнемогващия от липса на кислород старейшина Кларънс Уолкър. Двамата бяха незабавно отведени в стаята за молитви встрани, а съобразителният диригент на хора подкани певците да започнат „О, чудна благодат“, за да успокои паството.

Маги постепенно се успокои достатъчно, за да е способна да пийне малко вода. Две жени не спираха да я галят по ръката и да повтарят: „Хвала на Бог“ и „Слава на Исус“. Тя се чувстваше унижена. Всичко, което желаше в момента, беше колкото е възможно по-скоро да се върне в Тексас при далечните си роднини, да прекара там остатъка от живота си в пълна неизвестност, а после да умре, без да е оставила спомен за себе си в никого.

Тони беше ужасен от това, което беше причинил, и едновременно с това крайно развеселен от неочаквания обрат на събитията. Чуваше

затрогващите стихове на „О, чудна благодат“, долитащи през затворената врата, ала за първи път му идеше да вика от въодушевление в църква. Вторият прилив на адреналин в Маги беше въздействал и на него и сега бе замаян. *Ако това тук е църква, помисли си той, трябва да я посещавам по-често.*

Старейшина Кларънс също постепенно нормализира дишането и възвърна самообладанието си и когато вече беше в състояние да говори, без да се задъхва, седна пред Маги и взе ръцете ѝ в своите. Тя не смееше да го погледне. Познаваха се от доста време и демонстрираното от нея поведение беше изцяло в разрез с представата за жената, към която той изпитваше несъмнена обич, макар платонична и сдържана.

— Маги... — започна той и направи пауза. Това, което в действителност искаше да я попита, бе: „Маги, какво, по дяволите, става?“, но продължи с тих и бащински тон: — Маги, можеш ли да ми... да ни обясниш какво се случи?

На Маги ѝ се искаше да умре на мига. Беше се надявала отношенията ѝ с този мъж да прераснат в нещо по-специално, но сега бе погубила всяка надежда за това, и то по такъв грандиозен начин, в църквата, пред очите на Бог и цялото паство. Тя пое дълбоко въздух и смазана от срам, приковала поглед в пода, разказа как, докато е била в тоалетната, някакъв мъж ѝ заговорил, но когато портиерите претърсили помещението, не открили никого и как единият от тях предположил, че може би ѝ е проговорил сам Бог... Тя спомена последното с надеждата, че Кларънс може да се залови за него, но той сякаш не го чу. *То и без това не е истина*, помисли си тя, а и да държи на тази версия вероятно не беше най-добрата идея в момента. Затова продължи с това, че след безрезултатното претърсване се беше върнала в тоалетната и мъжът ѝ бе заговорил отново.

— Кларънс... тоест старейшина Уолкър, трябва да е бил демон. — За първи път тя го погледна в очите, умолявайки го с поглед да ѝ повярва, или най-малкото да ѝ предложи някакво правдоподобно обяснение за случилото се. — Какво друго...

— Успокой се, Маги. — Кларънс продължаваше да се обръща към нея с малкото ѝ име. Това беше обнадеждаващо. — Какво ти каза гласът?

Маги напрегна паметта си, ала споменът ѝ беше неясен.

— Мисля, че каза: „Смили се, Боже! Спри, Маги!“.. Това е, което си спомням, всичко се случи толкова бързо.

Кларънс я погледна, щеше му се да може да измисли нещо, което да я утеши, но абсолютно нищо не му идваше наум.

Виждайки, че е затруднен, Маги се опита да му помогне:

— Старейшина, кой просеше милост от Бог? И защо искаше да бъда спряна?

Кларънс поклати глава, печелейки време, докато се молеше да го осени някаква мъдра идея. И тъй като не го споходи нищо подобно, реши да опита друг подход.

— Значи наистина смяташ, че е бил демон?

— Не знам. Гласът просто изведнъж прозвуча в главата ми. Така ли правят демоните, пораждат ненадейни мисли в главата ти? Смяташ ли, че е било демон, Кларънс... тоест, старейшина Уолкър?

— Аз не съм демон! — намеси се Тони категорично. — Не че знам какво точно са демоните, но със сигурност не съм от тях.

— О, Боже! — На Маги ѝ прималя, очите ѝ се разшириха. — Той отново ми заговори!

— Кой? — попита Кларънс.

— Демонът — отговори Маги. У нея се надигна гняв и лицето ѝ се зачерви. — Не смей да ми говориш, демон от пъкъла... Съжалявам, не говоря на вас, братко Кларънс. Говорех на демона. — Тя отправи поглед някъде в празното пространство зад старейшината, където нямаше никого. Къде другаде можеше да погледне? — В името на Исус...

— Маги — прекъсна я Кларънс. — Какво ти каза?

Тя отново погледна старейшината.

— Каза, че не бил демон. Не би ли казал точно това един демон — че не е демон?

— Името ми е Тони — поясни Тони, опитвайки се да помогне на жената, но в същото време забавлявайки се далеч повече, отколкото вероятно би трябвало.

Маги постави ръка пред устата си и през стиснатите си пръсти предаде:

— Твърди, че името му е Тони.

Кларънс едва се сдържа да не избухне в смях.

— Значи в себе си имаш демон, който твърди, че не е демон и че се казва Тони?

Тя кимна.

Кларънс, у когото смехът продължаваше да напират, прехапа вътрешната страна на долната си устна и зададе следващ въпрос:

— Маги, а твоят демон има ли си фамилия?

— *Моят* демон? — Това вмятане я жегна. — Той не е *мой* демон, а освен това, ако в мен има демон, той ме е обсебил във *вашата* църква. — Още в същия момент тя съжали за казаното и се опита да го заглади: — Разбира се, няма фамилно име. Всеки знае, че демоните нямат фам...

— Но пък аз си имам — обади се отново Тони. — Фамилията ми е...

— Млъкни — заповяда Маги. — Не ми разправяй, че имаш фамилия, лъжлив демон от пъкъл!

— Маги — продължи Тони, — знам, че сте приятелки с Моли. Знам също за Линдзи и Каби.

— Мили Боже! — Маги стисна ръката на Кларънс по-силно. — Този дух ме познава. Току-що ми каза, че знае за Моли, Каби и...

— Маги, чуй ме — каза Кларънс и внимателно издърпа ръката си от нейната. — Мисля, че трябва да се помоля за теб още сега... тоест да се помолим всички. Знаеш, че те обичаме. Не ми е известно през какви трудности преминаваш в момента, но искам да знаеш, че всички сме с теб. Ако ти, Моли, Линдзи или Каби се нуждаете от нещо, просто ни кажете.

Маги си даде сметка, че нито Кларънс, нито другите присъстващи ще ѝ повярват за демона, който ѝ говореше. Впрочем колкото повече им разкриваше, толкова по-лошо ставаше. Трябваше да млъкне, преди да са се обадили в психиатричната клиника.

Всички се насъбраха около нея и тя им позволи да я намажат с някакво масло със сладникав аромат, донесено от Светите земи. После ги остави да се молят дълго с доброжелателното усърдие на хора, които се опитват да помогнат на Бог да разреши странния случай. И действително помогнаха. Маги почувства нещо, някаква тишина се възцари в нея и я обзе спокойна увереност, че положението щеше да се подобри, колкото и невъзможно да изглеждаше това в момента.

— Боже мой, колко е напреднало времето! Веднага трябва да откарам Каби у дома! — възкликна тя и всички се изправиха. Някои я прегърнаха, докато други се отдръпнаха тихомълком, стараяйки се да прикриват страха си да не се заразят някак със злото дори от нейните думи. Маги с поглед поиска извинение от Кларънс, а той великодушно се усмихна и я прегърна в отговор. Тя го задържа в обятията си може би секунда повече, отколкото позволяваше приличието, но тъй като смяташе, че това ще е последната им прегръдка, искаше да ѝ остане спомен от нея.

— Благодаря на всички за молитвите и подкрепата. — *Но не и за разбирането*, добави мислено. Самата тя не се разбираше. След време това щеше да се превърне в забавна история, но засега Маги не желаше да вижда други хора, освен Каби и Моли. Моли щеше направо да превърти, като научи.

[1] Традиционно за мексиканската кухня ястие, популярно и в САЩ. Представлява тортиля, в която е завита плънка, най-често от мачкан боб и месо. — Б.пр. ↑

[2] Ритуал в евангелската църква. — Б.пр. ↑

10.

СЪЖИТЕЛСТВО

Трагедията е средство за добиване на житейска мъдрост, не съветник, по чиито напътствия да се живее.

Робърт Кенеди

Когато Маги и Каби спряха пред къщата, Моли ги чакаше на входната врата. Тя въпросително повдигна едната си вежда, забелязвайки липсващите токове на червените обувки на Маги. Тъй като навън беше твърде студено, за да измине разстоянието от колата до вратата боса, а и не желаше да куцука на един ток, тя бе предпочела да отчупи и другия. Откъснатата каишка на едната ѝ обувка бе заместена с парче скоч от стаичката с материали за поддръжка в църквата. Роклята ѝ бе разкъсана на две места, а косата ѝ беше разрошена.

— Еха! Тази служба определено не е била за изпускане! — отбеляза Моли.

— Сестро! — Маги се засмя и поклащайки глава, свали обувките, след което с боси крака отиде до кофата за боклук и безцеремонно ги пусна вътре. — Няма да повярваш какво стана! Ако реши, че трябва отново да стъпя в тази църква, сам Бог ще трябва да ме заведе там. Защото използвах най-мощния експлозив, за да взривя мостовете след себе си.

— Какво се случи? — попита Моли с недоверие.

— Дори аз не мога да кажа със сигурност, но след всичко, което натворих там, ще ми се да изкопая една огромна дупка с размерите на щата Тексас и да се хвърля в нея.

— Магс, не може да е толкова зле. Нещата ще се оправят, винаги има начин това да стане, повярвай ми. Но разкажи ми какво се случи. Нищо не разбирам.

— Моли... — започна Маги и погледна приятелката си в очите. Спиралата по миглите и гримът ѝ очевидно не бяха устойчиви на сълзи. — Трябваше да видиш лицата им, когато хукнах по пътеката между редовете, точно посред „О, честит ден“, пищейки, че съм обсебена от демон. Хората се разбягаха на всички страни, отправяха молитви към Светия Дух и призоваваха Исус Христос. А после и токът на проклетата обувка, извини ме за грубата дума, се счупи и едва не убих брат Кларънс. — Маги седна и заплака, а Моли остана да стои със зяпнала уста. — Какво направих? — простена Маги. — Изплаших до смърт Кларънс... сладкия, богобоязлив Кларънс. Вече имам агорафобия. Не мога да напускам дома си. Отсега нататък ще съм отшелничка. Просто казвай на хората, че съм се разболяла от някаква болест, която не позволява дори посещения у дома.

— Магс! — Моли я прегърна силно и ѝ даде хартиена кърпичка, за да почисти поне малко лицето си. — Защо не отидеш да се измиеш и да си облечеш пижамата, а аз ще ти направя лимонов коктейл. Изглежда, тази вечер няма как да минеш без лимонов коктейл. А после ще ми разкажеш всичко с подробности.

— Предложението ми харесва — отвърна Маги и бавно се изправи. — И без това имам нужда да пишкам поне час, друга причина, заради която се радвам да съм си у дома. Повярвай ми, нищо не може да се сравни с удоволствието да се изпишкаш в собствената си тоалетна.

Пак ще си имаме проблеми, помисли си Тони.

Маги прегърна приятелката си още веднъж.

— Моли, скъпа, не знам какво бих правила без теб, Каби и Линдзи. Но вие нямаше как да знаете, че ще живеете с урагана Катрина. Какви ги забърках само! Смяташ ли, че белите членове на твоята църква биха имали против една леко закръглена, но много спокойна, възпитана и скромна чернокожа жена понякога да се присламчва към тях, за да изпее някой и друг химн? Обещавам дори да пляскам в такт.

— Разбира се, че не, Маги — отговори Моли със смях. — Дори ще е добре да ги накараме да живнат малко.

Маги се отправи към своята спалня със самостоятелна баня, но в коридора я пресрещна Каби, вече облечен с пижамата със Спайдърмен. Застанал пред нея с вдигнати ръце, той изкомандва:

— Стой!

Маги спря. Подобно поведение беше нехарактерно за Каби.

— Какво има, Каби? Всичко наред ли е? — попита го тя.

Той я потупа по гърдите и се взря в очите ѝ напрегнато.

— Тах-ни! — Отново я потупа. — Тах-ни.

— Извинявай, млади момко, понякога ми трябва известно време, за да те разбера. Малко бавно загревам. Можеш ли да ми помогнеш с жестове?

Каби се замисли за секунда, после се усмихна широко, свали единия от чорапите си, вдигна крак във въздуха и го раздвижи.

— Кракът ти? Нещо не е наред с крака ти?

Момчето поклати глава, седна на пода, покри всички пръсти на крака си с ръка, оставяйки навън само палеца, който вдигна към нея.

— Тах! — каза той.

— Тоу^[1]? — попита тя.

Той кимна енергично, което означаваше „да“, и се усмихна широко. После се изправи и посочи крака си, който вдигна, сгънат в коляното, и се завъртя в кръг като куче, което търси стена, за да се облекчи.

Маги все още не схващаше. Каби се спря, сви устни замислено, след което хвана ръката ѝ и я постави на коляното си.

— Ний^[2] — отговори тя вярно, след което Каби размърда палеца на крака си. — Ний-тоу, ни-то? — И тогава се досети. — Тони!... Тони ли? — попита бавно тя.

Каби ликуваше.

— Тах-ни! — възкликна той, посегна и я потупа по гърдите. — Пррр'ятел?

— Тони е твой приятел? — изрече тя бавно, поразена.

Каби кимна енергично по своя неповторим начин и потупа собствените си гърди.

— Прр'ятел.

След това той я прегърна и доволен, че е предал посланието си успешно, хукна към кухнята.

Известно време Маги остана облегната на стената. Но в крайна сметка реши да разбуди тази загадка в тоалетната.

Тони, който стана свидетел на целия разговор, беше дори посмаян от Маги. Как беше възможно това момче да е узнало за неговия

преход? Сега обаче му предстоеше да се изправи пред първоначалната дилема, заради която бе предизвикал суматохата в църквата. Кой би могъл да предвиди, че едно обикновено посещение на тоалетната можеше да произведе такива неочаквани последици?

В този момент Тони си спомни съвета на Баба в трудни моменти да се „обръща“. Опита се да го направи във въображението си, но не последва нищо. *Малкият танц*, досети се той. За щастие успя да си го припомни и откри, че действително беше способен да се „обърне“, да се завърти така, че да гледа в полумрака зад себе си, а не през очите на Маги.

На очите му бяха необходими няколко мига, за да привикнат със сумрака. Тогава с изненада откри, че се намираше в нещо като голяма стая. Имаше чувството, че стои с гръб към прозорец, пред който гледката непрестанно се менеше. Някой преди време му беше казал, че очите са прозорци към душата на човек, и това навярно беше истина. Може би очите на Маги действително бяха прозорци, защото в момента той гледаше в душата ѝ. Светлината от лампата в тоалетната зад гърба му хвърляше смътни сенки върху далечната стена на помещението, в което се намираше. По нея като че ли имаше окачени множество фотографии и картини, които обаче бяха твърде далеч, за да ги различи.

Реши по-късно да ги разгледа отблизо, тъй като усети, че Маги беше свършила, и отново с лек подскок се обърна напред.

Маги реши първо да премахне остатъците от грима по лицето си и започна да изпълнява автоматизираните при всяка жена рутинни действия, които неизменно завършваха с облекчението, което обзема човек, когато види лицето си чисто.

След това тя свали колието и медальона с формата на сълза и всичките си пет пръстена и ги постави в чекмеджето на тоалетната масичка. Всеки пръстен си имаше свое място. Забеляза, че една от обещите ѝ липсваше. Вярно, тези обеци бяха с евтини диаманти, но бяха подарък от майка ѝ — жена, прекарала целия си живот в безпаричие — и затова ѝ бяха много скъпи. Вероятно беше паднала на килима в църквата. Първото, което щеше да направи на следващата сутрин, беше да се обади там и да помоли да я потърсят. Или поне да заръчат на чистачите да внимават за нея. В момента не можеше да направи нищо, църквата беше вече затворена и заключена. Тя се

изправи, излезе от банята и се запъти към кухнята, предвкусвайки лимоновия коктейл.

Моли вече го беше приготвила и дори бе поставила по ръба на чашата захар, която да смекчи първата глътка. Маги отпи и бавно преглътна, а после отиде в трапезарията и се отпусна в голямото кресло, обърнато към кухнята. Маги придърпа другото кресло до нейното и седна в него с чашата си вечерен чай, чието пакетче все още се киснеше. В това време Каби вече заспиваше, сгушен в своето легло.

— И така — каза Моли с дяволита усмивка, — разкажи ми всичко за твоя славен момент, с най-малките подробности.

Маги заразказва и двете дълго се превиваха от смях като гимназистки, докато не ги заболяха коремите и бузите. Когато Моли изпи своя трети чай, Маги все още прислаждаше първия си коктейл. Харесваше вкуса на алкохола, но тъй като семейството ѝ навремето бе пострадало тежко от този звяр, тя беше решила да не го допуска твърде близо до себе си.

— Магс, единственото, което не разбирам... — призна Моли, — е участието на този Тони в случката. Имаш ли някаква идея кой е той?

— Имаш предвид демона? — уточни Маги и поклати глава. — Надявах се ти да ми помогнеш да разгадаеш това. Знаеш ли, Каби ми каза, че Тони му е приятел.

— Приятел? — Моли се замисли. — Не мога да се сетя да има никакъв Тони сред приятелите на Каби. — Когато отново погледна приятелката си, тя бе застинала с чаша, допряна до устните, и очи, разширени от изненада и ужас. — Маги, добре ли си? — попита я тя, след което протегна ръка и взе чашата от ръката ѝ. — Имаш вид на човек, който е видял призрак!

— Моли — прошепна тя, — той току-що ми каза нещо!

— Кой? — попита я също шепнешком Моли. — И защо шепнем?

— Как кой? Мъжът, когото смятах за демон — отговори тя през стиснати зъби, едва движейки устни. — Каза, че името му... е... Тони!

— Тони? О, имаш предвид *онзи* Тони? — Тя се облегна назад и се засмя. — Магс, за момент се хванах... — Но Маги нито се смееше, нито помръдваше и Моли разбра, че тя не се шегува. — Съжалявам, Маги, понеже не чух нищо, помислих си, че ме будалкаш. — Маги седеше като препарирана, взряна някъде в пространството, сякаш

мислеше усилено. — Та какво ти каза твоят Тони? — попита я Моли и се наведе към нея.

Маги тръсна глава и погледна приятелката си.

— Първо, той не е *моят* Тони, и второ... — Тя направи пауза. — ... не е спирал да ми говори. От него не мога да се вредя и дума да кажа... Тони? — Тя сложи ръка до ухото си, сякаш да чува по-добре, и отново го повика: — Тони? Тони, не ме ли чуваш?... Аха, чуваш ме. Добре, тогава замълчи за минута... Благодаря ти! Така е по-добре... Да, ще обясня на Моли. Аха. Тони? Добре, благодаря ти. Да, след малко пак ще ти обърна внимание... Моли! — Очите ѝ се разшириха още повече. — Няма да повярваш. Всъщност аз самата не вярвам на това. Може би полудявам... Не, Тони, спокойна съм... Просто ме остави да се опитам да обясня сама на себе си събитията. Да, аха. Тони? Млъкни! Да, знам, че имаш много за казване, но от колко време ги правиш тия неща? Остави ме за малко на мира. Тъкмо започнах да вдявам, така че дай ми поне минута-две. Добре би било да разбера какво, по дяволите, става! Имаш ли представа в каква каша ме забърка?... Не, моля те, не започвай да ми се извиняваш. Дори не искам да те слушам. Просто спри да дрънкаш за малко и ме остави да разговарям с Моли, става ли? Благодаря ти! — Обърна се към Моли и прошепна: — Разговарям с идиот. О, ти чу това? Възможно ли е изобщо да кажа нещо, без да го чуеш, слухтящ досаднико? Не е възможно? Значи изживявам най-лошия си кошмар — да не мога да остана насаме. — Тя отново се обърна към Моли, която я гледаше ококорена, закрила с ръка устата си. Маги се наведе към нея и каза с раздразнение: — Знам, помолих Бог да изпрати мъж в живота ми, но не това имах предвид. Представях си го... — Погледна нагоре, като че отправяйки молитва. — ... повече като старейшина Кларънс Уолкър, благодаря Ти предварително, Исус. — Тя направи кратка пауза, после наклони глава на една страна и попита: — Я ми кажи, ти бял ли си, или черен? Какво имам предвид с бял или черен? Не се ли сецаш... Какъв е цветът на кожата ти?... О, Боже! — Отново се обърна към Моли. — Моли, в главата ми има бял мъж. Тони, я почакай... Как така мислиш, че може би имаш черна жилка? Всеки имал капка черна кръв във вените си, заради многобройните африкански жители, докарани насила тук навремето... И по малко индианска кръв? Ама като Тонто Индианеца ли си, или си по-беличък? О, не можеш да кажеш точно?

Какво? Имаш баба, която е индианка? Е, тогава действително може да се каже, че имаш индианска кръв, но... Какво? Тя не ти е биологична баба? Това е безполезна информация, Тони. Я по-добре наистина млъкни и ме остави да разговарям с Моли, става ли? Замълчи! Шшшт! Благодаря! — Маги се отпусна назад в креслото, духна един кичур коса, който беше паднал на челото ѝ, погледна Моли и я попита: — Как мина твойт ден?

Все още в неведение какво точно се случваше, Моли отговори:

— О, както обикновено, нищо необичайно. Отидох в болницата, за да съм с Линдзи по време на изследванията. Тази вечер Нанси и Сара ще са при нея. Забравих да ти кажа, че като бяхме вчера там, Каби реши да си поиграе на криеница и го открих чак в неврологичния сектор на интензивното отделение. Тъкмо се канеше да дръпне щепсела на един пациент, пътник към оня свят... нямаше да е голяма загуба. А твойт ден как мина?

— Като твоя, нищо особено. Само дето се проявих като абсолютна глупачка пред цялата вселена, защото си помислих, че съм обсебена от демон. Цялата патърдия беше напълно излишна, защото демонът се оказа просто някакъв белчо, който решил да се намъкне в главата ми. Иначе все същите работи.

Двете останаха мълчаливи за известно време и изведнъж Маги осъзна какво ѝ беше казала Моли.

— Моли, толкова съжалявам! Заради цялата тази история с Тони дори не те попитах как е Линдзи. Не спрях да говоря за себе си. — Преди Моли да успее да отвърне нещо, Маги продължи: — Тони, тук ли си още? Аха. Тъкмо от това се страхувах. Както и да е. Тони, Моли има прекрасна дъщеря. Името ѝ е Линдзи и е най-очарователното момиче в целия свят, макар да е само на четиринайсет. Преди около година... — Тя направи пауза и погледна Моли, която кимна. — ... започна да ѝ прилошава и наскоро, преди шест месеца, ѝ поставиха диагноза ОМЛ, остра миелоидна левкемия, и напоследък никак не ѝ е леко. И докато ние с теб в църквата разигравахме онзи театър, Моли е била в детската болница „Дорнбехър“ при Линдзи. Чу ли всичко, което ти казах? Добре... Да, всички съжаляваме, но така стоят нещата. Ако знаеш как да се молиш, можеш да започваш още сега. — Тя се обърна към Моли. — Та какво казваше, преди така грубо да те прекъсна? Чувствам се така, сякаш водя разговор по телефона едновременно с

теб и с Тони на другата линия, а не мога да направя разговора конферентен. Съжалявам!

— Няма проблем — махна с ръка Моли. — И без това не разбирам нищо. — Тя направи пауза, за да пренасочи мислите си. — Линдзи се бори. Лекарите очакват, че броят на белите кръвни клетки ще стигне нулата в следващите ден или два, тогава ще преминем към следващия цикъл химиотерапия. Непрекъснато питам за прогноза, но ти си медицинска сестра, знаеш, че никой лекар не желае да дава празни надежди. Ще ми се да можех да поговоря с Онзи в дъното на цялото това протакане.

— Разбирам те, миличка, и зная, че това няма да ти донесе кой знае каква утеха, но тя е в най-добрата болница, където за нея се грижат някои от най-добрите специалисти на света. Те ще намерят начин да я излекуват. Бих желала и аз да ѝ помагам пряко, но знаеш, че не мога. Фактът, че живеем заедно, е щекотлив въпрос заради Закона за преносимостта и отчетността на здравното застраховане. Просто трябва да не спираме да вярваме, че Бог е с нас в цялата тази каша.

— Опитвам се, Маги, но в някои дни ми е несравнимо по-трудно, отколкото обикновено, и тогава си мисля, че Бог се е заел с решаването на по-важни проблеми, че обръща внимание на по-важни хора или че съм допуснала някаква грешка, заради която ме наказва, или че...

Моли оброни глава и сълзите, които сякаш постоянно напиреха в очите ѝ, бликнаха. Маги внимателно взе чашата от ръката ѝ и я остави на близката масичка, след което прегърна приятелката си, насърчавайки я да изговори цялата си мъка.

— Дори не знам за какво да се моля вече — хлипаше Моли. — Когато се качих там, видях толкова майки и бащи, които просто чакаха, чакаха отново да започнат да се усмихват, да се смеят, да живеят. Всички ние просто сме притаили дъха си в очакване на чудо. А аз се чувствам такава егоистка — моля се на Бог да излекува детето ми, надявам се да привлече вниманието му и поне да ме насочи какво да направя... И всички други родители се молят за спасението на своите деца... не разбирам, толкова ми е трудно. Защо трябваше да бъде Линдзи? Тя никога не е навредила дори на буболечка. Тя е добра и красива, и крехка... има други хора, които нараняват и въпреки това са здрави, докато моята Линдзи... — Сълзи на дълго сдържан гняв и отчаяние бликнаха от очите ѝ като порой.

Маги не казваше нищо. Тя просто държеше приятелката си в своите обятия, галеше косите ѝ и ѝ подаваше хартиени кърпички. Понякога мълчанието казва повече от думите, а самото присъствие доставя най-голямата утеха.

Тони, станал свидетел на целия разговор и емоционалния изблик на Моли, бе завладян от състраданието на Маги към нейната приятелка и успя отново да се обърне и да се „оттегли“ в дъното на помещението, в което се намираше. Съчувстваше на Моли. Беше наясно през какво преминава, но с дъщеря ѝ не бяха негови близки. А както самата Моли бе казала, имаше още много други семейства в същата ситуация, които претърпяваха същата или дори по-тежки трагедии. Нейната история всъщност не го засягаше. Той вече бе решил как да оползотвори своята единствена възможност за изцеление на друг човек и в плановите му не влизаше Линдзи. Тони дори малко се ядоса, задето Бог го манипулираше така — беше го поставил в ситуация, която го изкушаваше да измени на своята цел.

— Благодаря ти, Магс — въздъхна Моли, облекчена поне за момента. Тя знаеше, че напрежението отново щеше да се натрупа, но това щеше да стане след дни. Издуха носа си още един път и смени темата: — Разкажи ми за твоя нов приятел. — Подпухналите ѝ зачервени очи се усмихнаха.

— За моя нов приятел значи! — промърмори Маги и се облегна назад в креслото. — Предполагам имаш предвид Тони. Той не ми е никакъв приятел. — Тя се засмя с дълбок и плътен глас и удари с длан по коляното си. — Но трябва да призная, че историята с него се очертава доста интересна! — Маги продължи, сякаш говореше на самата себе си: — И така, Тони, кой си ти, защо си тук, откъде те познава Каби и как той узна, че си в мен?

Тони започна да разказва, Маги предаваше думите му на Моли и в този накъсан разговор историите на тримата постепенно се сляха в една. Изненадите за всички бяха много. Тони им разказа за своя припадък и за комата, за разговорите си с Исус и Светия Дух, които му бяха предложили да направи пътуване и той се бе озовал в света на Маги и Моли.

— Значи си бил в главата на Каби, преди да се пренесеш в моята? Затова той те познава, така ли? — попита Маги.

— Това е единственото обяснение за мен — отговори Тони. После разказа как Каби, играейки на криеница, бе попаднал в неговата стая в интензивното отделение и тогава той, „пътникът за оня свят“, както го бе нарекла Моли, се бе пренесъл в момчето. Описа и деня, който бе прекарал с Каби в училище. — Каби е забележителен младеж. Знаете ли, че крие нечий фотоапарат в калъфа на детската китара под леглото си?

Моли се засмя, когато Маги ѝ предаде последните думи на Тони, но в този момент друго я занимаваше повече.

— Но как си влязъл в него, а после си се прехвърлил в Маги? — настоя да узнае тя.

— Наистина не знам как — отговори той. — За мен си остава загадка. — Тони не бе съвсем сигурен защо излъга за целувката. Вероятно защото приемаше притежаването на информация за предимство, а още не беше готов да се довери на тези две жени. А може би причината беше още по-дълбока. Каквато и да беше тя, Тони се отказа да мисли повече за нея, както бе правил многократно преди това.

— Хм! — Маги очевидно не беше удовлетворена от отговора. — Но кажи ни защо си тук, в нашия свят?

— Наистина не знам — отвърна той и това бе в по-голямата си част истина. — Предполагам, що се отнася до целта на пребиваването ми тук, ще трябва да се доверим на Бог. — От неговата уста тези думи прозвучаха кухо и фалшиво, той дори потрепна от неудобство при произнасянето им, но те бяха лесен начин да избегне директния отговор на въпроса. — А вие двете как се срещнахте, Маги? — попита Тони, сменяйки темата.

Маги разказа, че работела като медицинска сестра на повикване към болница „Дорнбехър“. Трябвало да изработва определен минимум часове месечно, за да поддържа регистрацията си, и обикновено ги надвишавала значително. Портланд бил последната ѝ спирка от дълъг преход на запад, след като почти всички членове от семейството ѝ станали жертва на ураган в Ню Орлиънс. Малкото нейни оцелели далечни роднини се установили в Тексас, но тя търсела нещо друго и се хващала на работа на различни места по тихоокеанското крайбрежие, докато попаднала в голямата университетска болница на хълма.

— Значи оттам е акцентът ти? — отбеляза Тони.

— Но аз нямам акцент — отвърна Маги. — Имам история.

— Всички си имаме история — добави Моли. — Всеки човек е сам история. Каби беше този, който ни събра с Маги. Това стана преди доста време, още преди Линдзи да се разболе. Харесах си тази къща, но не можех да си позволя да плащам разходите по нея сама...

— А аз вече бях от известно време в града и си търсех местенце, където да се устроя — намеси се Маги.

— И така един ден — продължи Моли — Каби и аз бяхме в супермаркета недалеч от моя апартамент. Той буташе пазарската количка и внезапно налетя с нея на една пирамида с пъпеша. Маги „случайно“ се озова наблизко и ми помогна да съберем пъпешите. Не спря да се смее през цялото време и превърна инцидента в една нова възможност за мен. Тя беше отговор на моите молитви. Да, това е Маги, една милостива целувка от Бог.

Маги се усмихна.

— Аз бих казала същото за Моли и децата. След „историята“, която преживях, дом за мен вече представлява не толкова мястото, към което човек се привързва, колкото хората, които са му скъпи. Аз чувствам, че мястото ми е именно тук.

Тони си даде сметка, че тези думи бяха самата истина, и внезапно се почувства самотен. Затова побърза отново да смени темата.

В рамките на следващия час той се опита да обясни какво е да бъдеш в главата на някого, да виждаш през очите му и как той бе способен да мести погледа си, независимо накъде гледа приемникът му, разбира се, в рамките на полезрението му. Маги го накара да демонстрира, докато не се убеди сама. За да уталожи тревогите ѝ по отношение на интимните нужди, той ѝ обясни как може да се обръща на другата страна, но пропусна да спомене какво виждаше там. Не спомена също за възможността, която му беше предоставена да излекува някого, както и за безплодната пустош, която представляваха сърцето и душата му. Джак, чиято личност си оставаше загадка за него, също не стана тема на разговора.

Двете жени му задаваха въпрос след въпрос за Исус и не можаха да повярват, когато им каза, че Светият Дух беше възрастна северноамериканска индианка.

— Просто не мога да повярвам, че това се случва! — възкликна Моли в един момент. — Маги, разговарям с мъж, който се намира в ума ти. Това е страхотна история, но не можем да я споделим с никого. Ще помислят, че сме откачили! Аз самата подозирам, че сме откачили!

Отдавна беше минало полунощ, когато Маги и Моли обсъдиха плановете си за следващите няколко дни, за да са сигурни, че нищо не е останало необмислено.

— Вие двамата не стойте будни до сутринта — заръча Моли, подсмивайки се, след което се запъти към спалнята си.

По пътя, както винаги, спря да надникне в стаята на Каби.

Маги остана замислена известно време.

— Хм! — каза накрая тя. — Ситуацията е неловка.

— Така ли смяташ? — попита Тони.

— Можеш ли да четеш мислите ми? Знаеш ли какво си мисля в момента?

— И представа си нямам какво мислиш.

— Благодаря на Бог за тази малка услуга! — въздъхна тя с дълбоко облекчение. — Ако четеше мислите ми, досега да сме се развели.

— Няма да е новост за мен. Вече съм го преживявал.

— За това ще ми разказваш друг път. Уморена съм и искам да си лягам, само дето не знам как да го направя, докато бродиш из главата ми, така да се каже.

— Ако това ще те успокои, мисля, че няма да съм в главата ти през цялото време. И у Каби не присъствах постоянно — обясни Тони. — Той някак успя да каже на Бог, че не желае да оставам в сънищата му, и Бог се съобрази с желанието му. Докато спеше, се пренасях при Исус и Баба.

— Скъпи Боже, не искам този мъж в сънищата си. Амин!... Тук ли си още?

— Да, съжалявам! Не знам какво да ти кажа.

— Е, като измислиш нещо, уведоми ме. Аз ще седя тук на това кресло и ще чакам. — Маги се пресегна, дръпна едно поларено одеяло от дивана и покри краката си, надявайки се да прекара нощта така.

— Маги? — каза неуверено Тони.

— Тони? — отвърна Маги.

— Може ли да те помоля за една услуга?

— Зависи.

— Бих желал утре да посетя университетската болница, имам предвид да посетя себе си там.

— Това ли е услугата, за която става въпрос? Искаш да те заведе в болницата, за да видиш себе си в кома?

— Да, вероятно звучи нелепо, но имам нужда от това.

Маги се замисли за кратко.

— Всъщност не съм сигурна, че мога да ти помогна, дори утре да си отново в главата ми. Не работя в интензивното отделение на неврологията, а там достъпът е ограничен. Само роднини на пациентите и точно определени хора могат да влизат, и то само по двама наведнъж, което в нашия случай, разбира се, не е проблем. Това, че Каби е успял да проникне там, е цяло чудо и съм сигурна, че персоналът не е особено доволен от факта. Имаш ли някой роднина, с помощта на когото мога да вляза?

— Не, нямам... Всъщност, да... Не, нямам. — Той продължи да се двоуми, а Маги чакаше, повдигнала въпросително вежди.

— Е, добре, имам брат, Джейкъб, но не знам къде е. Не сме разговаряли от няколко години. Той е единственият роднина, когото имам. Но връзката ни е почти прекъсната.

— Семейство нямаш ли?

— Бившата ми съпруга живее на Източния бряг, а дъщеря ми живее близо до нея, но тя ме мрази.

— Хм, винаги ли си оказвал такъв положителен ефект върху хората?

— Да, в повечето случаи — призна Тони. — Почти винаги съм се оказвал за другите тежък кръст, който трябва да носят.

— В такъв случай молбата ми към Бог е да вдигне този кръст от плещите ми — отбеляза Маги. — Да, знай, че за това ми е молитвата тази вечер, но в случай че утре си все още тук, ще видя какво мога да направя, за да посетиш себе си в болницата.

Тя поклати глава, изумена от абсурдността на ситуацията.

— Благодаря, Маги. Между другото мисля, че можеш спокойно да отидеш в леглото си, защото май си тръгвам...

Не знаеше как, но този път усети началото на прехода и докато предусещането му се оформи в мисъл, вече спеше, в междинното пространство.

[1] Така се произнася английската дума toe — „пръст на крак“. —
Б.пр. ↑

[2] Произношението на английската дума knee — „коляно“. —
Б.пр. ↑

11. МЕЖДУ ДВА СВЯТА

Именно онова, което човек взима за прекъсвания, е
самият живот.

К. С. Луис

Тони се събуди със сепване, леко замаян и без идея къде се намира. Измъкна се от леглото, дръпна завесата на прозореца и с изненада откри, че отново е в спалнята на порутената фермерска къща, където Исус твърдеше, че живее. Сега обаче тя беше по-голяма и по-добре уредена. Леглото беше по-солидно и с по-добра изработка, нямаше ги пружината и дюшека, на които беше спал предния път. Част от шперплатовото покритие по подовете бе заместено с масивно дърво. През един от прозорците вече не проникваше вятър, тъй като старата дограма бе сменена с нова, двойна.

На вратата се почука — както преди, три удара. Когато Тони отвори, вместо Исус, както очакваше, видя широко усмихнатия Джак, който държеше поднос със закуска и кафе.

— О, здравей, Джак от Ирландия! — възкликна Тони. — Питам се дали ще те видя отново след първата ни кратка среща.

— Удоволствие и чест за мен е да те видя отново, Антъни. — Джак се усмихна и Тони отстъпи встрани, за да му направи път. Мъжът влезе в стаята и внимателно остави подноса на една масичка, след което наля някаква черна ароматна течност в чаша с по-големи от обичайните размери. Обърна се и подаде напитката на Тони. — Черно кафе, ако си спомням добре. Колкото до мен, аз никога не мога да се наситя на чая.

Тони кимна с благодарност и отпи първата глътка, топла и мека като коприна.

— А също така с удоволствие трябва да ти съобщя — добави Джак, вдигайки капака на подноса, върху който имаше яйца, задушени зеленчуци и намазана с масло кифличка, — че на нас двамата с теб ни е отредено да се опознаем по-дълбоко, с течение на времето, разбира се.

— Не съм убеден, че въобще е нужно да питам какво точно имаш предвид — промърмори Тони и начена с нетърпение храната.

— Всъщност това няма значение — въздъхна Джак, придърпа един тапициран стол и седна на него. — Така или иначе настоящият миг съдържа в себе си всички останали мигове, затова не е необходимо да сме другаде, освен в настоящето.

— Както и да е — каза с примирение Тони. Той вече приемаше по-спокойно неспособността си да разбира всичко, дори понякога собствения си език. — Нека те попитам нещо, Джак, ако позволиш... — Той направи спираловидно движение с вилцата си във въздуха, сякаш за да придаде на въпроса си по-голяма отчетливост. — Това междинно време-пространство, където сме ние с теб, отвъдният свят ли е?

— Ей богу, не е! — увери го Джак, поклащайки глава. — Това е по-скоро вътрешният свят. Не че той е напълно независим от това, което наричаш отвъден свят.

Тони все още държеше вилцата си във въздуха, застинал в опита си да схване казаното от ирландеца.

— Намиращ се, ако мога да се изразя така, на границата между живота преди и живота след смъртта, а мостът, който ги свързва, е вътрешният ти живот, животът на собствената ти душа.

— Но тогава *ти* къде живееш?

— Аз живея там, където се намирам в настоящия момент, но по принцип съм обитател на отвъдното. Скъпи момко, сега просто съм на посещение при теб тук, в „междинното“, ако мога да се изразя така.

Макар да дъвчеше храната, Тони не усещаше вкуса ѝ, защото умът му беше изцяло погълнат от разговора и работеше на пълни обороти.

— А отвъдното, то как изглежда?

— Аха, ето това се казва въпрос! — Джак се облегна назад в стола си и се замисли. После разсеяно извади лулата си — все така горяща — от джоба на самото, бавно всмукна от нея, след което я върна

на мястото ѝ и погледна своя събеседник. След това заговори, позволявайки на дима да излиза на валма между устните му. — Питаш ме за нещо, чието познание се крие в самото му преживяване. Съществуват ли думи, които истински предават усещанията на първата любов, на неочаквано разкрилия се пред очите ни красив залез, уханието на жасмина, гарденията, люляка? Или пък на първата майчина прегръдка, радостната изненада, неземно красивата мелодия, първото покоряване на висок връх, първото вкушване на меда от пчелна пита с пръст... В продължение на цялата история на човечеството ние търсим думи, чрез които да създадем връзка между това, което знаем, и онова, за което копнеем, ала това, което всичките тези думи ни носят, може да се сравни единствено с поглед през тъмно стъкло. — Той огледа стаята. — Но нека ти дам пример. — Отиде до скрина до прозореца, върху който, сред всички други вещи, имаше и градинска саксия. В нея беше разцъфтяло удивително красиво многоцветно лале. Джак взе саксията, върна се на мястото си и внимателно започна да разравя пръстта, докато разкри луковицата. Така вече се виждаше цялото растение. — Това е класически представител на вида папагалско лале — обясни той, — отгледан в твоя собствен заден двор. — Поднесе го към Тони, за да може да го погледне отблизо. — Обърни внимание на тези необикновени венчелистчета. Перести и извити са, по подобните на дантели краища се забелязват различни багри: от златисто и оранжево-розово до синкаво-пурпурно. Погледни, има дори зелени нишки, които браздят жълтото. Какво великолепие! А сега погледни, Тони, луковицата, от която е израснало това чудно цвете. Прилича на парче старо дърво или бучка пръст, които човек би изхвърлил, без да се замисли. Наистина е неугледна, не би привлякла вниманието на човек, ако той не знае какво представлява. Този корен, Тони... — рече Джак въодушевено, внимателно постави луковицата обратно в саксията и нежно я покри отново с пръстта. — Този корен е животът преди смъртта, всичко, което знаеш и преживяваш, съдържа привкуса на нещо друго, на нещо повече. А във всичките си знания и преживявания, които са част от този корен, ти смътно долавяш съществуването на цветето — в музиката, изкуството, литературата, семейните забавления, смеха, откритията, нововъведенията, работата... Но виждайки единствено корена, можеш ли да си представиш чудо, подобно на това цвете? Ще дойде мигът, Тони,

когато най-накрая ще видиш самото цвете и тогава ще ти се изясни изцяло предназначението на този неугледен корен. Това ще стане в отвъдния живот.

Тони седеше взрян в цветето пред себе си. Беше изумен от неговата проста, но същевременно сложна и елегантна красота и постепенно го завладя благоговение, сякаш се намираше в присъствието на нещо свято. И тогава отново се запита: *Къде съм бил през всичките тези години?* Беше ли живял въобще някога. Но ведно с тази мисъл в съзнанието му изплуваха и спомени за моменти, когато го бе обземало усещането за мистерия или за проблясъци на любов, светлина, радост и удивление, на които едва бе обръщал внимание в периодите на доволство, ала откроявали се извънмерно на фона на болката. Никога не бе бил способен да поседне и да слуша, да съзерцава, да диша, да се диви... и това му беше коствало много, сега вече знаеше това със сигурност. В този момент Тони се чувстваше опустошен, като земите, които се виждаха през прозореца.

— Тони, ти си луковица — рече Джак, пресичайки спиралата на мислите му. — И единствено Бог знае какво цвете ще израсне от нея. Не губи време да се косиш, че си луковица. Без луковица никога не би имало цвете. Цветето е проявление на това, което в момента изглежда грозно и незначително. Като тази пустош навън.

— Тоест това е мелодията — възкликна Тони, зарадван, че най-сетне бе схванал нещичко, колкото и малко да беше то.

Джак кимна с усмивка.

— Точно така. Това е мелодията.

— Ще те опозная ли, Джак? В отвъдния живот ще те опозная ли? — Тони се надяваше и затова попита.

— Напълно! По начин, който не можеш да проумееш, докато гледаш на мен като на луковица с очите на луковица.

Тони мислеше, че е разбрал думите на Джак, но му се искаше да чуе допълнителни разяснения, каквито Джак му предостави с готовност.

— Начинът, по който ме виждаш сега, Антъни, е най-доброто на което е способен умът ти. Този образ е съчетание от спомени и въображение и отразява представата ти за това как аз би трябвало да изглеждам. Ти си луковица, която гледа друга луковица.

— А ако те видя в отвъдния свят?

— Хм, това, което ще кажа, може да ти прозвучи като себевъзвеличаване, но то е вярно за всекиго, когото би срещнал в отвъдното. Ако в този момент, докато си в тази си форма, успееш да ме видиш такъв, какъвто наистина съм, вероятно ще се простреш по очи на земята от почит и благоговение. Може да се каже, че тогава коренът ще зърне цветето. Но това никак няма да е добре за теб.

— Еха! — възкликна Тони, изненадан от отговора. — Значи там ти си напълно осъществен.

— В отвъдния живот аз съм реализирал всичко, което е било заложено в мен. Може да се каже, че там съм много по-пълноценен човек, отколкото съм се чувствал някога на Земята, а освен това пребивавам напълно в Бог. Ти чу едва една нота от цялата симфония, зърна едва един нюанс от цялата картина, една пръска от величествения водопад. Вкоренен си в живота си, Тони, и посягаш към всичко, което може да ти достави усещането за себенадмогване. Дори превръщаш другите луковици във въображаеми цветя.

Тони се изправи и започна да крачи из стаята.

— Джак, моят живот, който приемах за успешен, всъщност е тотален провал — призна той. — И въпреки това ти твърдиш, че под неговите руини се крие неподозирана красота? Искаш да ми кажеш, че все пак аз съм значим човек? Че макар да съм грозна и съвсем обикновена луковица, в мен е заложено да се превърна в неповторимо и необикновено цвете? Това ли искаш да ми кажеш? Правилно ли съм те разбрал?

Джак кимна, отново изкара лулата си и всмукна от нея.

— Предполагам, че същото важи за всеки друг — продължи Тони, — за всеки човек, който е роден...

— Заченат! — прекъсна го Джак.

— За всеки човек, който е „заченат“ на тази планета, всеки, който е живял на Земята... Значи всеки човек е луковица, в която спи цвете? Така ли? — Джак отново кимна, а Тони застана точно пред него, постави ръце на раменете му и приближи лицето си на сантиметри от неговото. После през стиснати зъби произнесе следващите язвителни и наситени с отчаяние думи: — Тогава защо са нужни всичките земни нелепости, Джак? Страданията, болестите, войните, убийствата, омразата, жестокостта, зверствата, невежеството, глупостта... — Имената на всичките злини като че ли сами изригнаха от устата му. —

Знаеш отлично как постъпваме ние с луковиците, с корените на красотата, Джак. Изгаряме ги, изсмукваме жизнените им сокове и ги стъпкваме, унищожаваме ги, продаваме ги, третираме ги като отвратителна мъртва органична материя, за каквато впрочем смятаме самите себе си!

При последното той свали рязко ръце от раменете на Джак, който бе изслушал тирадата му търпеливо, без да промени изражението си.

Тони отиде до прозореца и зарея поглед навън, прокарвайки пръсти през косата си. Мълчанието, увиснало като тежка завеса между двамата, бе нарушено от Джак:

— Проблемът с болката — рече той меко — произтича от самите луковици.

Чувайки думите зад гърба си, Тони сведе поглед към пода.

— Не знам, Джак. Не знам как ще преодолеем това, което съм — призна той. — Камарата, която трябва да бъде разчистена, е огромна и ужасяваща.

— Не се тревожи, скъпо момче — окуражи го с благ глас Джак. — Ще прекосиш и този път, щом стигнеш до него. Само трябва да помниш, Тони, че нито един хубав спомен или акт на доброта, нито една истина, нито една благородна, правилна или справедлива постъпка няма да се изгуби.

— А лошотията, злините, неправдите?

— Ах, именно посредством тях се проявява истинското чудо. — Джак явно беше станал от стола си, защото Тони почувства една здрава ръка, която стисна рамото му. — Бог някак превръща всичката болка и злини в нещо, което те сами по себе си никога не биха могли да бъдат — в символи и монументи на милосърдието и любовта. Най-дълбоката мистерия се изразява в това как раните и белезите могат да се трансформират в нещо скъпо за човек, а смазващото и ужасяващо бреме — в символ на непреклонна обич.

— Струва ли си всичко това? — попита шепнешком Тони.

— Не задаваш правилния въпрос, синко. „Всичко това“ няма никакво значение. Въпросът е и винаги е бил: Струваш ли си *ти*? А неговият отговор винаги е бил: „Да!“.

Последните думи като че ли останаха известно време във въздуха като последен, постепенно утихващ тон, изсвирен от чело.

Тони усети как пръстите на Джак стиснаха по-силно рамото му, дружелюбно и окуражаващо, дори с обич.

— Искаш ли да се разходим? Да разгледаме имота? — предложи Джак. — Ще те заведа да се запознаеш с някои от съседите си. Хайде, облечи се.

— Имам съседи? — изненада се Тони.

— Е, не точно съседи. По-скоро самоволни заселници на твоята земя. Тук съм, за да те запозная с тях. Разбира се, ако пожелаеш. От теб зависи. Ще те чакам отвън, докато помислиш.

Джак излезе, оставяйки Тони насаме с обърканите му мисли, емоции и многобройни въпроси. Любопитно му беше да срещне още някой на това място, затова бързо се облече, плисна малко вода на лицето си, усмихна се на отражението си в огледалото и се запъти към вратата.

* * *

Утринта беше ясна и свежа, нейният хлад предизвикваше тръпки — знак, че предстоеше промяна във времето. Няколко облака се бяха събрали на хоризонта, сякаш за да обсъдят нещо. Не бяха още буреносни, но все пак видът им не вещаеше нищо добро.

— Ето, вземи това. — Джак подаде на Тони яке. Беше непромокаемо, от марката „Кълъмбия“, и той го прие, благодарен, че не беше от туид. Джак беше облечен както обикновено, но сега държеше бастун с топка вместо дръжка, а на главата си беше сложил стара рибарска туидена шапка, която просто си просеше някоя духовита забележка.

— Хубава шапка! — не се сдържа Тони.

— О, тази вехтория ли? Благодаря ти. Постоянно я губя, а тя все изниква отнякъде. Просто не знам какво да я правя, затова я нося, докато отново изчезне.

Обхождайки с поглед земите на фермата, Тони доби изненадващото усещане, че имаше някакво подобрение — като че ли съществуваха наченки на ред в предишния хаос, но действително бяха само наченки. Иначе в някои от далечните каменни огради се виждаха пукнатини, които не помнеше да е забелязал предишния път. *Вероятно*

не съм обърнал внимание, помисли си Джак и посочи към една група дървета, иззад която към небето се издигаха тънки струйки дим.

— Там ли са съседите? — попита той.

Джак се усмихна и сви рамене, очевидно за момента не желаше да разкрие повече.

След като повървяха още известно време, Тони отново зададе въпрос:

— Джак, това място, това междинно място, което разбрах, че съм самият аз... Да не би да съм доведен тук, за да се изправя пред своите прегрешения?

— Не, скъпо момче, тъкмо обратното — отвърна Джак. — Междинното пространство и отвъдният свят са изградени на основата на достойните ти постъпки, не на прегрешенията ти. И не защото грешките ти са незначителни и без последствия или защото се изтриват — последиците на много от тях можеш да видиш около себе си — а защото фокусът е върху възстановяването, не върху разрушаването.

— Да, но... — понечи Тони да каже нещо, но Джак го възпря, вдигайки ръка.

— Да, старото трябва да бъде разрушено, за да бъде издигнато на негово място новото. За да е възможно възкресението, първо трябва да има разпятие. Ала Бог не пилее нищо, дори прегрешенията ни. От всяка разрушена постройка остава по нещо, което някога е било правдиво, правилно и добро и което бива използвано при построяването на новата сграда. Всъщност новата постройка никога не би била каквото е, без старата. Така става обновяването на душата. Ти си от Орегон, трябва да си наясно с рециклирането, или греша?

Джак се засмя на шегата си и Тони също се усмихна.

— Харесва ми идеята с изграждането. Но не съм особено въодушевен обаче от разрушаването.

— Ах... — въздъхна Джак. — Това е трудното, нали? Ала няма как, за да бъдат изградени истинното, доброто и правилното, първо трябва да бъде извършено известно разрушение. Ще се наложи да бъде направена и равносметка. Това е не просто важно, то е от решаващо значение. Но Бог не би започнал събарянето на старото без участие от твоя страна. През повечето време Бог изпълнява много малка роля. Ние, хората, сме майстори в изграждането на фасади, които после сами

разрушаваме. В своята независимост сме изключително разрушителни същества — първо издигаме къщи от карти, а после ги събаряме със собствените си ръце. Зависимостите от всякакъв род, волята за власт, илюзорната сигурност на лъжите, стремежът към слава, търговията с човешки души... всичко това са къщи от карти, които непрекъснато строим и се опитваме да запазим, задържайки дъха си. Но благодарение на Божията милост все някой ден се налага отново да започнем да дишаме и когато това стане, Бог ни помага малко със своето дишане и тогава всичко рухва.

Двамата бяха забавили крачка, тъй като пътеката се стесняваше, завоите ѝ ставаха все повече и я нахъсваха големи камъни и подаващи се на повърхността дървесни корени. От известно време във въздуха се долавяше някаква засилваща се неприятна миризма, която вече се бе превърнала в почти непоносима смрад. Тони сбърчи нос.

— Пфу, каква е тази воня? Мирише ми на...

— Смет? Защото именно на това се дължи вонята — отвърна Джак. — Съседите ти не са от най-големите чистници и оставят отпадъците си навсякъде. Отказват да ги изгарят. Погледни!

Стотина метра надолу по пътеката Тони видя две големи фигури, които бавно ги приближаваха. Джак вдигна ръка и Тони спря.

— Време е да се разделим, Антъни. Не съм убеден, че отново ще се видим в междинното време-пространство, но със сигурност ще се срещаме често в отвъдния свят.

— Оставяш ли ме? Ами съседите? Мислех, че ти ще ме запознаеш с тях.

— Казах, че ще те отведа, за да се срещнеш с тях. Не е нужно някой да ви представя един на друг. — Гласът на Джак беше любезен и топъл, но той с лукава усмивка добави следното: — Аз не съм от любимците на твоите съседи и ако се появим заедно, ще причиним повече объркване, отколкото ако си сам.

— Обърканият, както обикновено, съм аз — отбеляза Тони. — Отново не разбирам.

— Няма нужда да разбираш, момчето ми. Просто помни, че никога не си сам. Имаш всичко, от което се нуждаеш в момента.

Джак притисна Тони силно в обятията си и леко, почти неусетно, го целуна по бузата, както баща би целунал скъпия си син.

Тони започна да се плъзга.

12.

СЮЖЕТЪТ СЕ УСЛОЖНЯВА

Истинските приятели забиват ножа в гърдите ти.

Оскар Уайлд

Тони гледаше през очите на Маги, която пък през кухненския прозорец наблюдаваше двамата мъже, които слязоха от един линкълн, спрял пред къщата.

— Маги? — обади се Тони. — Какво става?

— Тони! — изписка Маги. — Благодаря на Всевишния, че си тук. Къде беше? Но това сега няма значение, тук назрява беда с огромни мащаби. Видя ли кой слезе от автомобила отпред, видя ли?

Тони почувства как нейното вълнение нахлува в него като приливна вълна, но успя да се съсредоточи върху двамата отвън, които в момента разговаряха на тротоара и от време на време поглеждаха към къщата на Маги. Изведнъж Тони разпозна единия.

— Старейшина Кларънс е ченге? Не си ми казвала, че е ченге.

— Да, Кларънс е полицай. Но защо да ти казвам? Струваш ми се напрегнат, да не би да си направил нещо незаконно?

— Не! — отвърна Тони. — Просто не очаквах да е полицай.

— Хайде, хайде! — възкликна Маги. — Ти ще ми говориш за неочаквани неща. О, боже, идват насам! Бързо, направи нещо!

Тони нямаше идея защо Маги се беше притеснила така. Разтревожен от тона ѝ, при нормални обстоятелства той би потърсил къде да се скрие, което обаче в сегашната ситуация беше абсурдно и смешно. И той се засмя. Маги се втурна в коридора и панически започна да си слага грим и червило. Тони, неспособен да се овладее, започна през смях да я съветва къде и как да ги поставя. Полагайки неимоверни усилия, той постепенно успя да потуши смеха си, но едва притихнал, отново се разхихика. Маги погледна гневно в огледалото.

Ако погледите бяха способни да убиват, Тони щеше да бъде умъртвен на момента.

Звънецът на входната врата прозвуча.

— Защо си се паникьосала така? — попита Тони.

— Пред вратата е Кларънс — прошепна тя на огледалото, оправяйки последния непослушен кичур от косата си, — последният човек, когото исках да видя днес, като се изключи другият с него.

— По-възрастният бял мъж с Библията в ръка ли? Кой е той?

— Пастор Хорас Скор, ето кой. Стига да се сетя, ще ти разкажа за него по-късно — добави тя с лека усмивка, която поуспокои Тони.

Входният звънец прозвуча втори път.

— По-добре отвори. Вероятно са те видели на прозореца, а и колата ти е паркирана отвън. Между другото как направи тази драскотина на задния кал...

— Не е сега моментът да ти обяснявам, Тони — сръза го тя. — Ррр, можеш да си голям дразнител. — Маги изглади гънките на роклята си за пореден път, отиде до входната врата и я отвори. — А! Ама това не е ли пастор Скор. Каква приятна изненада! И старейшина Уолкър! Радвам се да ви видя отново толкова скоро... след... ъм, тъкмо се готвех да излизам...

— Трябва да поговорим с вас — каза пасторът.

— Но... ако желаете да изпием по чаша кафе или чай, с удоволствие ще отделя няколко минути. Заповядайте.

Тя отстъпи и възрастният мъж влезе, последван от Кларънс, в очите на когото се четеше извинение, докато в ъгълчетата на устата му играеше едва забележима усмивка. Маги беше притеснена, но положи усилие да се усмихне и поведе гостите към всекидневната. Пасторът и старейшината се настаниха, първият скован и строг, а вторият спокоен и отпуснат.

— Брей, че важен го раздава старият Хари! — отбеляза Тони.

Маги прочисти гърлото си, повече като предупреждение към Тони, отколкото от необходимост.

— Извинете ме. Мога ли да ви предложа, господа, по чаша кафе или чай?

— За мен нищо — отказа пасторът сухо.

— Бих желал чаша вода, Маги, ако не те затруднява.

Пасторът хвърли на старейшината кос поглед, с който като че ли искаше да му напомни, че посещението им е официално и приятелските обръщения не бяха уместни.

— Не ме затруднява. Само секунда. — Маги се обърна и влезе в кухнята. Там тя прошепна: — Тони, трябва да млъкнеш... много ме разсейваш. И името на пастора е Хорас. За теб е пастор Скор!

— Но той е...

— Шшшт! Не искам да чуя и една дума повече от теб, разбра ли ме?

— Да, госпожо! Разбрах те, каза го достатъчно ясно и високо. Тони се оттегля, няма да чуеш и дума повече от него.

— Благодаря!

Маги се върна във всекидневната, прекъсвайки тихия разговор на двамата си гости. Подаде чаша вода на старейшината, който ѝ благодари с кимване. После седна срещу двамата, които чувстваше като свои инквизитори.

— Госпожо Сондърс... — започна пасторът.

— Всъщност госпожица Сондърс — поправи го Маги. — Не съм омъжена. — Тя не можа да се сдържи и се усмихна на Кларънс, след което ѝ се прииска да можеше да се ритне отзад.

— Разбира се. Госпожице Сондърс, както знаете, аз съм пастор Скор, един от главните пастори в църквата, която посещавате от... колко време вече? Шест, седем месеца?

— Две години и половина — уточни Маги.

— О, наистина? Как лети времето — отвърна пасторът. — В такъв случай съжалявам, че не сме се срещали преди, при благоприятни обстоятелства, но след снощните... хм, събития...

— Ах, относно това... — Маги се пресегна и потупа пастора по коляното, при което той тутакси се помести по-назад в креслото си, за да не може Маги повече да го достига. Сякаш беше заразноболна. — То беше едно голямо недоразумение. Виждате ли, напоследък съм под огромен стрес, знаете какво се случва с Линдзи, и снощи цялото натрупано напрежение изби, за което много съжалявам... — Тя знаеше, че не е много убедителна в извинението си, но не спря да говори, докато пастор Скор вдигна ръка. Тогава замълча на мига.

— Линдзи дъщеря ли ви е? — попита пасторът и в гласа му сякаш се прокрадна нотка на загриженост.

— Дъщеря ли? Не! — Маги с изненада погледна към Кларънс, който леко поклати глава като предупреждение да не продължава в посоката, в която ненадейно бе тръгнал разговорът. Тя се обърна отново към пастора: — Вие не знаете коя е Линдзи, нали?

— Не, съжалявам, не я познавам, но по-важното в случая е да разберете, че съм натоварен с определени отговорности, една от които е да наставлям духовния живот на членовете на нашата църква.

— Иииааа! — изрева Тони като магаре.

Маги се плесна по бедрото, след което го потърка с длан, сякаш я бе ухапал комар. Това беше предупреждение към Тони да мълчи и да не привлича внимание върху себе си. После се усмихна, което пасторът прие като покана да продължи.

— В светлината на снощните... ъм... събития, намирам за свой дълг като духовен пастир да осветля хората от паството си по въпроси, които досега са били напълно пренебрегвани, за което поемам изцяло отговорността. Бог ми е свидетел, че вината ме терза цяла нощ и не съм мигнал, отдаден на изповед и разкаяние, заради греховното и лениво отношение, което проявявах напоследък към Божието слово, към основните учения, управлението на църквата и поведението на паството. Госпожице Сондърс, истински задължен съм ви. Вие направихте на нашето паство огромна услуга, изкарвайки наяве плачевното състояние на нравите в него. Това е и причината тази сутрин да съм тук. Дошъл съм, за да ви благодаря!

Произнасяйки последното, пасторът се облегна назад, видимо доволен от себе си. Маги и Кларънс също се облегнаха назад, но с изписано по лицата смайване.

— Ъъъ, ами няма защо — беше единственото, което Маги се сети да отвърне.

— Това е номер! — не можа да се сдържи Тони. — Надушвам нещо гнило. Мисля, че някой от двамата умници се опитва да те изпързая.

Маги отново шляпна по бедрото си и тъкмо се канеше да стане, когато пасторът се наведе към нея.

— Госпожице Сондърс, нашата религиозна общност е здрава и изпълнена с жизненост. Отворени сме към промените и делата на Светия Дух. Позволяваме на жените да участват пълноценно в богослуженията и дори от време на време да произнасят пред

останалите по някое пророчество, което, разбира се, преди това е било изслушано и одобрено от църковното ръководство. Жените преподават на децата ни, а каква по-сериозна отговорност от това да бъде осигурено образованието на нашите младежи и девойки. Те са бъдещето на църквата ни. Възприели сме истината, че пред Бог всички ние, мъжете и жените, сме равни...

— Но? — прошепна Тони. — Чувствам, че следва „но“... Само почакай...

Маги плесна и разтри бедрото си.

— Мъжете и жените наравно могат да дават израз на даровете, които ни изпраща Светият Дух, мъжете и жените са еднакво важни за живота и развитието на църквата ни...

— Още съвсем мъничко... — не се отказваше Тони.

Този път плясването по бедрото прозвуча малко по-силно и отчетливо, но пасторът не му обърна внимание.

— ... и ние утвърждаваме Словото, което повелява повече да не се прави разграничение между мъже и жени, но... — Придобивайки още по-сериозен вид, пасторът се наведе към Маги и погледна дълбоко в очите ѝ.

— Ето го и „но“-то! — извика Тони ликуващ. — Не ти ли казах? Този надут глупак звучи точно като... като мен.

— В Светото писание се говори за това как Бог ни вижда, не за това как трябва да се държим в църквата, но никога не бива да забравяме, че Бог е Бог на реда. От решаващо значение е всеки да изпълнява ролята си. Защото докато човек се придържа към ролята, която Бог му е отредил, църквата функционира, както би трябвало, а той самият се радва на телесно здраве. А сега, госпожице Сондърс, бих желал да ви прочета един пасаж в своята Библия. — Той извади изтъркано издание на Библията на крал Джеймс и я отвори на страница, очевидно предварително отбелязана за срещата.

Кларънс се помести напред в стола си и прикова поглед в пастора и неговата Библия.

— Ето какво се казва в Първото послание на свети апостол Павел до коринтяните, глава 14. Ще ви прочета, госпожице Сондърс, а вие можете да следите текста, ето оттук, от стих 34: „Жените ви в църквите да мълчат: тям не е позволено да говорят, а да се подчиняват, както казва и законът. Ако пък искат да научат нещо, нека питат мъжете си

вкъщи; понеже е срамотно жена да говори в църква“. — Четейки, пасторът постави особено ударение на четири места: *не е позволено, подчиняват, законът и мъжете си*. След като приключи с четенето, той затвори Библията си и се облегна назад, кимайки, очевидно напълно удовлетворен от себе си. — А сега, госпожице Сондърс, след като стана ясно, че не сте омъжена и следователно си нямате мъж, до когото да се допитвате, както се препоръчва в този пасаж, мъжкото ръководство на църквата приема ролята на ваш съпруг, наставник и закрилник. Тъй че ако имате някакви въпроси, аз съм на ваше разположение, що се отнася до съвети и насърчение в сферата на духовното, разбира се.

Настана мълчание, което не беше белязано от нищо религиозно. Беше неловко. Тони беше онемял. Маги нямаше идея как да реагира на отправеното ѝ предложение.

— Това е сарказъм!

Маги и пасторът се обърнаха едновременно към Кларънс, който бе произнесъл последното с твърд и уверен глас.

— Моля? — Репликата на Кларънс го беше изненадала, но той възвърна самообладанието и продължи с делови тон: — Старейшина Уолкър, помолих ви да ме придружите, тъй като познавате госпожица Сондърс и смятах, че присъствието ви ще е от помощ, но ако си спомняте, бяхме се разбрали да бъдете просто наблюдател, не да изразявате отношение.

— Това е сарказъм — повтори Кларънс бавно и отчетливо. Дори да беше разгневен, гневът му не личеше по каменното му лице, изразяващо единствено съсредоточеност.

— Какви ги говорите, братко Уолкър? Наистина ли смятате, че съм саркастичен? — В гласа на Скор се долавяше предизвикателна нотка, която Кларънс умело тушира със следващите си думи.

— Не, сър, не вие сте саркастичен, а посланието на апостол Павел. Мисля, че апостол Павел е вложил сарказъм при написването на това, което прочетохте.

— Братко Кларънс, да не би да сте завършили духовна семинария, без да знам за това? — Тонът на пастора сега беше открито снизходителен. — Да не би изведнъж да са ви посветили във всички мистерии? Нима не вярвате, че Светият Дух ни води единствено към истината?

Последното вече беше нещо повече от предизвикателство, но Кларънс не се поддаде и този път.

— Сър, вярвам, че Светият Дух ни води единствено към истината, но понякога не можем да я съзрем в шубрака, а друг път на очите ни просто е нужно време, за да се приспособят.

Скор със замах извади своята Библия отново, за втори път отвори на отбелязаното място и я вдигна пред лицето на Кларънс.

— Покажи ми. И не забравяй, че съм учил в семинария и в богословски университет, а също така владее гръцки език доста добре.

Кларънс взе Библията от ръцете на възрастния мъж и я обърна така, че и двамата да могат да четат в нея.

— Ето — посочи той. — Погледнете следващия стих. Той започва с „Нима“ и представлява въпрос^[1], още един въпрос представлява останалата част от стиха. Никой от тези въпроси не е уместен, освен ако Павел не е вложил сарказъм в предните стихове, тоест, ако казаното от него не носи смисъл, противоположен на това, което току-що казахте на Маги. Апостол Павел всъщност цитира писмо с въпроси, което коринтяните са му изпратили, и е изцяло несъгласен с онова, което пише вътре.

— Това са пълни глупости. Дай да погледна! — Пасторът грабна Библията от ръцете на Кларънс, след което мълчаливо прочете и препрочете пасаж.

Маги, широко ококорена, едва се осмеляваше да диша.

— А какво ще кажеш за закона, на който Павел се позовава? — отправи ново предизвикателство Скор.

— Покажете ми го — отвърна този път с предизвикателство Кларънс.

— Какво да покажа?

— Законът, на който Павел се позовава.

Скор бе объркан от увереността на Кларънс и както би постъпил всеки оплел се в собствените си твърдения демагог, прехвърли спора на лична основа.

— Вие, млади човече, противоречите на вековната църковна история, опълчвате се срещу богословски улове, много по-мъдри от нас двамата, които са съгласни с моето тълкувание. Този случай прерасна в нещо повече от случайна суматоха, причинена от жена, привлякла нечестиво внимание върху себе си...

— Какво казахте? — намеси се Маги.

— Мисля, че трябва да сдържате езика си, сър! — посъветва Кларънс пастора, но възрастният мъж вече не бе способен да се контролира.

— Като църковен авторитет и твой пряк началник, Кларънс, призовавам те да приемеш онова, което е казано в Светото писание, и да се придържаш към него.

— Съжалявам, сър, но не съм ваш подчинен. Аз съм служител на портландската полиция. Отговорен съм единствено пред Бог и пред общността, на която съм член.

— Е, добре! В такъв случай избрахте да вземете страната на тази... тази... тази безсрамница! — Още в същия момент Скор съжали, че е изпуснал нервите си, тъй като и Маги, и Кларънс се изправиха на крака. Кларънс застрашително се извисяваше над него.

— Най-добре е да поискате извинение, сър! Прекрачихте границата на добрия тон!

— Прав сте — призна пасторът, връщайки се към по-любезния и делови тон. — Моля да ме извините, изпуснах си нервите. Простете ми. — След като отправи извинение и към Маги, той отново се обърна към Кларънс. Беше очевидно, че в пастора отново се надигаше силен гняв: червенина пълзеше нагоре по шията му над бялата якичка. — Но вие, млади човече, заедно с тази жена, знайте, че повече не сте желани в моята църква. Очаквам да подадете оставката си от Съвета на старейшините възможно най-скоро.

— Очаквайте каквото намерите за добре, господин Скор, но аз отказвам да подам оставка от където и да било. Също така ви предлагам да напуснете този дом. Незабавно!

Тонът му беше премерен и уверен, но не оставяше съмнение за намерението и силата, които се криеха зад външното спокойствие.

— Страшно ми попада този тип! — възкликна Тони, а по устните на Маги пробягна едва забележима усмивка.

Без да каже и дума повече, пастор Скор бързо напусна къщата, качи се в автомобила си и след като затръшна силно вратата, бавно потегли надолу по улицата, изпроводен от острия поглед на полицаия.

— Боже, пази ни от онези, които все още не са зад решетките — каза той с въздишка по-скоро на себе си. После по радиостанцията се свърза със своето управление и се обърна към Маги. — След минути

ще изпратят патрулираща кола да ме вземе. Съжалявам, Маги. Не мисля, че Хорас е лош човек, просто не знае как да се държи с хората. Нямах представа какво предстои и ме е срам, че бях принуден да участвам в това.

— Шегуваш ли се! — извика Тони. — След снощи, това бе най-забавното представление, на което някога съм ставал свидетел.

— Ъъъ... относно снощи... — започна Маги, но Кларънс не я остави да довърши.

— О, щях да забравя — възкликна той и извади от джоба на якето си малка вещ. — Истинската причина да придружа Хорас беше да ти върна това. Мисля, че е твое. Не ми се случва често да намеря дамска обеща, закачена в дрехите си.

Маги беше обзета от радостна възбуда, не от смущение.

— О, Кларънс, благодаря ти! Тя е от чифт, който мама ми подари и означава много за мен. Как да ти се отблагодаря?

И преди Тони да успее да извика „Не го целувай!“, тя прегърна своя герой и го дари с гореща целувка по едната буза.

— Да му се не види! — простена Тони и започна да се плъзга.

* * *

Изплувайки от тъмнината, Тони осъзна, че гледа право в лицето на Маги. Забеляза, че лицето ѝ бе поруменяло, навярно от обич, и в същия момент го обля познатата вълна адреналин.

Кларънс отстъпи назад и посегна към пистолета си.

— Маги — прошепна той, — има ли тук мъж?

— Опа! — изпусна се Тони и Кларънс мигом се обърна, за да погледне зад себе си.

Маги моментално се досети какво бе станало.

— Ъъъ, Кларънс? — Той се обърна отново, ала трескавият му поглед не се спря върху нея, а зашари из цялата къща. — Кларънс, погледни ме! — заповяда тя.

— Какво — прошепна той и тъй като никъде не видя движение, спря поглед върху Маги.

— Кларънс, трябва да поговорим спешно, защото колегите ти пътуват насам, а трябва да научиш някои неща, преди да са

пристигнали. Ела и седни тук.

Кларънс взе стол, постави го с облегалка, опряна в близката стена, и бавно седна на него, все още нащрек. После отново насочи вниманието си към Маги.

— Маги, кълна се, че чух някакъв мъж да възкликва „Да му се не види!“ — увери я той.

— Вярвам ти, наистина си го чул... — Кларънс я погледна объркан. — Но този мъж не е в къщата ми, а в твоята глава.

— Моля? Маги какво говориш? Как така този мъж е в главата ми?

Той понечи да стане, но Маги постави ръка на рамото му и го погледна право в очите.

— Тони?... Кажи нещо. Не ме изоставяй така — помоли тя.

— Тъъ, здравей, Кларънс. Хубава униформа имаш.

Очите на Кларънс се разшириха и в тъгълчетата им Маги видя да се прокрадва страх, което вероятно не се случваше често.

— Кларънс, чуй ме — настоя Маги. — Мога да ти обясня. — Тя всъщност нямаше готово обяснение, но знаеше, че е нужно да го успокои.

— Маги, да не би да ми говори твоят демон от снощи, онзи, който се казва Тони? Да не би сега да е в моята глава? — попита я той шепнешком.

— Аз не съм демон! — извика засегнат Тони.

— Той не е демон — каза Маги.

— Тогава как така го чувам да ми говори?... О! — Явно истината най-сетне осени Кларънс. — Но тогава ти наистина си го чувала снощи?

Кларънс не знаеше дали да отдъхне с облекчение, или да изпадне в паника.

— Какво? Значи досега не си ми вярвал? — Маги се наслаждаваше на момента, но беше и донякъде разтревожена. — Тони, как така си пропуснал да ми кажеш, че ако целуна някого, ти ще отидеш в него?

— Ти кого си целунала? — попита я Кларънс заинтересуван.

— Каби, тя целуна Каби — отговори вместо нея Тони.

— Целунах Каби — потвърди Маги.

— Тони каза, че не смятал това за важно в онзи момент — предаде Кларънс. — Казва, че се е страхувал да не тръгнеш да търсиш бившата му съпруга, за да я целунеш... и съжалява. — Кларънс отмести поглед встрани. — Не мога да повярвам, че правя това, Маги — почти проплака той. — Какво става?

— Добре, слушай. — Тя се наведе към него. — Тони е възрастен бял...

— Той казва, че не е толкова възрастен — прекъсна я Кларънс.

— Не му обръщай внимание... Тони, замълчи! Както и да е, той е бизнесмен от Портланд, не е вярващ, преживял е инцидент и сега лежи в кома в университетската болница на хълма. Срещнал е Бог, който го е изпратил тук с някаква мисия, която не е известна на никого, после, докато Каби си играел на криеница, той се озовал в главата му, а когато аз целунах Каби миналата вечер, се е прехвърлил в мен като вирус, а аз го помислих за демон, когато ми заговори, и сега целунах теб и той е твой.

— Наистина ли?

Тя кимна.

Кларънс беше поразен. Всичко, което чу, беше толкова странно, че бе възможно да е истина. *Бръснарят на Окам*, помисли си той, принципът, който повеляваше сред редица равностойни обяснения да се избере най-простото. Да, обяснението, което му предложи Маги, беше просто, но беше ли правдоподобно?

— Не съм убеден, че съм готов да те делия с някакъв бял мъж — беше единственото, което му хрумна да каже.

Маги скръсти ръце и повдигна рамене въпросително.

— Нима? Аз ти разказвам най-невероятни неща, а единственото, за което ти се тревожиш, са нашите отношения?

В този миг Маги осъзна какво беше казал Кларънс.

И двамата се засмяха.

— Как е цялото му име? — попита Кларънс след малко, поглеждайки я право в очите.

— Ако обичате, аз съм тук и мога сам да отговарям на въпросите, които се отнасят за мен! — обади се Тони.

— Тони... Антъни Спенсър — отговори Маги.

— Тони? — повтори Кларънс името високо, сякаш Тони се намирал в другата стая. — Почакай, ти да не би да си Антъни

Себастиан Спенсър?

— Да — отговори Тони. — И няма нужда да крещиш... просто говори нормално. Както и да е, откъде знаеш бащиното ми име?

— Аз съм ченге, не си ли спомняш? Разследвахме твоя случай. Изглеждаше малко подозрителен, затова претърсихме апартамента ти, този на касата на чиято врата имаше кръв. Твоята, предполагам?

— Да, мисля, че беше моята... Прилоша ми и припаднах там... не помня подробности. Между другото как влязохте в апартамента ми?

Кларънс се усмихна.

— Съжалявам, разбихме вратата. Не успяхме да открием човек, който да знае кода, затова използвахме старомодния метод.

В този момент пред къщата спря черно-бяла полицейска кола и полицаят на волана натисна клаксона. Кларънс отиде до вратата, отвори я и даде знак да го изчакат пет минути. Полицаят в колата се усмихна широко и кимна, вдигайки палец.

— Чудесно! — промърмори Кларънс на себе си. Как щеше да обясни това? Обръщайки се, за да не изглежда, че говори на себе си, той попита: — Тони, открихме много наблюдателни камери в апартамента ти, все от последно поколение... Знаеш ли за това?

— Да — призна Тони. — Сам ги поставих. Бях започнал да ставам малко параноичен напоследък. Но, честна дума, не съм поставял камери в банята и спалните. — Той внезапно изпита вина. Може би самото присъствие на полицаи беше достатъчно, за да се събуди у него това чувство.

— Да, забелязахме това. Опитвахме се да проследим къде отива сигналът от тях, но не успяхме да открием приемника. Ударихме на камък. Правеше ли записи някъде?

Тони никак не бе доволен от факта, че се бяха опитали да проследят сигнала. Това означаваше, че всички кодове автоматично се бяха променили, което беше проблем.

— В един свой офис в търговската част на града — отговори той. Това беше лъжа, не възнамеряваше да разкрива укритието си.

— Хм! — Кларънс се обърна към Маги. — И така, Маги, какво ще правим оттук нататък?

— Имам идея — намеси се отново Тони, опитвайки се да бъде полезен.

— Тони казва, че има идея, Маги. Той предлага... — Кларънс се усмихна широко, преди да продължи: — Казва, че трябва да те целуна.

— Наистина? Той ли ти каза това? Как да съм сигурна, че действително го е казал, а не си измисляш, за да си откраднеш целувка от мен?

— Няма как да си сигурна — съгласи се Кларънс, — но аз лично смятам, че планът му е напълно разумен и има своите достойнства. Поне можем да опитаме. Най-доброто, което може да се случи, е той да се върне в теб.

— Най-доброто? — Маги наклони глава и вдигна вежди.

— Е, другото най-добро, освен самата целувка, разбира се. — Кларънс се подсмихна.

Двамата се целунаха. И този път това не беше бегла целувка по бузата, а истинска, дълго чакана и гореща целувка. За своя радост Тони усети, че отново се плъзва към познато място. И отново се оказа в лице с мъжа, когото Маги обичаше.

— Достатъчно! — извика той. — Започвате да прекалявате!

— Той се върна, Кларънс — усмихна се Маги. — Но не ме целувай пак. Нямам представа дали това ще подейства отново, а повярвай ми, последното, което желаете, е този тип да ти се меси в разследванията.

— Ами тогава искам да ти кажа — Кларънс нежно я прегърна, — че ти си най-интересната и необикновена жена, която някога съм познавал. А той през цялото време ли е тук?

— Не. Идва и си отива. Но аз не мога да го контролирам. Изглежда, само Бог решава кога да стават тия странни неща. Ще ти се обади, когато съм... когато него го няма — прошепна тя.

— Чух те — обади се Тони.

Внезапно Маги се сети за нещо и хвана ръката на Кларънс, който се готвеше да излиза.

— Хей, Кларънс, докато правеше полицейските си проучвания за живота на този Себастиан...

— Името ми е Тони, ако обичате, оставете Себастиан на мира — помоли той.

— Откри ли някакви негови роднини? — довърши Маги.

— Да, открихме брат му, Джефри или Джералд...

— Джейкъб? — Тони беше изумен.

— Джейкъб? — повтори въпроса му Маги.

— Да, Джейкъб. Живее тук в града. Защо питаш?

— Трябва да се срещна с него. Можеш ли да ми помогнеш?

Кларънс се подвоуми, преди да отговори:

— Ще видя какво мога да направя. По принцип не е разрешено.

— Той поклати глава.

Маги понечи да целуне Кларънс за довиждане, но се усети и само го прегърна. После го изпрати с поглед, докато вървеше към колата. Той не погледна назад, вече беше влязъл в професионалната си роля. Тя обаче нямаше как да знае колко му беше трудно да удържи усмивката, която заплашваше да наруши сериозното му изражение.

Тони беше безмълвен, потопен в спомени и емоции.

[1] „Нима от вас излезе Словото Божие? Или само до вас достигна?“, първо послание на св. ап. Павел до коринтяни, 14:36. Цитатите са от синодалното издание на Библията. — Б.пр. ↑

13.

ВЪТРЕШНА БИТКА

Апостолът ни казва, че „Бог е любов“, и отгук, както и от това, че Бог е безкрайно същество, следва, че Той е безкраен извор на любов. От качеството Му самодостатъчност следва, че е пълен, преливащ и неизчерпаем извор на любов. А поради това, че е неизменно и вечно същество, Бог е неизменен и вечен извор на любов.

Джонатан Едуардс

— Ало?

Гласът в телефонната слушалка изненада Маги. Приличаше на гласа на Тони, но в него се долавяше някаква мекота, граничеща с примирение. Тя се поколеба.

— Ало? Има ли някой там? — попита гласът.

— Да, съжалявам. Джейкъб Спенсър ли е?

— Да, госпожо, аз съм Джейкъб Спенсър. Кой се обажда?

— Здравейте, господин Спенсър, казвам се Маги, госпожица Маги Сондърс, и съм... Приятелка съм на брат ви, Тони.

— О, вече сме приятели? — подметна Тони. — Лесно и безболезнено се получиха нещата с теб.

Тя вдигна ръка, за да го накара да замълчи.

— Не знаех, че брат ми има приятели. Добре ли го познавате?

— Много близки сме... — беше първото, което й дойде наум. — Е, нямаме интимна връзка... не ме разбирайте погрешно... Не сме излизали на романтични срещи и такива работи. Просто сме приятели. Завъртиш ли се около него, и ти е влязъл в главата, такъв си е брат ви.

В слушалката се чу любезен смях.

— Да, и аз такъв го помня. И така, госпожице Сондърс, с какво мога да ви бъда полезен?

— Наричайте ме Маги, моля... Разбира се, известно ви е, че Тони в момента лежи в кома в интензивното отделение на болницата на Орегонския университет за здраве и наука... Посещавали ли сте го там?

Последва пауза.

— Не, научих за това едва вчера, когато с мен се свързаха от полицията. Не съм сигурен дали има смисъл да го посещавам. В случай че няма как да узнае, че съм при него... Пък и отношенията ни са доста сложни, ние кажи-речи прекъснахме връзката помежду си. Но както и да е, вероятно ще го направя някой ден... Може би.

— Искам да ви помоля за една огромна услуга, господин Спенсър...

— Моля, наричай ме Джейк, Маги. Значи искаш да ти направя услуга?

— Аз съм медицинска сестра и работя на повикване в същата болница, но в друго отделение. Бих искала от време на време да се отбивам при Тони, за да се уверя, че се грижат добре за него, но тъй като не съм член на семейството, не ми е позволен достъп. Питам се дали...

— Моля предварително да ме извините за въпроса — прекъсна я Джейк, — но искам да се уверя, че наистина го познавате. Предпазливостта никога не е излишна в днешно време. Можете ли да ми кажете името на бившата му съпруга? Както и имената на родителите му?

Тони помогна на Маги да даде правилните отговори на тези, както и на следващите въпроси на Джейк.

— Маги, мога ли да ти задам още един въпрос?

— Разбира се, Джейк, какъв е той?

— Искане ми се да узная дали Тони някога... — Гласът му потрепна и Маги чу по-малкият брат да произнесе следващите думи почти като молба: — Говорил ли ти е някога Тони за мен? Споменава ли е името ми?

Тони мълчеше, а Маги известно време не знаеше какво да отговори.

— Джейк, щеше ми се да ти кажа нещо различно, но Тони не говореше много за семейството си.

— Да, да... разбирам. — Джейк звучеше съкрушен. — Просто се питах, това е всичко. — Той прочисти гърлото си. — Добре, Маги, още щом приключим разговора, ще се обадя в болницата и ще ги помоля да те включат в списъка с хората, на които е позволено да го посещават. Благодаря ти! Не знам той как те приема, но съм благодарен, че има поне един човек в живота му, когото го е грижа за него... Затова ти благодаря!

— Няма защо, Джейк — отвърна тя и внезапно ѝ хрумна нещо. — Джейк, къде живееш? Може би... — Но той вече беше затворил слушалката.

— Тони? — Тонът на Маги недвусмислено свидетелстваше, че тя иска обяснение.

— Не ми се говори за това — беше резкият отговор.

— Е, когато се почувстваш готов, ще те изслушам.

Тони не отвърна нищо и тя почувства в себе си празнота.

— Тони? — Отново не получи отговор. Маги разбра, че Тони си беше отишъл. — Боже — помоли се тя с приглушен глас, — нямам никаква представа какъв е замисълът ти, но, моля те, излекувай разбитите сърца на тези две момчета.

* * *

Тони, останал сам, наблюдаваше двете фигури, които бавно и предпазливо крачеха към него по склона. Въпреки цялото време, което бе прекарал с Маги, Кларънс и Хорас Скор, изглежда, тук нищо не се бе променило. *Може би времето в междинния свят е различно*, помисли си той, опитвайки се да си припомни обстановката. Джак действително го нямаше, а двете едри фигури вече бяха на по-малко от стотина метра от него.

Тони вече не беше в настроение да се среща с никого, особено със съседите. Съзнанието му беше изцяло ангажирано със суматохата и катаклизмите във вътрешния му свят. Разговорът между Маги и Джейк го беше разстроил и изпълнил с още по-силна себенавист, беше отприщил множество неудобни спомени, удържани зад строго

охранявани вътрешни шлюзове. Без да знае причината, защитите му една по една отказваха. Вече не бе способен отново да натика чувствата си в тъмни катакомби и да ги зазида. Остана на пътеката и зачака, примирен, че може би няма да се отнесат към него с гостоприемство.

С приближаването на фигурите Тони чувстваше как самотата му и чувството за изолираност се усилват, сякаш приближавайки се, двамата го изтикваха в някакъв невидим ъгъл. Странно беше, че отдалеч му се бяха сторили огромни, а сега като че ли се бяха смалили. На около три метра от него те спряха и се сръгаха с лакти за място на пътеката, а после се взряха в Тони. Въздухът наоколо се изпълни с миризма на разложение. Никой от двамата не надвишаваше метър и двайсет на височина.

Макар да му изглеждаха напълно непознати, държанието им му се стори смътно познато. По-високият и стройният от двамата беше облечен в италиански копирен костюм с елече, но той бе позагубил доста от първоначалния си блясък. Иначе облеклото му бе подходящо за делови обяд. Другият едва се побираше в някакво подобие на дреха, съшито от разнородни разноцветни парчета. И двамата изглеждаха не на място в тази пустош. Ако не бяха тревогата и напрежението, които будеха, видът им би предизвикал смеха на Тони.

— Кой сте вие двамата, ако мога да попитам? — заговори ги Тони, без да пристъпи към тях.

По-ниският, чийто ръст беше колкото на клекнал човек, понечи да му отговори с тънък и хрипкав глас:

— Ами, моето име е...

В същия миг по-високият го плесна по тила, наведе се над него и с дълбок баритон го смъмри, сякаш Тони въобще не присъстваше:

— Как така ще му кажеш имената ни, малоумнико! Да не искаш да ни навлечеш още по-големи неприятности? — После се обърна към Тони и с усмивка, в която имаше нещо зловещо, направи широк жест с ръка, все едно държеше вълшебна пръчка. — Господине, приежете моите най-дълбоки извинения заради приятеля ми, който, изглежда, не знае кога да си държи устата затворена. Можете да ни наричате Бил и Сам. — Той посочи с палец спътника си и направи съвсем лек поклон, за да покаже, че той е притежателят на последното име.

— Бил и Сам! — възкликна по-ниският. — Това ли беше най-доброто, което успя да измислиш? Бил и Сам?

Бил се присви, защото Сам вдигна ръка да го плесне втори път. Сам все пак се въздържа и отново се обърна към Тони с вид на важен, висшестоящ човек, от когото зависят много неща.

— Добре, тогава... Сам — наблегна на името Тони, — какво правите тук вие двамата?

— Ами, господине — започна Сам и направи гримаса, с която сякаш искаше да каже, че този въпрос не заслужава внимание, но все пак ще му отговори. — Ние... сме пазителите на стените, затова сме тук! — Той изрече това, сякаш беше обявление от най-голямо значение, след което махна с опакото на ръката си някаква невидима прашинка от ревера си.

— Да — потвърди Бил, — именно затова сме тук... да, господине, защото сме пазители на стените. На всичките стени. И мога да ви уверя, че сме много опитни пазители, така си е, всеки от двама ни през цялото време пази стените, и добре при това, защото сме наистина добри в онова, което правим... — Гласът му заглъхна, защото той не успя да измисли как да завърши изказването си.

— А също така сме и градинари — взе отново думата Сам. — Ние плевим всичко наоколо.

— Плевите ли? Та навред аз не виждам нищо друго освен плевели.

— Не сте прав... Господине, моля да ни извините, но ние сме специалисти в това, което вършим... а именно — в опазването на стените и плевенето. — Докато изричаше последното, Сам се оглеждаше, очевидно търсейки нещо, което, щом откри, направо грейна. — Виждате ли ето там, господине?

Той посочи с късия си и дебел пръст, направи няколко крачки встрани от пътеката и изтръгна изпод един голям камък някакво растение заедно с корена. С доволен вид вдигна красива дива роза, която като че ли изсъхваше с всяка изминала секунда само от допира му, а не толкова, защото бе изкоренена.

— Но това е цвете! — възкликна Тони.

Сам внимателно разгледа розата.

— Не, не е! Това е плевел. Виждате ли, има цвят, следователно е плевел. Освен това е покрито с отвратителни, стърчащи... тъъ...

— Бодли — помогна му Тони.

— Да, именно, бодли. Че защо са му на едно цвете бодли? Това е плевел! Такива плевели ние изкореняваме и изгаряме, за да не се разпространяват. Това ни е работата и сме много умели в тази работа... Така си е.

— Добре тогава — каза Тони възмутен, — това е моята земя и аз казвам, че вече ви е забранено да изкоренявате и изгаряте цвет... плевели, пък били те и с бодли. Ясно ли е?

Двамата придобиха изражение на деца, хванати да крадат бисквити от шкафа.

— Сигурен ли сте? — попита Сам. — Ами ако плевелите избуют навсякъде с техните отвратителни цветове и бодли...

— Да, сигурен съм! Край на плевенето. Ясно?

— Да, господине — промърмори Бил. — Но няма да кажа на другите, не, няма.

— И други ли има? — попита Тони. — Колко са?

— Стотици! — отговори Бил на секундата. После погледна Сам, вероятно за разрешение или подкрепа, но тъй като другият остана безизразен, продължи: — Добре де, хиляди. Ние сме хиляди. — Той направи пауза, за да помисли. — Ако трябва да съм честен, милиони сме... Пазим стените и изкореняваме плевелите, защото това ни е работата... да пазим стените... милиони и милиони сме... пазим и плевим.

— Тогава искам да се срещна и с тях — каза твърдо Тони.

— Не е възможно — отвърна Сам с фалшива угодническа усмивка.

— Защо?

— За-щото... — започна Бил, очевидно търсейки удовлетворяващо обяснение. — Защото всичките сме невидими, ето защо. Невидими! Милиони невидими плевящи пазители на стените.

— Но аз ви виждам — възрази Тони.

— Ами нямахме кой знае какъв избор — обясни Бил. — Когато те ви изпратят да свършите някоя работа, по-добре да направите каквото са ви казали, в противен случай...

Сам пак плесна Бил по тила и се обърна към Тони със своята подправена усмивка.

— Кои са те? — поиска да узнае Тони.

— Както знаете — започна Сам, — във всяка успешна организация си има йерархична структура, която определя вътрешния ред. Личностите, заемащи нейните степени, тези... — Той погледна Бил, сякаш обяснението му бе преминало в някакво упражнение.

— Благодетели — даде Бил очаквания от него отговор.

— Именно — потвърди Сам. — Та тези *благодетели* ни помолиха да изпълним ролята, възложена ни от нашата организация, която се състои в това да изпълним... — Той отново погледна спътника си, който кимаше утвърдително, сякаш сравняваше изказването му с някакъв запаметен сценарий.

— ... задължението и отговорността — довърши Бил.

— Точно така — кимна Сам. — Да изпълним задължението и отговорността да ви посрещнем и да ви разясним защо е добре да стоите далеч от нас, което е за ваше добро, разбира се.

— Да стоя далеч от вас? — учуди се Тони. — Искам да се срещна с вашите „благодетели“.

— О, това не е възможно — изломоти Бил и поклати глава.

— И защо не е възможно?

— Защото... ще експлодирате, ето защо не е възможно, ще се разлетите на милиони и милиони парченца. Малки парченца кости и плът и други отвратителни неща ще се пръснат в милиони посоки... ще бъде грозна картинка, или по-скоро умерено красива по отблъскващ начин.

Докато Бил говореше разпалено, Сам кимаше многозначително. В очите му обаче като че ли се четеше разкаяние и долната му устна потрепваше.

— Ще експлодирам? — възкликна Тони. — Наистина ли смятате, че ще повярвам на всичките глупости, които ми наговорихте? Мисля, че е време да ми кажете истинските си имена.

Ниският погледна по-високия.

— Наистина ли трябва да го направим, Самонадейко? Имам предвид, да му кажем истинските си имена.

— Ти току-що издаде моето име, празноглавецо! — извика другият с израз на крайно раздразнение. — Никога няма да се научиш! — После се обърна към Тони и с надменен тон продължи: — Е, вече знаете името ми, то е Самонадейко. — Той отново се поклони леко, гледайки Тони все така арогантно, след което посочи с глава към

спътника си. — А този глупак е Тиранчо. Преди се казваше Блъф, но наскоро беше понижен и... — Той се наведе леко към Тони, сякаш готвейки се да го посвети в някаква тайна: — ... Сигурен съм, разбирате каква е била причината за това.

— Казвате се Самонадейко и Тиранчо? — повтори имената им невярващо Тони. — Това е най-тъпото нещо, което съм чувал някога. Кой ви лепна тези нелепи имена?

— Ами вие, разбира се — изтърси Тиранчо и моментално получи плесница по тила.

— Замълчи, тъпоглавецо — изръмжа Самонадейко. — Не можеш ли просто да държиш плювалника си затворен? Его ще те изяде за обяд и това ще е краят на...

— Тихо! — заповяда Тони и за негова изненада и двамата млъкнаха на мига и се обърнаха към него. Забеляза, че във високомерните им изражения се прокрадна страх. Избягваха да срещнат погледа му, гледаха или в земята, или настрани, един към друг. — Тиранчо, какво имаше предвид, когато каза, че аз съм ви дал тези имена?

Тиранчо взе да пристъпва нервно от крак на крак, явно напрежението в него растеше. Накрая не издържа:

— Не ни позна, нали?

— Трябва ли да ви познавам? Вие сте просто двойка шутове!

— Но ти ни даде имената, или по-скоро бяхме кръстени на твоите поведения и характерни черти. Ние сме част от теб. Ние сме *твоята* самонадеяност и *твоята* тираничност.

— Те говорят истината, Тони — чу се гласът на Баба, която внезапно се бе появила до него. — Те са тук, защото ти им предостави място в душата си и им даде глас. Реши, че имаш нужда от тях, за да успееш.

Двамината не подозираха нищо за присъствието на Баба и не чуваха думите ѝ, но нервността им видимо нарасна.

— Натрапници! — каза Тони, с което искаше да увери Баба, че е започнал да разбира.

— Натрапници? — извика Самонадейко. — Как ще сме натрапници? Ние живеем тук. Имаме право да сме тук!

— Това е моята земя, моята собственост — рече твърдо Тони, — и аз не...

— Какво? — изпищя Тиранчо, опитвайки се да изглежда по-голям и свиреп. — Кой ти каза, че това е твоя собственост? Достатъчно търпяхме наглостта ти. Иде ми да дойда и да...

— И да направиш какво? — попита го Тони.

— Ами... всъщност нищо, просто си мислех... — Тиранчо сякаш се смали още повече при това открито предизвикателство.

— Знаете ли какво? Вие двамата сте просто мъгла, разхищение на пространство, илюзия за нещо, което смятах, че ми е нужно, за да успея.

— Но ние действително ти помогнахме. Не постигна ли успех? — попита Самонадейко и за момент го погледна в очите. — Ние наистина постигнахме успех, заедно. Длъжник си ни! — изхленчи той и отново наведе глава, тъй като не издържа погледа на Тони.

— Длъжник съм ви? — повтори Тони, потресен от онова, което осъзна. — И какви успехи съм постигнал посредством самонадеяност и тираничност? Ако действително съществувате, защото съм решил, че имам нужда от вас, то аз съм по-голям глупак и от двама ви, взети заедно. Не съм имал нужда от вас, имал съм нужда от честност, почтеност и...

— Плевели! — прекъсна го Самонадейко.

— Какво?

— Плевели. Честността и почтеността са плевели, цветни и трънливи. Противни бурени!

— Срещни се и с другите — насърчи го Баба, която през цялото време бе останала до него.

— Отведете ме при другите — нареди Тони на двамата — и не ми дрънкайте повече глупости за експлодиране.

— Може ли само една малка молба? — попита не толкова ниският, в чието държание не бе останала и следа от самонадеяност. — Би ли казал на Его, че си ни заставил да те отведем при него, че не сме имали избор?

— Его? Той ли е вашият *благодетел*? — Тони изчака, докато двамата кимнаха. — Значи Его е шефът ви?

— Да — призна Тиранчо. — Той има повече власт от нас и ни казва какво да правим. Но няма да е доволен, че сме те отвели при него. Той е пряк подчинен на големия шеф... Опа! — Той сбърчи

лицето си в очакване на поредния плесник, но Самонадейко стоеше чинно, с изражение на предпазливо примирение.

— И кой е този голям шеф? — попита Тони.

— Как така кой? Вие, господин Антъни Спенсър, жестокият собственик на това окаяно парче земя. Вие сте големият шеф тук. Човек трябва да внимава, когато сте наоколо. Да, така си е. Безсърдечен и коварен човек.

За Тони директните думи на съществото бяха неочаквани, но в момента не му се мислеше за това, така или иначе за него разговорът беше приключен. Той направи знак на двамата да тръгват обратно в посоката, от която бяха дошли. Последва ги, а Баба се понесе редом с него.

Със спускането си пътеката ставаше все по-камениста и обрасла в бурени, а вървенето по нея се затрудняваше допълнително от паднали дървета и огромни камъни, сякаш нахвърляни по нея безразборно от някаква гигантска ръка. В един момент тя се раздели и Тони спря и погледна надолу по дясното ѝ разклонение, което двамата му спътници бяха подминали. В далечината видя самотна постройка. Тя представляваше куб без прозорци, почти неразличим на фона на каменната стена, в която изглеждаше вграден.

— Хей, каква е онази постройка? — попита той, сочейки към куба.

— О, господин Спенсър, повярвайте ми, не желаете да имате нищо общо с нея — увери го Самонадейко и продължи по пътеката. — Най-добре е да стоите далеч от това място. Достатъчно зле ще ви е, когато ви отведем до шефа.

— Просто ми кажете какво представлява — настоя Тони.

— Храм е — каза Тиранчо през рамо и се ухили. — Вие трябва да знаете, да, трябва да знаете. Та нали сам го построихте. Ходите там на поклонение.

— Достатъчно — изръмжа Самонадейко и забърза крачка.

— Колко странно... храм? — каза си Тони. Но каквото и да представляваше постройката, тя трябваше да почака. Той настигна късокраките си водачи. Неприятната миризма, която по-рано го бе отвратила, сега се засили и се превърна в истинска смрад на развалени яйца. Тони започна да диша през устата, за да не му се повдига. Заедно със зловонието, с всяка следваща крачка се засилваше и чувството му

за самота и изоставеност. Беше благодарен заради присъствието на Баба, която мълчешком вървеше до него, сякаш несмущавана от странните разговори.

След един завой на пътеката Тони спря, смаян. На по-малко от петдесетина метра от мястото, където стоеше, имаше група постройки, различни по вид и големина. На около двеста метра отвъд тях се издигаше висок каменен зид, най-далечната граница на имота, който той беше виждал единствено отдалеч. Сега беше достатъчно близо, за да види впечатляващата му структура. Състоеше се от огромни, прецизно наредени камъни и беше невъзможно да се преодолее, тъй като се извисяваше на десетки метри. Горната му част се губеше в ниско преминаващите облаци.

Висок и слаб човек излезе от една от постройките. Изглеждаше чудато, имаше нещо несъразмерно в тялото му. Нещо като че ли липсваше и на Тони му се прииска да го разгледа от по-близо. Главата му беше значително по-голяма, съотнесена с останалата част от тялото, очите му бяха по-малки, а устата му — твърде широка. По лицето му имаше дебел слой грим, някаква помада с телесен цвят.

— Господин Спенсър, колко любезно от ваша страна да посетите скромното ми жилище — рече той с раболепна усмивка и глас, мек и гладък като шоколадов сироп. Докато говореше, гримът провисваше на парцали от лицето му, без обаче да падне. Под него се виждаха грозни тъмни синини.

Тони почувства прилив на непреодолима арогантност, каквато обикновено го обземаше в присъствието на крайно егоцентрични хора.

— Ти трябва да си Его — предположи Тони.

— Знаете името ми? Е, така е, аз съм Его, на вашите услуги — изрече той и се поклони дълбоко. — Изненадан съм да ви видя тук. — Той хвърли поглед, в който се четеше зле прикрито презрение, към двамата спътници на Тони. — Двама ви ще *възнаградя* по-късно — изръмжа в тяхна посока.

Двамата потръпнаха и сякаш се смалиха още повече. Не беше останал и помен от самонадеяност или тираничност у тях в присъствието на шефа им. Дузина други чудати същества се бяха събрали при сградите и наблюдаваха Тони.

— Защо съществуваш? — попита Тони със заповеднически тон.

— Защо ли? За да ви помагам да взимате решения — отговори Его и по лицето му, покрито с размазан грим, премина сянка на лукавство. — Аз ви напомням колко сте важен, колко сте необходим за успеха на онези, които зависят от вас, и колко те са ви задължени. Помагам ви да си водите сметка за това колко пъти са ви оскърбявали и колко грешки са направили във ваш ущърб. Също така аз съм този, който шепне в ухото ви, че единствено вие имате значение на този свят. Господин Спенсър, вие сте много важен човек и всички ви обичат, уважават и боготворят.

— Това не е вярно — възрази рязко Тони. — А и с нищо не съм заслужил тяхното уважение и възхищение.

— О, господин Спенсър, боли ме да чуя подобна безсмислица от вас. Заслужавате дори много повече. След всичко, което сте сторили за хората около себе си, те ви дължат най-малкото признание за усилията, които сте положили в тяхна полза. Поне това. Не искате невъзможното. Просто малко признателност, това е всичко. Служителите ви не биха имали работа, ако не бяхте вие. Съдружниците ви трябваше да се примирят с най-унизителен ръчен труд, ако не бяха вашите изключителни интелектуални способности. Но въпреки това те говорят зад гърба ви и кроят планове да отнемат властта ви. Не ви разбират. Не могат да проумеят, че за тях сте истински дар божи. Пронизва ме остра болка само като си помисля за това! — Той постави ръка на несъразмерно голямото си чело и сякаш смъртно ранен, прие жаловито изражение.

Всичко, което наговори Его, бяха мисли, които Тони бе признавал единствено пред себе си. Те съдържаха логика, основаваща се на негодувание и озлобление, които, сега си даваше сметка, бяха и в основата на много от действията му. Конфронтацията със собственото му увредено его беше отрезвяваща.

— Не искам да съм повече такъв!

— Господин Спенсър, ето тези ваши думи са красноречиво доказателство какъв прекрасен човек сте. Какво чистосърдечно признание, истинска изповед! Браво! Бог трябва да е наистина доволен от последовател като вас, смирен и каещ се, готов да загърби егото си и да поеме по различен път. За мен е чест да бъда ваш приятел, да се наричам ваш брат.

— Ти не си ми брат! — възкликна Тони. Не знаеше какво повече да каже. Не беше ли Его прав? Не очакваше ли Бог от него да се промени? Да се разкае? Но в думите на Его имаше и някакъв грозен и коварен намек. Той сякаш искаше да каже, че Тони заменяше старите си корисни стремежи с нови такива — може би просто по-бляскави, по-представителни и по-фарисейски, и че въпреки промяната, винаги щеше да храни все същото очакване — понякога видно, понякога не — а именно — за лична облага.

— Знам какво си ти — каза Тони. — Ти си просто по-грозна и може би по-честна версия на самия мен.

— Господин Спенсър, прав сте, както обикновено. Убийте егото си и поставете другите и техните проблеми на мястото на собствените си потребности, желания и прищевки. Безкористната обич, това е най-възвишената и красива жертва, която несъмнено би се харесала на Бог. Трябва да разпънете накръст егото си и да въздигнете Бог на трона на своя живот. — Его вдигна кокалестия си пръст. — Трябва да потъпчете себе си, за да може Той да израсне във вас.

— Мисля, че това звучи... правдоподобно. — Съмнение помрачи мисълта на Тони, а сърцето му бе обзето от безпокойство.

Той погледна към Баба, която отвърна на погледа му, но не каза нищо. От очите ѝ струеше обич, те сякаш го уверяваха, че тя няма да го изостави, но и че трябваше сам да се справи в битката, която бе повел. Тони се подразни от ненамесата ѝ. Как беше възможно просто да стои встрани и да не прави нищо? Не се чувстваше подготвен да води тази битка сам.

— Разбира се, вие сте прав, господин Спенсър, както обикновено. В подкрепа на мисълта ви е нужно да бъде приведен само един пример — този, който ни е оставил Христос. Той отдал егото си като откуп за всички нас. Той доброволно се превърнал в нищо, за да можете вие да станете всичко. Не разбирате ли, че това иска Той, да станете като Него — *свободен*. — Последната дума Его изкрещя и тя отекна в извисяващия се над тях каменен зид. После той танцуващо се завъртя в бавен кръг, издигайки и спускайки ръце, докато произнасяше с напевен глас: — Свободен! Свободен да избирате. Свободен да обичате, да живеете и да оставите другите да живеят както им харесва, да преследват щастието, свободен от семейните и обществените

вериги, свободен да правите каквото поискате именно защото сте свободен!

— Замълчи! — изрева Тони.

Его застина, на един крак и с ръце на хълбоците.

— Та нали това съм правил винаги досега — каквото поискам — и не мога да кажа, че съм бил свободен. — Гневът на Тони все повече нарастваше. — Цялата ми „свобода“ се изразяваше в това да наранявам хората и да изграждам стени около сърцето си, докато спра да чувствам каквото и да било. Това ли наричаш свобода?

— Е... — Его свали ръце и постави и другия си крак на земята. — Свободата винаги си има цена. — Той удължи последната сричка и я остави да отекува в каменния зид, преди да продължи: — Господин Спенсър, да надникнем в историята. Тя свидетелства, че винаги едни е трябвало да умрат, за да могат други да бъдат свободни. Нито едно правителство и държава на вашата планета не са били установени без необходимото кръвопролитие. Когато войната е неизбежна и оправдана, мирът се превръща в грях и ако това е вярно за формите на държавно управление, трябва да е валидно и за вътрешния живот на всеки отделен индивид. — Тони чувстваше, че логиката на Его е покварена и изопачена, но не можеше да открие проблема в нея. Его долови несигурността му и побърза да продължи: — Да се върнем към Исус, господин Спенсър. За вашата свобода той е жертвал всичко! Освободил ви е с цената на собствения си живот. Отишъл е при Бог и плачейки, го е помолил... — Его отново зае театрална поза, вдигна лице към небето и със затворени очи и молитвен тон продължи: — Скъпи Бог, излей целия Си гняв, цялото негодувание към Своето порочно и пакостливо творение и безбройните му отвратителни деяния, излей справедливата Си свещена ярост върху мен. Нека аз понеса Твоята жестокост. Изгори мен, вместо тях, със Своя вечен огън, съсечи мен, вместо тях, с острието на божествената Си справедливост. — Его склони глава, сякаш в примирено очакване тя да бъде отделена от тялото му.

След като последните му думи отзвучаха в пространството, настана тишина.

— Кажи ми — наруши тишината след малко Тони с по-уверен глас, но вече и с по-мек тон, — имало ли е това желания резултат?

Его се сепна от унеса, в който бе изпаднал. Не бе очаквал подобен въпрос.

— Сериозно, имало ли е това ефект? Понесъл ли е Исус, така да се каже, „успешно“ гнева на Бог? Имала ли е резултат неговата жертва?

— Разбира се, че е имала резултат, все пак става дума за Исус — увери го Его, но сякаш не бе напълно убеден в думите си.

Тони не се отказа.

— Значи Бог е излял целия си гняв, всичката си ярост върху Исус, вместо върху човеците, и така е получил удовлетворение навеки? Това ли твърдиш?

— Именно... Всъщност не точно. Въпросът ви е отличен, господин Спенсър, много труден въпрос. Трябва да се гордеете, че сте способен да измислите толкова гениален въпрос.

Той печелеше време и Тони го знаеше.

— Е?

Его взе да пристъпва неспокойно от крак на крак.

— Ето как трябва да гледате на нещата, господин Спенсър, и имайте предвид, че не бих се заел да обяснявам това на всекиго. Онова, което ще ви кажа, е поверително и спада по-скоро към категорията на предположенията, които е най-добре да не се огласяват, но то ще е нашата малка тайна. Виждате ли, истината за Бог е малко трудна за приемане. Неговото творение — той посочи с ръка Тони — е отказало да му се подчинява. В резултат на това гневът се е превърнал в постоянна черта на Божията същност. Гневът е своеобразен вечен огън, необходимо зло, ако щете, който не спира да изгаря в пламъците си всеки и всичко, което не приеме и усвои стореното от Исус. Следвате ли мисълта ми? — Той повдигна едната си вежда, очаквайки потвърждението на Тони. — Както и да е, трябва да запомните, че единствената константа в същността на Бог е Неговият гняв, справедливата Му ярост, която Той вече е излял върху Исус. Затова, ако желаете да избегнете яростта на Бог, трябва да станете като Исус, да пожертвате сегашния си живот и да заживеете както е живял Исус, праведно и чисто. „Бъдете свети, понеже Аз съм свет“^[1]... Писано е в Библията.

— В такъв случай... — Тони огледа сухата земя под краката си. — ... няма надежда за човек като мен. Това е смисълът на твоите думи.

Защото аз не съм способен да живея праведно и чисто като Исус.

— Не, не, това не е истина, господин Спенсър. Винаги има надежда, особено за човек, който полага усилия като вас, който е специален като вас. Просто липсва сигурност, това е всичко.

— Тогава искаш да кажеш, че връзката с Бог е само блян, нищо реално, просто възможност?

— Моля ви, не подценявайте бляновете. Почти всичко във вашия свят води началото си от бляна, господин Спенсър. Не подценявайте и самия себе си. В своите блянове, в своите надежди вие ставате твърде подобен на Бог.

— Защото Бог така обичал *света*... — опита се да го предизвика Тони с част от стих, който бе запомнил отнякъде.

Его театрално сведе поглед към земята.

— Толкова е тъжно, нали? — каза той и поклати глава.

— Тъжно ли? — възрази Тони. — Не е тъжно. Ако е истина, това е най-прекрасното нещо, което съм чувал! Бог обича света! Това означава, че обича и онези, които обитават света. Бог обича и мен! — Това прозрение възпламени гнева му, който обгърна Его като лумнал огън. — Знаеш ли какво? Не ме е грижа какво желаеш ти. Ти си лъжец, а лъжците са демони...

— Шшшт! — изшътка Его, който бързо възвърна самообладанието си и се усмихна широко. — Господин Спенсър, тук избягваме да използваме тази дума. Тя е понятие от старата митология. Мога да ви уверя, че ние не сме от онези грозни, омразни и окаяни създания! Изпратени сме тук, за да помагаме. Ние сме духове — пратеници на Бог, които милостиво напътстват и осветляват пътя. Натоварени сме със задачата да направим пътуването ви по-леко и да ви отведем до истината.

— Шайка лъжци, това сте вие! Какво право има изобщо който и да е от вас да бъде тук? Настоявам да узная по чия воля сте тук?

— По твоята! — прозвуча гръмлив глас от една от постройките, най-внушителната в поселището.

Стреснат, Тони отстъпи крачка назад, в същия момент вратата на сградата се отвори и оттам излезе огромен мъж. Разнесе се миризма на гнили отпадъци и сяра. Тони онемя, изправил се лице в лице с... със себе си, но в уголемен размер. Другият се извисяваше много над него, беше с ръст поне три метра. Изглеждаше напълно идентичен, като

негово огледално отражение, но когато се взря, Тони откри разлики в някои детайли. Ръцете и ушите на гиганта бяха по-големи в съотношение с тялото, отколкото при Тони, докато очите бяха твърде малки и несиметрично разположени. Устата му беше много широка, а усмивката — крива. Държеше се властно и самоуверено.

— Сошо — промърмори на гиганта Баба, която все още стоеше близо до Тони. — Уакипаджан!

По тона ѝ личеше, че това не бяха ласкави думи. Тони бе благодарен заради присъствието ѝ, което донякъде уталожи уплахата му.

— А ти пък кой си? — попита го Тони.

— Хайде, хайде, господин Спенсър — засмя се гигантът и скръсти ръце на широките си гърди. — Със сигурност ме познаваш. Аз съм твоят по-висш Аз, всичко, което се надяваше и желаше да бъдеш. Самият ти, с помощта на неколцина от *твоите* благодетели, ме създаде. Хранеше ме, обличаше ме и с времето израснах по-силен, отколкото си беше представял, а сега аз моделирам теб. Първо ти беше мой създател, зачена ме в най-дълбоките кътчета на твоите потребности, и ти бях длъжник. Но аз бях прилежен и работлив и ти се отплатих многократно. И вече не се нуждаю от теб, за да съществувам. Защото съм по-силен от теб!

— Тогава се махай! Щом повече не се нуждаеш от мен, за да съществуващ, стягай си багажа и изчезвай... Не забравяй да вземеш със себе си и своите приятелчета.

— О, не мога да направя това, господин Спенсър — засмя се големият Тони. — Това е моята земя, върху нея съм се трудил цял живот. Ти може да постави началото, но аз изградих всичко върху нея. Преди много време сам ни разреши да се заселим тук, отстъпи ни унаследеното си право, а в замяна получи безопасност и сигурност. Сега ти се нуждаеш от нас.

— Безопасност и сигурност? — възкликна недоумяващо Тони. — Това някаква извратена шега ли е? Никога не съм имал никое от двете.

— Ах, господин Спенсър, не това е главното — отвърна другият с монотонен, почти хипнотизиращ глас. — Никога не е имало значение дали действително си разполагал с реална безопасност и сигурност, а дали си вярвал в това. Притежаваш удивителната способност да създаваш реалност от страдание и мечти, надежди и отчаяние, да

призовеш от дълбините си бога, който всъщност си. Ние просто те напътствахме, шепнехме ти онова, което имаше нужда да чуеш, за да реализираш потенциала си и да създадеш фантазия, която да ти помага да управляваш своя свят. Оцеля в този жесток и безсърдечен свят именно благодарение на мен.

— Но... — понечи да възрази Тони.

— Антъни, ако не бях аз — прекъсна го големият Тони и направи крачка към малкия, — ти щеше да си мъртъв. Аз спасих нищожния ти живот. Когато искаше да сложиш край на съществуването си, аз те придумах да продължиш да живееш. Ти си мой! Без мен не можеш да направиш нищо.

Тони усети как губи опората под краката си, като че ли едва се крепеше на ръба на невидима скала. Обърна се към Баба, но от нея се виждаше само смътен контур — тя изчезваше. Пред очите му сякаш се спусна плътна завеса и всички спомени от последните няколко дни изгубиха отчетливостта си. От земята започна да струи тъмна отрова и да се издига около него на издължаващи се ресни, които му пречеха да вижда и мисли ясно. Хищно отчаяние започна да къса плът от деликатните места, където сърцето му бе започнало да се стопля и порозовява, и да хвърля късове в дълбокия кладенец на самотата, който неизменно зееше в душата на Тони. Баба се изгуби напълно. Той беше сам и сляп. Падна на колене.

Тогава почувства нечий дъх, сладостен и опияняващ, да облъхва лицето му. После неговото свежо ухание бе заменено от гнилата воня, която и по-рано бе властвала във въздуха на това място. И тогава чу шепот:

— Ти си напълно сам, Тони, както заслужаваш. Щеше да е по-добре никога да не се беше раждал.

Вярно е, помисли си той. Беше сам и го заслужаваше. Беше убил обичта на всички, които му я бяха предложили, а сега не бе нищо повече от един смъртник. С това признание в него сякаш се срина и последната защитна стена от вътрешното му укрепление. Ледените бодли на ужаса пронизаха гърдите му, достигнаха сърцето му и го вледениха. Той започна да замръзва, да се превръща в леден камък отвътре навън, и с нищо не бе способен да спре този процес.

Тогава в далечината дочу детски глас, който се смееше и пееше, все повече приближавайки го. Не можеше да помръдне, едва дишаше.

Момиченцето никога не би го открило в тази мастилена тъмнина. Дори нямаше да забележи, че е там.

„Боже — започна да се моли мислено той, — помогни й да ме намери.“

Някъде далеч видя движение и светлина, която започна да нараства в унисон с усиливащата се детска песен, докато момиченцето не спря точно пред него. Беше може би пет-шестгодишно, имаше гарвановочерна коса и мургава кожа. На главата си носеше венец от бели цветя, а зад едното й ухо бе пъхнат бял трилиум. Имаше смайващо красиви кафяви очи, а лицето й бе озарено от усмивка.

Вече не беше сам. Тя го виждаше. Дълбоко облекчение се разля из него, напрежението в гърдите му понамаля и той започна да диша малко по-дълбоко.

Не мога да говоря, помисли той.

— Знам това, господин Тони — каза момичето със смях, — но понякога и мислите са достатъчни.

Той усети как вътрешно се усмихна. *Къде съм?*, помисли.

— *Сме*, господин Тони, къде сме? *Ние*, господин Тони, не сме сами.

Тя се завъртя със своята рокля на сини и зелени цветя и сякаш бе на театрална сцена, направи дълбок и бавен поклон. Присъствието й бе невинно и топло и Тони почувства как ледената му черупка омеква. Ако можеше да се засмее на висок глас, би го направил.

Добре тогава... къде сме?, помисли отново той.

Тя не отговори на въпроса му.

— Кой сте вие, господин Тони? — попита го момиченцето, наклонило глава на една страна, както правят децата, и зачака отговора му.

Провалил се човек, за когото няма надежда, помисли той и почувства как гърдите му отново бяха пристегнати от отчаянието.

— Наистина ли сте това, господин Тони? Провалил се човек, за когото няма надежда?

Поредица от образи се заредиха в съзнанието му, всичките в подкрепа на това самообвинение, в потвърждение на присъдата, която сам си бе издал.

— О, господин Тони! — възкликна момичето без помен на обвинение в гласа. — Вие сте много повече! — Това беше произнесено

като наблюдение, не като оценъчно твърдение.

Щом не съм провалил се човек, за когото няма надежда, помисли той, тогава кой съм аз?

Момиченцето започна да подскача около него, губейки се и появявайки се отново в полезрението му, и едновременно с това с напевен глас да изрежда, докосвайки пръстите на едната си ръка:

— Господин Тони, вие сте също могъщ воин, ученик, вселена, изпълнена с чудеса, момчето на Баба, осиновено от Татко Бог, с когото не сте достатъчно силен да скъсате връзката си, не сте самотник, прекрасен хаос сте, мелодия... — С всяка следваща дума ледените вериги, с които сякаш беше окован Тони, се късаха и той започваше да диша все по-свободно. В съзнанието му възникваха мисли, които целяха да оспорят и опровергават всяко твърдение на момиченцето, но той постепенно започна да се успокоява и в крайна сметка предпочете да гледа неговия танц и да слуша песента му.

Какво можеше да знае тя? Беше само едно малко момиче. Така си мислеше той, но думите на това малко момиче бяха изпълнени със сила, в това беше сигурен, защото проникваха чак до вледенената му сърцевина. Присъствието ѝ беше като ранна пролет, чиято топлина топеше снеговете и събуждаше новия живот. Тя спря точно пред него и нежно го целуна по бузата.

— Как се казваш? — Най-сетне съумя да прошепне той.

— Надежда! — отвърна тя с ослепителна усмивка. — Името ми е Надежда!

И последната преграда в него рухна, сълзи покапаха от очите му по земята. Надежда протегна ръка и повдигна брадичката му и той погледна надълбоко в невероятните ѝ очи.

— Опълчи се, господин Тони — прошепна тя. — В тази битка няма да си сам.

— На кого да се опълча?

— На своите празни фантазии, които ти пречат да познаеш същността на Бог. Бий се с тях.

— Как?

— Разгневи се и изречи истината.

— Мислех, че гневът е нещо нередно.

— Нередно ли? Аз се гневя на всичко, което е нередно.

— Коя си ти? — попита най-накрая той.

— Аз съм тази, която те обича непреклонно — отговори тя, сияеща, и отстъпи назад. — Господин Тони, когато се озовеш в тъмнина, не пали огън, не се обграждай с пламъци. Тъмнината не може да промени същността на Бог.

— Помислих, че Баба ме е изоставила... посред битката.

— Не те е изоставяла. Твоето собствено въображение я скри от погледа ти. Самият ти си причината да се чувстваш сам.

— Не знам как да спра да го правя — призна Тони.

— Довери се, господин Тони. Довери се. Независимо какво ти говорят разумът, емоциите или въображението.

— Но аз никак не съм свикнал да правя това.

— Знаем. Повярвай, че не си сам, че за теб има надежда. — Тя се усмихна и отново го целуна по бузата. — Господин Тони, просто се довери на майка си, която ти е дала дума. Можеш ли да сториш това?

— Ще вложa всичко от себе си — каза Тони по-скоро на себе си, отколкото на момичето.

— Нужно е единствено малко желание, господин Тони. Исус ще свърши останалото. Като повечето трайни неща, вярата също се нуждае от време, за да укрепне.

— Откъде знаеш толкова много? — попита Тони.

— По-възрастна съм, отколкото подозираш. — За трети път тя изпълни своя танц около него и за трети път го целуна по бузата. — Запомни това, господин Тони: талита куми^[2]! — Тя отстъпи назад, после отново се приближи и допря чело в неговото, вдишвайки дълбоко. — А сега се разгневи — прошепна тя.

И Тони почувства как гневът приижда. С рев, подобен на земеръсен тътен, той раздра тъмнината и тя се разпръсна като ято подплашени врани. Тони решително се изправи. Баба отново беше до него, наглед безстрастна, с изключение на тънката усмивка, която едва се забелязваше в ъгълчетата на устата ѝ.

— Ти си лъжец! — изрева той, вдигнал пръст към своя гротесков двойник. — Нямам нужда повече от теб. Лишавам те от всяко право, което някога съм ти дал, правото да имаш дума или власт в живота ми. Отнемам ти го още сега, на момента!

За първи път Тони видя как самоувереността на другия, поголемия Тони, се пропуква. Гигантът се олюля и отстъпи крачка назад.

— Не можеш да направиш това! — извика той. — По-силен съм от теб.

— Това може да е вярно — отвърна Тони, — но можеш да бъдеш по-силен от мен някъде другаде. Това е моята земя, мойт дом, моето сърце и вече не те желая тук. Изчезвай!

— Отказвам! — тупна с крак другият. — Нямах властта да ме накараш да си отида.

— Аз... — подвоуми се Тони, но после решително продължи: — Не съм сам.

— Ти! — изкрещя гигантът. — Ти винаги си бил сам... напълно сам. Не виждам никого тук, ти кого виждаш? И защо изобщо някой би пожелал да е с теб? Сам си и единственото, което заслужаваш, е да бъдеш изоставен. Аз съм всичко, което имаш!

— Лъжец! — изкрещя Тони яростно. — Цял живот ми говореше тези лъжи и ми причиняваше страдание. Но вече приключих с теб!

— Ти си сам! — изсъска другият. — Кой би се принизил толкова, че да бъде с теб?

— Исус! — Тони сам се изненада, изричайки това. — Исус! — повтори отново и добави: — А също така Светият Дух и Отецът на Исус.

— Отецът на Исус? Та ти мразиш Ощеца на Исус. Той уби родителите ти, той съсипа майка ти. — Огромното създание пристъпи към Тони, по лицето му бе изписано злорадство. — Той уби твоя единствен син, без време го запрати в небитието. Направи се на глух за всичките молитви, които отправяше към него. Как е възможно да вярваш на едно така зло същество, което е способно да убие твоя невинен син, както е убило своя собствен?

— Не вярвам! — извика Тони и знаеше, че това е истина.

По лицето на чудовището се изписа тържество.

Тони сведе очи, после хвърли поглед към Баба, която стоеше все така безучастна, приличаща на статуя.

— Не го познавам достатъчно, за да му вярвам, но Исус вярва на своя Отец и това за мен е достатъчно основание.

Неистинският Тони, огромен и страховит, започна да се смаява, дрехите му постепенно увиснаха по тялото му и той се превърна в жалко подобие на себе си. Превърна се в карикатура.

Тони почувства как го обзема вътрешен мир, както в присъствието на момиченцето.

— А другите, пазителите на стените, на теб ли са подчинени? — попита той жалкото смалило се чудовище.

Другият Тони като че ли понечи да отвърне нещо остро, но размисли и просто сви рамене примирено.

— Добре! — продължи Тони. — Искам да напуснеш това място и да отведеш със себе си всичките си лъжливи слуги. — Дузината чудати създания, които се бяха насъбрали около двамата по време на тяхната словесна схватка, както и двамината, които бяха го довели, нервно погледнаха към своя смалил се водач. В погледите на повечето личеше омраза и презрение към хленчещото жалко създание. Тъй като водачът им бе изгубил властта и влиянието си, намаляваше и тяхната власт. Дори Самонадейко и Тиранчо вече бяха сенки на онова, което бяха представлявали преди, и недоволството им заради това беше очевидно.

Разнородната шайка тръгна в колона по един по пътеката към най-близката пролука в каменния зид, всичките мърмореха и сумтяха, едва способни да понасят вече компанията си. Тони и Баба, които вървяха след тях, видяха нишки от черна светлина, които свързваха гърбовете им и не им позволяваха да се разделят. По време на краткия поход от време на време някой от тях дръпваше рязко съседа си, който се препъваше и падаше, предизвиквайки смях у всички останали.

Тони забеляза, че пътеката напред преминаваше през лабиринт от големи камъни и навлизаше в тъмната гора отвъд стената.

— Къде отиват? — попита Тони.

— Това не е твоя грижа, Тони — отвърна Баба. — Те ще бъдат съпроводени.

— Съпроводени? — изненада се Тони. — Но аз не виждам никой да ги съпровожда.

— Това, че не виждаш никого, не означава, че си нямат ескорт — отвърна с усмивка Баба.

— Предавам се. — Тони също се усмихна.

Двамата се спряха в подножието на високия зид, изпрацвайки с поглед отдалечаващата се унила групичка, която вече навлизаше сред първите иглолистни дървета.

Баба постави ръка на рамото на Тони.

— Днес се сражава достойно, синко. Но макар да разгроми тези свои врагове, трябва да си нащрек, защото гласовете им ще продължат да отекват в стените на твоите ум и сърце. Ще се върнат, ако им позволиш.

Нейното докосване го изпълни с увереност. Той разбра предупреждението ѝ.

— Но защо стените са още тук? Щом пазителите им си отидоха, не трябваше ли и те да изчезнат? Защо не ги събориш?

Двамата се обърнаха и тръгнаха към празните постройките.

— Тъй като ти ги построи — обясни Баба, — ние не можем да ги премахнем без твоето участие. Когато човек прибързано събаря стени, може да затрупа с отломките им хората, които обича. Свободата може да се превърне в оправдание за пренебрежението и липсата на състрадание към другите. Тя е като роза с тръни.

— Не разбирам. Защо е необходимо розите да имат тръни?

— За да ги хващаш с ръка внимателно и нежно.

Тони разбра.

— Но някога все пак ще рухнат, нали? Имам предвид стените.

— Разбира се, един ден ще рухнат. Но имай предвид, че те не са били издигнати за ден, Антъни. Изграждани са в продължение на много време и ще е нужно също много време, за да се разрушат. За щастие без пазачите, които ти току-що прогони, ще ти е доста по-трудно да ги поддържаш.

— На мен ли? — Тони бе изненадан. — Че защо ми е да ги поддържам?

— Ти ги изгради с мисълта да си осигуриш безопасност, или поне илюзията за безопасност. Те заместват доверието. Сам започваш да разбираш, че пътят към доверието е доста труден.

— Значи имам нужда от тези стени, така ли?

— Докато вярваш, че си сам и си единственият човек, на когото можеш да имаш доверие, ще са ти необходими. Мерките, които човек взима, за да държи злото навън от себе си, често го принуждават да живее заедно с него в загражденията, които е построил. Онова, което първоначално ти е осигурявало безопасност, впоследствие може да те съсипе.

— Но наистина ли нямам нужда от стени? Не са ли те все пак нещо добро?

Тони почувства как някой го прегърна отзад.

— Имаш нужда от граници — чу гласа на Исус, — не и от стени. Стените разделят, докато границите пораждат уважение. — Тони се отпусна в успокояващата прегръдка и от очите му неочаквано бликнаха сълзи и покапаха по земята. — Дори в материалния свят — продължи Исус — граници минават по най-красивите места, между океана и брега, между планините и равнините, там, където скалите на каньона срещат реката. Ние ще те научим как да се наслаждаваш на границите и да ни се доверяваш. Един ден повече няма да имаш нужда от стени.

Дори в момента, докато слушаше Исус, Тони чувстваше как вътрешните му стени постепенно се рушаха под напора на мисълта, че бива изцяло приет, заедно с всичките му недостатъци и несполуки, странности и гордост. Любов ли беше това? Това ли означаваше да бъдеш обичан?

— Хайде — обади се Баба, — Този-който-плаче-много, предстои ти още работа, а приближава моментът да тръгваш.

Исус извади кървавочервена носна кърпа и започна да бърше с нея очите и носа на Тони.

Стигнаха до пръснатите безразборно постройките, бивше обиталище на измамниците. Любопитен от какво са направени, Тони протегна ръка и докосна най-близката от тях. И въпреки че наглед изглеждаше солидна и стабилна, при съвсем лек натиск се сгромоляса, превръщайки се в купчина отломки и прах.

— Само фасади — отбеляза той с висок глас. — Лъжи без никакво съдържание.

Баба, която стоеше зад него, се усмихна лъчезарно.

— Харесва ми промяната, която забелязвам в гласа ти — каза тя.

— Какво означава тя?

— Че изцелението на душата предизвиква промени в гласа на човек, които околните забелязват.

— Хм! — Тони не се бе замислял върху това, но определено в него имаше логика.

— Имам нещо за теб, Тони — прекъсна разговора им Исус. — Скоро ще ти потрябва.

Той му подаде голяма халка с ключове — сигурно бяха десетки — с различни форми и размери.

— Какво е това?

— Как какво, ключове — промърмори Баба.
— Виждам, че са ключове, но за какво са?
— За да отключват ключалки — промърмори отново тя.
Тони знаеше, че тази игра ѝ се нрави.
— Какви ключалки?
— На врати.
— Какви врати?
— Всякакви. Много ключове, много врати.
— Предавам се — засмя се Тони и се обърна към Исус. — Какво искате да направя?
— Просто избери един ключ. Онзи, който избереш, в определен момент ще изиграе важна роля.
Тони се поколеба.
— Искаш да избереш само един ключ? Ами ако избереш грешния?
— Този, който избереш, ще е правилният, Тони — насърчи го Исус.
— Но... — продължаваше да е нерешителен Тони. — Защо ти не избереш вместо мен? Ти си с божествен произход, вероятно ще вземеш по-добро решение от мен.
Исус се усмихна, бръчиците около очите му направиха усмивката му по-лъчезарна.
— Трябва да проявиш инициатива, Тони, не да бъдеш марионетка.
— Значи... ми се доверявате да изберя?
— Изцяло! — кимнаха и двамата.
Тони, без да бърза, започна да прехвърля ключовете на халката, да ги разглежда внимателно, спирайки се ту на един, ту на друг, докато най-сетне направи своя избор. Ключът изглеждаше много стар, сякаш от отдавна отминала епоха. Твърде възможно бе с него да се е отключвала дъбовата порта на някой средновековен замък в Европа.
— Добър избор — похвали го Баба. — Браво. — От един джоб тя изкара нишка синя светлина, наниза ключа на нея и завърза двата ѝ края. После я постави на шията на Тони, пхна ключа под ризата му, погледна го в очите и му каза просто: — Тръгвай!

[1] Първо съборно послание на свети апостол Петър, 1:16. — Б.пр. ↑

[2] Арамейските думи, с които Исус съживява починалата дъщеря на началника на синагога Иаир. „И като хвана детето за ръка, казва му: талита куми, което означава: момиче, тебе казвам, стани!“, Евангелие от Марко, 5:41. — Б.пр. ↑

14. ДИЛЕМАТА

Това, което лежи зад нас, и това, което се простира
пред нас, е нещо незначително в сравнение с онова, което
се намира вътре в нас.

Ралф Уолдо Емерсън

— Маги?

— О, колко мило от твоя страна да ме навестиш. Къде се изгуби?
Всъщност няма значение, без това не искам да знам.

— Няма да ми повярваш, дори да ти разкажа. В момента не мога
да разбера нищо от това, което се случва в живота ми, и все пак
чувствам, че то има някакъв загадъчен смисъл. — Тони замълча за миг
и се вгледа през очите ѝ. — Виждам, че отиваш в болницата.

Намираха се на магистралата „Теруилигер“, тъкмо подминаваха
отбивките за наблюдение над река Уиламет. След като завиха надясно
по „Саутуест Кениън“, започнаха да се изкачват по гъсто застроения
хълм, който отдалеч винаги бе приличал на Тони на градче за
миниатюрни хора, построено от тухлички „Лего“. На този хълм
работеха някои от най-големите умове в медицината и учеха
многообещаващи студенти.

Когато приближиха закрития паркинг на болницата, Маги попита:

— Тони, защо правим това? Защо искаш да видиш себе си в
кома?

— Не мога да кажа точно — отвърна Тони. — Просто е едно от
онези неща, които човек чувства, че трябва да направи.

— Хм, мога и без да чета по езика на тялото, да разпозная кога
някой крие от мен истината или ми спестява нещо от нея. Е, каквато и
да е причината, надявам се да си заслужава.

Тони не отговори и Маги го остави на мира.

— Маги, може ли да ти задам един въпрос от медицинско естество?

— Разбира се. Дано знам отговора.

— Кървят ли мъртъвците?

— Въпросът ти не е от трудните. Мъртъвците не кървят. За да има кървене, нужно е да има и работещо сърце. Защо питаш?

— Просто от любопитство — отвърна Тони. — Сетих се за нещо, което мой познат ми каза преди време. След твоя отговор фактът, че мъртъвците не кървят, ми изглежда очевиден.

— Нищо не е очевидно, ако не го знаеш — отбеляза Маги и спря на едно от свободните места. После извади от жабката един бадж и го пусна в дамската си чанта.

— Какво, нямаш ли собствен пропуск за паркинга? — подразни я Тони.

— Не, има списък. Някои чакат от години, така че няма надежда да получа свое запазено място скоро.

— А аз си мислех, че сестрите съществуват, за да ни пазят от лекарите — каза той и се изкиска.

Маги слезе от колата и се запъти към най-близката сграда — огромен бял блок, която беше свързана посредством топла връзка с основната болница, боядисана в жълто-кафяво.

Когато минаха покрай паметника с вечния огън и плочата с името на детската болница „Дорнбехър“, Тони попита:

— Защо отиваме в тази посока?

— Първо ще се отбия да видя Линдзи, затова — промърмори Маги тихо.

Тони предпочете да замълчи. Сега беше зависим от нея.

Две пластики стояха като на стража пред главния вход на детската болница „Дорнбехър“. Едната представляваше куче, балансиращо върху камъни, а другата — подобно на котка или маймуна, животно, покачено върху главата на коза. Композицията посрещаше с хумор посетителите на едно заведение, което иначе би навявало мрачни мисли от самото начало.

— Може да не ти се вярва, Тони — прошепна Маги, — но колкото и тежки моменти да съм имала тук, смятам това за едно от най-благородните и прекрасни места, на които съм работила. А работата ми тук е най-добрата, която съм вършила.

— Вярвам ти — отвърна той. Беше изненадан колко просторно и приветливо, осветено и чисто беше болничното фоайе. Вляво имаше детски къщички за игра, а вдясно — кафене от веригата „Старбъкс“, с обичайната опашка от пристрастени към кофеина клиенти пред него. Влязоха в претъпкания асансьор и Маги натисна бутона за десетия етаж.

— Десети етаж, южно крило, педиатрично отделение — обясни тя на Тони, без обаче да помисли как би прозвучало това на околните. Няколко погледа, няколко смутени усмивки, останалата част от пътуването нагоре премина в неловка тишина, като пътниците сякаш чакаха с нетърпение да дойде време да излязат.

Маги слезе на „Морско конче“ — всеки етаж, сектор и отделение бяха именувани на различни морски създания. Подминавайки сектора за междинни грижи „Морски таралеж“, те продължиха към отделението „Хематология и онкология“, което се наричаше „Морска звезда“. Тъкмо преди да влязат, Маги прошепна:

— Тук са мои приятели, дръж се прилично.

— Да, да, разбира се — увери я Тони, а после със съвсем различен тон продължи: — Благодаря ти, Маги!

— За нищо — промърмори Маги и отвори вратата.

— Маги!

— Здравей, Мисти!

Маги се отправи към рецепцията, където я посрещна и прегърна висока брюнетка. Тя се въздържа да я целуне, както обикновено правеше. И без това нещата бяха достатъчно объркани.

— На смяна ли си днес?

— Не, просто се отбих, за да видя Линдзи.

Неколцина други служители, заети да разговарят по телефона или с друга работа, помахаха, усмихнаха ѝ се или ѝ кимнаха за поздрав.

— Потърси Хайди, тя беше при нея преди няколко минути. Аз както винаги съм заета да контролирам трафика, знаеш как е. А, ето я и самата Хайди.

Маги се обърна и една стройна блондинка със спокойна усмивка я поздрави с бърза прегръдка.

— Здравей, Магс, дошла си да видиш Линдзи? — Маги кимна и Хайди продължи: — Тя си поигра два часа и се измори доста. Не се

изненадвай, ако я завариш заспала. Тя е истински боец и малко съкровище. Бих я взела у дома, ако позволявах.

— Аз също с радост бих я взела у дома — отвърна Маги и Тони почувства как сърцето ѝ се сви от жал. — Просто ще вляза тихичко в стаята ѝ и ще поседя при нея няколко минути. Всъщност запътила съм се към неврологията.

— Има ли нещо, за което да се тревожа? — вдигна въпросително вежди Хайди.

— Да не би да си болна? — попита Мисти иззад плота на рецепцията.

— А, не, просто друг... приятел е там. Днес реших да съчета посещенията.

— Ясно — каза Хайди. — Хайде, че и мен ме чака обиколка. — Тя отново прегърна колежката си. — Маги, знай, че всички тук се молим за Линдзи.

— Благодаря ти, скъпа — отвърна Маги. — Това е най-доброто, което можете да сторите за нас сега.

Тони не бе казал и една дума, погълнат от емоциите на Маги и топлия поток на разговора. Маги добре познаваше отделението и след малко вече вървяха по коридора, на който се намираше стая №9.

— Колежките ти са мили — отбеляза Тони — и симпатични!

— Ха-ха! — Маги се изкиска тихичко. — Хората, които работят тук, са най-добрите, но не си прави грешни заключения по миловидния външен вид на тези двете. Ананасовата принцеса, тоест Мисти, е кучето пазач на този етаж и ако се опиташ да се промъкнеш покрай нея дори със запушен нос, тя ще ти откъсне главата и ще те накара да я оставиш на рецепцията, за да не заразиш някого. Най-сериозно трябва да се подхожда и към Камериерката. Наричат я още Русата бомба, като ударението винаги е върху „бомба“. — Маги отново се засмя тихичко, след което продължи: — И когато се справиш, да не тръгнеш да сваляш колежките ми. Проверих те в Гугъл, репутацията ти сред жените не е толкова похвална.

Когато стигнаха стаята на Линдзи, Маги тихо отвори вратата и безшумно влезе. Крехко момиче спеше дълбоко на болничното легло, чиято горна част бе вдигната за удобство. Опадалата коса само подчертаваше детската му красота и невинност. Едната му ръка бе отпусната върху плюшен динозавър — по-конкретно стегозавър, ако се

съдеше по дългите израстъци по гърба и опашката, а единият му крак беше отвит. Дишането му беше спокойно и ритмично, ала в него все пак се долавяше усилие.

За Тони гледката беше почти непосилна. Не бе си позволявал дори да доближава детска болнична стая, откакто... Бяха минали много години оттогава. Усещаше в себе си мощния импулс да се затвори, да избяга, но се възпротиви. Освен от своите емоции, той бе завладян и от дълбоката и силна, почти свирепа обич, която Маги изпитваше към болната девойка. Нейните чувства го подкрепиха в битката с първоначалния импулс. И Тони постепенно надделя. Състраданието на Маги сякаш го бе хванало за ръката тъкмо когато се канеше да се оттегли, отказвайки да го освободи. Той се вслуша. Вдиша от въздуха в помещението. Всичко му бе така познато.

— Не е честно — прошепна той, макар да не бе възможно никой друг, освен Маги, да го чуе.

— Така е — отвърна тя, също шепнешком, за да не смути съня на детето.

Той се подвоуми, преди да зададе въпроса си, защото бе наясно, че колкото повече научеше за това момиче, толкова по-лично щеше да стане отношението му към него, но все пак попита:

— Каква каза, че е диагнозата ѝ?

— ОМЛ — остра миелогенна левкемия.

— Тя се лекува, нали? — попита той с надежда.

— Почти всяка болест се лекува. Проблемът при нея е, че пробата ѝ за Филадельфийска хромозома е положителна, а това прави изхода много несигурен.

— Филадельфийска хромозома? Какво е това?

— Случай, при който част от една хромозома се прехвърля в друга. Ще се опитам да ти го обясня ето така: в момента Линдзи спи в стая №9, която е част от Филадельфийската хромозома. От стая №22 е взето обзавеждане, натъпкано е в стая №9, но само малка част от нещата в хромозома 9 са преместени в №22 и нищо в крайна сметка не е на мястото си. Ето каква е иронията. Ако Линдзи имаше синдром на Даун като Каби, шансовете ѝ щяха да са по-добри. Някои неща в този живот просто са пълен абсурд. И колкото повече се опитваш да си ги обясниш, толкова по-абсурдни ти се струват.

— Каква е прогнозата на лекарите? — попита най-сетне Тони, без да бе сигурен, че желаше да чуе отговора. Знанието понякога беше твърде тежко бреме, но може би посредством споделянето хората имаха възможност да намалят индивидуалната тежест, която понасяха.

— При положение че се направи трансплантация, проведе се химиотерапия и се изпълнят други подобни процедури, предвижданият шанс да оцелее е 50 процента, но Филадельфийската хромозома доста ограничава вероятността за възстановяване. Отгоре на всичко бащата на Линдзи е от смесена раса, което прави намирането на донор много трудно, а самият той не може да бъде открит. Обсъжда се възможността за трансплантиране на стволови клетки от кръв на пъпна връв, но това също крие своите рискове. В крайна сметка, нуждаем се от чудо.

Двамата останаха мълчаливи. Маги гледаше болното момиче, сякаш бе нейно собствено дете, и тихо се молеше, докато Тони се бореше със своята дилема. В болницата имаше много деца като Линдзи и всяко от тях бе център за нечий живот. Бе жестоко да избере само едно от тях! Не беше ли най-добре да излекува себе си? Той имаше връзки в системата на здравеопазването, благодарение на които би могъл да спаси не един, а много животи. Сега беше друг човек, в него бяха настъпили значителни промени. Дали Баба би му се разгневила, ако избере да спаси себе си? Не, със сигурност щеше да го разбере.

Взимането на това решение беше като игра на теглене на въже. Тъкмо когато изглеждаше, че у него се е затвърдил изборът да спаси себе си, погледът му отново попадна на крехкото същество, в което гаснеше един живот, изпълнен с нереализирани възможности. Тони не би се подвоумил и за миг, ако от другата страна на везните беше неговият син, но... това момиче не бе негово дете.

— Може ли да тръгваме? — попита шепнешком той.

— Да. — В гласа на Маги се долавяше умора и примирение. Тя стана, приближи се до момичето и нежно постави ръка на главата му. — Скъпи Исус, нямам силата да угася любовта си към това дете, затова те умолявам за пореден път да извършиш чудо. Моля те, излекувай я! Вярвам в теб, дори да я излекуваш, взимайки я при себе си, наистина ти вярвам.

Тя се наведе, за да целуне Линдзи.

— Недей! — предупреди я Тони и тя се спря, след което нежно погали голата и красива детска глава.

* * *

Те излязоха от хематологичното отделение и се отправиха към асансьорите, за да слязат с етаж надолу, на деветия, който свързваше университетската болница, детската болница „Дорнбехър“ и портландския медицински център за ветерани. От топлатата връзка се виждаше подобната на паяжина мрежа от трамвайни линии, по която служители, пациенти и посетители идваха в комплекса или слизаха до Макадам авеню, което се виеше покрай реката.

Щом влезе в болницата на Орегонския университет за здраве и науки, тя се отправи директно към асансьорите, качи се в един от тях и натисна бутона за седмия етаж.

— Благодаря ти, Тони — каза Маги едва чуто, но ясно и отчетливо. — Имах нужда да я видя днес.

— Няма защо — отговори той. — Виждам, че я обичаш.

— Просто нямаш представа колко — отвърна тя. Не беше изцяло права, защото той все пак можеше да усеща емоциите ѝ.

Излизайки от асансьора, Маги мина покрай интензивното отделение на травматологията, пресякоха залата за изчакване, минаха по един коридор, в края на който завиха към отделението за интензивни грижи на неврологията, което се намираше срещу отделението за междинни грижи. Маги вдигна слушалката на болничния телефон и уведоми рецепционистката от другата страна на заключените врати, че е дошла на посещение на Антъни Спенсър. Вратите се отвориха и тя влезе директно при рецепционистката.

— Името ми е Маги Сондърс и съм дошла на посещение при Антъни Спенсър.

— Не сме ли се срещали? — усмихна се младата жена. — Изглеждате ми позната.

— Вероятно сме се виждали някъде из района. Работя в отделение „Хематология и онкология“ в „Дорнбехър“.

— Да, сигурно сте права — кимна жената и направи проверка в компютъра си. — Да видим, Маги Сондърс. Да, има ви в списъка. Но

не сте роднина, както виждам.

— А вие какво си помислихте първоначално? — Двете се усмихнаха. — Но го познавам добре. — Едва не се изпусна да добави „откакто е в кома“, но за щастие се усети навреме. — Брат му ме добави в списъка.

— Тоест Джейкъб Спенсър? — Маги кимна и рецепционистката продължи: — Знаете, че е позволено да влизат само по двама посетители наведнъж, нали?

— Разбира се — потвърди Маги. — Е, навярно желаещите да го посетят не се редят на опашка.

В последните й думи се прокрадна сарказъм, но за това стана причина по-скоро нервността. Рецепционистката отново погледна монитора.

— Вие сте четвъртата в списъка — каза тя и се усмихна отново.

— Четвъртата? — изненада се Тони. — Кои са другите трима?

— Другите предполагам са членове на семейството му? — подпита Маги.

— Да, Джейкъб Спенсър, Лори Спенсър и Анджеа Спенсър. След тях сте вие. Сега при него няма никого. В стая №17 е, ако желаете да влезете веднага.

— Благодаря ви — каза Маги с облекчение и тръгна.

— Ама че работа! — изруга Тони. В главата му се блъскаха множество мисли.

— Замълчи! — предупреди го Маги тихо. — Ще говорим за това след минута.

Влязоха в светла стая, в която лежеше мъж, свързан посредством маркучи и кабели към множество уреди. Помещението изпълваше ритмичният шум на апарата за командно дишане. Маги застана така, че Тони да може добре да вижда себе си.

— Изглеждам ужасно! — възкликна той.

— Ами почти си мъртъв — отвърна Маги и обходи с поглед апаратурата. — Ако се съди по показанията на уредите, в мозъка ти не протича кой знае каква активност. Няма почти никого на горния етаж, така да се каже.

Тони не обърна внимание на последния коментар. В главата му все още цареше хаос.

— Не мога да повярвам, че бившата ми съпруга идва тук, както и Андже́ла.

— Лори от списъка ли е бившата ти съпруга? Колко време бяхте женени? А коя е Андже́ла?

— Да, Лори е бившата ми съпруга. Живее на Източното крайбрежие, а дъщеря ни Андже́ла живее близо до нея, най-вече за да е далеч от мен, предполагам... Женени бяхме... ъм... кой път имаш предвид?

— Как така „кой път“? Били сте женени повече от веднъж? — Маги не можеше да повярва на ушите си и сложи ръка пред устата си, за да не се разсмее. — Защо досега не си ми разказвал за това? — попита го, говорейки в шепата си.

— Ами... — Тони не знаеше как да отговори, че да не предизвика нов порой от въпроси. — Така е. Женил съм се два пъти в живота си, и двата пъти за една и съща жена, но наистина се срамувам от начина, по който се отнесох с нея, така че... Всъщност не ми се щеше да обсъждаме точно този въпрос.

— А Андже́ла? Твоята дъщеря.

— Бях ужасен баща. Физическото присъствие на мъж в семейството не компенсира липсата на баща. В определен смисъл никога не съм присъствал в живота ѝ.

— Знае ли тя?

— Кой да знае, какво да знае?

— Твоята бивша. Знае ли, че съжаляваш?

— Съмнявам се. Никога не съм ѝ казвал. Не си давах сметка какво съм сторил и какъв задник... Знаеш ли... ти познаваш само малка част от моя характер, който съвсем не е възхитителен... Между другото съжалявам за това...

— Тони, никога не съм срещала човек, който да е изцяло лош. Отчасти лош, да, но никога изцяло. Всеки някога е бил дете, а това ме кара да вярвам, че за всеки има надежда. Хората се държат лошо поради конкретна причина, често без самите да знаят каква е тя. Може причината в момента да не е явна, може да отнеме доста време, докато бъде открита, но такава неизменно съществува.

— Да, в момента и аз търся и съм обнадежден, защото мисля, че започвам да разбирам някои неща.

Маги беше достатъчно тактична, за да не продължи да го разпитва, и за кратко и двамата се умълчаха, всеки отдаден на свои мисли.

Първа Маги наруши мълчанието:

— В такъв случай... техните посещения са изненада за теб?

— Всичко е изненада за мен — промърмори той. — Предполагам ти също обичаш изненадите?

— Хей, изненадите са нещо много ценно. Напомнят на човек, че не е Бог.

— Интересно! — отвърна Тони. — Напомни ми някой път да ти разкажа за един разговор, който водих с... Няма значение.

Маги изчака.

— Та... докато Кларънс не ни каза, няхах представа, че Джейк живее дори в тази част на страната. Последното, което чух за него, беше, че бил някъде в Колорадо. Лори и Анджела ме мразят и в червата, затова не мога да си обясня тяхното желание да идват тук, освен ако... — Той направи пауза, мислейки за някаква възможност. — ... Освен ако смятат, че умирам, и са дошли да приберат наследството си.

— Това предположение е доста грубичко и малко параноично, не смяташ ли? Не допускаш ли да са дошли от загриженост?

Мълчание. На Тони не беше му хрумвала тази възможност.

— Тони, само не ме оставяй сама тук!

Разговорът бе тласнал мислите на Тони в неподозирана посока и той внезапно си беше спомнил нещо, което го бе встретило.

— О, не! — възкликна той, а в гласа му се долавяше надигаща се паника.

— Тони, замълчи! — Той бе извикал толкова силно, че Маги сериозно се разтревожи, че някой може да го чуе. — Какво става? Какво се случи?

— Завещанието ми! — Ако можеше в този момент да тръгне да тича, със сигурност би го направил. — Маги, промених завещанието си точно преди да се случи цялата история с комата. Бях напълно забравил за него до този момент. Не мога да повярвам! Какво направих?

Маги долови тревогата в гласа му.

— Тихо, Тони, успокой се. Променил си завещанието, какво толкова е станало? Това си е твоето завещание.

— О, Маги, не разбираш! Държах се като пълен идиот, като параноик, мислех, че всички искат да ме измамят, пиех твърде много и...

— И какво?

— Маги, трябва да ме разбереш, не бях с ума си.

— А сега с ума си ли си? — Маги едва не се засмя високо след своя ироничен въпрос, но се въздържа, за да не нарани Тони. — Каж ми какво толкова направи, че сега така си скубеш косите?

— Оставих всичко на котките!

— Какво си направил?! — Маги не знаеше дали да вярва на ушите си.

— Оставих всичко на котките! — повтори Тони. — Направих ново завещание, в което оставих цялото си имущество на благотворителна организация, чиято дейност е посветена на котките. Просто избрах първата, която излезе като резултат в Гугъл.

— Котки? — поклати глава Маги. — Но защо котки?

— По глупави съображения. Винаги съм имал афинитет към котките. Нали знаеш, те са майстори в манипулацията и се идентифицирах с тях. Но основната причина беше чистата проклетия. Лори ги мрази. Това щеше да е моят начин да покажа на всички среден пръст от отвъдното. Не че вярвах, че ще мога да видя реакцията им, но си мислех, че така поне ще умра удовлетворен.

— Тони, аз харесвам котки, но въпреки това смятам, че това е една от най-подлите и жестоки постъпки и изобщо най-тъпото нещо, което съм чувала.

— Да, сега знам това, повярвай ми. Не съм вече същият човек, който бях, но... — Той изстена. — Не мога да повярвам. Каква ужасна каша забърках.

— И така, Тони... — рече Маги, опитвайки се да потисне импулса да се нахвърли с яростни думи и ругатни върху този мъж. — Защо по-точно сме тук днес? Защо поиска да дойдем? Не искаше просто да видиш очарователната си физиономия, нали така?

Тони вече не беше убеден, че желаете да спаси от смъртта себе си. Не беше сигурен дали въобще искаше да взима решението кого да спаси. Кой беше той, че да прави такъв важен избор? Исус и Баба го

бяха уверили, че може да изцели когото си избере, но това решение се оказваше твърде сложно и той започваше да се замисля дали всъщност подаръкът, който му бяха направили, не беше проклятие. Почувства се безпомощен. В съзнанието му изплуваха образите на телевизионни евангелисти, лечители и шоумени. Как точно можеше да бъде изцелен един болен човек? Не беше се сетил да попита.

— Тони! — повика го Маги.

— Извинявай, Маги. Опитвам се да измисля нещо. Би ли поставила ръка на челото ми?

— Да поставя ръка на челото ти? А защо просто не те целуна и не те изпратя там, откъдето си дошъл? — заплаши го Маги.

— Вероятно го заслужавам, но, моля те, направи каквото те помолих.

Без колебание Маги протегна ръка и я постави на челото на Тони. Задържа я там.

— Исусе! — възкликна Тони. Не знаеше какво да прави. Изглежда, изборът беше очевиден. Той трябваше да живее. Трябваше да поправи толкова много грешки, само една от които беше завещанието му.

— Това молитва ли беше, или възклицание? — попита Маги.

— Може би по малко и от двете — призна Тони. Той вече бе решен не само да направи трудния избор, но и да й разкрие своята дилема. — Маги, изправен съм пред тежка дилема. От известно време се опитвам да взема решение и не знам какво да правя.

— Ммхм, да чуем за какво става въпрос.

— Маги, Бог ми каза, че ми предоставя възможността да излекувам един човек, и дойдох тук, за да спася себе си. Но не съм сигурен дали това е правилното реш...

— Какво?! — Маги дръпна ръката си от челото на Тони като ужилена.

— Знам, знам. — Тони се опитваше да открие правилните думи, за да й обясни.

На вратата тихо се почука и в стаята надникна жена в болнична манта. Тя се огледа, сякаш очакваше да види повече от един посетител. Маги, все още потресена, бе застинала с ръка над главата на Тони. Това никак не успокои сестрата на вратата.

— Всичко наред... — Жената направи пауза, вдигайки въпросително едната си вежда. — ... ли е?

Маги свали ръката си колкото ѝ бе възможно по-спокойно и естествено.

— Да! Абсолютно всичко е наред, всички тук сме добре. — Маги се усмихна със своята най-невинна усмивка и отстъпи от леглото. Това сякаш поуспокои сестрата. — Ние... — Тя прочисти гърлото си. — Аз съм на посещение на моя добър приятел и вероятно сте ме чули... тъъ... да се моля за него.

— О, вече сме „добри“ приятели? — не можа да се сдържи Тони.

Сестрата огледа стоята втори път, за да се увери, че всичко си е на мястото, а после ѝ кимна с усмивка, която сякаш казваше „жал ми е, задето си чалната“.

— Приключват ли вече, защото има други хора, които чакат да посетят пациента. Искам да им кажа след колко време ще могат да влязат.

— О! — възкликна Маги. — Аз приключих!

— Не, не сме приключили! — възрази Тони.

— Да, приключихме — настоя Маги, но се сети за сестрата и с извинителен тон поясни: — Имам предвид... себе си и Бог. Свърших това, за което Той ме беше изпратил. Молитвите, както знаете, могат да бъдат произнасяни навсякъде и по всяко време, така че, щом чакат други посетители, аз мога да си тръгна на момента, да се изнижа покрай вас, за да могат те да влязат веднага. Ще се върна друг път.

Сестрата задържа вратата за миг, като че ли двоумейки се какво да направи, но накрая отвори и позволи на Маги да излезе.

Маги мина покрай нея и се отдалечи по коридора. Щом реши, че е достатъчно далеч, за да не я чуе сестрата, тя прошепна през стиснати зъби:

— Прости ми, Господи, току-що излъгах, че съм се молила.

— Госпожо?

Сестра Орлови уши мълчаливо бе вървяла след нея, очевидно с намерението да държи под око странната жена. Маги завъртя очи и се обърна с усмивка към жената.

— Моля се... Просто се моля — увери я тя шепнешком. — Навик. Е, благодаря ви за помощта. Сега ще тръгвам.

Тя се обърна и отново тръгна по коридора към рецепцията, където рецепционистката разговаряше с привлекателна жена в елегантен костюм и мъж в характерното за Северозапада облекло: джинси, поларена блуза и непромокаемо яке. Очевидно тема на техния разговор беше Маги, защото когато я видяха, посочиха към нея.

— Не мога да повярвам! — възкликна Тони с нервност в гласа. — Това е Лори, а с нея е Джейк. От години не съм виждал и двамата. Какво ще правим?

— Маги? Ти ли си Маги? — Джейк пресрещна Маги и я прегърна нежно. — Толкова се радвам, че най-сетне имам късмета да се запозная с теб — каза той и отстъпи назад с усмивка.

Усмиваше се искрено и топло и Маги отвърна спонтанно със същото.

— Джейк, чудесно е, че се срещаме! — Тя се обърна към красивата жена, която току-що се бе присъединила към тях. — А вие сигурно сте Лори. Трябва да кажа... ако Тони можеше да узнае, че сте тук на посещение, сигурна съм, че за него щеше да е голяма... и прекрасна изненада.

— Е, хайде, не се престаравай! — смърри я Тони.

Лори взе ръката на Маги с двете си ръце и я задържа, сякаш за да изрази благодарността си.

Маги хареса Джейк и Лори веднага, Тони го почувства.

— Обречен съм — проплака той.

Маги не му обърна внимание.

— Вероятно сте права по отношение на изненадата — каза със смях Лори. Лицето ѝ беше ведро и живо. — През последните години общувахме единствено чрез адвокати, които поне ни предпазваха да не се нахвърлим един на друг. Сигурна съм, че ви е разказал разни ужасии за мен.

— В интерес на истината, не е — отвърна Маги честно. — Не говореше много за семейството си или за личния си живот. — Тя забеляза, че Джейк сведе поглед към пода, и бързо добави: — Знам, че напоследък полагаше усилия да се промени. Разказа ми какъв ужасен човек е бил, как е отблъсквал всекиго, колко зле се е отнасял с хората...

— Хайде стига толкова — обади се Тони. — Мисля, че схванаха мисълта ти.

Маги продължи:

— Всъщност, като се замисля, може би отчасти мозъчният тумор беше отговорен за неговата проклетия. Аз съм медицинска сестра и имам известни познания за тези неща. Туморите могат да предизвикат странни промени в представата, която човек има за себе си и за другите.

— Ако това е така — каза Лори с тъга, която се забелязваше в ъгълчетата на очите ѝ, — тогава туморът се е появил преди много години. Смятам, че всичко се дължи по-скоро на загубата на Гейбриъл.

— Гейбриъл? — попита Маги.

Лори като че ли се сепна, но след миг продължи:

— О, значи Тони не ви е казал за Гейб. Но не е за учудване, това беше „завинаги“ забранена тема.

— Съжалявам — каза Маги, протегна ръка и хвана Лори за лакътя. — Не, не знам нищо за него, но ако е твърде болезнено за вас, моля ви, не се чувствайте длъжна да ми разказвате.

— Не, вероятно трябва да знаете. Това беше най-трудният период в живота ми, в живота и на двамата ни. С времето Гейб се превърна за мен в драгоценен спомен, но за Тони смъртта му беше пропаст, от която той никога не съумя да излезе. — Една сълза се търкулна по бузата ѝ и тя бързо я избърса с ръка. — Гейб беше първото ни дете и най-скъпото в живота на Тони. Започна да се оплаква, че го боли коремът, взе да повръща и веднага след петия му рожден ден го заведохме на лекар, който го изпрати на скенер и се установи, че има тумори в черния дроб. Някакъв рядък вид чернодробен рак, хепатобластом. Туморите вече бяха метастазирали и нямаше какво да сторим, освен да го гледаме как си отива. Беше ужасно, но вие сте медицинска сестра, знаете как е.

— Така е, скъпа — отвърна Маги и прегърна Лори. — Работя в детска онкология, наистина знам. Толкова съжалявам.

Лори остана в обятията ѝ още малко, после отстъпи назад и извади от дамската си чанта пакет носни кърпички. След това продължи разказа си:

— Както и да е, мисля, че Тони започна да обвинява себе си за смъртта му, колкото и глупаво да звучи това сега. После обвини мен. Гейбриъл се роди с твърде ниско тегло, което лекарите смятат, че понякога е предпоставка за развиването на тази болест. Тони реши, че

вината за ниското му тегло поради някаква причина беше моя. След това започна да обвинява лекарите и, разбира се, Бог. Известно време и аз обвинявах Бог. Но установих, че когато човек започне да вини Бог за злото, не остава никой, на който да се доверява, а аз не можех да живея по този начин.

— Да — кимна Маги с разбиране. — И аз открих същото за себе си. Не можеш да се довериш на някого, който не си убеден, че те обича.

— После... — Лори въздъхна дълбоко. — С Тони преживяхме ужасен развод, всъщност два, но въпреки всичко все още си спомням мъжа, в когото се влюбих за първи път. Затова с Анджела се качихме на първия полет, когато научихме за инцидента.

— Анджела?

— Да, последният разговор с баща ѝ беше всъщност ожесточена кавга и тя му каза, че ѝ се ще да е мъртъв. Разговаряха по телефона по време на едно от пътуванията му на изток, малко преди да изпадне в кома. Сега тя е в чакалнята. Когато се качихме тук, реши, че още не е готова да го види. Сигурно ще ѝ трябва малко време.

— Толкова съжалявам. Ако има нещо, което мога да направя за вас, просто ми кажете — каза Маги и се обърна към Джейк, който до този момент мълчаливо бе слушал с твърдото изражение на корав, обрулен от живота човек, който носи нежно сърце. — Джейк, имаш телефонния ми номер, нали?

— Не, но бих искал да го имам. — Двамата набързо си размениха номерата. — В момента живея в рехабилитационен център, докато стъпя на краката си. Там съм от няколко месеца, но вече имам стабилна работа и се надявам съвсем скоро да се изнеса в собствено жилище. Лори ми купи телефон, за да е по-лесна връзката с мен.

— Благодаря ти, Джейк. Не зная много за взаимоотношенията ти с брат ти, но все пак знам достатъчно, за да съм наясно, че го е грижа за теб.

Той се усмихна широко.

— Благодаря ти за тези думи, Маги. Те означават много за мен. Тони беше победителят, а аз неудачникът и за дълго време между нас беше зейнала огромна бездна. Много труд положих, за да се върна към нормалния живот, и ми се искаше... — Сълзите, които до този момент бе възпирал, сега бликнаха от очите му. — Просто ми се искаше да

знае колко усилия положих. Мисля, че можеше да се почувства горд с мен. — Той бързо изтри очи и се усмихна. — Извинявай. Напоследък често ми се случва. Приемам го като признак за излекуване.

Маги отново го прегърна. Усети слаба миризма на никотин и евтин одеколон, но това нямаше значение. Този човек беше стойностен.

— Маги? Трябва да те питам нещо. Знаеш ли дали Тони е подписал декларация за отказ от реанимация? Лекарите ни казаха, че няма такава в регистъра, затова се питахме дали не е останала в офиса му или някъде другаде.

— Не знам за съществуването на такава декларация — отговори Маги, а после бързо добави: — Но мога бързо да разбера. Възможно е също да има пълномощно някъде. Ще видя какво мога да науча и ще ви кажа, става ли?

— Ще бъде добре. Лекарите ни казаха, че изгледите не били благоприятни.

— Е, вие двамата идете да го видите. Всички ще продължим да се молим за чудо, докато се вземе решение.

Джейк и Лори й благодариха и се запътиха към стаята на Тони.

— Имаш ли нещо да ми кажеш? — попита Маги през зъби.

— Не, нямам. — Гласът на Тони прозвуча подрезгавял и Маги не каза нищо повече.

Излязоха от отделението и влязоха в чакалнята. Маги се спря и огледа хората вътре, които или разговаряха един с друг, или четяха списания.

— Това е тя — каза Тони, все още много унил. — Красивата чернокоса жена, която седи в ъгъла и пише съобщение на телефона си. Мислех си да опитам да оправя нещата между нас, но по онова време почти не изтрезнявах. Не знам какво да... — Гласът му изтъня. — ... й кажа. Вече не знам какво да кажа на когото и да било.

— Тогава, Тони, просто слушай.

Маги тръгна към младата жена, чиито очи бяха силно зачервени, но това никак не накърняваше красотата ѝ. Когато Маги застана пред нея, тя вдигна поглед и наклони глава на една страна:

— Да?

— Здравейте, казвам се Маги Сондърс и работя като медицинска сестра в детската болница „Дорнбехър“. Вие сте Анджела Спенсър,

нали?

Младата жена кимна.

— Аз, госпожице Спенсър, не само работя тук, но и познавам баща ви лично.

— Наистина ли? — Анджела се поизправи в стола и пусна телефона в дамската си чанта. — Откъде се познавате с баща ми?

Маги не бе подготвена за този въпрос.

— Ами... запознахме се в църквата.

— Почакайте! — Анджела беше смаяна. — Запознали сте се с баща ми в църква? С баща ми? Сигурна ли сте, че говорим за един и същи човек?

— Да, баща ви е Антъни Спенсър, нали?

— Така е, но... — Тя бързо огледа Маги от главата до петите. — Не ми изглеждате негов тип.

Маги се засмя.

— Какво имате предвид? Че не съм слабичка, миниатюрна женица, която си знае мястото и не си отваря много устата, така ли?

Анджела се усмихна.

— Не, извинете, имах предвид... Е, хванахте ме.

Маги се изкиска и седна до Анджела.

— Знаете ли, с баща ви не сме „двойка“, а просто приятели, които се запознаха наскоро в църквата.

— Не мога да повярвам, че татко е стъпил в църква. Имаше някакъв неразрешен проблем с религиозните места.

— Може би тъкмо това е причината да се сбlijим. И аз имам подобен проблем. Не че църквите не дават на човек нещо много ценно, но понякога то остава далеч на заден план, заради всичките ритуали и церемонии.

— Знам какво имате предвид — отвърна Анджела.

— Госпожице Спенсър...

— Моля, наричайте ме Анджела — каза с усмивка младата жена.

— А ти мен Маги, радвам се да се запознаем. — Двете стиснаха ръцете си, сякаш официално се представяха една на друга. — И така, Анджела, разговарях с майка ти и тя ми каза, че ти и баща ти в момента сте скарани.

Анджела сведе поглед, опитвайки се да овладее емоциите си. После отново погледна Маги в очите.

— Да. Спомена ли ти какво му казах последния път, когато разговаряхме? Всъщност... какво му изкрещях. Че ми се щеше да е мъртъв. След няколко дни разбрах, че е в кома и може да умре, а сега не мога да му кажа, че съжалявам и...

Маги постави ръка на рамото на момичето и ѝ подаде кърпичка, която Анджела взе с благодарност.

— Чуй ме, Анджела. Вината не е твоя. Вероятно няма нужда да го казвам, но исках да го чуеш произнесено на висок глас. Това просто се е случило, ние не можем да контролираме събитията, да избираме момента, в който да се случат. Все още можеш да му кажеш.

— Какво имаш предвид? — Анджела отново я погледна.

— Медицинска сестра съм и съм виждала много неща, включително знам за пациенти в кома, които са били способни да чуват разговорите около себе си. Все още можеш да му кажеш каквото искаш. Вярвам, че той ще те чуе.

— Наистина ли мислиш така? — В очите ѝ проблесна искрица надежда.

— Да — отвърна Маги уверено, — и ако имаш нужда от някого до себе си там, дадох телефонния си номер на Джейк. Просто ми се обади и аз ще дойда, независимо дали е през деня, или през нощта.

— Благодаря ти, Маги. — Сълзи потекоха от очите на Анджела. — Дори не те познавам, но съм толкова благодарна, че те срещнах. Имах нужда да чуя това, страхувах се, че...

Маги прегърна Анджела, а Тони се разрида вътре в нея с лице, притиснато към прозореца, през който можеше да вижда, ала не можеше да бъде видян, устремен към своята плачеща дъщеря, която беше толкова близо до него и все пак така далеч. Той ридаеше заради всичките свои загуби, заради всичките вреди, които бе причинил. Разкаянieto го разкъсваше, но той бе готов за него.

— Прости ми! — произнесе Тони едва чуто и се изгуби.

15.

НАОС^[1]

Вкаменелите ни сърца се превръщат в туптяща плът
тогава, когато научим къде ридае изгнаникът.

Бренън Манинг

Тони се озова отново близо до малкото поселище край най-далечната стена, където съвсем наскоро бе провел своята голяма битка. Стоеше на мястото, където пътеката се разклоняваше в две посоки: наляво, към постройките, обитавани доскоро от неговите самозаблуди, и надясно, към четвъртитата сграда, която Самонадейко и Тиранчо му бяха казали, че е храм.

Чувстваше се изтощен, сякаш събитията и емоциите, които все още отекваха в него, бяха изцедили енергията му до последната капка. Думите „Прости ми“ като че ли все още пареха устните му и караха сърцето му да се свива. Смотата брулеше лицето му като зъл вятър. Лъжците може и да бяха лоша компания, но поне бяха някаква компания. Вероятно истинската промяна освобождаваше място в сърцето на човек и го правеше способен на неподправено общуване. В разкаянието и загубата, които чувстваше, все пак се долавяше и някакво очакване, за нещо голямо и съвсем близко.

Той отново погледна надолу по дясното разклонение на пътеката. В далечината различи формите на храма. Ако не бяха ясно изразените му ръбове, човек би се заблудил, че е огромен камък, паднал от нея.

Храм? Какво общо имаше той с храмовете? Защо това място беше важно за него? Чувстваше, че някаква сила го притегля неустойимо натам, почти дочуваше обещание, произнасяно от тайнствен глас. Но това не бе всичко. В очакването му се прокрадна

нотка на страх, усещане за нещо нередно. Някакво безпокойство скова краката му и не му позволяваше да ги помръдне.

Възможно ли бе това да е храм на Бог? На Бог Отец? Навярно не, размишляваше той. Баба беше споменала, че Бог бил извън пределите на стените. Този храм обаче беше отсам стените. Не допускаше, че Бог би пожелал да обитава храм като този, по който не се виждаха прозорци и дори врати.

Даде си сметка, че съзнателно се бави, сякаш въпросите можеха да заместят преживяването на онова, което го очакваше напред. Беше време, както би казала Баба. Тя и Исус несъмнено бяха край него. Тони вече знаеше, че ако не ги виждаше, то беше заради собствените му ограничения.

— Имам някои въпроси към вас — промълви той и се усмихна на себе си. Не беше ли молитвата просто разговор между довереници, хрумна му.

Тони пое по дясното разклонение и видя малко гущерче да се шмугва между камъните встрани. В следващия миг осъзна, че прекосява пресъхнало речно корито. Някога в него бяха текли дълбоки води, сега само тук-там се забелязваше кал. Реката трябва да бе минавала точно през храма. С всяка крачка напредването му ставаше все по-трудно, защото обувките му затъваха в мекия пясък. Последните стотина метра измина с болезнени усилия и в края се наложи да спре, за да нормализира дишането си.

Ала не физическите усилия бяха най-лошото, а емоционалният смут, който съпътстваше всяка крачка. Всичко в него крещеше да се върне. Трепетното очакване, което го бе тласнало да поеме по този път, се изгуби като водна пара в пясъчната вихрушка, която се завихри в речното легло и ограничи зрението му.

Когато стигна до храма, вече бушуваше същинска буря. Той отчаяно се опита да открие някаква неравност по повърхността на най-близката стена, за да се захване и да не бъде отнесен от яростните пориви на вятъра, но стената беше гладка като стъкло. Затова се обърна и притисна гръб в нея. Не можеше да види врата или някакъв друг вход към вътрешността. Намираше се в голямо затруднение.

Тони обаче беше сигурен в едно — присъствието му на това място не беше случайно. Едно от двете демонични създания, които го бяха довели дотук, му беше казало, че идвал в този храм на

поклонение, че сам го бил построил. Ако това беше истина, тогава трябваше да знае как да влезе в него. С усилие устоявайки на бурята, Тони скри лице в сгъвката на лакътя си и се опита да се концентрира въпреки жилещия го пясък. Къде във вътрешния му свят би съществувало подобно място? Място за поклонение! Какво представляваше храмът? Нещо, което би поставил в центъра на своя свят. Успехът? Не, той беше нещо твърде неопределено. Властта? Тя не носеше удовлетворение, нито пък беше от жизненоважно значение.

— Исус, моля Те, помогни ми! — промълви Тони. Дали в отговор на молбата му или не, една мисъл го осени още в същия миг. Тя беше кристално ясна като чиста утрин, но единствено задълбочи отчаянието му. Този храм представляваше копнежът, тегнещ в самата сърцевина на неговото съществуване. Беше гробница, мавзолей, паметник.

Той откри лице и го притисна към стената, скръбта му заизвира като река от най-дълбоките и съкровени недра на душата му. Постави устни върху гладкия студен камък, целуна го и прошепна:

— Гейбриъл!

Мълния падна точно до него, разпуквайки стената като крехко стъкло. Тони бе повален от сътресението, което разкри входа на тунел точно пред него. Той пропълзя в тъмнината. Навътре бурята не се чуваше. Изправи се и опипом тръгна по едната стена, приплъзвайки предпазливо крак след крак от страх да не пропадне в някоя цепнатина. След няколко завоя и един сравнително къс прав участък стигна до врата. Беше залостена с резе подобно на това на вратата към душата му, пред която се беше озовал малко след пристигането си.

И тази врата се отвори без звук, но когато мина през нея, трябваше бързо да присвие очи заради ярката светлина, която внезапно изпълни пространството.

Тони стоеше в единия край на нещо като малка катедрала с впечатляваща конструкция и проста украса. Проникващите вътре светлинни лъчи улавяха в конусите си частици прах и като че ли ги възпламеняваха. Миришеше на антисептици и това определено смущаваше внушението за величие.

Нямаше столове и пейки, само олтар в далечния край, облян в ярка светлина, която заличаваше детайлите му. Тони направи крачка напред и прошепна:

— Не съм сам. — Думите му отекнаха в мраморните стени и под.
— Не съм сам! — повтори той по-високо и тръгна към светлия олтар.

Внезапно нещо сред светлината се раздвижи и той застина на място, скован от ужас.

— Гейбриъл?

Не можеше да повярва на очите си. Онова, от което се бе страхувал най-много, но и за което бе копнял най-силно, сега беше пред очите му. Олтарът всъщност беше болнично легло, обградено от лампи и апаратура. От него го гледаше петгодишно момче. Той се втурна към него.

— Спри! — заповяда момчето с тон, в който се долавяше и молба. — Татко, трябва да спреш.

Тони спря на около три метра от сина си, който изглеждаше точно както бе съхранен в спомените му — здраво и енергично момче в началото на жизнения си път — но сега беше прикован към леглото, свързан с кабели и тръби към животоподдържащата апаратура.

— Ти ли си? Гейбриъл, наистина ли си ти? — попита Тони, умолявайки.

— Да, татко, аз съм, но ме виждаш такъв, какъвто си ме запомнил. Трябва да спреш.

Тони беше объркан. Нужно беше да употреби цялото усилие на волята си, за да не се хвърли напред и да грабне своето дете в обятията си. Беше само на крачка от него, а Гейб го молеше да спре. Струваше му се абсурдно. У него започна да се надига паника като мощен морски прилив.

— Гейбриъл, не мога да те изгубя отново, не мога!

— Татко, аз не съм изгубен. Ти си изгубеният, не аз.

— Не! — изстена Тони. — Това не може да е вярно. Аз те имах. Държах те в ръцете си, а ти се изплъзна, без да мога да сторя нищо. Толкова съжалявам! — Той падна на колене и скри лице в дланите си.
— Може би... — Вдигна поглед. — Може би ще успея да те съживя. Може би Бог ще ме върне назад във времето и ще ми даде възможност да те излекувам...

— Тате, недей!

— Но не разбираш ли, Гейб, ако Бог може да ме пренесе през времето при теб, аз бих могъл да те излекувам и тогава животът ми няма да е такава руина...

— Татко. — Тонът на Гейбриъл беше благ, но непоколебим.

— Тогава нямаше да нараня майка ти толкова много и да съм така лош със сестра ти. Само ако ти...

— Татко! — Гласът на момчето ставаше все по-твърд.

— Ако ти не беше... умрял. Защо трябваше да умираш! Беше толкова малък и слаб, а аз се опитах да направя всичко по силите си. Гейбриъл, умолявах Бог да вземе мен, вместо теб, но той не пожела. Не бях достатъчно добър. Толкова съжалявам, синко!

— Татко, спри! — заповяда Гейбриъл.

Тони вдигна поглед. По страните на сина му се стичаха сълзи, а от очите му струеше любов.

— Татко, моля те, трябва да спреш — прошепна Гейбриъл. — Трябва да спреш да обвиняваш себе си, мама, Бог, целия свят. Моля те, остави ми да си ида. Държиш ме затворен зад тези стени заедно със себе си от години. Време е да освободиш и двама ни.

— Но, Гейбриъл, не знам как да го направя! — Това беше най-искреният вик, който някога се бе изтръгвал от сърцето му. — Как да го направя? Как да те оставя да си идеш? Не искам, не ис...

— Татко, чуй ме. — Сега Гейбриъл падна на колене и погледна право в очите на баща си. — Чуй ме, аз не съществувам тук. Ти си заблуден, объркан, това къса сърцето ми. Време е да напуснеш това място, да бъдеш свободен, да чувстваш отново. Няма нищо нередно в това да се смеееш и да се радваш на живота. Това е напълно в реда на нещата.

— Но как бих могъл да го правя, когато теб те няма, Гейбриъл? Не знам как да те освободя.

— Татко, не мога да ти обясня, но ти вече си с мен, ние сме заедно. Ние не сме разделени в живота отвъд. Ти си затворен в един отломък от своя вътрешен свят и е време да се освободиш.

— Но тогава, Гейбриъл — попита Тони с плачевен глас, — тогава защо ти си тук? Как така те виждам?

— Виждаш ме, защото помолих Татко Бог да ми позволи да дойда при теб и да ти помогна. Тук съм, татко, защото те обичам с цялото си сърце и искам отново да си пълноценен и свободен.

— О, Гейбриъл, толкова съжалявам, че ти причиних още болка...

— Спри, татко. Не разбираш ли? Аз не съжалявам. Аз поисках да дойда тук. Не става въпрос за мен, а за теб.

— А какво трябва да направя сега? — Тони едва успя да произнесе тези думи.

— Излез оттук, премини през стените, които сам си издигнал, и не поглеждай назад. Освободи себе си, татко. Не се тревожи за мен. По-добре съм, отколкото можеш да си представиш. Аз също съм мелодия.

Чувайки тези думи, Тони се засмя през сълзи.

— Мога ли да ти кажа — попита той, с мъка намирайки думите, — че наистина съм щастлив да те видя? Мога ли да ти кажа това?

— Да, татко.

— А мога ли да ти кажа, че те обичам, че ми липсваш ужасно и че има моменти, в които не мога да мисля за нищо друго, освен за теб?

— Да, татко, можеш, но сега е време да ми кажеш довиждане. Време е да вървиш.

Тони се изправи на крака, все още облян в сълзи.

— Говориш като Баба — засмя се той, хлипайки.

— Ще приема това за комплимент — отвърна Гейбриъл с усмивка, а после поклати глава. — Само да знаеше. Всичко е наред, татко. Добре съм.

Тони остана още известно време, приковал поглед в петгодишния си син. Накрая пое дълбоко въздух и каза:

— Добре, довиждане, синко! Обичам те. Довиждане, Гейбриъл.

— Довиждане, татко. Скоро ще се видим!

Тони се обърна, отново пое дълбоко въздух и тръгна към вратата, през която бе влязъл. Подът започна да се пропуква и с всяка стъпка на Тони пукнатините в него нарастваха. Той не смееше да погледне назад, защото знаеше, че решителността му ще се изпари на мига. Стената пред него потрепна, после стана прозрачна и изчезна изцяло. Зад него се разнесе грохот. Нямаше нужда да се обръща, знаеше, че храмът рухва, че душата му се преобразяваше. Крачките му станаха по-твърди и сигурни.

Тони вдигна поглед и видя чудовищна водна стена да се движи към него с огромна скорост. Не можеше да направи нищо друго, освен да чака да го помете. Разтвори широко ръце. Реката се връщаше в коритото си.

[1] В сакралната архитектура централната част на храма, където стои статуята на божеството или се провежда литургия. — Б.пр. ↑

16.

ЯБЪЛКОВ ПАЙ

Бог влиза у всекиго през тайна вратичка.

Ралф Уолдо Емерсън

— Маги?

— Хей! — изписка Маги, изпускайки купа брашно на кухненския плот. — Не ме стряскай така! Нямаше те почти два дни, откакто ме остави с дъщеря си в болницата. Виж какво направих сега, изплаши ме почти до смърт!

— Маги!

— Какво?

— Много се радвам да те видя. Казвал ли съм ти колко съм ти благодарен, Маги? Колко много ценя...

— Тони, добре ли си? Не знам къде си бил, но не ми звучиш много добре, сякаш не си изцяло на себе си.

Той се засмя на думите ѝ и смехът му достави удоволствие.

— Може да не съм на себе си, но се чувствам по-добре от всякога.

— Лекарите не са на същото мнение. Да знаеш, че нещата при теб не вървят добре. Трябва да поговорим. Тъкмо през това време ще направя ябълковия пай, с който съм се захванала. Много неща се случиха през тези два дни, откакто дезертира, и е нужно да решим какво ще правим, да изработим план.

— Ябълков пай? Обичам домашен ябълков пай. По какъв случай го правиш? — Тони видя, че Маги едва сдържаше усмивката си. Усети у нея да се надига особена комбинация от емоции. — О, няма нужда да ми казваш. Правиш го за полицаия, нали?

Тя махна с ръка и се засмя.

— Да, ще намина насам след смяната си, за да го почерпя с десерт. Доста често се чувахме с него по телефона, докато те нямаше. Той ме намира за загадъчна. — Тя направи театрален жест с ръце. — Да знаеш, че ако го целуна, станало е неволно, забравила съм за теб. Казвам ти, за да си подготвен. Ще се опитам да не се случва, но... знае ли човек.

— Просто прекрасно! — въздъхна Тони, питайки се какво ли би било да живее като топче за тенис на маса, непрестанно прескачащо между две души.

— През онези двайсет минути в болницата научих за теб повече, отколкото за цялото време, докато беше в главата ми. — Маги забърса брашното от плота, изсипа го в мивката и започна да изважда необходимите продукти за пая по рецепта на майка ѝ. — Известно време ти бях наистина бясна, задето така си наранил семейството си. Жена ти, тоест бившата ти жена, е истинска красавица. А дъщеря ти — тя пък е забележителна и все още те обича, въпреки целия си гняв към теб. И, Тони, искам да ти кажа колко съжалявам за Гейбриъл. Наистина много съжалявам! — Тя направи пауза. — А каква е историята между теб и Джейк? Това единствено не съм разбрала още.

— Маги, карай по-бавно — прекъсна я Тони. — Ще отговоря на всичките ти въпроси, но не сега. Сега трябва да поговорим за други неща.

Маги прекъсна работата си и погледна навън през прозореца.

— Например за изцелението на някого? Тони, знай, че много ме нарани. Поиска да се кача там горе, наблюдава ме как страдам за Линдзи, само за да ме накараш да поставя ръка на жалкото ти...

— Моля те да ми простиш за това, Маги. Но не знаех какво друго да направя, смятах, че ако се оправя, бих могъл да помогна на много хора, а може би дори да поправа част от всички поразии, които съм нанесъл. Знам, че беше абсолютно егоистично...

— Тони, спри! — вдигна ръка Маги. — В случая аз проявих егоизъм, мислех единствено за болката в собствения си живот и как можеше тя да бъде премахната. Преди немного години аз самата изгубих любими хора и не исках това да се повтаря. Нямам право да очаквам от теб да спасиш именно Линдзи. Не бях права, ще ми простиш ли?

— Тъъ... прощавам ти. — Тони беше изненадан, обзе го странно спокойствие заради поисканата прошка.

— Да, трябва да се качим отново там, Тони, и да произнесем молитва за изцеление над тялото ти, преди всичките онези машинарии да станат безполезни. Трябва да направим това час по-скоро. Както вече ти казах, през последните два дни животът все повече напуска тялото ти и лекарите смятат, че едва ли ще се върне отново в него.

— Напоследък много мисля за това изцеление, Маги...

— Сигурна съм, че е така. Но не можеш да оставиш цялото си имущество на котките! — Тя спря да бърка тестото и взе една дървена лъжица. — Котки! Това е едно от най-откачените неща, които някога съм чувала. Разбирам зебри, китове или пък онези сладки бебета тюлени, но котки? — Тя поклати глава. — Боже мой, как така ще дадеш спечеленото си с толкова труд имущество на котки?

— Да, доста тъпа идея, признавам — съгласи се той.

— Затова да побързаме да те излекуваме, че да поправиш тази своя тъпотия. — Докато говореше, Маги размахваше дървената лъжица към прозореца.

— Мислех си, Маги...

— Тони, имаш всяко основание да излекуваш себе си. Щом Бог ти е направил този дар, значи трябва да ти е гласувал доверие, че ще го използваш разумно. И ако ти решиш, че да спасиш себе си е най-добрият начин да го оползотвориш, то аз заставам изцяло зад това решение. Не ми е работа да казвам на хората как да живеят живота си. Омръзна ми да пиляя енергия да съдя този или онзи... което... — Тя отново размахва лъжицата, която вече беше цялата в брашно и масло. — ... Напоследък се опитвам да не правя толкова често, но за да се освободя изцяло от този навик, ще ми трябва време. Признавам, че понякога ми доставя удоволствие да осъждам хората за постъпките им. Така придобивам чувството за превъзходство, а освен това си мисля, че на някои хора им е простено да раздават присъди и че аз съм може би една от най-надарените в това отношение. Виждаш ли, Тони? Всички си имаме недостатъци от един или друг род. Но вече приключих с проповедта си. Какво мислиш?

— Караш ме да се усмихвам, ето какво мисля — отвърна Тони.

— Е, тогава животът ми е осмислен — изкиска се Маги. — Всъщност животът ми ще е изцяло осмислен, ако Кларънс ми подари

годежен пръстен. Не се обиждай, Тони.

— Караш ме да ревнувам — засмя се Тони. — Маги, хрумна ми идея как да поправим тази глупост с котките, но ще ни трябва помощ. Колкото по-малко хора участват, толкова по-добре. Мисля да се обърнем към Джейк, защото нямаме кой знае какъв избор, и към Кларънс, защото е ченге и ще ни помогне да извършим всичко както трябва.

— Тони, малко ме плашиш. Обир ли ще правим, или какво? Тези неща никога не завършват добре. Гледам доста филми.

— Няма да е точно обир.

— „Няма да е точно обир“? Това не ме успокоява особено. Друго незаконно деяние ли ще е?

— Добър въпрос. Не съм сигурен, може би по-скоро на границата със закона. Докато не съм мъртъв, мисля, че няма да е престъпление.

— И искаш да замесиш моя Кларънс в подобно нещо?

— Няма друг начин, Маги.

— Драги, не желая Кларънс да бъде забъркван в разни деяния, пък били те и полупрестъпни. По-скоро бих оставила котките да спечелят.

— Маги, трябва да го направим.

— Защо ли не излиза навън и не целуна някое бездомно куче или пък котка, щом си си изгубил ума по тях?

— Не в котките е въпросът, Маги, а в мен. Моля те, довери ми се. Имаме нужда от помощта на Кларънс.

— О, боже! — Маги вдигна ръце към тавана. — Добре.

— Благодаря ти, Маги — продължи Тони. — Две неща трябва да обмислим. Мястото, където трябва да влезем, е моя собственост, но никой не знае за съществуването му. Устроих го, за да сме аз и най-важните ми книжа в абсолютна сигурност, затова охранителната система е от най-висш клас. Проблемът е, че когато полицията се е опитала да проследи къде отива сигналът от камерите в апартамента ми, охранителната система се е рестартирала с нов код и сега не мога да вляза без него.

— А защо очакваш да разбере всичко, което ми наговори? — попита Маги.

— Извинявай. Просто мислех на глас.

— Не забравяй, моля те, че когато мислиш на глас, заедно с теб мисля и аз, а точно сега мисля, че съм объркана.

— Добре, слушай. Имам скривалище край реката, близо до Макадам авеню, но кодът за достъп в него е променен автоматично и има три начина, по които мога да се сдобия с него.

— Използвай тогава единия от тези начини — предложи Маги.

— Няма да е толкова просто, колкото изглежда отстрани. Писмо с новия код е било изпратено автоматично в специална пощенска кутия. Тази пощенска кутия може да бъде отворена единствено със специално пълномощно, което се съхранява в банкова депозитна кутия. А депозитната кутия на свой ред може да бъде отворена единствено при наличието на смъртен акт.

— Ама че работа! — каза замислено Маги. — Тази възможност не ни върши работа.

— Втората възможност — продължи Тони — не е много по-добра. При промяна на кода системата автоматично задейства изпращането на писмо по експресната поща и до Лори. Тя няма да има представа какво е съдържанието му и защо го е получила. То просто пристига в пощенската ѝ кутия без никакво придружаващо обяснение и представлява допълнително подсигуряване. Никой не би предположил, че бих поверил нещо ценно на бившата си съпруга.

— Почакай! — прекъсна го Маги. — Как изглежда един такъв код?

— Представлява поредица от шест едноцифрени или двуцифрени числа, от едно до деветдесет и девет, които са избрани по произволен принцип — обясни той.

— Значи нещо подобно на числата в лотарията? — попита Маги и набързо изми ръцете си на чешмата.

— Да, би могло да се каже.

— А това тук дали би могло да е код? — Маги взе дамската си чанта от закачалката в коридора и взе да тършува из нея. Ликуваща, тя извади оттам плик със знака на експресната поща и го отвори. Вътре имаше един-единствен лист с напечатани на него шест числа, всяко в различен цвят.

— Маги — възкликна Тони, — това е писмото с кода! Откъде, за бога...

— От Лори! Останах в болницата да помогна на нея и на Джейк да уредят някои документални въпроси, в случай че, нали се сещаш... И тогава тя ми го даде. Каза, че пристигнало тъкмо преди да тръгне към болницата и го пъхнала неразпечатано в чантата си. Обратният адрес бил този на офиса ти в търговската част на града, но си помислила, че може да има някаква връзка с мен. Казах ѝ, че дори не бих могла да предположа какво е съдържанието му, но тя настоя да го взема. Щях да те питам, но бях напълно забравила, докато ти не го спомена.

— Маги, да можех да те разцелувам! — извика Тони.

— Е, това вече би било доста странно — отвърна тя. — Чудя се какво би станало? Значи това са числата, от които имаш нужда?

— Да! Това е кодът за достъп. Дай да погледна датата на плика. Да, съвпада. Това ще ни спести страшно много време.

— Каза, че имало и трети начин да се сдобиеш с кода?

— За радост няма да се наложи да прибъгваме до него. Освен чрез двете писма, системата изпраща кода и по електронен път до специална клавиатура в офиса ми в търговската част на града. Единствено аз знам кода за отключването ѝ и си мислех, че ще се наложи някой да посети офиса под някакъв претекст и да намери начин да седне на бюрото ми. Джейк, като мой брат, бе единственият, на когото съдружниците ми биха позволили да направи това.

— Да, но това би означавало...

— Да, щеше да ти се наложи да го целунеш, а нещата и без това са достатъчно усложнени. Сега обаче няма да е необходимо да прибъгваме до Джейк — каза Тони с облекчение. — Щом първият проблем е решен, да преминем към втория. — Той направи пауза, след което попита: — Маги, какво мислиш за Джейк?

— О, имаш предвид Джейкб Ейдън Ксавие Спенсър, твоя брат? Тони отново бе изненадан.

— Как узна пълното му име?

— Кларънс погледна в досието му. Знаеш, че има досие, нали? Нищо сериозно не е извършил — няколко обира с взлом, за да си осигури средства за наркотици, било е преди години. Лежал е „петарка“ в Тексас...

— „Петарка“? Кой се изразява така?

— Скъпи, не познаваш биографията ми, нито пък фамилната ми история, така че внимавай с мен.

— Извинявай. Моля те, продължи — подкани я той, широко усмихнат.

— Вчера прекарах два часа с Джейк в болницата. Говори ми много за теб. Не знам дали ти е известно, но той те боготвори. Каза ми, че единствената причина да е още жив си ти. Закрилял си го, докато сте раснали в един ненормален свят. Но после пътищата ви са се разделили и той се е събрал с лоша компания, пристрастил се е към наркотиците и го е било срам да ти се обади, докато не се изчисти. Ти си за него не просто брат, а баща. Докато той се чувства като малкия брат неудачник и наркоман.

Тони слушаше мълчаливо, у него отново се надигаха емоции, за които не бе подготвен.

— Тони, той вече е чист. Поправил се е с помощта на обществото „Анонимни наркомани“, програма за рехабилитация, и Исус. Чист е от шест години. Подновил е образованието си и работейки на непълно работно време, е завършил колежа „Уорнър Пасифик“ тук, в града. Заема длъжност във фирма, наречена „Портланд Лийдършип Фаундейшън“ и има спестявания. Джейк изчаквал да си стъпи на краката, за да се изнесе в собствено жилище и да събере достатъчно кураж, за да ти се обади, когато го потърсили полицаите с новината за теб. Тони, той се разплакал. Може би повече от всичко на света искал ти да се гордееш с него. Сега съжалява, че е пропуснал шанса да ти каже за своята промяна. Но когато те излекуваме, ще има тази възможност. Джейк наистина има нужда да чуе от твоята уста, че те е грижа за него.

Тони мълчеше, опитвайки се да си възвърне самообладанието.

— Маги, искам да знам доверяваш ли му се? Имаш ли доверие в Джейк? Вярваш ли, че промяната му е действителна?

Маги осъзнаваше тежестта на въпросите на Тони, важността, която отговорите им имаха за него, затова помисли внимателно, преди да отговори:

— Да, Тони, имам му доверие. Твърдо убедена съм, че брат ти е умен и сериозен човек, който се труди здраво, и аз бих му се доверила, дори ако ставаше въпрос за Каби и Линдзи, които са всичко за мен.

— Това е, което исках да знам, Маги. Защото аз имам пълно доверие в теб и щом ти се доверяваш на Джейк, това ми е достатъчно. Благодаря ти!

По гласа му Маги долови, че Тони имаше още какво да казва, но предпочете да не го насилва. Тони сам щеше да ѝ разкрие всичко, когато бе готов.

— За мен е чест, че ми се доверяваш, Тони.

— Ти си сред най-първите довереници в списъка ми. А това казва много повече от всякакви думи.

— Доверието е свързано с риск, Тони. Взаимоотношенията между хората винаги крият рискове, но какво да се прави? Светът е безсмислен без взаимоотношенията. Някои са по-трудни и оплетени от други, има, разбира се, и безоблачни, но всички са важни.

Тя постави тавата с пая във фурната, провери температурата и се зае да си приготви чаша чай.

— Знаеш ли, цялото ти семейство се събра, Тони. Просто реших, че може би ще искаш да го знаеш.

— Благодаря ти, Маги. Благодаря ти, че направи това възможно.

— Няма защо, господин Тони.

— Защо ме нарече така... господин Тони? — попита я той изненадан.

— Не знам — отговори Маги. — Просто така ми дойде. Защо?

— Срегнах едно момиченце, което ме наричаше така. Твоето обръщение просто ми напомни за нея.

— Деца! — засмя се Маги. — Способни са да се промъкнат на места, до които не бихме допуснали друг да доближи.

— Наистина — съгласи се Тони.

Докато кейкът се печеше, двамата продължиха да си бърбят като стари приятели. Разговорът им бе лек, но съдържателен.

Само секунди след като изпеченият ябълков пай бе изваден от фурната, Моли и Каби влетяха у дома, и двамата в приповдигнато настроение. Каби се нахвърли върху своята приятелка Маги и я дари с „мечешката прегръдка“, а после притисна глава към сърцето ѝ и прошепна:

— Тах-ни... на-кога! — След което се изсмя и изтича по коридора към стаята си.

— Какво дете — каза Тони. — Необикновено е.

— Така е — съгласи се Маги. — Но какво означаваше това?

— Той ми напомни за един наш разговор преди време. По някакъв начин узнава, когато съм в теб.

— Това момче знае много неща.

Моли влезе в стаята и с най-слънчевата си усмивка прегърна силно Маги.

— Добри новини? — попита Маги.

— Относно Линдзи ли имаш предвид? Не съвсем. Състоянието ѝ е все същото. — Тя снижи глас: — Тони тук ли е?

Маги кимна.

— Здравей, Тони. Прекарах доста време с твоето семейство тази сутрин, най-вече с Анджеला. Всички много се забавлявахме, особено Анджеला и Каби. Твоето момиче е истинско съкровище.

— Казва, че ти благодари — отвърна Маги, още преди Тони да е продумал.

— И... — Моли се усмихна. — Поопознах брат ти Джейк и мога да кажа, че ми хареса. Днес ме заведе на посещение при теб и ако трябва да съм честна, той е по-симпатичният от двамата ви.

— Казва, че така ти се е сторило, защото сега е болен — предаде Маги.

— Сигурно е прав — засмя се Моли и отвори хладилника, за да потърси нещо за себе си и Каби.

— Има пай, Моли, предвидила съм и за теб и Каби.

— Чудесно. Ще си сложим за десерт. Ей сега се връщам. Обещах на Каби вечеря в задния двор и отивам да му занеса храната.

В този момент на вратата се позвъни, след което се чуха три резки почуквания. Никой не им обърна особено внимание, освен Тони, който се усмихна широко. Вероятно не беше нито Джак, нито Исус, помисли си той.

Беше Кларънс, застанал на прага с топла усмивка и цветя за Маги. Вълната от доволство я обля отвътре и Тони за кратко затвори очи и въздъхна дълбоко. Толкова много беше пропуснал или изгубил заради стените, които бе изградил в себе си.

— Няма да те целувам — прошепна Маги. — Знаеш кой е тук.

Кларънс се засмя.

— Е, тогава просто ми кажи, когато си иде. За да наваксаме.

— Сложила съм номера ти на бързо набиране — отвърна Маги и се изкиска.

— Еха, какво подушвам? — възкликна Кларънс. — Прясно опечен ябълков пай. Ухае също както ухаеше маминият. Имаш ли сладолед?

— Разбира се, Тиламук „нила“ става ли?

— Идеален е. — Кларънс се настани край масата, а Маги отрязва повече от щедро парче от пая и сложи отгоре голяма буца сладолед. — Ако наминавам по-често оттук, ще се наложи да удвоя тренировките, но пък ако паят е толкова вкусен, колкото е апетитен ароматът му, заслужава си.

Маги му подаде чинията с пай и голяма лъжица и го изчака да изяде първата хапка. Кларънс реагира с почти детски възторг.

— Маги, това е великолепно! Хич не ми се ще да призная, но паят ти е по-вкусен от този на мама.

Маги засия.

— От вас двамата ми се повдига — намеси се Тони. — Какви са тия лиготи и излияния? Пфу!

— Тони те поздравява — каза с усмивка Маги.

— Здравей, Тони — отвърна Кларънс и също се усмихна на Маги. После си отчупи още една хапка от пая, сложи я в устата си и започна да я дъвче бавно, наслаждавайки се на вкуса ѝ.

— Здравей, Кларънс. — Моли, която се връщаше от задния двор, където Каби беше на пикник, прегърна полицая и седна на масата при него. — Какво става?

— Идваш в точния момент — каза Маги, която поставяше сладолед върху своето парче пай. — Тъкмо се канехме да преминем към съществената част.

Кларънс отново се обърна към Маги и заговори с по-сериозен тон:

— Тони, искам да те помоля за една голяма услуга.

— Казва, че е съгласен, защото и той иска да те помоли за голяма услуга — отвърна Маги.

— Би могла да целунеш Кларънс — предложи Тони, — за да му обясня сам какво искам, без да се налага да му предаваш. Така може би ще е по-лесно.

— Шегуваш ли се? — отвърна Маги. — И да ме оставите извън играта? Няма да стане! Колкото и идеята да целуна Кларънс да е съблазнителна, няма да се възползвам, благодаря ти. Ако двамата ще заговорничите, аз трябва да слушам, за да съм наясно с всичко. Хайде, ти си пръв, Кларънс.

— Тони, нямам право да искам от теб това, което ще поискам — започна Кларънс, — не знам дори дали нещо подобно е възможно, затова преди да ти кажа каквото и да било, моля те, знай, че не очаквам от теб непременно да го направиш. Това, че и ти ще поискаш услуга от мен, по никакъв начин не бива да те задължава да изпълниш моята молба. Изяснихме ли се?

— Казва, че му е кристално ясно, но е на мнение, че трябва да изчакаш и първо да чуеш каква услуга ще ти поиска той.

— Не ме е грижа — отвърна Кларънс. — Щом Маги участва, и аз съм вътре. — Той направи пауза. — Не е нещо незаконно, нали?

— Не смята, че е незаконно.

— Не *смята*, че е незаконно? — обади се Моли.

— Това все пак... е някакво успокоение — въздъхна полицаят. — Ето за какво бих желал да те помоля аз, но преди това да напомня, че си свободен да ми откажеш, за което няма да ти се сърдя.

Двете жени и Тони забелязаха как този силен мъж видимо се опитваше да овладее емоциите си, нещо, което, изглежда, не му се случваше често. Маги се пресегна и хвана ръката му, което почти го довърши, но той все пак съумя да възвърне самообладанието си и след като прочисти гърлото си, с леко сипкав глас, продължи:

— Майка ми страда от болестта на Алцхаймер. Преди няколко години бяхме принудени да я заведем в дом, където да се грижат за нея денонощно, защото ние нямахме тази възможност. Всичко след това се разви толкова бързо, много по-бързо, отколкото някой от нас бе очаквал. Аз бях в друг щат на обучение, когато тя изобщо изгуби връзка с нас.

— Много съжалявам, Кларънс — каза Моли и хвана другата му ръка.

Той вдигна поглед, в очите му проблясваха сълзи.

— Не успях да си поговоря с нея като за последно. Просто изведнъж спря да ме разпознава, в очите ѝ зейна празнина, която ми се ще да мога да запълня по някакъв начин. Тони — продължи той, —

просто напоследък не спирам да мисля... ако Маги я целуне... не е ли възможно да се прехвърлиш в нея, да я откриеш и да ѝ предадеш някакво послание от мен, да ѝ кажеш, че ми липсва, че липсва на всички ни. Знам, че звучи налудничаво, пък и не знам дали въобще е възможно...

— Той ще го направи — обяви Маги.

— Наистина ли? — Кларънс погледна Маги право в очите, лицето му, допреди миг напрегнато от силните емоции, видимо се отпусна.

— Разбира се, че ще го направи — включи се и Моли. — Ще го направиш, нали, Тони? — И тя погледна Маги в очите.

— Да, ще го направи — потвърди Маги. — Но не е убеден, че ще се справи. Няма много голям опит в тези работи.

— Тони, благодарен съм ти дори само затова, че помисли за тази възможност. Вече съм ти много задължен.

— Казва, че не си му задължен и че на свой ред не иска да те задължава по никакъв начин със своята молба. Ти също можеш да откажеш, без да се чувстваш неудобно.

— Разбрано — отвърна Кларънс.

— И така — започна Маги, — нека се опитам да обясня какво иска Тони. Той има свръхсекретен офис някъде край реката, в непосредствена близост до Макадам авеню. Не е шпионин или нещо подобно, но е решил да си направи този таен, неизвестен на никого офис, за да съхранява там някои от най-важните си неща. Кларънс, Тони иска да знае дали познаваш човек, който да се занимава с шредиране^[1]? — Тя повдигна вежди, сякаш за да каже: „Не ме питай какво е това, аз просто предавам каквото чувам“.

— Да, имам един добър приятел, казва се Кевин. Работи в голяма компания за шрединг. Мисля, че имат договор да изпълняват дейността си и в нашия град. Защо?

— Някои документи трябва да бъдат унищожени — не счетоводни или незаконни книжа, просто лични неща — побърза да отговори Маги вместо Тони. После обърна глава леко настрани и сякаш на себе си каза: — Тони, защо не изчакаш, докато се оправиш, за да се погрижиш за това сам? — Тя отново се обърна към Кларънс със загрижено изражение. — Казва, че не е напълно сигурен дали ще се оправи и не иска да рискува. — Тя продължи да предава думите на

Тони: — Трябва да иде в офиса си. Разполага с всички кодове за достъп, за да вземе каквото е нужно оттам. Казва, че се нуждае от теб, Кларънс, за да е сигурен, че ще извършим всичко, без да оставим следи. Знаеш ли как може да стане това?

Кларънс кимна.

— Казва, че ще е лесно и бързо. Просто трябва да влезем, да отворим сейфа и да сортираме документите в него. Една част ще отидат за унищожаване, а други ще запазим, това е всичко. Работа за може би не повече от половин час. Никой няма да ни види или да узнае, че някога сме били там.

— И това няма да е противозаконно? — замисли се Кларънс.

— Казва, че няма да е. Не и докато е жив. Това място е негова собственост, той знае всички кодове за достъп, така че няма да е влизане с взлом или нахлуване в чужда собственост. Той ще е с нас, така съвестта ти ще е чиста.

Кларънс се замисли.

— Можеш ли да ни помогнеш?

Кларънс кимна.

— Тони предлага да го направим тази вечер. Можем ли да посетим майка ти сега?

Кларънс отново кимна и погледна стенния часовник.

— Имаме много време. Ще се обадя в дома, за да я подготвят за посещението ни. Всички ли ще отидем?

— Аз трябва да остана с Каби — каза Моли. — Но искам да знам всичко за развитието на нещата, ама наистина всичко. Може ли?

— Знаеш, че винаги ти казвам всичко, скъпа. Грижи се добре за Каби, докато ние тримата си играем на Джеймс Бонд.

Кларънс вече разговаряше по телефона.

Маги прегърна Моли силно и нежно.

— Тони казва, че имаш благословията му — прошепна й тя.

— За какво? — попита Моли.

— За брат му... ако нещата между вас се получат, имаш благословията му.

Моли се усмихна.

— Човек никога не знае. — Тя се притисна отново в Маги. — Благодаря ти, Тони, обичам те!

Думите ѝ изненадаха Тони, както и емоциите, които го обзеха, когато ги чу.

— И аз те обичам — отвърна той с подрезгавял глас.

Маги се усмихна.

— Казва, че и той те обича.

[1] Нарязване на документи. — Б.пр. ↑

17.

ЗАКЛЮЧЕНИ СТАИ

Човек не е такъв, какъвто се е представил в последния разговор с теб, а такъв, какъвто е бил през цялото време на взаимоотношенията ви.

Райнер Мария Рилке

— Майка ви много ще се радва да ви види — каза с усмивка доброволката и поведе Маги и Кларънс по коридора към единичната стая.

В друг момент подобно изказване би подразнило Кларънс, но не и тази вечер. Стомахът му беше свит от очакването, а колкото повече наближаваше решаващият момент, толкова по-вероятно му се струваше като изход разочарованието. Не знаеше как би го понесъл. *Господи, помоли се той, неведоми са Твоите пътища. Ето една идеална възможност да Го докажеш за пореден път. Благодаря Ти, че Си с мен, благодаря Ти за Маги и, особено тази вечер, за Тони.*

— Кларънс, никога не си ми разказвал за баща си — каза Маги с приглушен глас.

— Беше добър човек. Почина преди около десет години. Беше съвършен баща, но майка беше движещата сила в нашето семейство. Неговата смърт не беше толкова мъчителна, колкото тази болест... каквото и да представлява тя. Той си отиде, а мама остана някъде между двата свята и ние не можем да установим контакт с нея.

Тони слушаше. Изразът „между двата свята“ го накара да се усмихне и той понечи да се включи в разговора, но се въздържа. Моментът не беше подходящ.

Мека светлина изпълваше стаята, в която влязоха. Вътре седеше елегантна възрастна чернокожа жена, облечена в червено и черно.

Имаше красиви черти, високи скули и блестящи очи, които разкриваха нейното отсъствие.

След като доброволката излезе, Маги доближи Кларънс и го целуна по устните, дълго и нежно. Така и така разполагаше само с една целувка, поне тя да е каквато трябва. Тони се озова на място, което преди бе посетил само за кратко, подредено и просторно. Гледаше в очите на Маги отблизо, от интимно разстояние.

— Добре, достатъчно — извика той.

Двамата влюбени разделиха устни с усмивка.

Кларънс отиде до майка си и се наведе към нея.

— Здравей, мамо! Аз съм Кларънс, синът ти.

— Съжалявам. — Жената отмести поглед, по лицето ѝ не личеше да го е разпознала. — Кой сте вие?

— Кларънс, твоят син. — Полицаят се наведе и целуна майка си по челото. Тя се усмихна, а Тони се плъзна за втори път.

Мястото, на което попадна, се различаваше от всички други места, които бе посещавал. Светлината беше някак приглушена, а видимостта — ограничена. Той виждаше лицето на Кларънс, по което се четеше изпълнено с надежда очакване.

— Госпожо Уолкър? — Гласът му се отрази в невидими стени и прозвуча като в метална тръба. — Госпожо Уолкър? — извика отново, но никой не му отвърна, единствено ехото от собствения му глас. През очите на възрастната жена Тони видя, че Кларънс седна до Маги и двамата зачакаха. Той старателно бе репетираше посланието, което Кларънс го бе помолил да предаде на майка му, но нея я нямаше наоколо.

Хрумна му един въпрос, който моментално предизвика у него паника: Как щеше да се върне обратно? Не беше помислил за това. Никой не беше помислил. Сигурно щеше да остане във възрастната жена. Но колко дълго? През останалата част от живота ѝ? Или може би когато тялото му престанеше да се бори за живот в болницата, душата му щеше да се върне в него? Нито една от двете възможности не му се струваше особено приятна. Освен това у него се надигаше чувство на клаустрофобия. Може би ако Кларънс целунеше майка си отново, той щеше да се върне в него? Не беше сигурен в това и несигурността будеше безпокойство.

Но знаеше, че е постъпил правилно. В това беше убеден. Още когато Кларънс му беше казал молбата си, той знаеше, че това е правилното решение, и още не се беше разколебал. Тази мисъл го успокои. Кога за последно беше правил услуга на някого, без да очаква нещо в замяна, без користи помисли? Не можеше да си спомни. Може би бе попаднал в капан, от който нямаше измъкване, но той прие ситуацията с чувство на удовлетворение и дори задоволство.

Спомни си за малкия танц, който Баба му беше показала. И го опита. Озова се с лице срещу непрогледна тъмнина. Когато очите му започнаха да се приспособяват, той различи поредица от врати по продължението на мъждиво осветен коридор. Той внимателно се насочи към първата врата. Когато натисна дръжката ѝ, тя се отвори леко, без съпротивление. Внезапно заструилата ярка светлина го накара да обърне глава настрани, докато очите му отново се адаптират. Когато погледна напред, установи, че стои в края на поле с неузряла пшеница, което се простираше докъдето стигаше погледът. Зелените класове се поклащаха на лекия ветреца. От мястото, където стоеше, тръгваше пътека, която се губеше в малка гора от величествени дъбове. Гледката беше прекрасна и мамеща, но той затвори вратата и отново се озова в непрогледна тъмнина.

Изведнъж чу глас, който като че ли тихо си тананикаше. Ослуша се. Гласът идваше някъде откъм редицата врати и Тони тръгна опипом по стената нататък. Хвърли бърз поглед назад и в неясната далечина видя Маги и Кларънс, хванати за ръце, в очакване.

Когато стигна до третата от многобройните врати, установи, че гласът определено идваше иззад нея. Усмихна се, когато видя, че беше залостена със същото резе като вратата към собственото му сърце. Натисна дръжката, механизмът се задейства без усилие и той влезе в просторно помещение. По стените, покрити с ламперия от махагон и черешово дърво, имаше полици, повечето от които — претъпкани с книги. Множество фотографии и сувенири бяха подредени по останалите. Тананикането вече се чуваше от по-близо и Тони тръгна покрай една от стените. Стигна до ъгъла, сви след него и спря. Тогава я видя — същата жена, която седеше в стаята навън, но по-млада. Изглеждаше също така по-будна и активна.

— Антъни? — попита тя и озари с усмивка помещението.

— Госпожо Уолкър? — Тони беше поразен.

— Моля те, наричай ме Амелия — каза тя, все така усмихната.
— Хайде, младежо, ела и поседни до мен. Очаквах те.

Той седна и с учудване забеляза, че може да вижда собствените си крайници. Жената му подаде голяма чаша с черно кафе, от което се издигаше пара. Той я пое с благодарност.

— Как...?

— Не съм сама тук, Антъни. Имам си многобройна компания. Всичко е временно и все пак доста трайно. Трудно е да се обясни как нещо може да е втъкано в друго и едновременно с това да е негово продължение. — Гласът ѝ беше чист и благ, говорът ѝ се лееше като мелодия. — Тялото желае да остане в оковите си колкото е възможно по-дълго. Моето, както изглежда, подобно на нрава ми, е доста упорито. *Упорито*, харесвам тази дума. Звучи по-добре от *опърничаво*, не мислиш ли?

И двамата се засмяха. Разговорът им тръгна лек и откровен.

— Не съм сигурен дали така трябва да формулирам въпроса си, но можеш ли да напускаш тази стая?

— За момента, не. Вратата, през която влезе, не може да се отваря отвътре. Но тук ми е добре. Разполагам с всичко, от което имам нужда, докато чакам. Всичко, което виждаш, са моите спомени. — Тя направи широк жест с ръка. — Подреждам ги и ги съхранявам за изговарянето. Нищо не се е изгубило.

— Нищо?

— Е, има някои неща, които не мога да възстановя в паметта си, но нищо не е действително загубено. Нали се сещаш за онези моменти, когато виждаш някой прекрасен залез и си наясно, че никой фотоапарат не може да запечата целостта и дълбочината на този миг, затова се опитваш да го задържиш, да го вдълбаеш в паметта си? Разбираш ли какво имам предвид?

— Да, напълно — кимна Тони. — Моментната радост, а после чувството за загуба и празнота.

— Е, може да ти се струва чудо, но нищо от това не се губи. Във вечността всичко ще бъде отново изговорено и припомнено и припомнянето ще е реално преживяване. Думите — каза тя и отново се усмихна — са ограничение, когато човек се опитва да говори за подобни неща.

Известно време двамата останаха мълчаливи и Тони усети, че би могъл да остане на това място, напълно доволен, докато не дойдеше време за нещо друго, каквото и да е то.

Амелия посегна и докосна ръката му.

— Благодаря ти, Антъни, че дойде да посетиш една възрастна жена. Къде се намирам, знаеш ли?

— В дом за специализирани грижи. Доста добър, доколкото видях. Семейството ти, изглежда, не жали средства. Не знам дали разбра, но дойдох при теб с Кларънс, твоя син.

— Наистина ли? — възкликна жената и се изправи. — Моят Кларънс е тук? Дали ще може да го видя?

— Не съм сигурен, Амелия. Дори не знам как аз самият ще изляза оттук. Не че бързам да си тръгвам. Кларънс ме помоли да ти предам...

— Нека проверим, какво ще кажеш? — предложи въодушевено тя, хвана ръката му и го задърпа към вратата, през която бе влязъл. Както беше отбелязала по-рано, вратата не можеше да бъде отворена отвътре. Нямаше дръжка. Имаше единствено малка ключалка на височината на очите. Самата врата беше стара и направена от дъбово дърво. Солидна и сигурна, тя като че ли охраняваше изхода. Тони забеляза, че по повърхността ѝ бяха гравирани някакви големи фигури, но те бяха едва различими.

— Херувими — отговори тя на въпроса, който тъкмо се оформяше в съзнанието му. — Удивителни създания. Носят невероятна утеха. Обичат да охраняват... врати, порти, проходи и други подобни.

И тогава Тони се сети. Разбира се! Той бръкна под ризата си и извади ключа, който бе избрал от голямата халка. Възможно ли беше да е този? Неуверено, сдържайки дъха си, той го пъхна в ключалката и завъртя. Връвта, на която беше окачен, засия с пулсираща синя светлина и вратата се отвори, позволявайки светлината от помещението, където се намираха, да изпълни коридора и пространството зад очите ѝ. Ключът изчезна и Амелия и Тони останаха с отворена от смайване уста.

— Благодаря Ти, Исусе! — прошепна Амелия, мина покрай Тони и се запъти към прозорците на очите си. През тях видя своя Кларънс и една жена, която не познаваше.

— Мамо! — Кларънс погледна право в очите на майка си. — Мамо, каза ли нещо?

— Амелия, очите ти са прозорците към твоята душа — прошепна ѝ Тони. — Може би ако му заговориш, ще те чуе.

Амелия стоеше пред прозрачната преграда, видимо развълнувана.

— Кларънс?

— Мамо? Ти ли си? Чувам те. Знаеш ли кой съм?

— Разбира се, че знам. Ти си моето сладко пораснало момче. Погледни се само какъв хубавец си станал!

Кларънс скочи и се озова в прегръдката ѝ. Тони не разбра как се получи, но той сякаш внезапно се озова вътре с тях двамата, макар да си оставаше навън. Когато Амелия се усмихваше вътре, усмихваше се и тялото ѝ отвън. Когато разтваряше обятия вътре, прегръщаше Кларънс отвън. По някакъв начин тя оживи тялото си и Кларънс не успя да сдържи сълзите си — цялата скръб, която се беше насъбирала толкова месеци, изби на повърхността. Тони погледна към Маги. И нейното лице беше обляно в сълзи.

— Мамо, толкова ми липсваше. Съжалявам, че те оставихме тук, но никой от нас не беше способен да се грижи за теб. Не успях да си взема сбогом с теб...

— Замълчи, момчето ми, замълчи. — Тя седна. Изглеждаше мъничка и фина в сравнение с мъжа, когото бе прегърнала нежно и галеше по главата.

Тони също плачеше. Скръбта по собствената му майка се бе събудила в него. Но тази болка му харесваше, защото беше знак за истинска, жива човешка връзка, и той ѝ се отдаде изцяло.

— Моето момче — шепнеше Амелия. — Не мога да остана дълго. Този момент ми е дар от Бог, неочаквано съкровище, бегло надзърване в нещо, което не можеш да си представиш. Кажи ми набързо как са всички. Какво съм изпуснала?

И Кларънс разказа на майка си кой беше се сдобил с бебе, кой беше си сменил работата, как се развиваха децата и внуците ѝ — все ежедневни, земни неща, които изглеждат банални, но съдържат в себе си товара на вечността. Възрастната жена ту се смееше, ту се просълзяваше. После Кларънс ѝ представи Маги и двете жени на мига станаха приятелки.

За Тони този ден беше свят, всички прости действия и думи бяха обгърнати сякаш от ореола на необикновеното. Нищо вече не беше същото.

Измина час и Амелия почувства, че приближава мигът да си вземе сбогом.

— Кларънс?

— Да, мамо?

— Искам да те помоля за нещо.

— Ще направя всичко, каквото кажеш, мамо.

— Следващия път, когато дойдеш да ме посетиш, ще вземеш ли и китарата си, за да ми посвириш?

Кларънс се облегна назад в стола си, изненадан.

— Мамо, не съм свирил на китара от години, но ако това е, което искаш, обещавам да го направя.

— Много бих желала отново да ми посвириш — усмихна се Амелия. — Това ми липсва ужасно. Понякога, когато е напълно тихо, чувам музика и това е много успокояващо.

— В такъв случай, мамо, с най-голяма радост ще ти посвирия. А и на мен вероятно ще ми се отрази добре.

— Сигурна съм, че ще ти се отрази добре. И искам да запомниш, че независимо къде съм се залутала из вътрешния си свят, винаги ще чуя музиката ти. — После Амелия каза на сина си, че е време да тръгва, и двамата се прегърнаха дълго и нежно. Вътре, зад прозорците на очите си, тя протегна ръка назад към Тони, който я пое. Тя я стисна леко, обърна се с гръб към прозорците и едва чуто му каза: — Антъни, едва ли някога ще успея да ти се отблагодаря подобаващо. Това беше най-прекрасният подарък, който някой някога ми е правил.

— Няма защо да ми се отблагодаряваш, Амелия. Идеята беше на Бог, аз само участвах в изпълнението ѝ.

Амелия се обърна отново към прозорците.

— Маги, приближи се, скъпо момиче. — После взе двете ръце на Маги в своите и с най-мекия възможен тон ѝ каза: — Ти накара сърцето на една майка да пее. Ти си почтена жена.

Маги сведе поглед.

— Благодаря ви, госпожо Уол...

— Мамо, скъпа, казвай ми мамо.

— Благодаря ти... мамо.

Маги едва бе произнесла последното, когато Амелия се наведе към нея и я целуна по челото. Тони отново се плъзна.

* * *

По-голямата част от пътуването до следващото им местоназначение премина в мълчание, всеки бе потопен в собствените си мисли. Следвайки напътствията на Тони, те навлязоха в Югозападен Портланд, стигнаха до реката и влязоха в подземния гараж, където се намираше изоставената портиерска стаичка, чиято незаключена входна врата бе почти незабележима. След като ги насочи къде да паркират, Тони им каза да извадят батериите и СИМ картите от мобилните си телефони.

— Хитро — отбеляза Кларънс.

— Кларънс, Тони смята, че трябва да сложим ръкавици.

— Прав е — съгласи се Кларънс и извади два чифта от задния си джоб. — Тони, имам само два чифта, затова не докосвай нищо, става ли?

— Тони казва да не се притесняваш за работата си — изкиска се Маги. — Казва, че отпечатъците му и без това са навсякъде вътре.

Двамата изминаха петнайсетината метра до стаичката, внимавайки да вървят точно където им казваше Тони.

— Тук смърди — отбеляза Маги, отваряйки вратата. Тя опипом намери ключа за осветлението и го натисна. Единствена жълта крушка освети с мъждива светлина помещението, пълно с всякакви боклуци. — Значи това е тайното ти шпионско местенце? Очаквах повече от теб, Тони.

Тони не обърна внимание на репликата на Маги, но забеляза, че тя носеше дамска ръчна чанта.

— Чанта? Не мога да повярвам. Взела си дамската си чанта?

— Една жена не ходи никъде без своята чанта. Ами ако се случи нещо и не можем да напуснем това място? Взела съм провизии, достатъчни за седмица.

— Добре, съжалявам, че повдигнах въпроса. Сега иди в онзи ъгъл там. Виждаш ли онази ръждясала кутия, монтирана на стената на около метър от пода? Да, точно тази. Отвори капака ѝ и ще видиш

вътре клавиатура. — Той изчака, докато Маги бе готова. — Така, сега натисни 9, 8, 5, 3, 5, 5... Добре. А сега натисни заедно клавишите „Въведи“ и „Включване“ и ги задръж в продължение на шест секунди.

Маги направи всичко според инструкциите. Шест секунди обаче бяха дълъг период, когато на човек му се налагаше да чака, и тя едва не освободи преждевременно клавишите. Чу се бръмчене и щракане и стената в дъното на стаичката се отмести, разкривайки лъскава огнеупорна врата.

Маги ахна.

— Е, това вече е нещо. Дан, дан, дан, дан, дан, дан, дан, дан, дан — изтананика тя първите тактове от музикалната тема от филма „Мисията невъзможна“.

— А сега, Маги — продължи Тони, поклащайки глава, — прочети на Кларънс числата от писмото на Лори и му кажи да ги въведе на клавиатурата с двайсет клавиша до вратата.

— Добре: 8, 8, 1, 2, 12, 6... А сега, Кларънс, Тони казва да натиснеш клавиша „Въведи“ и да го задържиш, докато се чуе звуков сигнал. Добре! Сега натисни едновременно 1 и 3 и ги задръж, докато чуеш втори звуков сигнал. Чудесно!

След втория звуков сигнал някакъв механизъм в стената се раздвижи с металически шум.

— Задейства се! — Тони въздъхна с облекчение. — Сега можете да влезете.

Стоманената врата се отмести с лекота, включи се осветлението и пред тях се разкри скривалището: модерен, но пестеливо обзаведен апартамент със спалня, баня, малка кухня с маса и просторен работен кът. Единственото, което му липсваше, бяха прозорците, които бяха находчиво заместени с картини. Едната стена беше изцяло покрита с лавици, по които бяха наредени книги и папки с книжа, а в единия от ъглите имаше огромно дъбово бюро с голям компютърен монитор на него. Кларънс и Маги пристъпиха във вътрешността, вратата автоматично се затвори зад тях, а след това се чу как и външната стена се плъзна обратно на мястото си. Тони знаеше, че скрит таймер ще угаси и жълтата крушка, която бе останала да свети в портиерската стаичка.

— Леле! — възкликна Кларънс и подсвирна впечатлен. — Това е изумително!

— Да — промърмори Тони. — Наистина изумително е какви неща може да те принуди да извършиш параноята.

— Обичаш да четеш значи? — Маги разглеждаше книгите в библиотеката. — Май си почитател на Стивън Кинг?

— Да, новелата „Рита Хейуърт и изкуплението в Шоушенк“, която виждаш там, е първо издание. В другия офис имам първи издания и на други книги, но тази ми е любимата.

— Нека видим по-нататък... — продължи Маги да разглежда. — Имаш няколко книги на Орсън Скот Кард^[1] и книгата на Ема Донахю^[2], която от толкова време искам да прочета, и... Джоди Пико^[3]? Четеш ли нейните неща?

— Не бих казал. Някой беше забравил тази книга в джоба на седалката в самолета и аз я взех.

— Еха! Виждам, че си имаш и сериозна колекция от класики, изцяло по мой вкус: Луис, Уилямс, Паркър и Макдоналд... и детективски истории за забавление.

— Повечето от тези стари книги не съм чел. Всъщност напоследък почти нищо не съм чел — призна Тони. — Купувал съм ги по-скоро като вложение, отколкото от интерес. От време на време взимам по някое томче от книжарницата „Пауълс“ в центъра. Знаеш ли, че там има невероятен раздел само с редки книги?

— Хайде престанете — прекъсна разговора им Кларънс. — От това място ме побиват тръпки. Не се обиждай, Тони, но ми се ще да вземем това, за което сме дошли, и час по-скоро да се омитаме.

Тони се съгласи и насочи двамата си помощници към ъгъла срещу дъбовото бюро. Там, вграден в пода, се намираше сейфът на Тони с традиционната кръгла брава с цифрови дискове. След като Маги, със съответните завъртания на дисковете по посока на часовниковата стрелка и обратно, въведе числата 9,18,10,4, и 12, някакъв скрит хидравличен механизъм се задейства и вратата на сейфа се отвори нагоре. Вътре имаше пачки книжа, документи и банкноти, както и кутии с различни размери.

Маги извади черна торба за смет от джоба на връхната си дреха.

— Какво да взема? — попита тя. — Парите ли?

Тони се засмя.

— Не, за жалост всичките са преброени, а серийните им номера — записани и съхранени в специална база данни. Допълнителна

застраховка, че никой няма да се промъкне тук незабелязан.

— Леле! Параноик си, човече, но съм наистина впечатлена.

— Приемам това за комплимент, затова ти благодаря — отвърна Тони. — Можеш да кажеш на Кларънс да се оттегли настрана по време на тази част от операцията, за да не става свидетел на неща, които по-късно могат да са в негов ущърб. Само му кажи да не използва водата в кухнята и тоалетната, защото всичко се записва. — Маги предаде думите му на Кларънс и той покорно се отдалечи и се зае да разглежда апартамента. — Така, Маги, виждаш ли онова купче документи вдясно? Да, точно това. Вземи от тях колкото можеш да хванеш с ръка, но внимавай да не нарушиш поредността им. Аз ще гледам да откроя търсения.

Маги направи каквото ѝ бе казал Тони и постави пред себе си на пода голям куп официални наглед книжа. Прочете най-горния.

— Ето го завещанието ти. Това ли е глупостта с котките?

— Да, както вече казах, не се гордея с него. Просто го вземи и го сложи в чувала за смет. — Тони вътрешно въздъхна с най-дълбоко облекчение. Неприятното усещане в стомаха му и напрежението, което го гнетеше, изчезнаха. — Така, а сега вземи десетина от хванатите с телбод листове най-отгоре и ги постави вдясно от себе си на пода.

— Всичките ли са твои завещания? — попита Маги.

— Да. Какво да ти кажа, бях доста непостоянен в решенията си. Настроенията ми бързо се меняха.

— Добре че не съм те срещнала тогава — намръщи се Маги. — Не мисля, че бихме станали приятели.

— За жалост наистина щях да те отблъсна, Маги, и това щеше да е огромна загуба за мен.

Маги остана мълчалива за момент, а после попита:

— И така, какво търся?

— Всъщност не искам от теб да търсиш нищо, Маги, а просто да отгръщаш листовите, докато те спра.

Двамата продължиха бавно да преглеждат завещанията на Тони. Още дузина отидоха върху купчината за унищожаване вдясно.

— Спри! — възкликна изведнъж Тони. Може би най-сетне бе видял онова, което търсеше. — Мисля, че го открихме, Маги. Просто погледни другаде, не завъртай глава, но не чети, докато се уверя.

— Така добре ли е? — Тя едва устояваше на изкушението да надзърне в онова, което Тони четеше. — Тони, в ДНК-то ми е закодирано любопитството — изстена по едно време тя. — Не ми причинявай това!

— Добре тогава, вземи от сейфа снимката, която е вляво от купчината със завещанията, и гледай нея — предложи ѝ той. — Може би това ще те разсее.

Тя посегна и взе старата снимка, поставена в найлонов предпазен плик. Когато я обърна, се изненада.

— Хей, Тони, и преди съм виждала тази снимка.

— Какво? — Тони беше смаян. — Това не е възможно.

— Не — продължи тя. — Джейк ми показва същата преди два дни. Беше в много по-лошо състояние от тази тук, цялата намачкана и изтъркана, но със сигурност беше същата. На нея сте вие двамата заедно с майка ви и баща ви, нали?

— Да, така е. — На Тони все още не му се вярваше. — Джейк има копие от тази снимка?

— Джейк каза, че това е единствената снимка, която притежавал, на която присъстват и майка ви, и баща ви. В миналото я държал в обувката си, за да не я открадне някой. Каза още, че била направена в един от най-щастливите дни, които си спомнял със семейството... Извинявай, Тони, не исках да...

Когато бе способен отново да говори спокойно, той ѝ каза меко:

— Няма нищо, Маги. Този свят непрекъснато ни предлага изненади. — После му хрумна нещо. — Маги, а случайно Джейк да ти е казал какво ни е разсмяло в момента на снимката. Отдавна се опитвам да си спомня, но не се получава.

— Ха-ха! — засмя се тя. — Каза ми, разбира се. Смеели сте се, защото... — Тя не довърши. — Всъщност, знаеш ли какво, Тони. Ще оставя Джейк сам да ти каже. Мисля, че това ще е много специален момент и за двама ви.

— Маги! Не ме измъчвай. Моля те, кажи ми!

— Вие двамата няма ли да приключите със закачките? — долетя гласът на Кларънс от другата стая. — Трябва по-скоро да се изнасяме оттук.

— Да се залавяме отново за работа, Тони! — прошепна Маги. — Какво да правя?

— Слава богу, открих каквото търсех и то е заверено от нотариус и прочие. Явно все пак не съм си бил изгубил ума напълно. Остави това най-отгоре и го върни с останалите документи обратно на същото място в сейфа, откъдето го взе. Идеално! А сега вземи купчинката отдясно и я постави в чувала за смет. Нека Кларънс да даде всичко в нея за шредирание.

Маги направи каквото ѝ каза Тони и тъкмо се канеше да натисне бутона за затваряне на вратата на сейфа, когато Тони я спря.

— Чакай! Има още няколко неща, които искам да взема оттам. Погледни най-отзад вляво, на най-горния рафт... Виждаш ли плика, на който пише „Да послужи където трябва“? Вземи го и... нека помисля. А, да, на рафта под този, където беше писмото, има друг куп книжа. От лявата страна. Да. Някъде сред тях има писмо, адресирано до Анджела. Намери ли го? Чудесно.

— До Анджела? — изненада се Маги.

— И аз имах проблясъци. Понякога ѝ пишех разни неща, които иначе не бих произнесъл. Сега се, като молба за прошка и други такива. Но не изпращах писмата. Това беше последното и ако нещата не се развият според плана, искам да ѝ го предадеш. Обещавах ли?

Маги се подвоуми, преди да отговори.

— Да, Тони, обещавам — каза накрая и побърза да добави: — но всичко ще мине добре и ти ще ѝ кажеш това сам.

— Надявам се — рече Тони неуверено.

— Това ли е всичко? Приключихме ли тук? — попита Кларънс строго.

Тони взе бързо решение.

— Не! Трябва да свършим още нещо. Маги, виждаш ли малката синя кутия най-долу в левия ъгъл? Би ли взела и нея? Но, моля те, не я отваряй. Съдържа нещо твърде лично. Не бих желал да го оставям тук.

— Разбира се, Тони. — Без да задава повече въпроси, Маги постави облицованата с филц кутийка, заедно с двете писма, в дамската си чанта. — Свършихме — каза Маги на Кларънс и му подаде чувала за смет.

Той кимна в знак, че знае какво да прави с него, и ѝ помогна да затвори сейфа, след което се увери, че е заключен.

— Не се тревожете за осветлението — каза им Тони. — Свързано е с детектори за движение, които ще го угасят автоматично, щом

излезем.

После минаха през огнеупорната врата и внимавайки да не разместят нещо в портиерската стаичка, се върнаха по същия път до колата.

Щом се качиха в нея, Маги първа наруши мълчанието:

— И така, Тони, какво следва?

— Сега се връщаме в болницата, за да си поиграя на лечител — отвърна той с решителен тон.

[1] Американски писател на научна фантастика и фентъзи, носител на най-престижните в този жанр награди „Хюго“ и „Небюла“.
— Б.пр. ↑

[2] Ирландска писателка, автор на нашумелия роман „Стаята“, изд. Милениум, 2011. — Б.пр. ↑

[3] Американска авторка, написала няколко бестселъра, влезли в класацията на „Ню Йорк Таймс“. — Б.пр. ↑

18.

ПРЕСИЧАЩИ СЕ ПЪТИЩА

*Срещнах те на кръстопътя,
където пътят среща други път.
За името ти не попитах,
реших, че е ненужно.*

*Не виждах много,
но не те видях да падаш.
Макар да казах, че обичам,
любов почти не бях изпитвал.*

*Не исках там да те оставя,
не беше мойто намерение това.
На другата страна отпавих просто взор,
не казах нищо от това, което беше на ума ми.*

*Да пресека аз пътя не избрах,
макар да го желаех.
Престорих се, че там не беше ти,
повярвах, че не си изобщо важен.*

*О, Виждаш ли веригата от тежко злато,
през гърлото ми и сърцето ми пристегната?
От тебе тя е много по-реална —
това ни пречи да се съберем.*

*И чакам Глас отнейде да ми отговори,
нуждая се от Някой, който истината носи.
Очи ми трябва, през които да прогледна истински,
да видя, че във моя Аз живееш Ти.*

*О, Някой, моля, преведи ме
по пътя между двата свята
и събери отново пръснатата ми душа
в една невидима реалност.*

19. ДАРЪТ

Прошка е уханието, с което виолетката облъхва
петата, която я е стъпкала.

Марк Твен

Тони бе по-въодушевен от всякога, но знаеше, че е изтощен. Беше поспал, подремнал, или нещо между двете. Не си спомняше да е сънувал нещо, но у него бе останало чувството, че някой го е държал в обятията си през цялото време. На каквото и място да се намираше, сигурен беше, че то е безопасно и щеше да бъде такова винаги. Дори да имаше начин, не желаше да научава къде се намира. Силите му все повече се изчерпваха. Умираще, но приемаше този факт с дълбоко спокойствие. Беше време за действие.

— Маги?

— Хей, здравей! Питам се кога ли ще се появиш. Нищо не е същото, когато те няма.

— Благодаря, че го казваш.

— Не говоря неща, които не мисля — отвърна тя нежно, след което добави с дяволита усмивка: — През повечето време.

— И така, какъв е планът? — попита той. — Кога можем да отидем в болницата?

— Радвам се, че попита. Докато те нямаше, прекарах доста време на телефона и днес следобед всички ще се отправим натам.

— Всички?

— Да, цялата компания. Дори Кларънс ще дойде. Не се притеснявай — побърза да добави Маги, — не съм им казала какви ще ги вършим там, просто споделих, че ще е добре да се съберем.

— И за кои „всички“ става въпрос? — Тони все още не се досещаше.

— Ами за цялата ни тайфа — отвърна и започна да изрежда, прегъвайки пръст след пръст на ръцете си: — Кларънс, аз, Моли, Каби, Джейк, Лори, Анджела... — Тя направи пауза за по-силно въздействие. — ... И ти. Всичко осем души. Девет, ако включим и Линдзи, но тя вече е там. Достатъчно сме, за да основем своя собствена църква.

— Сигурна ли си, че е добра идея да ходим всичките в болницата?

— Човек никога не знае коя идея ще се окаже добра. Просто трябва да вземе решение, да се пусне по течението и да види какво ще произлезе. Остава ти един ден в това състояние, прекарай го по-екстравагантно.

— Добре тогава — съгласи се той. Защо пък да не прекараме този ден наистина интересно? Нали всичко друго беше просто фантазия.

Маги, в чиято глава както винаги се мътеше нещо, внезапно попита:

— Тони, ти не знаеш какъв ден е днес, нали?

— Не — призна той. — Честно казано, изгубих представа за времето. Не знам дори колко вече продължава тази кома. Защо питаш, по-особен ли е днешният ден?

— Днес е Великден! — обяви тържествено тя. — Преди два дни беше Разпети петък, нали се сещаш, денят, в който ние, хората, сме излели всичкия си гняв върху разпнатия на кръста Христос. Денят, в който Той така бил погълнат от хорската глупост, че единствено неговият Отец бил способен да го избави от нея... затова е толкова специален този ден. На него Бог Син е попаднал в ръцете на яростните грешници — обобщил тя.

— Наистина ли? — Тони бе изненадан. Той съзря иронията в съвпадението, също както и Маги впрочем, която продължи проповедта си.

— Тони, не разбираш ли? Това е денят на Възкресението!... Затова днес ще отидем в болницата и ще те възкресим от мъртвите. С помощта на Бог ще възкръснеш за нов живот. Днес е Великден! Просто не мога да повярвам какво съвпадение! — И тя изтанцува малък танц, в ръка с дървената лъжица, по която имаше някаква апетитна наглед смес. — Е, кажи нещо! Какво мислиш?

— Кога тръгваме? — попита той, опитвайки се да звучи въодушевен като нея, но гласът му прозвуча по-скоро умърлушено.

— Тони, как е възможно да си толкова равнодушен, когато ти предстои нещо толкова невероятно! Какво ти става?

— Аз съм бял — дори извън тялото си. — Тони се засмя. — Благодарен съм, че съм в главата ти, а не някъде другаде, където да ме карат да танцувам и кой знае какво още.

Маги избухна в смях. Смя се дълго и от все сърце, заразявайки и Тони. Когато се поуспокои, каза:

— Ще трябва да се занесем дотам възможно най-скоро. Просто нямам търпение да видя как беличкото ти тяло се надига от леглото. После ще продължим с плана си. Моли и Каби вече са там, а може би и останалите, но не знам със сигурност.

— Така звучи добре — отвърна той, но Маги вече се бе съсредоточила върху своята готварска задача и си тананикаше някаква мелодия, която Тони смътно си спомняше отнякъде.

* * *

Маги влезе в чакалнята пред интензивното отделение на неврологията, където топло я посрещнаха Моли, Лори и Анджела. Джейк и Каби бяха слезли до фойайето, за да вземат от „Старбъкс“ лате и горещ шоколад. Кларънс я прегърна благоприлично, но все пак малко по-продължително и тя леко се изчерви. Само ако знаеха останалите какво бяха свършили с него.

Малко по-късно Маги остави другите, за да влезе при Тони сама, под претекст, че иска да се помоли за него, но не желае да ги кара да се чувстват неудобно, в случай че се поразгорещи. С разбиращо намигване Кларънс ѝ прошепна:

— И аз ще се моля.

Маги се записа на рецепцията и когато наближи стаята на Тони, видя оттам да излиза лекар с бяла манта.

— Маги — обади се Тони, — все още ли е у теб онова писмо, което взе от сейфа?

— Онова за Анджела ли? — прошепна тя, стараяйки се да движи възможно най-малко устните си.

— Не, не това, а другото. У теб ли е?

— Да.

— Дай го на лекаря, който току-що излезе от стаята ми. Побързай, преди да се е отдалечил.

— Извинете — извика Маги след лекаря, който спря и се обърна.

— Простете, че ви притеснявам, но трябва да ви дам... — Тя затършува из дамската си чанта, откъдето накрая извади писмото, върху което бе написано „Да послужи където трябва“. — ... това писмо.

— За мен ли е? — изненада се лекарят, пое плика и го отвори. След като прегледа съдържанието на листа, който извади отвътре, кимна: — Добре! Очаквах това. Декларацията за отказ от реанимация на господин Спенсър.

— Какво? — възкликна Маги и грабна писмото от ръката му. Беше стандартната бланка, използвана от болничните заведения. Тони беше поставил отметки в повечето от кутийките, обозначаващи специфични процедури: ентерално хранене, интравенозна хидратация и механична вентилация. Така попълнена, декларацията не просто даваше позволение на лекарския екип, но директно ги инструктиреше да изключат механичния вентилатор, който поддържаше дишането му.

— Простете — каза лекарят и бавно издърпа декларацията от пръстите на Маги, — но този документ ще ни позволи да постъпим според желанията на пациента и...

— Знам какво ви позволява този документ — рече рязко Маги, завъртя се и побърза да се отдалечи, преди да си е изпуснала нервите. Влезе в стаята на Тони, където за нейна радост нямаше никой от болничния персонал.

— Тони! Какви ги вършиш? — попита го тя с гневен шепот, тъй като се страхуваше да не я изгонят като предния път. — Това е лудост! Да не би да мислиш, че тази декларация няма никакво значение? Може би смяташ, че механичният вентилатор няма да ти е необходим, след като ще се изцеляваш? Кажи ми какво си намислил? — Тони не отговори и Маги отиде до леглото и сложи ръце на тялото му. — Моли се, Тони! — Тя го разтърси, защото най-сетне се бе досетила за неговия замисъл. — По дяволите, Тони, умолявам те... моли се да бъдеш спасен.

Той плачеше.

— Не мога! Маги, цял живот живях заради самия себе си, а сега най-сетне съм готов да престана да го правя.

— Но, Тони — настояваше тя, — това е самоубийство. Спомни си за своя дар. Ти имаш възможността да се спасиш. След това ще можеш да помагаш на хора, които не знаят това, което ти знаеш. Вземи живота си в собствените си ръце.

— Не, Маги, няма да го направя! Точно това няма да направя! Няма да взема живота си в собствените си ръце. Ако Бог е решил, че трябва да продължа да живея поради някаква причина, тогава нека Той самият ме спаси. Аз не съм способен да го направя сам.

— Но, Тони — не спираше да го умолява Маги, в чиято душа нахлуваше на вълни мъката, — ако направиш това, ще умреш! Не разбираш ли? Аз не искам да умираш.

— Маги, мила Маги, отлично разбирам. Не можеш да си представиш какво ми струва това решение, но вече разбирам. Бил съм мъртъв. През по-голямата част от живота си съм бил мъртъв, без дори да го осъзнавам. Мислех, че живея, ала всявах ужас у всички, защото бях мъртвец. Но вече не е така. Сега съм жив. За първи път в живота си съм жив, свободен и способен да направя наистина свободен избор. Затова решението ми е окончателно. Избирам живота... за себе си... и за Линдзи.

Маги се свлече на пода и се разрида неудържимо. В този момент ѝ се искаше да се втурне навън, да се махне от тази стая, да не участва в замисъла на Бог. Бремето беше смазващо и тя изпита гняв към себе си заради искрицата радост, която проблесна в нея заради Линдзи. Мъката за Линдзи и мъката за Тони се сляха в едно и заедно я накараха да се изправи на крака. Дишайки на пресекулки, тя положи усилие да възвърне самообладанието си. Накрая попита:

— Тони, сигурен ли си?

Мина известно време, докато самият Тони успее да се съвземе от своите и нейните емоции.

— По-сигурен съм в това, отколкото във всяко друго решение, което съм взимал някога. Това е правилният избор, Маги. Знам, че е така.

Маги отиде до мивката и напписа лицето си с вода. Не смееше да погледне в огледалото, за да не срещне погледа на Тони. Накрая се усмихна и кимна.

— Добре тогава. Не разполагаме с много време. Казваш, че си сигурен?

— Да, Маги. Сигурен съм.

— Добре. Наясно си, че никога няма да опиташ от моите карамелени рулца, нали? — Тя попи водата по лицето си с хартиена кърпа. — Глупаво звучи, знам! Но наистина ми се искаше да ги опиташ.

— Ще ги опитам, Маги, просто няма да е скоро, но ще ги опитам.

Маги се отправи обратно към чакалнята, където останалите доловиха по вида ѝ, че е настъпила някаква промяна. Тя обясни, че лекарите вече разполагат с декларацията на Тони, в която на практика са предрешени действията им. Кларънс вдигна вежди, но не каза нищо.

— Но няма да предприемат нищо, докато не разговарят с най-близкия му роднина — уточни Маги и кимна към Джейк. Очите ѝ отново се напълниха със сълзи. — Искам да видя Линдзи. Не мога да обясня защо, но трябва да го направя. Ще ме изчакате ли, докато се върна? Нужни са ми няколко минути.

— Идвам с теб — заяви Кларънс.

— Аз също — каза Моли, след което се обърна към Джейк. — Ще наглеждаш ли Каби, докато се върнем? Моля те, не го оставяй да си играе на криеница.

Джейк кимна, леко озадачен от заръката ѝ, но готов да я изпълни.

Тъкмо щяха да тръгват, когато Маги внезапно се обърна.

— Каби, ще дойдеш ли насам за минутка? — Очевидно Каби знаеше нещо, държеше се някак кротко и унило. Той се доближи до своята приятелка Маги, която го прегърна, опря чело в неговото и го погледна в очите. Много тихо, за да не чуе никой друг, освен него, тя прошепна: — Каби, Тони каза, че „някога“ е днес, разбираш ли?

Сълзи се събраха в тъгълчетата на красивите бадемовидни очи на момчето и то кимна.

— Д'виждане — промълви Каби и погледна дълбоко в очите на Маги. — 'Бичам те! — След което се откъсна от прегръдката на Маги и изтича при Джейк, притискайки лице в гърдите му.

Тримата не си проговориха през целия път през главната сграда и топлата връзка до рецепцията на отделението в детската болница „Дорнбеxър“, където лежеше Линдзи. Кларънс бе спрял от

Ананасовата принцеса, но след подробен разпит относно здравето му беше в крайна сметка допуснат в отделението. Когато влязоха в стаята на Линдзи, тя беше будна и четеше.

— Здравей! — поздрави тя, след което погледна Кларънс и се обърна към Маги с дяволита усмивка.

— Да, Линдзи, това е Кларънс, полицаят, за когото ти разказвах. Запознайте се. Кларънс, Линдзи... Линдзи, Кларънс.

— Много ми е приятно да се запознаем, Кларънс — каза момичето с широка усмивка и хвана подадената от полицая ръка.

— Удоволствието е изцяло мое — отвърна той, леко навеждайки глава, жест, който очарова Линдзи.

— Линдзи, дойдохме да се помолим за теб, имаш ли нещо против? — Моли протегна ръка и докосна лакътя на Маги с изражение на загриженост. Не че нямаше доверие на приятелката си, но намерението ѝ я изненада. Маги се обърна, прегърна я и ѝ прошепна в ухото със стичащи се по лицето ѝ сълзи: — Моли, Тони иска да ти направи подарък... на всички нас. Просто ми се довери, моля те.

Моли кимна, с все още разширени от изненада очи.

— Линдзи, какво ще кажеш? — обърна се Маги отново към момичето.

— Разбира се — отвърна Линдзи с усмивка, малко объркана от сълзите в очите на всички. — Благодарна ще съм за молитвите ви. Винаги се чувствам по-добре, след като някой се е помолил за мен.

— Добро момиче — каза Маги и бръкна в чантата си. — А сега ще поставя капчица от това масло върху челото ти. Не е вълшебно, просто символизира Светия Дух. А после ще поставя ръце върху теб и ще се помоля. Съгласна ли си?

Линдзи отново кимна и отпускатки се на възглавницата, затвори очи. Маги с две движения направи кръст с маслото върху челото ѝ.

— Това е символът на Исус. Днешният ден е много специален, защото е Възкресение Христово. — Гласът на Маги подрезгавя и Линдзи отвори очи и се понадигна. — Добре съм, скъпа — успокои Маги момичето и то отново се отпусна на възглавницата и затвори очи. После Маги постави ръка на челото му, където проблясваше маслото, и се наведе напред. — Талита куми — прошепна тя, при което Линдзи рязко отвори очи и погледна Маги, но погледът ѝ сякаш минаваше през

нея. Клепачите ѝ се разшириха и по бузите ѝ покапаха сълзи. Миг по-късно погледът на момичето се фокусира върху Маги и то прошепна:

— Маги, кой беше това?

— Кой имаш предвид, миличка?

— Мъжът, кой беше този мъж?

— Кой мъж? Как изглеждаше? — Маги бе озадачена.

— Имаше най-красивите кафяви очи, които някога съм виждала.

Той също ме гледаше, Маги.

— Аз съм със сини очи — обади се Тони. — Ако се чудиш, синеоко съм. Мисля, че е видяла Исус. Той веднъж ми каза, че няма да мога да излекувам никого без него.

— Това е Исус, Линдзи — каза Маги на момичето. — Видяла си Исус.

— Той ми каза нещо. — Линдзи погледна към майка си. — Мамо, Исус ми каза нещо.

Моли седна на леглото до дъщеря си и я прегърна. И нейното лице бе мокро.

— Какво ти каза, скъпа?

— Първо нещо, което не разбрах, а после се усмихна и добави: „Най-хубавото тепърва предстои“. Това какво означава, мамо? Най-хубавото тепърва предстои.

— Не знам, слънчице, но вярвам на Исус.

— Извинявай, Линдзи — прекъсна разговора им Маги, — но трябва да се върна в интензивното отделение. Моли, време е да си вземем довиждане.

Кларънс седна до Линдзи и започна да я разпитва за книгата, която четеше, докато Моли и Маги се отдалечиха в единия ъгъл. Моли се опита на няколко пъти да каже нещо, но думите все засядаха някъде по пътя от сърцето до устните ѝ.

— Маги, просто ѝ кажи, че съм щастлив, че бях способен да направя това — каза Тони. — И задето ги срещнах.

Моли кимна.

— Тони? — най-сетне прошепна тя. — Ти Исус ли си?

— Ха-ха! — засмя се той на висок глас, а Маги се усмихна широко. — Кажи на Моли, че не съм Исус, но съм близък с него.

Последното накара Моли да се усмихне, но тя отново се наведе към Маги и каза:

— Тони, мисля, че приличаш на Него повече, отколкото подозираш. Не знам дали някога ще съм способна да ти се отблагодаря.

— Тони казва довиждане, Моли. А също и че можеш да му се отблагодариш, като държиш под око Джейк, съгласна ли си?

— Да, съгласна съм — усмихна се Моли широко, макар и през сълзи. — Обичам те, Тони.

— Аз... аз... също те обичам, Моли. — Толкова прости думи, а му беше така трудно да ги изрече, макар да бяха самата истина. — Маги, изведи ме оттук, моля те, преди да припадна.

Няколко минути по-късно Маги и Кларънс се върнаха в чакалнята пред интензивното отделение на неврологията. Двамата останаха с Каби, докато всеки от останалите, когато бе готов, отиваше в стаята на Тони, за да се сбогува с него.

Докато Анджела чакаше да дойде нейният ред, Маги седна до нея и ѝ подаде писмото от баща ѝ. В продължение на двацет минути младата жена чете, обляна в сълзи, написаните от Тони до нея редове. Накрая и тя влезе в стая № 17 на отделението за интензивни грижи. Избра да го направи сама и се върна със зачервени очи и изнемощяла.

— Добре ли си? — попита я Маги и я прегърна.

— Сега съм по-добре. Казах му колко му бях разгневена. Когато влязох при него, Маги, все още чувствах такъв гняв, че бях готова да изпотроша всичко в стаята, но му казах.

— Сигурна съм, че си го е заслужил, Анджела. Но причината не е била в теб, болката го е принудила да се държи така.

— Да, това е написал и в писмото си, че вината не е у мен, а у него.

— Е, радвам се, че си се решила да му кажеш за своя гняв. Това винаги има целебен ефект.

— И аз се радвам. Радвам се също, че успях да му кажа, че го обичам и че ми липсва. — Тя отстъпи назад и погледна Маги в очите. — Благодаря ти, Маги.

— За какво, скъпа?

— Не знам точно. — Анджела се усмихна уморено. — Просто ми се прииска да ти благодаря.

— Ами пак заповядай тогава. Ще предам на когото трябва твоята благодарност.

Анджела се усмихна, без да е сигурна какво имаше Маги предвид с последните си думи, след което седна при майка си и облегна глава на рамото ѝ.

След това в чакалнята се върна Джейк, и той с много изтощен вид, но с блеснали очи.

— Сигурен ли си, че не искаш да поговориш с него? — попита тихо Маги.

— Не мога — отвърна Тони примирено.

— Че защо?

— Защото съм страхливец, ето защо! Макар да се промених коренно, страхът не ме напусна.

Тя кимна едва забележимо, колкото той да знае, че го е разбрала, и седна до Кларънс, който я прегърна и прошепна:

— Благодаря ти, Тони, за всичко. Знай, че каквото имаше в онази торба за смет, вече е нарязано на лентички в шредера.

— Кажу ми, че съм му благодарен за това, Маги. И моля те, кажи му още, че го смятам за изключително добър човек. Ще поздравя майка му, стига да открия начин да се срещна с нея.

— Ще му предам.

Дойде моментът и Маги да влезе за последен път в стаята на Тони.

— Искам да сме наясно, приключихме с котките, нали така! — попита тя.

— Слава богу, приключихме с котките — отвърна Тони. — Завещанието, което оставихме в сейфа, разпределя всичко между Джейк, Лори и Анджела. Една вечер бях пиан и слушах песента на Боб Дилън, която наскоро изпя и онази певица... сещаш ли се?

— Адел, песента се казва „За да почувстваш любовта ми“^[1].

— Да, точно тази. Е, слушайки я, се почувствах много зле и пренаписах всичко. На следващата сутрин, въпреки махмурлука, същото чувство все още бе у мен достатъчно силно, за да ме накара да отида при нотариуса и да заверя завещанието. После обаче, както се беше случвало многократно преди това, промених решението си и...

Маги и Тони се умълчаха. Бяха сами сред тишината, чуваха се единствено звуците на животоподдържащата медицинска апаратура.

Накрая Маги наруши мълчанието:

— Не знам как ще продължа да живея, Тони, животът ми се промени благодарение на теб. Към по-добро. Скъп си ми и не знам как да се примиря с мисълта, че ще си идеш. Не знам как да се сбогувам с теб. Знам само, че в сърцето ми ще остане празнина, която би могла да бъде запълнена единствено от теб.

— Никой никога не ми е казвал нещо подобно. Благодаря ти. Маги, има три последни неща, които трябва да ти кажа.

— Добре, но не ме карай да плача. Изплаках си очите.

Тони направи кратка пауза, преди да продължи:

— Маги, ще започна с една изповед. Един ден можеш да преразкажеш на Джейк всичко, което сега ще чуеш. Аз така и не събрах смелост да му го разкрия сам. Наистина съм страхливец, но... Просто не мога, твърде много ме е страх...

Маги търпеливо го изчака, докато той намери думи, с които да започне.

— Когато навремето с брат ми се разделихме, вината за това беше моя. Джейк разчиташе на мен за всичко и аз се грижех за него, докато не попаднахме в едно конкретно приемно семейство. От разговор на разговор стана ясно, че имат намерението да осиновяват, но само едно дете. Аз отчаяно исках да съм този, когото ще осиновят. Искях отново да се почувствам приобщен, да имам дом. — Тони никога не бе споделял това пред никого и сега видимо се бореше със срама заради своята тежка тайна. — Затова им наговорих куп лъжи за Джейк. Той беше по-малкият, по-чистосърдечният, по-податливият на възпитание, тоест имаше по-голяма вероятност да предпочетат него. И аз започнах да си измислям всякакви ужасни неща за него и да им ги разказвам. Предадох брат си и го направих така изкусно, че той никога не разбра. Един ден пред къщата спря кола на организацията за приемни грижи, за да отведе Джейк. Той риташе, крещеше, беше се вкопчил в крака ми. И аз се бях вкопчил в него, защото и аз страдах, но, Маги, част от мен се радваше, че го отвеждат... Той беше всичко, което имах. Погубих истинската любов в името на илюзията, че ще си имам семейство. — Тони замълча, трябваше му време, за да се съвземе. А на Маги ѝ се щеше да можеше да вземе това заблудено момче в обятията си. — Няколко седмици по-късно се събраха всички членове на семейството и ме повикаха. Обявиха, че са взели важно решение — решението да осиновят дете. Но нямало да осиновят мен, а

бебе. И така, малко по-късно същия ден дойде социален работник, който ме отведе при други двама „прекрасни“ приемни родители, които с вълнение очаквали пристигането ми. Мислех си, че познавам самотата, но това, което ме върхлетя, беше чудовищно... Маги, трябваше да се грижа за Джейк. Та той си нямаше никой друг! Аз бях неговият по-голям брат, доверяваше ми се изцяло. Но не оправдах доверието му, дори сторих нещо много по-лошо — предадох го.

— О, Тони — каза съчувствено Маги, — така съжалявам. Но тогава си бил само малко момче. Толкова е тъжно, че на едно дете се е наложило да прави подобни избори.

— След това в живота ми се появи Гейб и за първи път държах в ръцете си някого, който бе част от мен и обичах безмерно. Опитах се да бъда добър баща, но... изгубих и него. На Анджела не дадох никакъв шанс. Бях толкова ужасен да не изгубя и нея, че никога не се отпуснах да я прегърна, да я обичам... А после и Лори...

Беше разкрил сърцето си, думите му все още изпълваха пространството като утринна мъгла. Товарът беше паднал от плещите му и го бе обзела внезапна лекота.

Двамата продължиха да мълчат, преживявайки емоциите си. Накрая Тони дълбоко въздъхна и попита Маги:

— У теб ли е синята кутийка?

— Разбира се.

Маги я извади от чантата си.

— Искам да я предадеш на Джейк. В нея е единствената вещ, която ми остана от майка ми. Даде ми я само няколко дни преди да почине, сякаш бе предусетила смъртта си. Тя я получила от своята майка, която на свой ред я получила от своята. Каза ми един ден да я подаря на жената, която обичам, но аз никога не съумях да обикна когото и да било. Виждам, че Джейк обаче е способен да обича. Нека един ден я даде на своята избраница.

Маги внимателно вдигна капака на кутийката. Вътре имаше тънка златна верижка и прост златен кръст.

— Красиво колие, Тони. Ще го предам на Джейк. Надявам се след време да го видя на шията на Моли.

— Да, и аз — призна Тони. — Бих бил щастлив, ако това стане.

— А какво е последното, което искаше да ми кажеш?

— То, мисля, е най-важното от трите и може би ще ми е най-трудно да го произнеса... Маги, обичам те! Съвсем искрен съм, много те обичам!

— Знам, Тони, виждам го. И аз те обичам. По дяволите, защо изобщо си сложих грим днес!

— Добре тогава, да не се измъчваме повече. Целуни ме за сбогом и се връщай при семейството ми.

— Искаш ли да знаеш защо всички се смеете на онази семейна снимка?

— Разбира се — засмя се той.

— Изненадана съм, че не си спомняш. Майка ти е сипала сол, вместо захар в кафето си и когато е отпила от него, моментално го е изплюла по начин, неподобаващ на една дама, върху някаква изтупана по последна мода жена. Джейк сигурно би го разказал по-забавно, но това може би ти е достатъчно да си припомниш.

— Да, спомних си — засмя се отново Тони. — Тази случка ме държа развеселен през целия ден. Как съм могъл да забравя, особено, при положение че...

— Довиждане, приятелю — прошепна Маги и по лицето ѝ отново текнаха сълзи. После се наведе и целуна по челото мъжа в леглото. — Ще се срещнем отново.

Тони се плъзна за последен път.

[1] Make You Feel My Love. — Б.пр. ↑

20.

КАКВО СЛЕДВА

Всичко, което виждаме, е сянка, хвърлена от онова,
което не виждаме.

Мартин Лутър Кинг младши

Тримата стояха на склона, в подножието на който се простираше долината. Това беше неговата земя, но вече променена до неузнаваемост. Реката, която беше помела храма, беше разрушила и повечето от стените. Из опустошената преди земя сега навсякъде избуяваше растителност.

— Така е по-добре! Много по-добре! — рече Баба.

— Добре е! — потвърди Исус.

Това, което имаше значение за Тони в момента, бе просто да бъде там и да чувства връзката с двамата свои спътници. Душата му бе обзета от бодрост и спокойствие, от уравновесено и същевременно неудържимо очакване, предрешено като вътрешен мир.

— Хей, а къде живеете вие? — попита той. — Не виждам наоколо други ферми, къщи или твоята...

— „Къщурка“? — промърмори Баба. — Никога не са ни били нужни такива. Сега всичко това е обиталище, не пустош. Никога не бихме се задоволили с по-малко.

— Време е — усмихна се Исус и протегна ръце.

— Време ли е? — попита Тони, обзет от любопитство. — Дойде ли моментът да се срещна с вашия баща, Татко Бог?

— Не, не за това е време. Пък и ти вече си го срещал.

— Нима? Кога съм го срещал?

Исус отново се усмихна и обгърна с ръка раменете на Тони. После се наведе по-близо до ухото му и прошепна:

— Талита куми!

— Какво? — възкликна Тони. — Шегуваш ли се? Момиченцето в роклята на сини и зелени цветя?

— Въображението — включи се Баба — никога не е било способно да даде окончателен образ на Бог, но ние не се отказваме да го опознаем, а всяка наша представа се превръща в малък прозорец към отделен аспект от собствената ни природа. Хубаво, нали?

— Страхотно — кимна Тони. — Но за какво тогава е дошло време? Татко Бог ще присъства ли?

— Време е за празненството, за живота след смъртта, за единението и изговарянето — отговори Исус. — И нека ти напомня, че Татко никога не е отсъствал.

— Е, тогава?

— Тогава — обяви Баба триумфално — идва ред на най-доброто!

БЕЛЕЖКА КЪМ ЧИТАТЕЛИТЕ И БЛАГОДАРНОСТИ

Ако сте отгърнали първо на тази страница, може би ще е добре най-напред да прочетете „Кръстопът“, тъй като тук е разкрита важна информация от сюжета на романа, узнаването на която може да наруши удоволствието ви от четенето.

Антъни Спенсър беше име, което синът ми използваше в компютърните игри. Макар в началото героите на романа ми да бяха амалгама от образите на реални мои познати, в процеса на писане те се развиха по свой неповторим начин. Това важи и за Каби, сина на Моли. Неговият образ е изцяло конструиран по подобие на Нейтън, сина на наши приятели, който почина още млад преди няколко години. Играта на криеница го отвела извън залата, където със семейството си гледали мач на баскетболния отбор „Портланд Трейл Блейзърс“, и той се озовал на магистралата, където бил блъснат от две коли. Нейтън страдеше от синдрома на Даун. Няма нищо от образа на Каби, което да не е било характерно и за Нейтън, включително любимата му ругатня и склонността да „задига“ фотоапарати и да ги крие из стаята си. Докато работех по романа, непрекъснато водех разговори с майката на Нейтън и тя ми предостави всички детайли за образа на Каби. Един следобед тя ми се обади по телефона и ми обясни, че един от нашите разговори разпалил любопитството ѝ и тя влязла в килера и се заровила из вещите на Нейтън. Там, в калъфа на неговата китара играчка, открила непознат фотоапарат. Когато го включила, с изненада установила, че паметта му е пълна със снимки на нашето семейство. Оказа се, че две години преди смъртта си Нейтън е бил на гости у дома и тогава е „задигнал“ камерата на моята племенница. През цялото това време ние си мислехме, че сме я забутали някъде.

На толкова хора дължа благодарност. На семейството на Нейтън, че ми дадоха позволенията си да използвам техния син за прототип на моя художествен герой. Надявам се, че съм съумял да уловя и отразя малкото чудо, което представляват децата със синдрома на Даун, и

същевременно да предам драмата в техните сърца, както и в сърцата на семействата им, които всекидневно се изправят пред безчет предизвикателства.

Мнозина ми помогнаха по отношение на медицинските термини. Благодаря на Крис Грийн от организацията „Риспондър Лайф“; на Хедър Доти, медицинска сестра, която работи в службата за превоз на болни „Лайф Флайт“ и в травматологично отделение — тя ми помогна за сцената с падането на Тони и загубата на съзнание; на Боб Кози, Антъни Колинс и особено на Трейси Джейкъбсън, които ме допуснаха в централата за приемане на обаждания на номер 911 „Клакамас Каунти“ в Орегон Сити, щата Орегон, и ми позволиха да задам всичките си въпроси, чиито отговори ми помогнаха да придам на разказа си достоверност; на сестрите и останалия медицински персонал на болницата към Орегонския университет за здраве и наука (особено на служителите в отделението за интензивни грижи на неврологията) и детската болница „Дорнбехър“ (по-специално на лекарите и сестрите в отделението „Хематология и онкология“), както и на моя приятел, пенсиониралия се неврохирург д-р Лари Франкс.

Работата върху този аспект от историята ме среща с невероятни хора, които се борят на самата фронтова линия с човешкото страдание и бедствията. Човек обикновено не се среща с тях, докато не го сполети някаква беда. Доброволци, пожарникари, парамедици, полицаи, служители в централата на 911, техници, лекари и сестри, всички те са хора с безценни сърца, които ни помагат да преодоляваме връхлетелите ни трагедии. На тях от името на всички, които забравят за самоотвержената им работа и често я приемат за проста даденост, аз казвам от все сърце: благодаря, благодаря, благодаря!

Благодаря и на Чад и Робин, че ми позволиха да пиша в тяхното красиво убежище в Отьър Рок, както и на семейство Мъмфорд, задето ми предоставиха подобно кътче близо до Маунт Худ. Без тях романът ми едва ли щеше да стигне навреме до печатарските преси.

Благодарен съм и на моя приятел Ричард Туис и племето лакота — ако са прочели книгата ми, вече знаят как са ми помогнали. Всеки от нас се нуждае от своя Баба и племе.

Богат съм на приятели и семейството ми е многобройно — ще ми трябват страници колкото за още една книга, ако се заема да изредя всичките. Благодарен съм, че животът им е преплетен с моя, че

чувствам подкрепата им във всяко свое начинание. Благодарен съм и на двата клона от рода ни — Йънг и Уорън — за насърчението. А Ким, моята съпруга и спътник в живота, шестте ни деца, двете ми снахи, нашия зет и шестте ни (до този момент) внуци аз обичам от цялата си душа. Искам да им кажа: вие карате сърцето ми да пее.

Благодаря на всички, които прочетоха, препрочетоха „Колибата“ и ме посветиха в своите съкровени и понякога изпълнени с невероятна болка жизнени истории. Те ме удостоиха с безмерна чест.

Благодаря на Дан Полк, Боб Барнет, Джон Канлън, Уес Йодър, Дейвид Паркс, Том Хентоф, Денийн Хауъл и Ким Споулдинг, невероятния екип на издателство „Хатчет“, и особено на Дейвид Йънг, Ролф Цетерстен, редактора Джоуи Пол и множеството чуждестранни издателства, които работеха неуморно и непрестанно ме окуражаваха при всяка стъпка от моя път. Особено признателен съм на редактора Адриен Ингръм, която ми даде много ключови идеи. Крайният вариант на книгата е много по-добър от ръкописа, благодарение именно на нея.

Специални благодарности дължа и на д-р Бакстър Кругър, мой приятел и теолог от Мисисипи, и на фотографа Джон Макмъри. И двамата ми бяха много полезни със своята подкрепа и критика (в най-положителния смисъл на тази дума). Книгата на Бакстър „Отново в колибата“ е най-доброто изследване, писано за романа ми „Колибата“.

Благодаря също на многобройните ми приятели от нашия северозападен район: семействата Клозър, Фостър, Уестън, Грейв, Хъф, Гоф, Санд, Джордън, както и на Трой Бърмел, Дон Милър, Мери Кей Лърсън, но и на всички приятели от Североизтока, сред които са Лари Джилис, Дейл Брунески и Уес и Линда Йодър.

Все още се вдъхновявам от членовете на клуба на Инклингите, и особено от К. С. Луис (по-известен сред приятелите си като Джак). Джордж Макдоналд и Жак Елул са винаги моя добра компания. Обичам също Малкълм Смит, Кен Блу, както и австралийците и новозеландците, които станаха завинаги част от моя живот. За саундтрака към аудиоверсията на „Колибата“ съм признателен на мнозина музиканти, сред които са Марк Брусар, Джони Ланг, „Имеджън Драгънс“, Тад Кокрел, Дейвид Уилкокс, Дани Елис, „Мъмфорд енд Санс“, Алисън Краус, Амос Лий, „Джонисуим“, Робърт Каунтс, Уинтън Марсалис, Бен Ректър, троицата брилянтни стари

музиканти Бъди Грийн, Фил Кийги и Чарли Пийкок, както и Джеймс Тейлър, Джаксън Браун, Ленърд Кoen и, разбира се, Брус Кокбърн.

Всяко подобие с действителни места е напълно умишлено. Орегон е прекрасно място човек да живее и да отглежда децата си. Благодарен съм, че живея именно в този щат.

Накрая искам да изразя благодарността си за безкористната любов на Отеца, Сина и Светия Дух, събрани ведно в личността на Исус. Неговата милост не зависи от нашите постъпки, а безусловната му любов ние нямаме властта да променим.

Ако търсиш истината, може накрая да намериш утеха.

Ако търсиш утеха, не ще получиш нито утеха, нито истината — единствено леки сапунени мехури и блянове в началото, а в края отчаяние.

К. С. Луис

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.